Begroting 2026-2029

Zeewolde

Inhoudsopgave

Begroting 2026-2029 ..... **1**
Inhoudsopgave **3**
Algemene gegevens **5**
Bestuurlijke samenvatting 5
Samenstelling bestuursorganen 8
Kerngegevens 15
Taakveldenmatrix 16
Programmaplan 21
Programma 0 | Zeewolde bestuurt **22**
Programma 1 | Veilig Zeewolde **40**
Programma 2 | Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar **47**
Programma 3 | Zeewolde economisch veerkrachtig **55**
Programma 4 | Naar school in Zeewolde **62**
Programma 5 | Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde **70**
Programma 6 | Zeewolde zorgzaam en solidair **81**
Programma 7 | Duurzaam en gezond Zeewolde **99**
Programma 8 | Ruimte en wonen in Zeewolde **112**
Paragrafen **121**
Algemene informatie 121
Lokale heffingen 121
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 129
Onderhoud kapitaalgoederen 139
Financiering 144
Bedrijfsvoering 150
Verbonden partijen 156
Grondbeleid 185
Openbaarheidsparagraaf Woo 187
Uitgaande subsidies 188
Ombuigingen 190
Financiële begroting **194**
Geraamde resultaat op hoofdlijnen 194
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 196
Totaaloverzicht van het geraamde resultaat 196
Structureel evenwicht 199
Incidentele baten en lasten 200
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 200
Geprognosticeerde balans en EMU saldo 203

Bijlagen **206**
Overzicht reserves en voorzieningen 206
Staat van reserves en voorzieningen 212
Uitgebreide geprognosticeerde balans 214
Uitgebreid overzicht structureel evenwicht 216
Overzicht van geraamde lasten en baten per taakveld 218

Algemene gegevens

Bestuurlijke samenvatting

Inleiding

Deze bestuurlijke samenvatting presenteert de kernpunten van de Programmabegroting 2026-2029 van de gemeente Zeewolde. De begroting is de financiële vertaling van het Coalitieakkoord 2022-2026, getiteld “Een volwassen toekomst voor een jong dorp” en het daarop gebaseerde collegeprogramma “Zeewolde in zijn kracht”. Met deze begroting werken we aan een betrouwbare overheid, een zorgzame samenleving, duurzame groei en een toekomstbestendige fysieke leefomgeving, met een sterke nadruk op burgerparticipatie. Omdat toerisme en recreatie van groot belang zijn voor Zeewolde, blijven we ons hiervoor inzetten. Een belangrijke randvoorwaarde is het blijven van een financieel gezonde gemeente, ondanks de financiële onzekerheden en maatschappelijke uitdagingen, zoals kostenstijgingen en de bezuinigingen van het Rijk.

In maart 2026 vinden er gemeenteraadsverkiezingen plaats. Deze begroting markeert het sluitstuk van de bestuurlijke cyclus en geeft inzicht in de stappen die zijn en nog worden gezet. Deze werkzaamheden leggen de basis voor de komende bestuursperiode.

Maatschappelijke en Participatieve Prioriteiten

We investeren in het versterken van de verbinding met onze inwoners en maatschappelijke partners. Er worden middelen gereserveerd voor concrete initiatieven zoals wijkgericht werken en projecten zoals 'Raad op Straat'. Op sociaal gebied ligt de nadruk op de ondersteuning van kwetsbare groepen met budget voor onder andere: de voortzetting en uitbreiding van jeugd- en jongerenwerk, met extra aandacht voor vroegsignalering om grotere problemen te voorkomen. En we nemen initiatieven ter bestrijding van eenzaamheid onder ouderen, het voortzetten van het mantelzorgbeleid en het stimuleren van levensloopbestendig wonen. Daarnaast stimuleren we verenigingswerk en vrijwilligerswerk.

Sociaal domein en Brede toegang

Zeewolde heeft de komende jaren een mooie en grote uitdaging met de ontwikkeling van het Maatschappelijk Centrum Zeewolde en de Brede toegang in het Sociaal domein. Met deze ambitie, en daarmee de nieuw in te richten laagdrempelige toegang voor alle inwoners van 0-100, komen nieuwe inrichtingsvraagstukken op ons af. Dit betekent gelijktijdig investeren en ombuigen om tot duurzame oplossingen te komen. Een grote uitdaging en vooral een mooie kans.

Openbare orde en veiligheid

In 2026 worden het Integrale Veiligheidsplan (IVP) en het daaraan gekoppelde Integraal Uitvoeringsplan herzien. De (landelijke en lokale) ontwikkelingen vormen een belangrijke basis voor deze plannen. Ook gaan we bij het opstellen van het IVP intensiever samenwerken met onze partners. In 2026 wordt de aanpak van ondermijning geïntensiveerd, met onder andere specifieke aandacht voor het buitengebied.

De gemeente Zeewolde erkent het nationale belang van de nieuwe centrale kazerne, maar benadrukt de enorme impact op de lokale gemeenschap. Hoewel Zeewolde bereid is constructief mee te werken, stelt de gemeente twee cruciale voorwaarden voor een succesvolle samenwerking:

- Verlicht de druk op Zeewolde: Het Rijk moet investeren in de lokale infrastructuur, waaronder mobiliteit, woningbouw en energievoorziening, en structurele bestuurlijke ondersteuning bieden.
- Eerlijke en volledige compensatie: Alle extra gemeentelijke kosten, de herhuisvesting en compensatie van agrariërs, en de compensatie van natuur in het Horsterwold moeten volledig worden vergoed.

Als aan deze voorwaarden wordt voldaan, ontstaan er kansen voor regionale en maatschappelijke winst, zoals versterking van de natuur, uitbreiding van voorzieningen, en economische groei. De gemeente streeft naar een transparant proces met brede participatie om draagvlak te creëren. Zeewolde is ervan overtuigd dat een balans tussen nationale en lokale belangen essentieel is voor een succesvolle realisatie.

Fysieke leefomgeving
De voorbereidingen voor de ontwikkeling van het A gebied (noord van Polderwijk) starten, met als doel om de komende raadsperiode nieuwe woningen mogelijk te maken. Ook zetten we in op de herbestemming van het Fortenveld naar woningbouw. Op het gebied van duurzaamheid zetten we in op het versnellen van de energietransitie en afvalreductie. Denk hierbij aan:

- Een buurtgerichte aanpak voor de verduurzaming van bestaande woningen en het continueren van duurzaamheidsleningen;
- De invoering van het recycletarief om afvalscheiding te verbeteren en de landelijke doelstelling van 30 kg restafval per inwoner te bereiken;
- De begroting voorziet ook in middelen voor het planmatig onderhoud van de openbare ruimte, de verbetering van de infrastructuur;
- Het verder uitvoeren van het Gemeentelijk Verkeer Vervoers Plan, waarbij de nadruk ligt op de veiligheid en het stimuleren van fietsen en wandelen;
- De ontwikkeling van Trekkersveld IV en de versterking van het centrumklimaat dragen bij aan een bloeiende lokale economie.

Investeren in Zeewolde
In 2026 pakken we de realisatie van meerdere grote projecten op die de leefbaarheid van Zeewolde vergroten, waaronder:

- De realisatie van het Maatschappelijk Centrum Zeewolde (MCZ);
- De uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs;
- De verbouwing van het gemeentehuis, waarbij ook de bibliotheek een plek krijgt in het gebouw. Het gemeentehuis van Zeewolde zal verbouwd gaan worden zodat het toekomstbestendig is. Mede door de komst van de bibliotheek, met daarin opgenomen een aantal studieplekken waar de studerende jongeren rustig kunnen werken, zal het gemeentehuis een meer multifunctioneel karakter krijgen waar Zeewoldenaren elkaar kunnen ontmoeten;
- De verdere doorontwikkeling van het G-gebied naar een beweeg- en ontmoetingsbos voor alle Zeewoldenaren. Het wordt een, voor iedereen toegankelijk, bos met voorzieningen voor openluchtrecreatie waar sport en spel samenkomen met respect voor de natuurwaarden van het gebied. Vanzelfsprekend worden er bij de inrichting diverse doelgroepen betrokken.

Financiën
Door een daling in de Rijksbijdragen heeft de gemeenteraad in april 2025 besluiten genomen over ombuigingsmaatregelen om de meerjarenbegroting sluitend te maken. Dit was noodzakelijk, maar de financiële gezondheid is niet vanzelfsprekend. Vanaf 2028 zijn er taakstellingen nodig op de Openbare ruimte en het Sociaal domein om onze financiën structureel op orde te houden. We realiseren ons dat deze maatregelen impact (kunnen) hebben. We blijven van mening dat het Rijk gemeenten onvoldoende financiert voor de taken die het bij hen neerlegt. Via de VNG blijven wij ons inzetten voor een adequate financiering van de gemeentelijke taken.

Financiële uitkomst Programmabegroting 2026-2029

De budgettaire uitkomsten over de jaren 2026-2029 zijn in het onderstaand overzicht opgenomen. Dit overzicht is inclusief de doorgevoerde ombuigingen.

-/- is voordeel
Bedragen x €1.000

Resultaat begroting	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten	95.566	97.367	93.919	93.996
Baten	-92.271	-94.469	-93.742	-92.147
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves	**3.295**	**2.898**	**177**	**1.849**
Stortingen	3.745	8.217	7.464	7.515
Onttrekkingen	-7.258	-11.137	-7.661	-9.400
Saldo van werkelijke stortingen en onttrekkingen aan reserves	**-3.513**	**-2.920**	**-197**	**-1.885**
Geraamd resultaat	**-218**	**-23**	**-20**	**-36**

Structureel evenwicht

Uit de onderstaande tabel blijkt verder dat het structurele begrotingssaldo ook alle begrotingsjaren voordelig is. Dit structurele evenwicht is belangrijk bij de beoordeling van de provincie van onze gemeentelijke begroting.

Structureel evenwicht (bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029
Lasten exclusief mutaties reserves	95.566	97.367	93.919	93.996
Baten exclusief mutaties reserves	-92.271	-94.469	-93.742	-92.147
Geraamd saldo van baten en lasten	3.295	2.898	177	1.849
Toevoegingen reserves	3.745	8.217	7.464	7.515
Onttrekkingen reserves	-7.258	-11.137	-7.661	-9.400
Geraamd saldo van toevoegingen en onttrekkingen reserves	-3.513	-2.920	-197	-1.885
Geraamd resultaat	-218	-23	-20	-36
Incidentele lasten incl. incidentele toevoegingen reserves	6.697	7.646	5.111	6.557
Incidentele baten incl. incidentele onttrekkingen reserves	-6.647	-7.519	-4.983	-6.427
Structureel begrotingsaldo	**-268**	**-150**	**-148**	**-166**

-/- = voordeel

Tot slot

Deze bestuurlijke samenvatting geeft een overzicht van onze belangrijkste speerpunten en ambities. Veel van de dagelijkse taken die de gemeente uitvoert, staan niet altijd gedetailleerd beschreven in de raadsprogramma's. Toch zijn deze taken een cruciaal onderdeel van de dienstverlening die we aan onze inwoners bieden. De komende jaren blijven we hard werken aan het optimaliseren van onze dienstverlening. We zetten ons onverminderd in voor een gemeente waar iedereen zich thuis voelt en gehoord wordt.

Het college van burgemeester en wethouders van Zeewolde

Samenstelling bestuursorganen

Samenstelling college van burgemeester en wethouders	
Burgemeester	A.M. Harmsma
Wethouders	A.S. Scheffer *(Leefbaar Zeewolde)*
	H.L. Hermans *(Leefbaar Zeewolde)*
	E.S.W. Bron *(ChristenUnie)*
	E.L. van de Beld *(ChristenUnie)*
Gemeentesecretaris	K.C. Hamstra
Samenstelling gemeenteraad	
Voorzitter	A.M. Harmsma
Griffier	J. Kooij
Leden van de raad	
Leefbaar Zeewolde	T.C.M. Zonneveld *(fractievoorzitter)*

	E. van Es
	S.J. de Vries
	E.E. van den Braber
	B.G.J.S. Sonneveld
	M.H. Jonker
	E.S. Ekker
	T.S. Schaaf
	K.M. Ekker-Vording
	H. Visser
ChristenUnie	G.S. den Bakker *(fractievoorzitter)*
	F. van Wijk
	A. Kremer
	H.J. Smit
VVD	J.M. de Groot *(fractievoorzitter)*
	R.C. van Puffelen-Dijkstra
CDA	B.C. van der Weide *(fractievoorzitter)*
D66	S. Sabur *(fractievoorzitter)*
Zeewolde Liberaal	H. Parisius *(fractievoorzitter)*

Portefeuilleverdeling
Binnen het college van burgemeester en wethouders zijn de taken als volgt verdeeld:

Burgemeester A.M. (Bram) Harmsma

- Openbare orde en veiligheid
- Bestuurlijke coördinatie
- Integriteit en ondermijning
- Naturalisatie
- APV
- Dienstverlening
- BRP en burgerlijke stand
- Burgerschap
- Voorlichting communicatie en representatie
- Personeel en organisatie
- Participatieverklaring
- Coördinatie vluchteling- en asielzaken
- Gelijke behandeling
- Rampenbestrijding
- Bezwaar en beroep, klachten
- Handhaving
- Regionale Samenwerking (Coördinatie)

Wethouder H.L. (Helmut) Hermans (Leefbaar Zeewolde)

Economie, wonen en ruimtelijke ontwikkeling, 1e locoburgemeester

- Ruimtelijk beleid (inclusief datacentrum)
- Omgevingswet coördinatie
- Economische Zaken / Recreatieve ontwikkelingen
- OFGV (Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek)
- Bouw- en Woningtoezicht
- Woonvisie / Volkshuisvesting
- Gebiedsagenda: wonen, ruimte, werklocaties
- Gebiedsontwikkeling
- Monumentenzorg / archeologie
- Regionale samenwerking (politiek inhoudelijk)
- Wijkwethouder Trekkersveld, Centrum en Noord

Wethouder E.S.W. (Ernst) Bron (ChristenUnie)

Duurzaamheid, verkeer en agrarische zaken, 2e locoburgemeester

- Energie, klimaatadaptatie en milieu
- Afval
- Verkeer en vervoer
- Water (inclusief Gastvrije Randmeren en kunstwerken)
- Toegankelijkheid openbare ruimte
- Groen, biodiversiteit
- Landbouwtransitie
- Agrarische zaken
- Gebiedsagenda: bereikbaarheid en water
- Lelystad Airport
- Wijkwethouder Buitengebied en Zuid

Wethouder E.L. (Erik) van de Beld (ChristenUnie)

Sociaal domein, gezondheid, jeugd en onderwijs, 3e locoburgemeester

- Wmo
- Jeugd
- Participatiewet
- Arbeidsmarktbeleid
- (Passend) Onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Leerlingzaken Basisonderwijs en Voortgezet onderwijs
- Leerlingenvervoer
- Kinderopvang
- Peuterspeelzaalwerk
- Volksgezondheid (inclusief GGD)
- Leefstijl en -preventie
- Beschermd wonen
- Maatschappelijke zorg en opvang
- Inclusiviteit en diversiteit
- Welzijn (inclusief mantelzorg)
- Restauratie Sealevel tot het moment van uitvoering
- Wijkwethouder Polderwijk

Wethouder A.S. (Steven) Scheffer (Leefbaar Zeewolde)

Financiën, bedrijfsvoering en vrijetijdsbesteding, 4e locoburgemeester

- Inwonersbetrokkenheid / Coördinatie
- Financiën
- Nutsbedrijven
- Grondbedrijf
- Bedrijfsvoering (inclusief Meerinzicht)
- Recreatie en toerisme
- Evenementenbeleid
- Kunst en Cultuur
- Sport
- Vrijwilligers
- Regionale Samenwerking (vertegenwoordiging)
- Wijkwethouder Horsterveld

Gemeentesecretaris K.C. (Karel) Hamstra

Kerngegevens

Kerngegevens

A. Sociale structuur	2022 Werkelijk*	2023 Werkelijk*	2024 Werkelijk*	2025 Begroot*	2026 Begroot
Aantal inwoners 1)	23.693	23.879	24.288	24.457	24.858
- 0 - 4 jaar	1.242	1.216	1.229	1.193	1.251
- 5 - 19 jaar	4.223	4.194	4.161	4.631	4.359
- 20 - 64 jaar	14.634	14.687	14.950	14.792	15.145
- 65 jaar en ouder	3.594	3.782	3.993	3.841	4.103
Aantal uitkeringsgerechtigden totaal 2)	286	253	253	258	258
- P-wet	264	236	236	241	241
- IOAW / IOAZ	22	17	17	17	17
B. Fysieke structuur					

Oppervlakte gemeente in hectaren 3)	26.886	26.886	26.886	26.886	26.886
- Oppervlakte land	24.704	24.703	24.699	24.703	24.699
- Oppervlakte binnenwater	2.182	2.183	2.187	2.183	2.187
Aantal woningen met woonfunctie 4)	9.354	9.712	9.859	9.962	10.212
C. Financiële structuur					
Opbrengst belastingen					
- Totaal OZB eigenaren (x € 1.000,-)	7.852	8.428	8.951	9.323	10.079
- Per inwoner	331	353	374	381	405
- Totaal toeristen en forensen (x € 1.000,-	3.858	4.276	4.370	4.425	4.750
- Per inwoner	163	179	180	181	191
Algemene uitkering Gemeentefonds					
- Totaal (x € 1.000,-) excl. nabetalingen	39.673	41.626	44.875	42.428	47.078
- Per inwoner	1.674	1.743	1.659	1.735	1.894

*De bedragen hierboven genoemd zijn op basis van de vastgestelde jaarrekeningen (2022 t/m 2024) en begroting 2025.

1) Aantallen bij begroting per 1 januari of bij jaarrekening 31 december. Bron: Voorjaarsnota 2025

2) Bron: Betaalmaand 2025-08 Algemene uitkering, officieel gegeven

3) Bron: Betaalmaand 2025-08 Algemene uitkering, officieel gegeven

4) Excl. recreatiewoningen en bijzondere woongebouwen, basis BAG verblijfsobject met woonfunctie. Bron: Voorjaarsnota 2025, peildatum is 1 januari 2025.

Taakveldenmatrix

Programma 0 - Zeewolde bestuurt	
Taakveld	**Omschrijving**
0.1	Bestuur
0.2	Burgerzaken
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
0.4	Overhead
0.5	Treasury
0.61	OZB woningen
0.62	OZB niet-woningen
0.63	Parkeerbelasting
0.64	Belastingen overig
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
0.8	Overige baten en lasten
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)
0.10	Mutaties reserves
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten

Programma 1 - Veilig Zeewolde	
Taakveld	**Omschrijving**
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer
1.2	Openbare orde en Veiligheid

Programma 2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	
Taakveld	**Omschrijving**
2.1	Verkeer en vervoer
2.2	Parkeren
2.3	Recreatieve havens
2.4	Economische havens en waterwegen
2.5	Openbaar vervoer

Programma 3 - Zeewolde economisch veerkrachtig	
Taakveld	**Omschrijving**
3.1	Economische ontwikkeling
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen
3.4	Economische promotie

Programma 4 - Naar school in Zeewolde	
Taakveld	**Omschrijving**
4.1	Openbaar basisonderwijs
4.2	Onderwijshuisvesting
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Programma 5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	
Taakveld	**Omschrijving**
5.1	Sportbeleid en activering
5.2	Sportaccommodaties
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.4	Musea
5.5	Cultureel erfgoed
5.6	Media
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Programma 6 - Zeewolde zorgzaam en solidair	
Taakveld	**Omschrijving**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal
6.3	Inkomensregelingen
6.4	WSW en beschut werk
6.5	Arbeidsparticipatie
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)
6.712	Begeleiding (WMO)
6.713	Dagbesteding (WMO)

6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk
6.791	PGB WMO
6.792	PGB Jeugd
6.811	Beschermd wonen (WMO)
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)
6.821	Jeugdbescherming
6.822	Jeugdreclassering
6.91	Coördinatie en beleid WMO
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd

Programma 7 - Duurzaam en gezond Zeewolde	
Taakveld	**Omschrijving**
7.1	Volksgezondheid
7.2	Riolering
7.3	Afval
7.4	Milieubeheer
7.5	Begraafplaatsen en crematoria

Programma 8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	
Taakveld	**Omschrijving**
8.1	Ruimtelijke ordening
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen
8.3	Wonen en bouwen

Programmaplan

Opzet programma's

Basis van de opzet van de programma's is de aansluiting die gezocht is bij het collegeprogramma 2022-2026. Hieraan zijn de doelstellingen gekoppeld.

De begroting is opgesteld volgens de kaders van bestaand beleid, op onderdelen aangevuld met besluitvorming door de raad, voor zover deze nog niet verwerkt waren in het perspectief. Vanuit dit bestaande beleid zijn de voor 2026 benoemde prestaties uitgewerkt.

Toelichtingen per programma

Conform de bij de Nota van uitgangspunten vastgestelde rapportagegrenzen, worden bij de toelichtingen op programmaniveau, de afwijkingen tussen de begroting 2025 tot en met de 17e wijziging en de begroting 2026, groter dan, of gelijk aan, € 50.000,- op hoofdlijnen toegelicht.

Programma 0 | Zeewolde bestuurt

Algemeen

Het programma omvat de gemeentelijke dienstverlening, de kosten van de bestuursorganen (gemeenteraad, commissies en burgemeester en wethouders) en de ondersteuning daarvan.

Het programma omvat de zorg voor een in meerjarenperspectief sluitende begroting.

Hoofddoelstelling

Als bestuur en organisatie van Zeewolde werken we vraaggericht, slagvaardig, oplossingsgericht en efficiënt. Inwoners worden zo vroeg mogelijk betrokken bij de voorbereiding van belangrijke beslissingen. We zijn terughoudend met gemeentelijke regelgeving. Dienstverlening wordt voor burgers en bedrijven zo dichtbij mogelijk georganiseerd.

We voeren een degelijk financieel beleid gericht op een structureel sluitende begroting. Het streven blijft, de lasten voor inwoners en bedrijven zo laag mogelijk te houden, passend bij het gewenste voorzieningenniveau. Voor eventuele noodzakelijke ombuigingen gelden de daarvoor door de raad gestelde kaders.

Vastgestelde beleidskaders
Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Coalitieakkoord	2022 t/m 2026	2022	2026
Collegeprogramma	2022 t/m 2026	2022	2026
Algemene subsidieverordening	Onbepaald	2012	Naar behoefte
Financieel technisch beleidskader subsidies	Onbepaald	2012	Naar behoefte
Raadsbesluit kaders ombuigingen (april 2025)	2025 e.v.	2025	Naar behoefte
Nota Reserves en Voorzieningen	2022 t/m 2025	2022	2025
Treasurystatuut gemeente Zeewolde 2023	2023 t/m 2026	2023	2026
Financiële verordening gemeente Zeewolde	2023 t/m 2026	2023	2026
Nota Waarderen, Activeren en Afschrijven van Vaste Activa	2024 t/m 2027	2024	2027
Beheerplan openbare gebouwen	2023 t/m 2027	2024	2027
Nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	2021 t/m 2024	2021	2026

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

40. Opstellen beleidskader en toetsingskader Participatie (2024) en experimenteren met inwonersbetrokkenheid (2023 e.v.);
41. Wijkwethouders;
43. Programma dienstverlening EHZM;
44. Project Begrijpend schrijven;
47. Uitwerking Besturingsfilosofie;
48. Doorontwikkeling Organisatie Zeewolde: Opgavegericht werken, opvolging MTO en het Cultuurtraject;
49. Optimaliseren samenwerking EHZM;
50. Project AZC;
51. Project opvang Oekraïners;
52. Project Huisvesting statushouders.

Wat willen we bereiken?

40.1 | Inwoners en ondernemers betrekken

Voor elk maatschappelijk vraagstuk het juiste middel om inwoners en ondernemers te betrekken.

Wat willen we bereiken?

40.2 | College en Raad versterken elkaar over participatie

College en raad stemmen af en versterken elkaar over participatie, ieder vanuit zijn eigen rol, zodat er richting de betrokken inwoners een duidelijke boodschap of vraag kan worden meegegeven.

Wat willen we bereiken?

40.3 | Eerste participatietrajecten starten in 2023

Eerste participatietrajecten starten in 2023.

Wat willen we bereiken?

41.1 | Zichtbaar en benaderbaar

Een wijkwethouder weet wat er leeft en speelt in een wijk en is zichtbaar en benaderbaar. De wettelijke uitwerking van participatie onder de omgevingswet is een integraal onderdeel van het toetsingskader zoals genoemd onder activiteit 40 hiervoor.

Wat gaan we daarvoor doen?

41.1.1 | Luisteren, informeren en betrekken

De wijkwethouder luisteren naar en gaan het gesprek aan over onderwerpen die leven bij bewoners en nemen dit mee naar de ambtelijke organisatie. Wijkwethouders informeren en betrekken bewoners bij beleidsthema's en plannen die voor hun wijk van toepassing zijn.

Wat willen we bereiken?

41.2 | Ambassadeur en gesprekspartner

Een wijkwethouder wordt (h)erkend als ambassadeur en gesprekspartner van een wijk en verbinder tussen de gemeente en de wijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

41.2.1 | Zichtbaar en aanwezig

Wethouders zijn zichtbaar en aanwezig in de wijk en gaan op locatie het gesprek aan.

Wat willen we bereiken?

43.1 | Afhandeling klantcontacten en voorzien van juiste informatie

De gemeente Zeewolde handelt zoveel mogelijk klantcontacten direct af. Inwoners worden zoveel mogelijk direct voorzien van de juiste informatie door het publiekscentrum.

Wat gaan we daarvoor doen?

43.1.3 | Data analyse toepassen

Meldingen openbare ruimte gezamenlijk inrichten met toepassing van data analyse.

43.1.4 | Het thema Belastingen gezamenlijk met EHZM uitwerken

Het thema Belastingen gezamenlijk met EHZM nader uitwerken.

Wat willen we bereiken?

44.1 | Begrijpelijk communiceren

Brieven of andere communicatie-uitingen worden geschreven met het gezichtspunt van een inwoner of ondernemer in gedachte. Uitgangspunt is dat het taalgebruik rekening houdt met het kennisniveau en de behoefte van de ontvanger.

Wat gaan we daarvoor doen?

44.1.1 | Training begrijpelijke taal

Sinds 2022 krijgen medewerkers training in het gebruik van begrijpelijke taal. In 2023 volgt de laatste groep medewerkers.

Wat willen we bereiken?

47.1 | Het college bepaalt de koers, het MT richt het in en de medewerkers verrichten het werk

Het college is gepositioneerd om de koers integraal af te wegen (richten), het MT om het werk te ordenen (inrichten) en de medewerkers worden in staat gesteld om goed werk te leveren (verrichten).

Wat willen we bereiken?

48.1 | Een effectieve, verbindende en eigentijdse organisatiecultuur.

Een effectieve, verbindende en eigentijdse organisatiecultuur.

Wat willen we bereiken?

48.2 | Een veilige werkplek waar iedereen zich thuis voelt

Een veilige, inspirerende en steunende plek waar het team de thuisbasis is, de plaats voor plezier, wel-en-wee en succes, en waar de bestaansbasis van de gemeentelijke organisatie de identiteit is.

Wat willen we bereiken?

48.3 | Een omgeving waar iedereen gezien wordt

Een omgeving waarin ruimte is voor ontwikkeling, experimenteren en het maken van fouten, waar echte aandacht is voor elkaar, waar iedereen gezien wordt en waar verantwoordelijkheid wordt genomen en gegeven.

Wat willen we bereiken?

48.4 | Een professionele organisatie

Een organisatie waar professioneel wordt samengewerkt, waar stevig wordt gespard en snel geschakeld, waar aanspreken, doorpakken en nadenken goed in balans zijn.

Wat willen we bereiken?

49.1 | Organisch groeiproces

In de loop van de komende jaren wordt duidelijk waarom de bundeling van bepaalde diensten en werkzaamheden meerwaarde heeft voor alle inwoners in alle drie de gemeenten. Idealiter wordt het resultaat bereikt via een organisch (groei)proces.

Wat gaan we daarvoor doen?

49.1.1 | Mogelijkheden verdere samenwerking onderzoeken

Er wordt in een ontwikkelgroep van secretarissen en bestuursadviseurs van EHZM periodiek nagedacht en onderzocht hoe en waarom de samenwerking verder kan gaan. Dit gesprek wordt de komende tijd verbreed naar de Netwerkdirectie. Daarna worden stappen voorzien om alle organisaties breed mee te nemen en te raadplegen in de doorontwikkeling van de samenwerking. Het college wil gaan onderzoeken hoe de samenwerking tussen collega's van de drie gemeentes verder gestalte kan worden gegeven.

Wat willen we bereiken?

50.1 | Taakstelling opvang asielzoekers halen

Zeewolde heeft zijn taakstelling op het gebied van de huisvesting van asielzoekers gehaald. Het bestemmingsplan voor arbeidsmigranten maakt dit technisch mogelijk. Vluchtelingen kunnen voldoende gebruik maken van onderwijs. Zeewoldense vrijwilligers helpen asielzoekers waar dat kan en nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen?

50.1.2 | Integratie en draagvlak meewegen

We houden de landelijke aspecten van integratie en draagvlak vluchtelingen permanent in de gaten en wegen die mee in onze aanpak en besluitvorming.

Wat willen we bereiken?

50.2 | Gezondheidszorg, sport en recreatie zal door het COA worden verzorgd.

Gezondheidszorg, sport en recreatie zal door het COA worden verzorgd.

Wat willen we bereiken?

51.1 | Opvangen en onderhouden van Oekraïners

De gemeente zorgt voor opvang, leefgeld, onderwijs en alle andere zaken die nodig zijn. Dit project loopt sinds maart 2022 en loopt door totdat vluchtelingen terug kunnen naar Oekraïne, of hier een geldige verblijfsstatus krijgen.

Wat willen we bereiken?

52.1 | Voldoen aan de wettelijk verplichte zorg voor statushouders

We hebben voor de statushouders de wettelijk verplichte onderdelen verzorgd, zoals een woning, inkomen, onderwijs, gezondheidszorg etc.

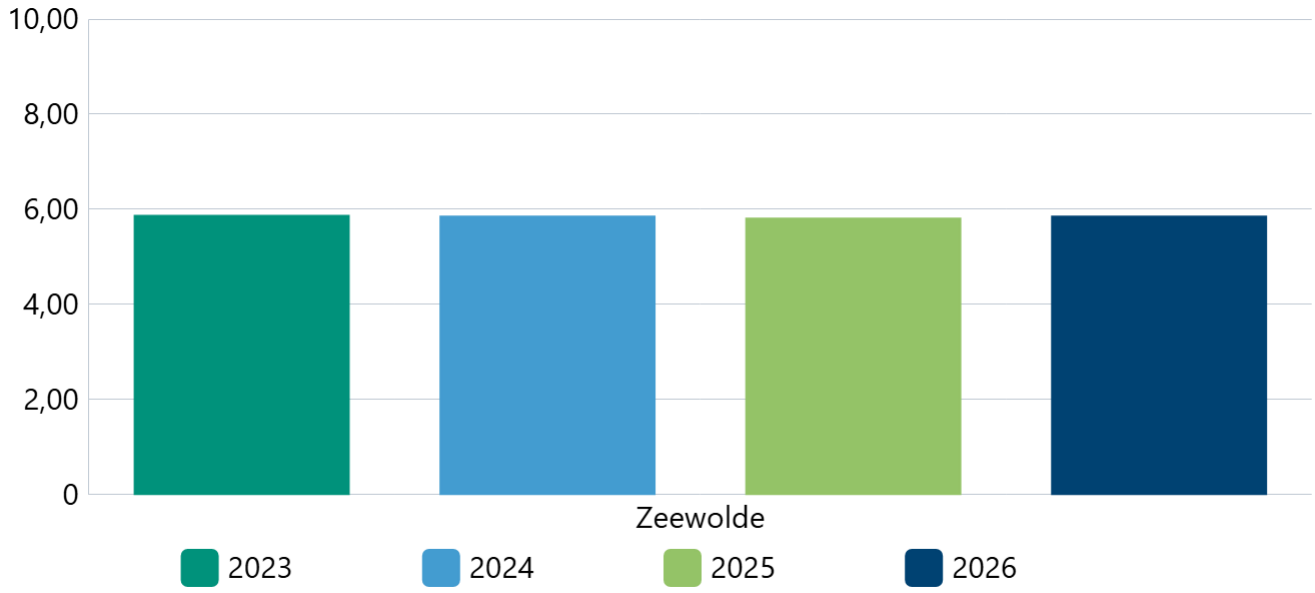
Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerkingtredingsdatum
Alliander N.V.	Arnhem	Belegging	Aandelenbezit		
Vitens N.V.	Lelystad	Belegging	Aandelenbezit		
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	Den Haag	Belegging	Aandelenbezit		
Meerinzicht	Harderwijk	Bedrijfsvoeringstaken / Sociaal Domein	Lid gemeenschappelijke regeling	12-12-2013	1 januari 2015: fase 1 1 januari 2018: fase 2 Bedrijfsvoering en taken Sociaal Domein
Het Flevolands Archief	Lelystad	Archiefbeheer	Lid gemeenschappelijke regeling	30-05-2002	1 februari 2004

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

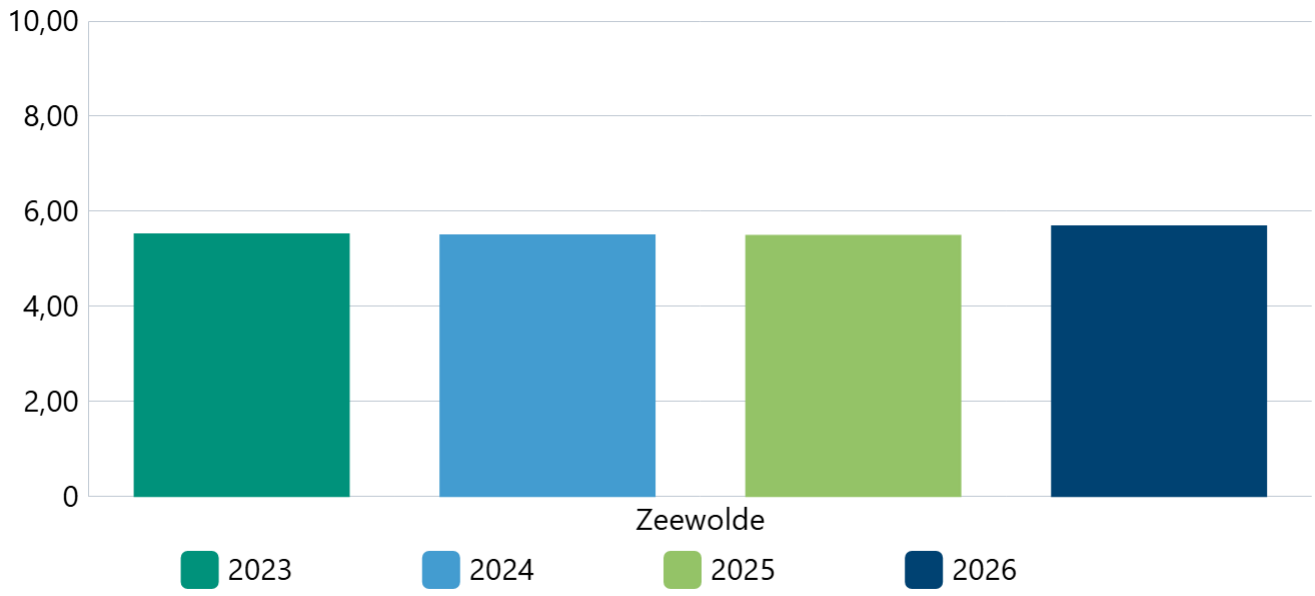
Beleidsindicatoren

Formatie, fte per 1.000 inwoners

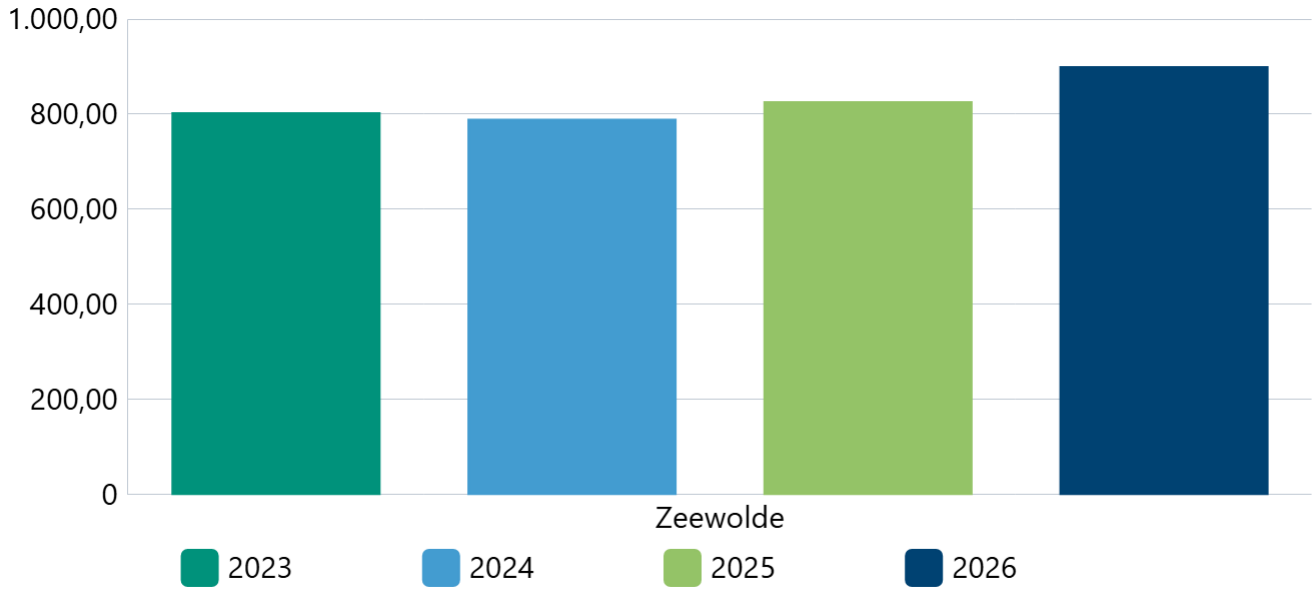
Bron: eigen gemeente

Bezetting, fte per 1.000 inwoners

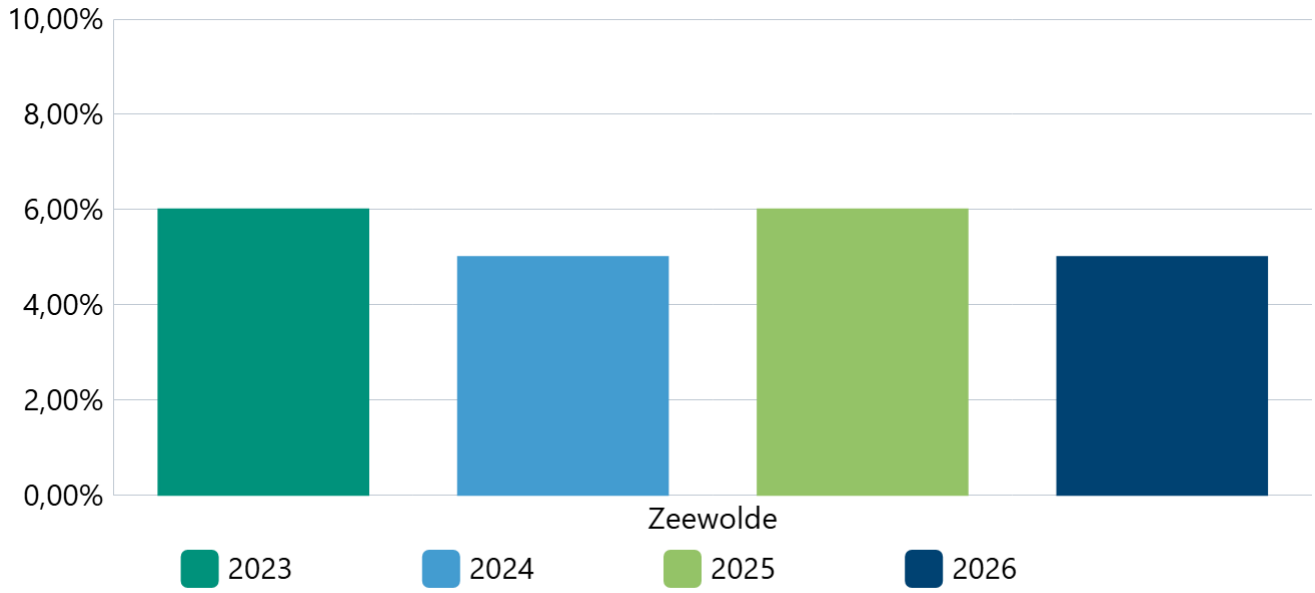
Bron: eigen gemeente

Apparaatskosten per inwoner

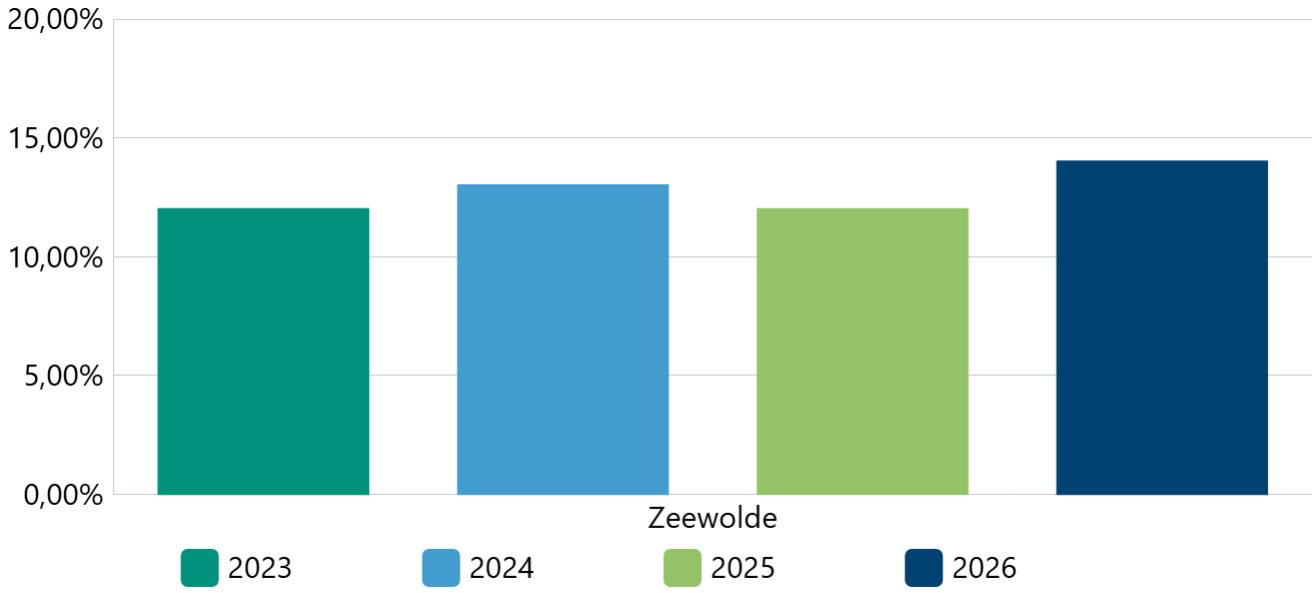
Bron: eigen gemeente. De apparaatskosten zijn vanaf 2023 herrekend, in tegenstelling tot de jaren t/m 2022 worden nu ook de PIOFACH taken die ondergebracht zijn bij Meerinzicht betrokken.

Externe inhuur, kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur

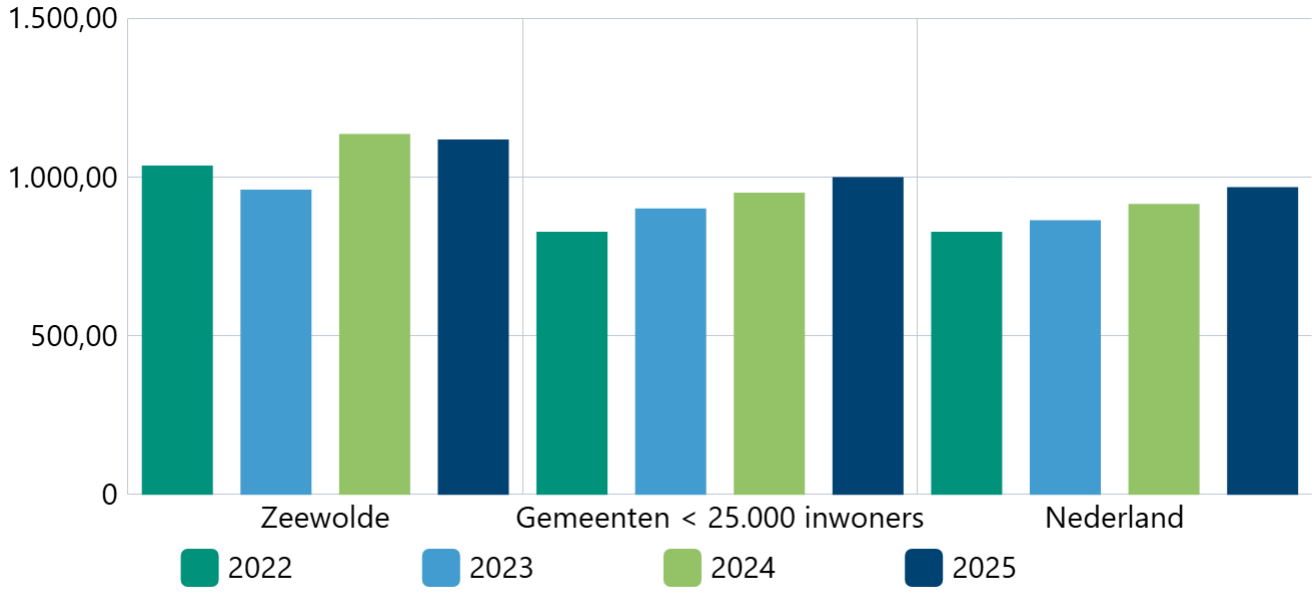
Bron: eigen gemeente

Overhead, % van de totale lasten

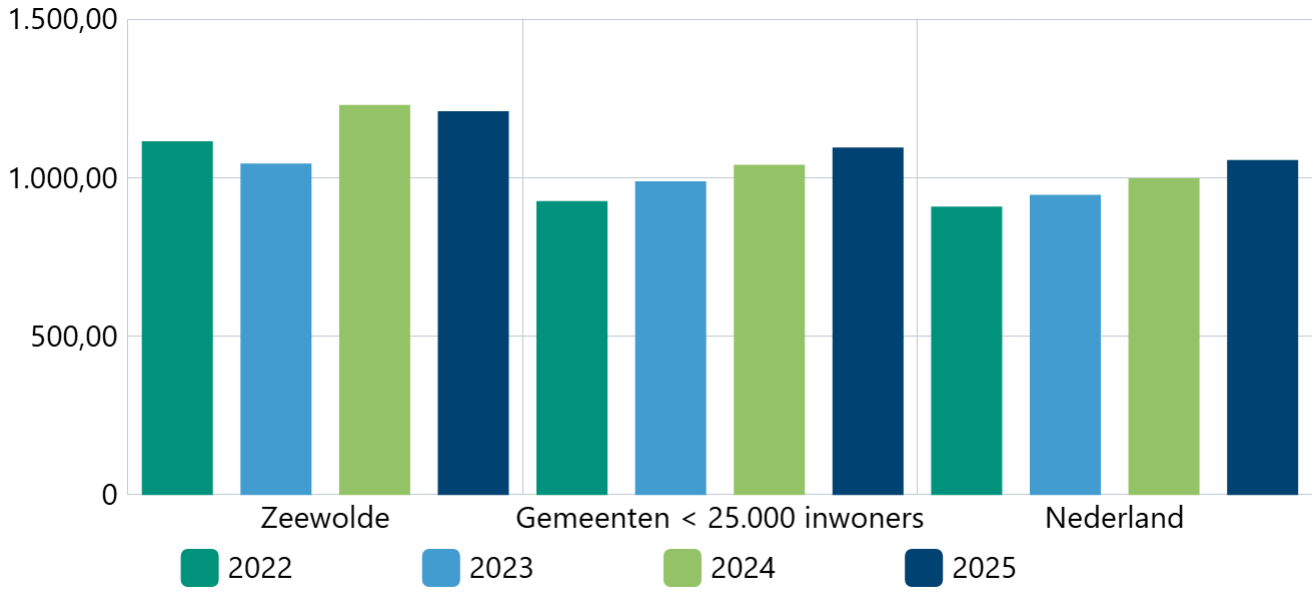
Bron: eigen gemeente

Gemeentelijke woonlasten, éénpersoonshuishouden

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Gemeentelijke woonlasten, meerpersoonshuishouden

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Wat mag het kosten?

Deze tabel geeft het saldo op programma 0 weer. Het resultaat (TV 0.11) vindt u terug in de cirkeldiagram op het beginscherm

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten							
TV01	**TV01 Bestuur**	**2.404**	**1.994**	**2.138**	**2.035**	**2.077**	**2.033**
TV02	**TV02 Burgerzaken**	**1.018**	**1.106**	**1.097**	**1.109**	**1.082**	**1.082**
TV03	**TV03 Beheer overige gebouwen en gronden**	**2.499**	**952**	**340**	**341**	**335**	**326**
TV04	**TV04 Overhead**	**15.074**	**13.885**	**14.981**	**14.807**	**14.733**	**15.144**
TV05	**TV05 Treasury**	**-19**	**6**	**6**	**6**	**6**	**6**
TV061	**TV061 OZB woningen**	**237**	**193**	**160**	**159**	**160**	**160**
TV08	**TV08 Overige baten en lasten**	**0**	**2.740**	**1.882**	**3.424**	**3.900**	**4.905**
TV09	**TV09 Vennootschasbelastingen (VpB)**	**845**	**459**	**1.807**	**1.926**	**-228**	**638**
Totaal Lasten		**22.058**	**21.334**	**22.412**	**23.806**	**22.064**	**24.293**
Baten							
TV02	**TV02 Burgerzaken**	**-513**	**-507**	**-515**	**-548**	**-463**	**-463**
TV03	**TV03 Beheer overige gebouwen en gronden**	**-2.832**	**-251**	**-261**	**-261**	**-261**	**-261**
TV04	**TV04 Overhead**	**-556**	**-251**	**-82**	**-82**	**-82**	**-82**
TV05	**TV05 Treasury**	**-1.118**	**-809**	**-573**	**-468**	**-384**	**-365**
TV061	**TV061 OZB woningen**	**-6.089**	**-6.072**	**-6.614**	**-6.614**	**-6.614**	**-6.614**
TV062	**TV062 OZB niet-woningen**	**-5.216**	**-5.774**	**-5.966**	**-5.966**	**-5.966**	**-5.966**
TV07	**TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. Gemeentef.**	**-44.875**	**-43.906**	**-47.078**	**-47.509**	**-46.793**	**-47.703**
TV08	**TV08 Overige baten en lasten**	**0**	**-947**	**-780**	**-1.189**	**-1.875**	**-2.316**
Totaal Baten		**-61.198**	**-58.518**	**-61.868**	**-62.636**	**-62.438**	**-63.770**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**-39.140**	**-37.184**	**-39.457**	**-38.830**	**-40.374**	**-39.476**
Stortingen							
TV010	**TV010 Mutaties reserves**	**2.988**	**22.487**	**1.189**	**5.998**	**4.862**	**4.883**
Totaal Stortingen		**2.988**	**22.487**	**1.189**	**5.998**	**4.862**	**4.883**
Onttrekkingen							
TV010	**TV010 Mutaties reserves**	**-6.415**	**-7.754**	**-4.249**	**-8.783**	**-5.020**	**-6.377**
Totaal Onttrekkingen		**-6.415**	**-7.754**	**-4.249**	**-8.783**	**-5.020**	**-6.377**
Saldo van geraamd stortingen en onttrekkingen aan reserves		**-3.427**	**14.733**	**-3.060**	**-2.785**	**-157**	**-1.493**
Programma 0 Zeewolde bestuurt - Totaal		**-42.567**	**-22.451**	**-42.517**	**-41.615**	**-40.532**	**-40.970**

Financiële analyse begroting 2026 t.o.v. begroting 2025

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Verschil
TV01	TV01 Bestuur	1.994	2.138	144
TV02	TV02 Burgerzaken	598	582	-17
TV03	TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	701	79	-622
TV04	TV04 Overhead	13.633	14.899	1.266
TV05	TV05 Treasury	-803	-567	236
TV061	TV061 OZB woningen	-5.879	-6.454	-574
TV062	TV062 OZB niet-woningen	-5.774	-5.966	-191
TV07	TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. Gemeentef.	-43.906	-47.078	-3.172
TV08	TV08 Overige baten en lasten	1.793	1.102	-690
TV09	TV09 Vennootschasbelastingen (VpB)	459	1.807	1.348
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		-37.184	-39.457	-2.272
TV010	TV010 Mutaties reserves	14.733	-3.060	-17.793
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		14.733	-3.060	-17.793
Programma 0 Zeewolde bestuurt - Totaal		-22.451	-42.517	-20.065

Toelichting op de financiële analyse

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 20.065.000,- ten opzichte van de begroting 2025 (na wijzigingen). Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de taakvelden waarvan de begroting 2026 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2025 na wijziging.

TV01 Bestuur (€ 144.000,- nadelig)

Het verschil op dit taakveld wordt veroorzaakt door de onderstaande onderdelen:

- De vergoedingen voor de gemeenteraad zijn geactualiseerd. Dit resulteert in een nadelig effect van € 49.000,-;
- In 2026 vinden er verkiezingen voor de gemeenteraad plaats. Binnen de budgetten van de Griffie is in 2026 een nieuw budget geraamd van € 40.000,- voor de politieke ondersteuning bij de verkiezingen en de collegevorming. Daarnaast is een extra bedrag van € 10.000,- geraamd voor de aanschaf en vervanging van tablets en overige ICT middelen voor de nieuwe raad. Dit resulteert in een nadelig effect van € 50.000,-;
- In de begroting 2025 is een bedrag van € 12.000,- beschikbaar voor de Motiemarkt: € 10.000,- voor de realisatie van een initiatief uit een eerdere Motiemarkt (het zogenoemde smartbankje) en € 2.000,- voor de organisatie van de Motiemarkt 2025. In 2026 is vervolgens € 48.000,- beschikbaar voor de realisatie van nieuwe initiatieven. Dit resulteert in een nadelig effect van € 36.000,-;
- De salarislasten van het college zijn geactualiseerd (vooral CAO aanpassingen). Dit resulteert in een nadelig effect van € 41.000,-;
- Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 32.000,- voordelig.

TV03 Beheer overige gebouwen en gronden (€ 622.000,- voordelig)

De volledige dekking voor de onderhoudskosten vanuit de voorziening gemeentelijke gebouwen (conform MJOP) werd tot en met het jaar 2025 op taakveld 0.4 Overhead geboekt. Vanaf de begroting 2026-2029 wordt de dekking gesplitst op de taakvelden waar ook de kosten landen. Hierdoor veroorzaakt dit vanaf de begroting 2026-2029 geen resultaat meer op de taakvelden 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden, 0.4 Overhead en 2.2 Parkeren. In vergelijking met het jaar 2025 betekent dit op taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden een voordeel van € 505.100,-. De kosten voor groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen (welke gedekt worden uit de voorziening gemeentelijke gebouwen) zijn bijgesteld van € 564.000,- naar € 505.100,-. Dit resulteert in een voordelig effect van € 59.000,-. Daarnaast staat er in 2025 eenmalig een bedrag geraamd voor noodzakelijk onderhoud aan het verenigingsgebouw van de Scouting. In de begroting van 2026 is dit bedrag niet meer beschikbaar. Dit resulteert in een voordelig effect € 60.000,-.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 2.100,- nadelig.

TV04 Overhead (€ 1.266.000,- nadelig)

Het verschil op dit taakveld wordt veroorzaakt door de onderstaande onderdelen:

- De volledige dekking voor de onderhoudskosten vanuit de voorziening gemeentelijke gebouwen (conform MJOP) werd tot en met het jaar 2025 op taakveld 0.4 Overhead geboekt. Vanaf de begroting 2026-2029 wordt de dekking gesplitst op de taakvelden waar ook de kosten landen. Hierdoor veroorzaakt dit vanaf de begroting 2026-2029 geen resultaat meer op de taakvelden 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden, 0.4 Overhead en 2.2 Parkeren. In vergelijking met het jaar 2025 betekent dit op taakveld 0.4 Overhead een nadeel van € 527.900,-. De kosten voor groot onderhoud aan het gemeentehuis (welke gedekt worden uit de voorziening gemeentelijke gebouwen) zijn bijgesteld van € 11.600,- naar € 64.900,-. Dit resulteert in een nadelig effect van € 53.300,-;
- Bij team Maatschappelijke Ontwikkeling en Ondersteuning is het budget voor inhuur en advies naar beneden bijgesteld door het wegvallen van onder andere overgehevelde middelen uit de jaarrekening 2024. Dit resulteert in een (incidenteel) voordelig effect van € 248.000,-;
- De salariskosten van het personeel van Zeewolde zijn gestegen met € 536.000,- in verband met een nieuwe CAO. Dit bedrag wordt volledig gedekt uit een stelpost onder taakveld 0.8 Overige baten en lasten;
- Het nadeel op de salarisdoorbelasting van € 377.000,- wordt veroorzaakt door een lagere doorbelasting van interne apparaatskosten. In 2026 worden er, in vergelijking met 2025, minder uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met diverse taakvelden;
- Bij team Sport, Recreatie, Cultuur en Evenement is het budget voor uitgekeerde subsidies van het Rijk komen te vervallen in 2026, omdat de huidige regeling van SPUK Stimulering Sport loopt tot en met 2025. Dit resulteert in een nadelig effect van € 50.000,-;
- Op de begroting van inhuur ten behoeve van asielzoekers is de begroting bij teams Maatschappelijke Ondersteuning en Ontwikkeling en Publiekscentrum naar beneden bijgesteld vanwege het wegvallen van overgehevelde middelen uit jaarrekening 2024. Dit resulteert in een voordelig effect van € 88.000,-;
- Voor de uitvoering van het collegeprogramma 2022-2026 zijn in 2025 incidentele budgetten beschikbaar die in 2026 niet zijn begroot. Dit resulteert in een voordelig effect van € 105.000,-;
- In de Jaarstukken 2024 is voor de gebiedsagenda EHPZ (Ermelo Harderwijk, Putten Zeewolde) een incidenteel bedrag van € 73.000,- overgeheveld van 2024 naar 2025. In 2026 en verder is dit bedrag niet beschikbaar. Verder zijn bij de Voorjaarsnota 2025 extra middelen beschikbaar gesteld voor de gebiedsagenda EHPZ: € 12.000,-. in 2025 en voor 2026 tot en met 2028 is dit bedrag jaarlijks verhoogd met € 43.000,- naar € 55.000,-. Dit resulteert in een voordelig effect van € 30.000,- (€ 73.000,- voordelig en € 43.000,- nadelig);
- Voor de uitvoering van het Programma Dienstverlening is in 2025 een incidenteel budget van € 50.000,- beschikbaar gesteld die in 2026 niet is begroot. Dit bedrag is overgeheveld van 2024 naar 2025, bedoeld voor het opleiden van personeel van Zeewolde. Volgens een collegebesluit uit 2022 dient (het restant van) dit bedrag jaarlijks meegenomen te worden naar het volgende begrotingsjaar, zodat uiteindelijk het volledige bedrag ten goede komt aan opleiding en training. In de begroting 2026 resulteert dit vooralsnog in een voordelig effect van € 50.000,-;
- De bijdrage bedrijfsvoeringskosten aan Meerinzicht is bijgesteld op basis van de vastgestelde Programmabegroting 2026-2029 van Meerinzicht. De grootste aanpassing betreft de verwerking van de nieuwe CAO. Dit resulteert in een nadelig effect van € 360.000,-;
- Binnen de EHZM samenwerking wordt jaarlijks een trainee programma verzorgd. Zeewolde draagt hier jaarlijks maximaal € 130.000,- aan bij, wat gelijk staat aan 2 trainees. In de begroting 2025 is hiervoor nog een bedrag van € 81.000,- beschikbaar. Dit resulteert in een nadelig effect van € 49.000,-;
- Door een interne verschuiving van de bedrijfsvoeringslasten MIZ naar programma 6 Sociaal Domein is de doorbelasting naar taakveld 0.4 overhead komen te vervallen. Dit resulteert in een voordelig effect van € 209.000,-;
- Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 43.000,- nadelig.

Daarnaast is de volgende maatregel vanuit de ombuigingen verwerkt in deze meerjarenbegroting, zie ook de paragraaf Ombuigingen:

- Vanaf het jaar 2027 is voor een bedrag van € 90.000,- aan vacatureruimte geschrapt.

TV05 Treasury (€ 236.000,- nadelig)

De gemeente is verplicht om overtollige liquiditeiten in de Schatkist van het Rijk onder te brengen. Het saldo van Zeewolde is sterk afhankelijk van grondverkopen en investeringen die gedaan worden. Over het saldo in de Schatkist ontvangt Zeewolde rente. Op basis van de meest recente liquiditeitsprognose is de verwachting dat de rente-inkomsten in 2026 aanzienlijk zullen afnemen ten opzichte van 2025, dit resulteert in een nadelig effect van € 251.000,-. In de jaren na 2026 zal het saldo op de Schatkist afnemen door verwachte investeringen. Ook is de verwachting dat het rentepercentage verder zal dalen, waardoor ook de rente-inkomsten zullen afnemen in de toekomst. Daarnaast is in het ombuigingstraject, waarover de gemeenteraad in april 2025 een besluit heeft genomen, een ombuigingsvoorstel opgenomen om de opbrengst van de dividenduitkering te verhogen. Dit voorstel is verwerkt in de begroting 2026-2029 en resulteert in een voordelig effect van € 25.000,-. Zie verder in de paragraaf Ombuigingen

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 10.000,- nadelig.

TV061 OZB Woningen (€ 574.000,- voordelig)

Voor de begroting 2026 is rekening gehouden met inflatie en waardeontwikkelingen van de belaste objecten zoals aangegeven in de paragraaf Lokale Heffingen. Daarnaast is er rekening gehouden met de areaaltoename zoals deze is opgenomen in de Voorjaarsnota 2025. Dit resulteert in een structureel voordelig effect van € 574.000,-. Daarnaast is in het ombuigingstraject, waarover de gemeenteraad in april 2025 een besluit heeft genomen, was een ombuigingsvoorstel opgenomen om de opbrengst van OZB woningen en niet-woningen in totaal met € 680.000,- te verhogen. Er is voor 2026 een beduidend hogere opbrengst geraamd en hiermee is het ombuigingsvoorstel concreet ingevuld en geraamd op deze taakvelden.

TV062 OZB Niet-woningen (€ 191.000,- voordelig)

Voor de begroting 2026 is rekening gehouden met inflatie en waardeontwikkelingen van de belaste objecten zoals aangegeven in de paragraaf Lokale Heffingen. Daarnaast is er rekening gehouden met de areaaltoename zoals deze is opgenomen in de Voorjaarsnota 2025. Dit resulteert in een structureel voordelig effect van € 191.000,-. Daarnaast is in het ombuigingstraject, waarover de gemeenteraad in april 2025 een besluit heeft genomen, was een ombuigingsvoorstel opgenomen om de opbrengst van OZB woningen en niet-woningen in totaal met € 680.000,- te verhogen. Er is voor 2026 een beduidend hogere opbrengst geraamd en hiermee is het ombuigingsvoorstel concreet ingevuld en geraamd op deze taakvelden.

TV07 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds (€ 3.172.000,- voordelig)

De raming van de Algemene uitkering voor het jaar 2026 is gebaseerd op de Meicirculaire 2025. In juni 2025 heeft de gemeenteraad over de uitkomsten van de Meicirculaire 2025 een raadsinformatiebrief ontvangen. De raming van de (bijgestelde) begroting 2025 is gebaseerd op de Decembercirculaire 2024. In vergelijking met de bijgestelde begroting 2025 groeit de Algemene uitkering in 2026 met € 3.172.000,-. Dit betekent nog niet dat het Rijk de tekorten volledig en voor alle jaren gecompenseerd heeft. De VNG blijft zich onverminderd inzetten voor een passende vergoeding voor de (medebewinds)taken die gemeenten uitvoeren.

In het ombuigingstraject, waarover de gemeenteraad in april 2025 een besluit heeft genomen, was een ombuigingsvoorstel opgenomen om de opbrengst van Algemene uitkering met € 500.000,- te verhogen. Bij de Meicirculaire 2025 is extra scherpte in de berekening aangebracht. Er is voor 2026 een beduidend hogere opbrengst geraamd en hiermee is het ombuigingsvoorstel concreet ingevuld en geraamd op dit taakveld.

TV08 Overige baten en lasten (€ 690.000,- voordelig)

Het verschil op dit taakveld wordt veroorzaakt door de onderstaande onderdelen:

- Op de stelpost Externe advieskosten was tot en met de begroting 2025 een jaarlijks bedrag van € 25.000,- beschikbaar. Als ombuigingsmaatregel is deze stelpost vanaf 2026 structureel geschrapt. Dit resulteert in een structureel voordelig effect van € 25.000,-. Zie verder in de paragraaf Ombuigingen;
- Op de stelpost Onvoorzien (structureel) is in de bijgestelde begroting 2025 nog € 165.000,- beschikbaar. Als ombuigingsmaatregel is deze stelpost vanaf 2026 geschrapt. Dit resulteert in een voordelig effect van € 165.000,-. Ook in de jaren vanaf 2027 leidt deze ombuiging tot een structureel voordeel in de begroting, oplopend naar € 272.000,- in 2029. Zie verder de in paragraaf Ombuigingen;

- De stelpost Autonome ontwikkelingen (externe kosten) is geactualiseerd en op het gebruikelijke niveau van € 150.000,- gebracht. Dit resulteert in een nadelig effect van € 87.000,-;
- De stelpost Onvoorzien (incidenteel) is geactualiseerd en op het vereiste niveau gebracht. Dit resulteert in een nadelig effect van € 63.000,-;
- De stelpost Autonome ontwikkelingen (personeel) is geactualiseerd en op het vereiste niveau gebracht. Dit resulteert in een nadelig effect van € 50.000,-;
- Op de stelpost Loonmutaties wordt het verwacht bedrag aan loonstijgingen van het personeel van Zeewolde geraamd. In de begroting 2025 is hiervoor nog een bedrag beschikbaar van € 592.000,-. Bij de 3e kwartaalrapportage 2025 wordt dit bedrag voor de jaarschijf 2025 ingezet. Bij de salarislasten in de begroting 2026 is al rekening gehouden met de CAO stijging, zodat hiervoor geen bedrag op de stelpost gereserveerd hoeft te worden. Het bedrag wat in 2026 nog beschikbaar is (€ 116.000,-) is bestemd voor de CAO stijging van het college van B&W en de onregelmatigheidstoeslag en overwerkvergoeding van het personeel van Zeewolde. Dit resulteert in een voordelig effect van € 476.000,-;
- De gemeenteraad heeft bij de Voorjaarsnota 2025 een bedrag beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van de samenwerking EHZM. Dit resulteert in een nadelig effect van € 221.000,-;
- De stelpost ten behoeve van de uitvoering van het collegeprogramma 2022-2026 is geactualiseerd, rekening houdend met de werkzaamheden die in 2026 nog uitgevoerd gaan worden. Op taakveld 0.8 treedt ten opzichte van 2025 een voordeel op van € 620.000,-. De dekking hiervan is afkomstig uit de Algemene reserve. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 0.10 Mutaties reserves. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect;
- De stelpost Inflatie belastingtarieven is geactualiseerd, rekening houdend met het aantal belastingobjecten en de waardeontwikkeling. Dit resulteert in een voordelig effect van € 103.000,-;
- Gemeenten kunnen in de ramingen in hun begroting rekening houden met de ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds (BCF). Dit bedrag wordt als een opbrengst in de begroting geraamd. Omdat de hoogte van deze ruimte jaarlijks verschilt, zijn in het verleden afspraken gemaakt tussen de gezamenlijke toezichthouders en BZK over wat een reële hoogte van deze ruimte is. Afgesproken is dat de laatst gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond de maximaal toegestane ruimte is die gemeenten mogen ramen in hun begroting. Op basis van de Meicirculaire 2025 moet de opbrengst van € 630.000,- naar beneden worden bijgesteld naar € 385.000,-. Dit resulteert in een nadelig effect van € 245.000,-;
- Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 33.000,- nadelig.

Daarnaast is de volgende maatregel vanuit de ombuigingen verwerkt in deze meerjarenbegroting, zie ook de paragraaf Ombuigingen:

- De stelpost Autonome ontwikkelingen (externe kosten) is vanaf 2027 niet meer cumulatief geraamd, maar als een jaarlijks vast bedrag van € 150.000,-. In 2027 leidt deze ombuiging tot een voordeel in de begroting van € 150.000,-. In 2028 is dit een voordeel van € 300.000,- en in 2029 een voordeel van € 450.000,-;
- De stelpost Loon-/prijsmutaties gesubsidieerde instellingen is vanaf 2028 niet meer cumulatief geraamd, maar als een jaarlijks gelijk bedrag (het eerste begrotingsjaar kan in hoogte fluctueren, afhankelijk van het aantal en de hoogte van de subsidies). In 2028 leidt deze ombuiging tot een voordeel in de begroting van € 125.000,-. In 2029 is dit een voordeel van € 255.000,-.

TV09 Vennootschapsbelastingen (VpB) (€ 1.348.000,- nadelig)

De te betalen vennootschapsbelasting heeft nagenoeg volledig betrekking op de grondexploitaties. Binnen de grondexploitaties wordt in 2026 een hoger bedrag aan te betalen vennootschapsbelasting verwacht dan in 2025. De dekking van de vennootschapsbelasting is afkomstig uit de bestemmingsreserve Bedrijfsrisico grondbedrijf. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect.

Programma 0 Mutatie reserves (€ 17.793.000,- voordelig)

RES0001 Algemene reserve (€ 18.826.000,- voordelig)

Het verschil op deze reserve wordt veroorzaakt door de onderstaande onderdelen:

- Eenmalige toevoeging in 2025 vanuit de bestemmingsreserve BBV-winst en grondexploitaties, ten behoeve van de "zachte landing". € 20.000.000,- voordelig;
- Eenmalige toevoeging in 2025 vanuit de bestemmingsreserve Opvang vluchtelingen Oekraïne, in verband met het opheffen van deze reserve. € 1.771.000,- voordelig;
- Lanterstrand, project is in 2025 afgerond, in 2026 geen dekking meer nodig. € 700.000,- nadelig;
- Collegeprogramma, in 2025 zijn er meer middelen beschikbaar dan in 2026, mede omdat 2026 het laatste collegejaar is. € 1.041.000,- nadelig;
- Gebouw begraafplaats, de kapitaallasten van de verbouwing van het gebouw op de begraafplaats worden gedekt uit de Algemene reserve, in 2025 wordt dit bedrag vanuit de Algemene reserve toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten. € 192.500,- nadelig;
- Tijdens de behandeling van de voorjaarsnota zijn er 4 moties aangenomen, de bedragen die daar aan zijn gekoppeld zijn begroot in 2025, dit veroorzaakt een verschil van € 237.500,- nadelig.
- In 2026 staat het eerste bedrag (aankoop van het gebouw) voor de afschrijvingslasten van het Maatschappelijk Centrum Zeewolde (MCZ) geraamd (€ 682.500,- voordelig), dit wordt toegevoegd aan de bestemmingreserve Kapitaallasten;
- Op deze reserve komen er nog overige verschillen voor van € 91.500,- nadelig.

RES0004 BR Gemeentelijke gebouwen (€ 103.000,- voordelig)
In 2026 worden er volgens het MeerJaren Onderhouds Plan (MJOP) meer investeringen gedaan dan in 2025, omdat de afschrijvingslasten van deze investeringen gedekt worden uit deze reserve is de onttrekking hoger.

RES0011 BR Kapitaallasten (€ 675.000,- nadelig)
Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het eerste bedrag voor de afschrijvingslasten van het Maatschappelijk Centrum Zeewolde (MCZ)(€ 682.500,- nadelig) wordt toegevoegd vanuit de Algemene reserve. Dit betreft het bedrag voor de aankoop van het gebouw. Op deze reserve komen er nog overige verschillen voor van € 7.500,- voordelig.

RES0028 BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf (€ 1.348.000,- voordelig)
Binnen de grondexploitaties wordt in 2026 een hoger bedrag aan te betalen vennootschapsbelasting verwacht dan in 2025. De dekking van de vennootschapsbelasting is afkomstig uit deze reserve.

RES0044 BR Opvang vluchtelingen Oekraïne (€ 1.771.000,- nadelig)
Deze reserve is opgeheven bij de jaarrekening 2024. Het saldo is in 2025 toegevoegd aan de Algemene reserve.

Ingroeimodel grote projecten: binnen Zeewolde spelen op dit moment 3 grote projecten (Maatschappelijk Centrum Zeewolde (MCZ), Integraal HuisvestingsPlan (IHP) en optimalisatie Gemeentehuis), in de besluiten van deze 3 projecten zijn bedragen onttrokken uit de Algemene reserve en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten zodat de kapitaallasten voor de gehele afschrijvingstermijn gedekt kunnen worden. Op deze manier wordt er niet gespaard voor vervanging. In deze begroting wordt voorgesteld om de lasten voor de vervanging via een ingroeitraject in de begroting te laten landen. Dit betekent dat er, in afwijking van de besluiten, minder uit de Algemene reserve onttrokken wordt. Dit betekent ook dat er minder wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten. Dit is reeds verwerkt in de begroting 2026-2029.

Restwaarde grote projecten: bij een aantal besluiten is geen rekening gehouden met de restwaardes die Zeewolde hanteert. In de begroting 2026-2029 wordt dit gecorrigeerd. De afschrijvingslasten worden hierdoor lager en daardoor wordt er minder uit de Algemene reserve onttrokken. Dit betekent ook dat er minder wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten.

Reserve	Omschrijving	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Begroting 2026	Verschil
RES0001	Algemene Reserve*	17.237	-1.589	-18.826
RES0002	BR Archiefwerkzaamheden MIZ	-40	-40	0
RES0004	BR Gemeentelijke gebouwen	-377	-480	-103
RES0011	BR Kapitaallasten	431	1.106	675
RES0028	BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf	-709	-2.057	-1.348
RES0044	BR Opvang vluchtelingen Oekraïne	-1.771	0	1.771
RES0045	BR Duurzaamheidskompas 2030	-39	0	39
	Totaal	**14.733**	**-3.060**	**-17.793**

+/+ is toevoeging aan reserve, nadeel exploitatie, -/- is onttrekking aan reserve, voordeel exploitatie

*exclusief 0.11 resultaat van de rekening

Programma 1 | Veilig Zeewolde

Algemeen
Het programma omvat de zorg voor de openbare orde en veiligheid.

Hoofddoelstelling
We zorgen ervoor dat iedereen in Zeewolde zich in de openbare ruimte veilig en op zijn gemak voelt. Uitgangspunt daarbij is dat inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en gemeente daar vanuit de eigen verantwoordelijkheid een bijdrage aan leveren.

Vastgestelde beleidskaders
Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Nota Integrale Veiligheid*	2022 t/m 2026	2022	2026
Integrale handhavingnota en uitvoeringsprogramma handhaving	2021 t/m 2024	2020	2025
Beleidsregels handhaving Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen Zeewolde	Onbepaald	2013	Naar behoefte
Regionaal Beleids- en Crisisplan	2022 t/m 2025	2022	2025

*In de maatschappij is een mate van verharding waarneembaar en een groeiende hoeveelheid overlast. Voor een succesvolle implementatie en uitvoering van de nieuwe nota Integrale veiligheid en het bijbehorende uitvoeringsplan zijn passende formatie en middelen nodig. De nieuwe nota zal hierin duidelijkheid geven.

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026
53. Uitvoeren Veiligheidsnota 2022-2026.

Wat willen we bereiken?

53.1 | Inwoners medeverantwoordelijk voor veiligheid

Inwoners zijn zelf medeverantwoordelijk voor de veiligheid in hun eigen wijk en binnen het dorp.

Wat gaan we daarvoor doen?

53.1.1 | De nota integraal veiligheidsbeleid uitvoeren

De nieuwe nota Integraal veiligheidsbeleid uitvoeren. We zorgen voor adequate politie-, brandweer- en ambulancezorg en rampenbestrijding/crisisbeheersing in de gemeente Zeewolde.

Wat willen we bereiken?

53.2 | Zorgen voor goede informatiedeling en afstemming

Er is goede informatiedeling en afstemming tussen domeinen en het is veiliger in het dorp.

Wat willen we bereiken?

53.3 | Criminaliteit niet laten lonen

Het criminele pad voor jongeren loont niet.

Wat gaan we daarvoor doen?

53.3.1 | Versterken aanpak risicovolle jongeren

We versterken de aanpak van risicovolle jongeren, zodat deze jongeren niet verder afglijden. Vroegsignalering en preventie worden versterkt, bijv. door de preventieve aanpak van verslaving (in brede zin) en het stimuleren van samenwerking in de jeugdketen.

Wat willen we bereiken?

53.4 | Cyberveiligheid versterken

Cyberveiligheid is versterkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

53.4.1 | Kennis en bewustzijn vergroten

Door preventie, bewustwording, kennisdeling en samenwerking wordt cybercrime bestreden en is de cyberveiligheid versterkt.

Wat willen we bereiken?

53.5 | Verstoren drugscriminaliteit

Drugscriminaliteit is effectief verstoord.

Wat gaan we daarvoor doen?

53.5.1 | Bestrijden ondermijning

Het tegengaan van ondermijning, zoals bijvoorbeeld drugscriminaliteit, mensenhandel/uitbuiting of witwassen.

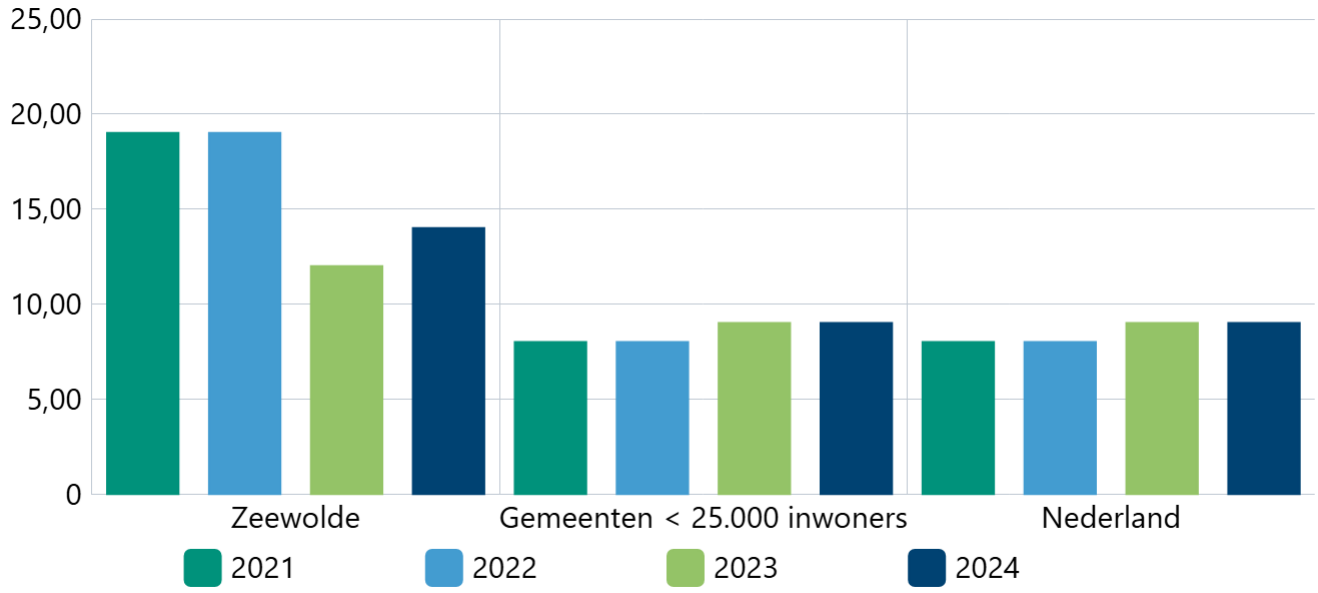
Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbeluit	Inwerkingtredingsdatum
Veiligheidsregio Flevoland	Lelystad	Verschillende hulpverlenings-diensten (rampen- en crisisbestrijding)	Lid gemeenschappelijke regeling	29 november 2007	1 januari 2008

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

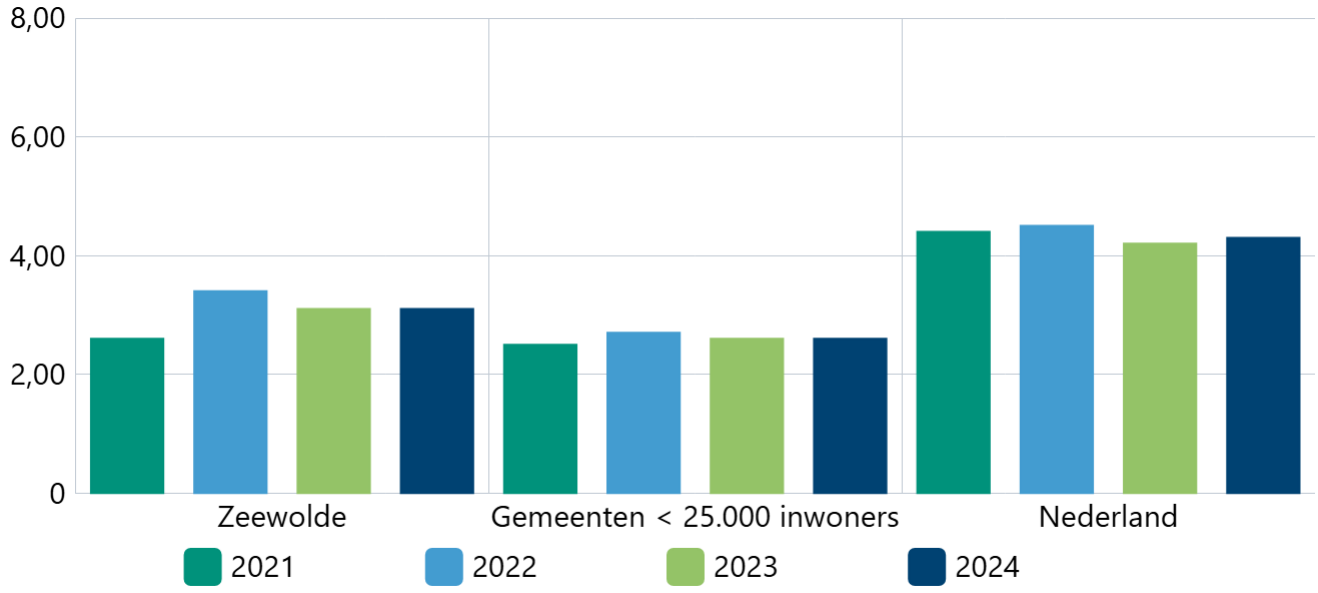
Beleidsindicatoren

Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

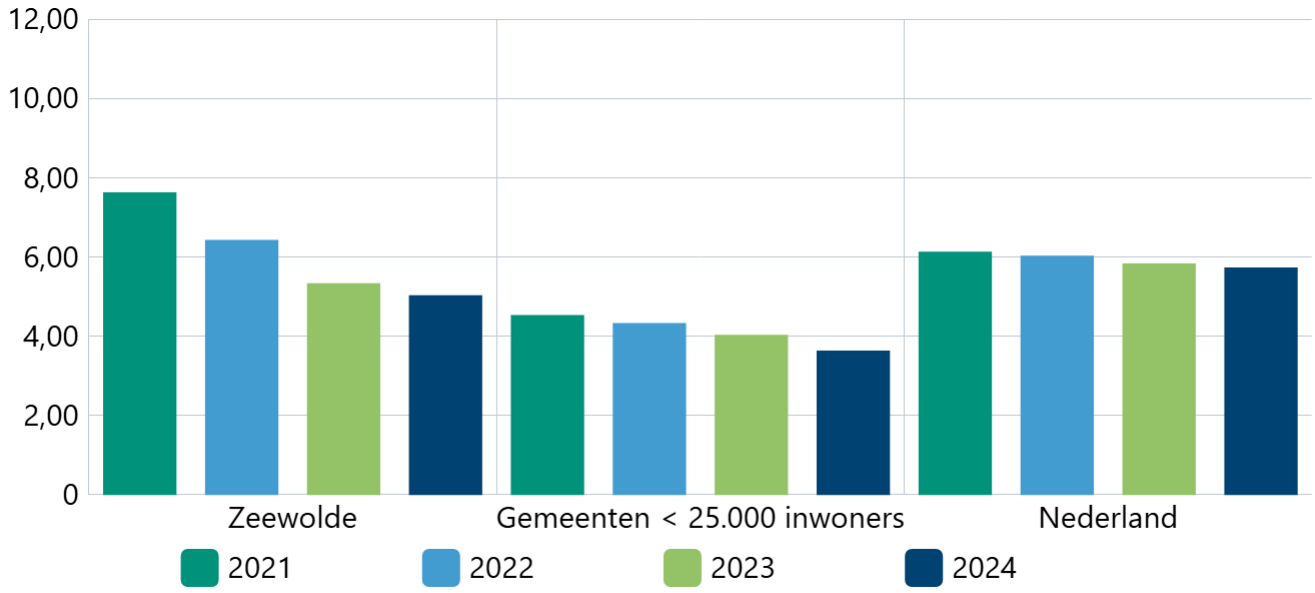
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

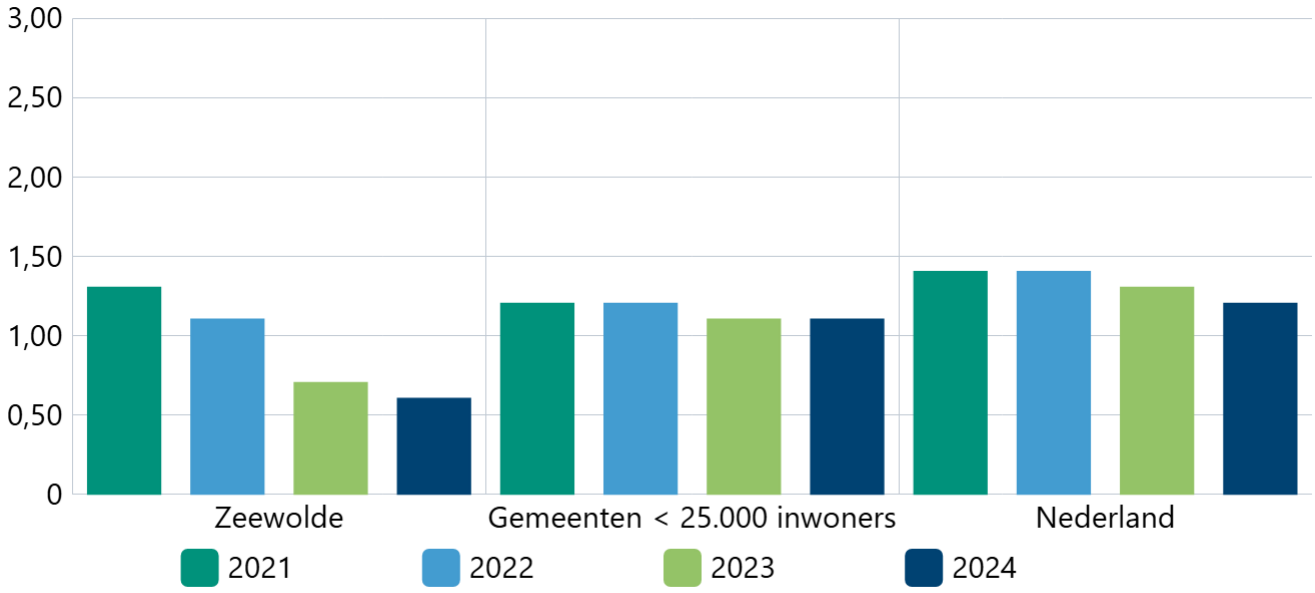
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners

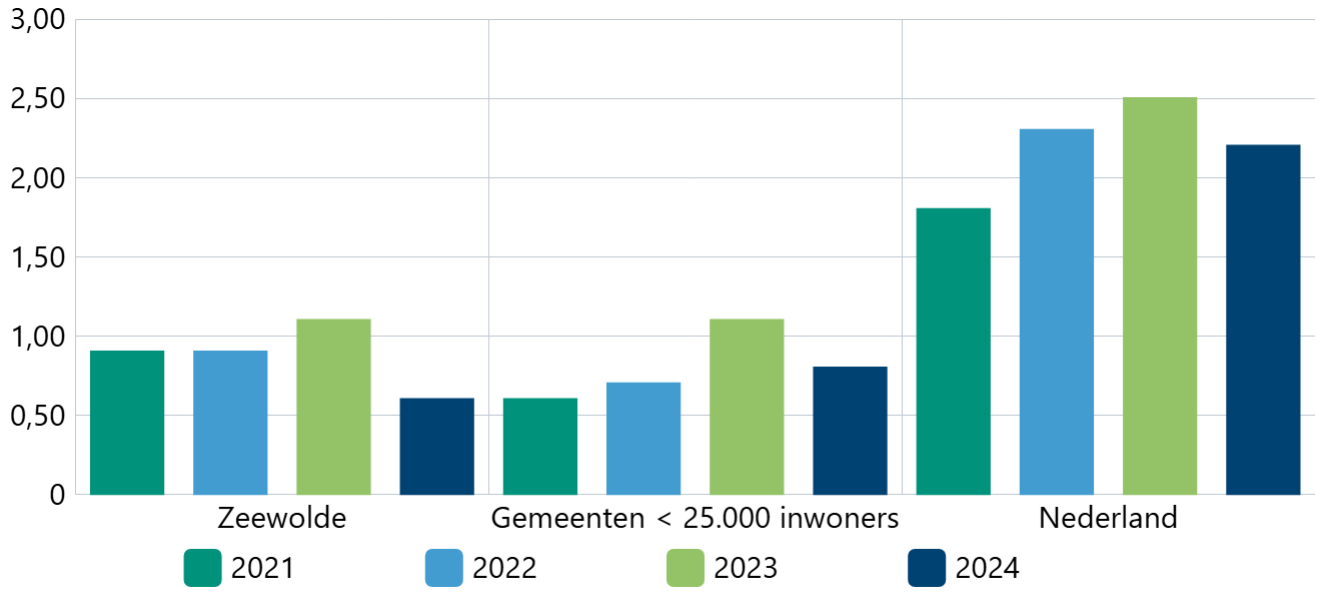
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Wat mag het kosten?

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten							
TV11	**TV11 Crisisbeheersing en brandweer**	**2.264**	**2.152**	**2.512**	**2.308**	**2.308**	**2.308**
TV12	**TV12 Openbare orde en veiligheid**	**524**	**1.002**	**954**	**944**	**944**	**944**
Totaal Lasten		**2.788**	**3.154**	**3.466**	**3.252**	**3.252**	**3.252**
Baten							
TV12	**TV12 Openbare orde en veiligheid**	**-42**	**-30**	**-30**	**-30**	**-30**	**-30**
Totaal Baten		**-42**	**-30**	**-30**	**-30**	**-30**	**-30**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**2.746**	**3.124**	**3.436**	**3.222**	**3.222**	**3.222**
Programma 1 Veilig Zeewolde - Totaal		**2.746**	**3.124**	**3.436**	**3.222**	**3.222**	**3.222**

Financiële analyse begroting 2026 t.o.v. begroting 2025

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Verschil
TV11	**TV11 Crisisbeheersing en brandweer**	**2.152**	**2.512**	**360**
TV12	**TV12 Openbare orde en veiligheid**	**972**	**924**	**-48**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**3.124**	**3.436**	**312**
Programma 1 Veilig Zeewolde - Totaal		**3.124**	**3.436**	**312**

Toelichting op de financiële analyse
Dit programma heeft een nadelig saldo van € 312.000,- ten opzichte van de begroting 2025 (na wijzingen). Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de taakvelden waarvan de begroting 2026 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2025 na wijziging.

TV11 Crisisbeheersing en brandweer (€ 360.000,- nadelig)
Door de grote vertraging op de landelijke besluitvorming rondom de rijksfinanciering, duurt ook de tijdelijke versterking van de repressieve organisatie langer. Voor de gemeenten in Flevoland betekent dit dat ook in 2026 tijdelijke gemeentelijke financiering nodig is om de brandweerzorg op peil te houden. De inzet is om een passende compensatie voor de extra kosten te krijgen. In tegenstelling tot voorgaande jaren, is voor 2026 gekozen de verwachte kosten voor Verplichtend karakter incidenteel op te nemen in de Programmabegroting 2026. De gemeentelijke bijdrage vanuit Zeewolde is om deze reden voor het jaar 2026 incidenteel extra opgehoogd met een bedrag van € 204.000,-. De structurele aanpassing van de gemeentelijke bijdrage op basis van inwonersaantal is verhoogd met € 156.000,-. In totaal resulteren deze aanpassingen in een nadelig effect van € 360.000,-.

Daarnaast is de volgende maatregel vanuit de ombuigingen verwerkt in deze meerjarenbegroting, zie ook de paragraaf Ombuigingen:

- Vrijval werkbudget integrale veiligheid: dit resulteert vanaf 2027 in een voordelig effect van € 10.000,-.

Toelichting
*In de maatschappij is een mate van verharding waarneembaar en een groeiende hoeveelheid overlast. Voor een succesvolle implementatie en uitvoering van de nieuwe nota Integrale veiligheid en het bijbehorende uitvoeringsplan zijn passende formatie en middelen nodig. De nieuwe nota zal hierin duidelijkheid geven.

Programma 2 | Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar

Algemeen

Het programma omvat de aanleg en het onderhoud van wegen, straten, pleinen, waterwegen en watergangen. Onder dit programma valt ook de zorg voor parkeren en de bereikbaarheid per openbaar vervoer.

Hoofddoelstelling

Samen met de inwoners zorgen we voor een woon- en leefomgeving die schoon, heel en bereikbaar is. We werken aan verbeteringen van de bereikbaarheid van Zeewolde zowel met openbaar vervoer als vervoer over de weg.

Vastgestelde beleidskaders
Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Beheerplan Wegen	2020 t/m 2024	2020	2025
Beheerplan Kunstwerken	2021 t/m 2025	2020	2026
Beheerplan Groen binnen bebouwde kom	2023 t/m 2027	2023	2027
Beheerplan Groen beplanting, bermen en sloten buitengebied	2020 t/m 2024	2020	2026
Groenbeleidsplan buitengebied Zeewolde	Onbepaald	2018	Naar behoefte
Beheerplan Openbare verlichting	2023 t/m 2027	2023	2027
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	2021 t/m 2030	2021	2030
Gladheidsbestrijdingsplan	2016 t/m 2025	2015	Naar behoefte
Beeldkwaliteitsplan Openbare ruimte	Onbepaald	2012	Naar behoefte

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

18. Verbeteren OV-bereikbaarheid Zeewolde;
19. Oplossen infrastructurele knelpunt Nijkerk/A28;
20. Duurzaam beheer van 'groen' en 'grijs';
21. Bepalen voorzieningenniveau Aanloophaven;
22. Beleidskader planmatige aanpak onderhoud en beheer.

Wat willen we bereiken?

18.1 | OV-bereikbaarheid verbeteren

Verbeteren OV-bereikbaarheid Zeewolde.

Wat gaan we daarvoor doen?

18.1.1 | Bij Provincie belangen Zeewolde behartigen

Deelnemen aan provinciale overleggen over openbaar vervoer om de belangen van Zeewolde te behartigen en te borgen.

Wat willen we bereiken?

19.1 | Doorstroming richting Nijkerk/A28 verbeteren

Een verbeterde doorstroming richting Nijkerk/A28.

Wat gaan we daarvoor doen?

19.1.1 | Lobbyen bij de provincie

Deelnemen aan provinciale overleggen en continue lobbyen om samen met andere stakeholders de doorstroming te verbeteren.

Wat willen we bereiken?

20.1 | Verduurzamen openbare ruimte

We realiseren een duurzame openbare ruimte. We hebben een goed functionerend beleidskader voor beheer.

Wat gaan we daarvoor doen?

20.1.1 | Planmatige aanpak met participatie

Planmatige aanpak van het onderhoud in buurten, ter voorbereiding. We gaan de wijken in om met bewoners hierover in gesprek te gaan.

20.1.2 | Keuzes maken voor aanleg, beheer en onderhoud openbare ruimte

We maken bewuste keuzes aan de voorkant bij de aanleg, beheer en onderhoud van ons areaal.

20.1.3 | Klimaatbestendig wijken onderhouden

Wijkonderhoud klimaatbestendig uitvoeren en inwoners hierbij betrekken.

Wat willen we bereiken?

21.1 | Voorzieningen realiseren Aanloophaven

Enkele (ontbrekende) voorzieningen (zoals elektra, water, afvalinzameling, sanitair en wifi) voor de Aanloophaven zijn bepaald en op niveau gerealiseerd. Dit is daarmee de finale afronding van deze haven.

Wat gaan we daarvoor doen?

21.1.2 | Kaders stellen en plan uitwerken

We gaan een keuze maken wat wel/niet onder taken/verantwoordelijkheid van de gemeente valt. Als de haalbaarheid en de wenselijkheid duidelijk is, werken we een plan uit en implementeren dat voor eind 2026.

Wat willen we bereiken?

22.1 | Efficiënt beheren

Efficiënt en doelgericht beheer, de juiste techniek op de juiste plaats in combinatie met planmatig en doeltreffend onderhoud.

Wat gaan we daarvoor doen?

22.1.1 | Innovatie faciliteren

Daar waar mogelijk testen en toepassen van nieuwe innovatieve oplossingen. Leren van anderen.

22.1.2 | Wegenproblematiek aankaarten bij de provincie

Bij het vanuit de provincie te starten Gebiedsproces Bodemdaling zal de wegenproblematiek ingebracht worden.

Verbonden partijen
Er maken geen verbonden partijen onderdeel uit van dit programma.

Beleidsindicatoren
Er zijn geen verplichte beleidsindicatoren van toepassing bij dit programma.

Wat mag het kosten?

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten							
TV21	**TV21 Verkeer en vervoer**	**5.990**	**7.322**	**6.508**	**5.886**	**6.027**	**6.237**
TV22	**TV22 Parkeren**	**89**	**91**	**70**	**73**	**73**	**69**
TV23	**TV23 Recreatieve havens**	**36**	**50**	**50**	**50**	**41**	**41**
TV25	**TV25 Openbaar vervoer**	**27**	**26**	**27**	**27**	**26**	**26**
Totaal Lasten		**6.141**	**7.490**	**6.655**	**6.035**	**6.167**	**6.373**
Baten							
TV21	**TV21 Verkeer en vervoer**	**-535**	**-370**	**-385**	**-654**	**-658**	**-670**
TV23	**TV23 Recreatieve havens**	**-10**	**-12**	**-12**	**-12**	**-12**	**-12**
TV25	**TV25 Openbaar vervoer**	**-57**	**-57**	**-57**	**-57**	**-57**	**-57**
Totaal Baten		**-602**	**-439**	**-454**	**-723**	**-727**	**-739**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**5.539**	**7.051**	**6.201**	**5.312**	**5.440**	**5.634**
Stortingen							
TV21	**TV21 Verkeer en vervoer**	**2.585**	**2.327**	**2.525**	**2.219**	**2.602**	**2.632**
Totaal Stortingen		**2.585**	**2.327**	**2.525**	**2.219**	**2.602**	**2.632**
Onttrekkingen							
TV21	**TV21 Verkeer en vervoer**	**-1.184**	**-2.627**	**-1.705**	**-906**	**-1.345**	**-1.490**
Totaal Onttrekkingen		**-1.184**	**-2.627**	**-1.705**	**-906**	**-1.345**	**-1.490**
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		**1.401**	**-301**	**820**	**1.313**	**1.257**	**1.143**
Programma 2 Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar - Totaal		**6.941**	**6.750**	**7.021**	**6.625**	**6.697**	**6.777**

Financiële analyse begroting 2026 t.o.v. begroting 2025

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Verschil
TV21	TV21 Verkeer en vervoer	6.952	6.123	-829
TV22	TV22 Parkeren	91	70	-21
TV23	TV23 Recreatieve havens	38	38	0
TV25	TV25 Openbaar vervoer	-31	-30	1
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		7.051	6.201	-849
TV21	TV21 Verkeer en vervoer	-301	820	1.121
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		-301	820	1.121
Programma 2 Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar - Totaal		6.750	7.021	271

Toelichting op de financiële analyse

Dit programma heeft een nadelig saldo van € 271.000,- ten opzichte van de begroting 2025 (na wijzingen). Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de taakvelden waarvan de begroting 2026 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2025 na wijziging.

TV21 Verkeer en vervoer (€ 829.000,- voordelig)

In 2025 stond er € 1.758.000,- geraamd voor het integraal onderhoud van de Botenbuurt en de Edelstenenbuurt. In 2026 staat er € 850.000,- geraamd voor het laatste deel van het integraal onderhoud voor de Botenbuurt. Dit resulteert in een voordelig effect van € 908.000,-. De dekking hiervan is afkomstig uit de bestemmingsreserve Integraal wijkbeheer. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 2.1 Verkeer en vervoer. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect.

De afschrijvingen op wegen zijn in 2026 structureel toegenomen door afgesloten vervangingskredieten in 2025. Dit resulteert in een nadelig effect van € 59.800,-. De dekking hiervan is afkomstig uit de bestemmingsreserve Vervanging wegen. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 2.1 Verkeer en vervoer. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect.

Door de toename van het areaal zijn er civieltechnische kunstwerken bijgekomen. Hierdoor wordt het klein onderhoudsbudget structureel opgehoogd om de benodigde werkzaamheden uit te kunnen voeren. Dit resulteert in een nadelig effect van € 32.500,-.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 13.300,- voordelig.

Daarnaast zijn er vanuit de ombuigingen drie maatregelen verwerkt in deze meerjarenbegroting, zie ook de paragraaf Ombuigingen:

- Taakstelling openbare ruimte: er zal jaarlijks € 30.000,- minder te besteden zijn. De financiële effecten van deze maatregel zijn zichtbaar vanaf 2028;
- Toerekening straatreiniging aan riooltarief: er wordt 50% van de kosten van straatreiniging toegerekend aan het afvaltarief. Vanaf 2027 wordt de overige 50% toegerekend aan het riooltarief. Dit resulteert in een structureel voordelig effect van € 265.000,-.;
- Stoppen structurele voeding van de bestemmingsreserve Integraal wijkbeheer: dit resulteert in een structureel voordelig effect van € 325.000,-. De financiële effecten van deze maatregel zijn zichtbaar vanaf 2027.

Programma 2 Mutaties reserves (€ 1.121.000,- nadelig)

RES0005 BR Integraal Wijkbeheer (€ 941.000,- nadelig)

In 2025 vindt het integraal onderhoud plaats van de Botenbuurt en Edelstenenbuurt. In 2026 vindt het laatste deel van de Botenbuurt plaats waardoor er in 2026 minder benodigd is uit deze reserve.

RES0006 BR Verlichting (€ 170.000,- nadelig)

Per abuis is de onttrekking uit deze reserve dubbel geraamd in 2025, dit zal worden gecorrigeerd in de 3e kwartaalrapportage van 2025.

RES0011 BR Kapitaallasten (€ 151.000,- nadelig)

Er wordt vanuit de bestemmingsreserve Vervanging kunstwerken in 2026 € 111.000,- toegevoegd aan deze reserve in verband met de investeringen die in de kunstwerken plaatsvinden in 2026, zodat de afschrijvingslasten gedekt kunnen worden. Op deze reserve komen nog overige verschillen voor van € 40.000,-.

RES0037 BR Vervanging Kunstwerken (€ 111.000,- voordelig)

Er wordt € 111.000,- onttrokken uit deze reserve en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten in verband met de investeringen die in de kunstwerken plaatsvinden in 2026.

Reserve	Omschrijving	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Begroting 2026	Verschil
RES0005	BR Integraal Wijkbeheer	-1.466	-525	941
RES0006	BR Verlichting	-167	3	170
RES0008	BR Veer Zeewolde	47	46	-1
RES0011	BR Kapitaallasten	16	167	151
RES0036	BR Vervanging Wegen	835	805	-30
RES0037	BR Vervanging Kunstwerken	435	324	-111
	Totaal	**-301**	**820**	**1.121**

+/+ is toevoeging aan reserve, nadeel exploitatie, -/- is onttrekking aan reserve, voordeel exploitatie

Programma 3 | Zeewolde economisch veerkrachtig

Algemeen
Het programma omvat alle activiteiten gericht op het stimuleren en versterken van de lokale economie en werkgelegenheid.

Hoofddoelstelling
We bieden ondernemers een goed vestigingsklimaat. Maatwerk is daarbij het uitgangspunt. De lokale werkgelegenheid neemt toe waarmee de in- en uitgaande pendel van arbeid beperkt wordt. Er is een goed samenwerkend geheel aan winkeliers en dat stimuleert de lokale bestedingen. Bij aanbesteding en opdrachtverlening door de gemeente vinden we duurzaamheid belangrijk.

Vastgestelde beleidskaders
Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Gemeentelijke Vestigingsvisie Zeewolde: “Werken aan werk op eigen bodem"	2013 t/m 2017	2013	Naar behoefte
Vestigingsbeleid bedrijventerreinen 2025-2030	2025-2030	2024	2030 of eerder als er aanleiding is
Masterplan Centrum Zeewolde 2011	2012 t/m 2026	2012	Naar behoefte
Uitvoeringsplan Promotie en acquisitie	Onbepaald	2007	Onbepaalde tijd
Actiewijzer ”Wij samen Zeewolde”	Onbepaald	2017	Naar behoefte
Stand van zaken, evaluatie Actiewijzer centrum Zeewolde 2024	2024-2026	2024	2026

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

5. Visie toekomstbestendig bedrijfsleven;
6. Vestigingsbeleid bedrijven (Vestingveld, Trekkersveld);
8. Centrum doorontwikkeling – actiewijzer Centrum/BIZ;
9. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen (activiteit afgerond in 2023).

Wat willen we bereiken?

5.1 | Beschrijven bedrijfseconomisch profiel

Een beschrijving van het bedrijfseconomisch profiel.

Wat willen we bereiken?

5.2 | Handhaven energiebesparingsmaatregelen

Bedrijven zijn al 10-15 jaar wettelijk verplicht om energiebesparingsmaatregelen door te voeren. Er wordt onvoldoende gehandhaafd.

Wat gaan we daarvoor doen?

5.2.1 | Stimuleren en inventariseren duurzame bedrijfsvoering

Aandacht besteden aan duurzame bedrijfsvoering en inventariseren van energiebesparende maatregelen bij bedrijven. We motiveren bedrijven om hier meer aandacht aan te geven.

Wat willen we bereiken?

5.3 | Uitdragen loketfunctie Zeewolde

De loketfunctie van Zeewolde Zakelijk prominenter neer zetten, zodat de dienstverlening van dit loket afgestemd is op de wensen van huidige en toekomstige ondernemers.

Wat willen we bereiken?

6.1 | Vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden bieden

Het bieden van vestigingsmogelijkheden aan nieuwe bedrijven en het bieden van passende uitbreidingsmogelijkheden voor huidige bedrijven.

Wat gaan we daarvoor doen?

6.1.2 | Vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden bieden

Het bieden van vestigingsmogelijkheden aan nieuwe bedrijven en het bieden van passende uitbreidingsmogelijkheden voor huidige bedrijven.

6.1.4 | Constructieve benadering vestigingsinitiatieven

Initiatieven voor bedrijfsvestigingen benaderen vanuit de grondhouding “denken in mogelijkheden”. Ja, mits.

Wat willen we bereiken?

6.2 | Zorgen voor een positief vestigingsklimaat

Zorgen voor een aantrekkelijk woon- en voorzieningenmilieu om de komst van bedrijven en werknemers aantrekkelijker te maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

6.2.1 | Inzetten op uitbreiding Trekkersveld I, II en II op Trekkersveld IV

Inzetten om de ontwikkeling van Trekkersveld IV als uitbreiding op het bestaande Trekkersveld I, II en III mogelijk te maken.

Wat willen we bereiken?

8.1 | Herijken actiepunten Actiewijzer Centrum

Herijking van de actiepunten uit de Actiewijzer Centrum, gericht op de korte (2024-2026) en de lange termijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

8.1.1 | Bijdragen aan een aantrekkelijk centrum

Bijdragen aan een attractief en florerend centrum van Zeewolde. Evaluatie, raadpleging betrokkenen en raad worden meegenomen.

8.1.2 | Stimuleren samenwerking verschillende partijen

Professionele samenwerking tussen de verschillende partijen in dit gebied stimuleren. O.a. door BIZ te blijven faciliteren en financieel bij te dragen in professionaliteit die samenwerking bevordert.

8.1.3 | Balanceren functies centrum

Goede balans vinden tussen de verschillende functies in het gebied (winkelen, wonen, horeca en diensten).

Wat willen we bereiken?

9.1 | Verkennen ontwikkelmogelijkheden

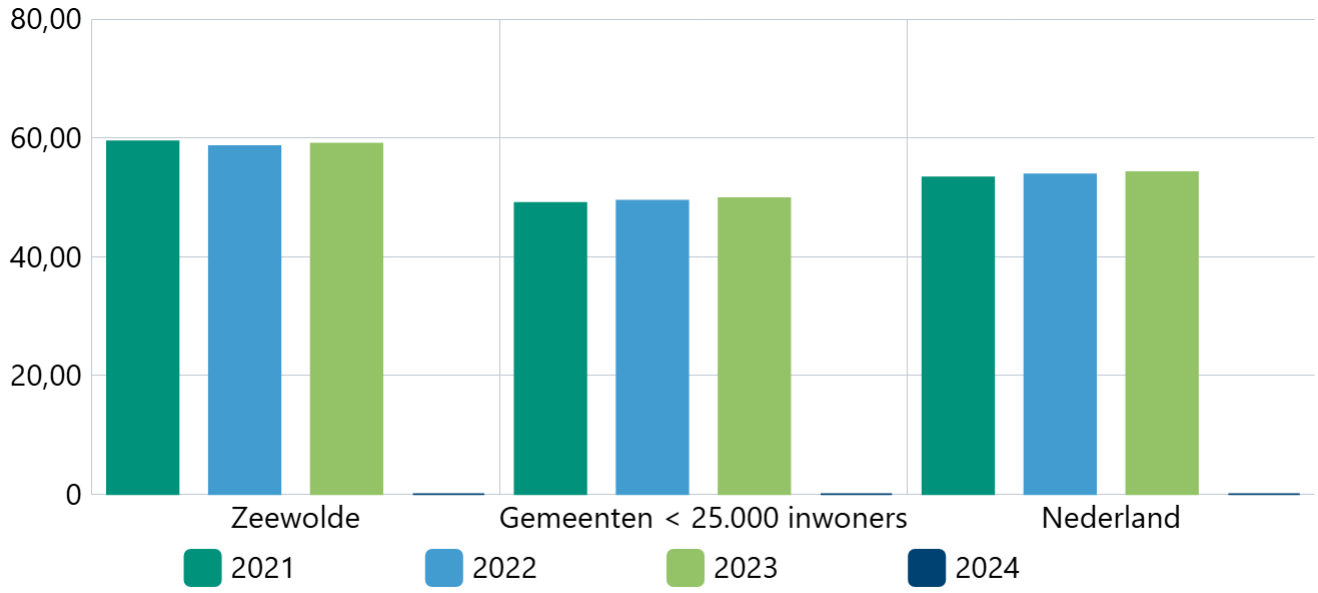
Verkenning van de mogelijkheden van de realisatie van (grootschalige) ruimtelijke ontwikkelingen.

Verbonden partijen

Er maken geen verbonden partijen onderdeel uit van dit programma.

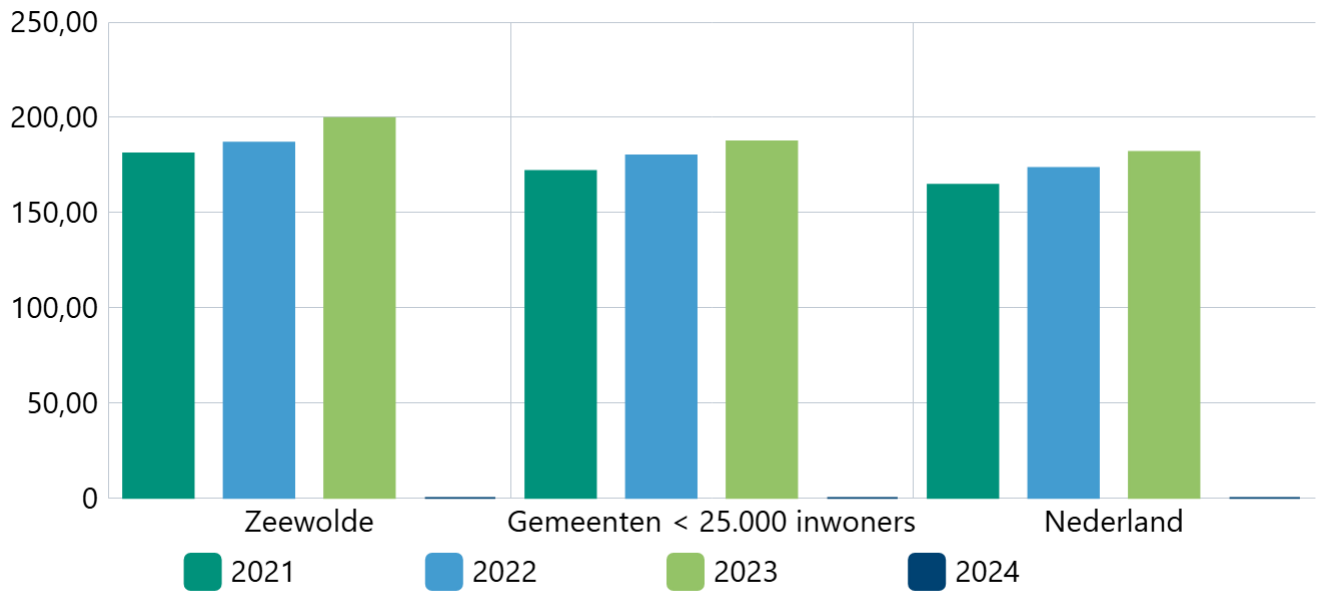
Beleidsindicatoren

Functiemenging

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025. Weerspiegelt verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Wat mag het kosten?

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten							
TV31	**TV31 Economische ontwikkeling**	**113**	**268**	**221**	**156**	**196**	**156**
TV32	**TV32 Fysieke bedrijfsinfrastruct. (GREX)**	**767**	**2.636**	**1.939**	**3.633**	**4.626**	**2.836**
TV33	**TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen**	**144**	**106**	**102**	**32**	**32**	**32**
TV34	**TV34 Economische promotie**	**578**	**687**	**550**	**540**	**540**	**540**
Totaal Lasten		**1.602**	**3.698**	**2.811**	**4.362**	**5.395**	**3.565**
Baten							
TV32	**TV32 Fysieke bedrijfsinfrastruct. (GREX)**	**-1.753**	**-2.636**	**-1.939**	**-3.633**	**-4.626**	**-2.836**
TV33	**TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen**	**-77**	**-83**	**-86**	**-16**	**-16**	**-16**
TV34	**TV34 Economische promotie**	**-4.587**	**-4.575**	**-4.900**	**-4.900**	**-4.900**	**-4.900**
Totaal Baten		**-6.417**	**-7.295**	**-6.924**	**-8.549**	**-9.542**	**-7.752**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**-4.815**	**-3.597**	**-4.113**	**-4.187**	**-4.147**	**-4.187**
Stortingen							
TV31	**TV31 Economische ontwikkeling**	**204**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Stortingen		**204**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen							
TV31	**TV31 Economische ontwikkeling**	**-78**	**-87**	**-65**	**0**	**0**	**0**
Totaal Onttrekkingen		**-78**	**-87**	**-65**	**0**	**0**	**0**
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		**126**	**-87**	**-65**	**0**	**0**	**0**
Programma 3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal		**-4.689**	**-3.683**	**-4.177**	**-4.187**	**-4.147**	**-4.187**

Financiële analyse begroting 2026 t.o.v. begroting 2025

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Verschil
TV31	**TV31 Economische ontwikkeling**	**268**	**221**	**-47**
TV32	**TV32 Fysieke bedrijfsinfrastruct. (GREX)**	**0**	**0**	**0**
TV33	**TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen**	**23**	**16**	**-7**
TV34	**TV34 Economische promotie**	**-3.888**	**-4.350**	**-462**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**-3.597**	**-4.113**	**-516**
TV31	**TV31 Economische ontwikkeling**	**-87**	**-65**	**22**
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		**-87**	**-65**	**22**
Programma 3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal		**-3.683**	**-4.177**	**-494**

Toelichting op de financiële analyse

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 494.000,- ten opzichte van de begroting 2025 (na wijzingen). Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de taakvelden waarvan de begroting 2026 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2025 na wijziging.

TV34 Economische promotie (€ 462.000,- voordelig)

- In de begroting is rekening gehouden met een stijging van het tarief voor toeristenbelasting. Voor 2026 is het aantal overnachtingen gelijk gehouden ten opzichte van 2025, maar is rekening gehouden met een stijging van het tarief met 2,7%. Dit resulteert in een voordelig effect van € 104.000,-. Naast deze tariefstijging is vanuit de ombuigingen een structureel hogere opbrengst toeristenbelasting opgenomen. Dit resulteert in een voordelig effect van € 175.000,-. Zie verder in de paragraaf Ombuigingen;
- Voor de forensenbelasting is rekening gehouden met een stijging van het tarief met 2,7%. Dit resulteert in een voordelig effect van € 15.500,-. Naast deze tariefstijging is vanuit de ombuigingen een een structureel hogere opbrengst forensenbelasting opgenomen. Dit resulteert in een voordelig effect van € 30.000,-. Zie verder in de paragraaf Ombuigingen;
- In 2025 is eenmalig extra budget beschikbaar gesteld voor overige uitgaven om toerisme te stimuleren. Dit budget is overgeheveld vanuit 2024 en bedoeld als gemeentelijke cofinancieringsbijdrage aan LEADER-projecten (subsidies). Dit resulteert in een voordelig effect van € 110.000,-.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 27.500,- voordelig.

Programma 3 Mutaties reserves (€ 22.000,- nadelig)

Reserve	Omschrijving	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Begroting 2026	Verschil
RES0009	BR Actiewijzer Centrum Zeewolde	-87	-65	22
	Totaal	**-87**	**-65**	**22**

+/+ is toevoeging aan reserve, nadeel exploitatie, -/- is onttrekking aan reserve, voordeel exploitatie

Programma 4 | Naar school in Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de middelen om te voorzien in de gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van volwasseneneducatie (basisvaardigheden), voorschoolse educatie, primair- en voortgezet onderwijs.

Hoofddoelstelling

We streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving, ook voor kinderen en jongeren. Kinderen moeten hun talenten kunnen ontwikkelen op een manier die bij hen past en die aansluit bij hun godsdienst of levensbeschouwing en bij de visie op het onderwijs. Als een kind niet zelfstandig naar school kan, is in bepaalde situaties ook het vervoer van leerlingen naar school mogelijk. Bijvoorbeeld bij een ziekte, een handicap of gedragsproblemen of omdat de school ver weg is. Het streven is dat jongeren met een startkwalificatie hun schoolloopbaan kunnen afronden. Hiermee vergroten zij hun mogelijkheid op bestaanszekerheid. Adequate onderwijshuisvesting is essentieel. Onderwijshuisvesting is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. We acteren op de actualiteit van een krimpend aantal leerlingen in Zeewolde en streven naar efficiënte en toekomstbestendige onderwijshuisvesting.

Vastgestelde beleidskaders
Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Verordening leerlingenvervoer gemeente Zeewolde	Onbepaald	2022	Naar behoefte
Integraal Onderwijshuisvestingsplan	2025 t/m 2030	2025	2030
Verordening Onderwijshuisvesting	Onbepaald	2008	2026
Regioplan laaggeletterdheid	2024 t/m 2027	2023	2027
Verordening Peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie 2024	Onbepaald	2023	Naar behoefte

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026
36. Onderwijs: We willen goed en passend onderwijs in Zeewolde.

Wat willen we bereiken?

36.1 | Een soepele overgang tussen primair en voortgezet onderwijs

Er is in Zeewolde een goede aansluiting in het onderwijs voorhanden, voor kleuters naar primair en voor jongeren naar voortgezet onderwijs. Wij zetten in op een soepele overgang en een doorgaande leerlijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

36.1.1 | Verbeteren preventie

We zetten in op vroegsignalering bij jongeren waar het dreigt mis te gaan op school (én buiten school) en zorgen dat de best passende hulp wordt geboden.

36.1.2 | Ondersteunen samenwerkingsplan schoolbesturen in Zeewolde

We ondersteunen het samenwerkingsplan van de schoolbesturen in Zeewolde.

36.1.3 | Schoolverlaten en schoolverzuim voorkomen

Het Doorstroompunt (voorheen Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)) en jeugdzorg werken samen om schoolverlaten en schoolverzuim te voorkomen. Jongeren krijgen hierdoor een kansrijke start in de eerste jaren van het voorgezet onderwijs.

36.1.6 | Voorkomen voortijdig schoolverlaten

Leerplicht en RMC ondersteunen jongeren bij het behalen van een startkwalificatie door het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

36.1.7 | Samenwerking jeugdorganisaties, jeugdwerkers en scholen stimuleren

Verbetering in de samenwerking tussen jeugdorganisaties, jeugdwerkers en scholen wordt gestimuleerd.

36.1.11 | Taalarmoede aanpakken

Taalarme gezinnen ondersteunen wij in het project “Gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid”.

panta rhei
openbare basisschool

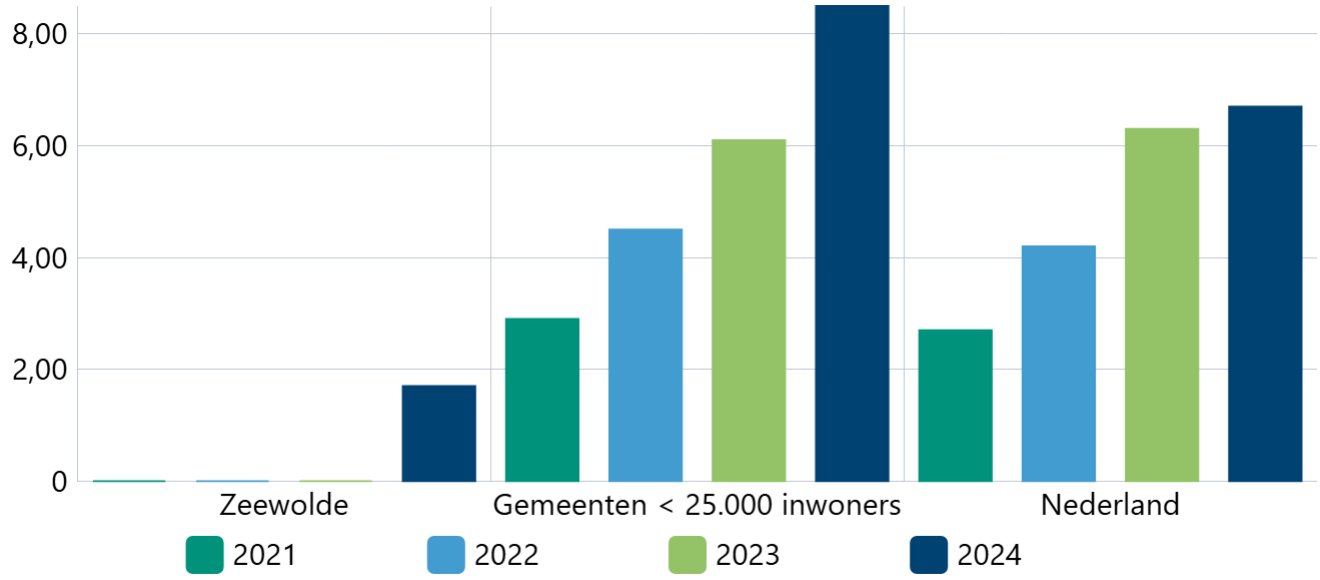
Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerkingtredingsdatum
Meerinzicht	Harderwijk	Bedrijfsvoeringstaken / Sociaal Domein	Lid gemeenschappelijke regeling	12-12-2013	1 januari 2015: fase 1 1 januari 2018: fase 2 Bedrijfsvoering en taken Sociaal Domein

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

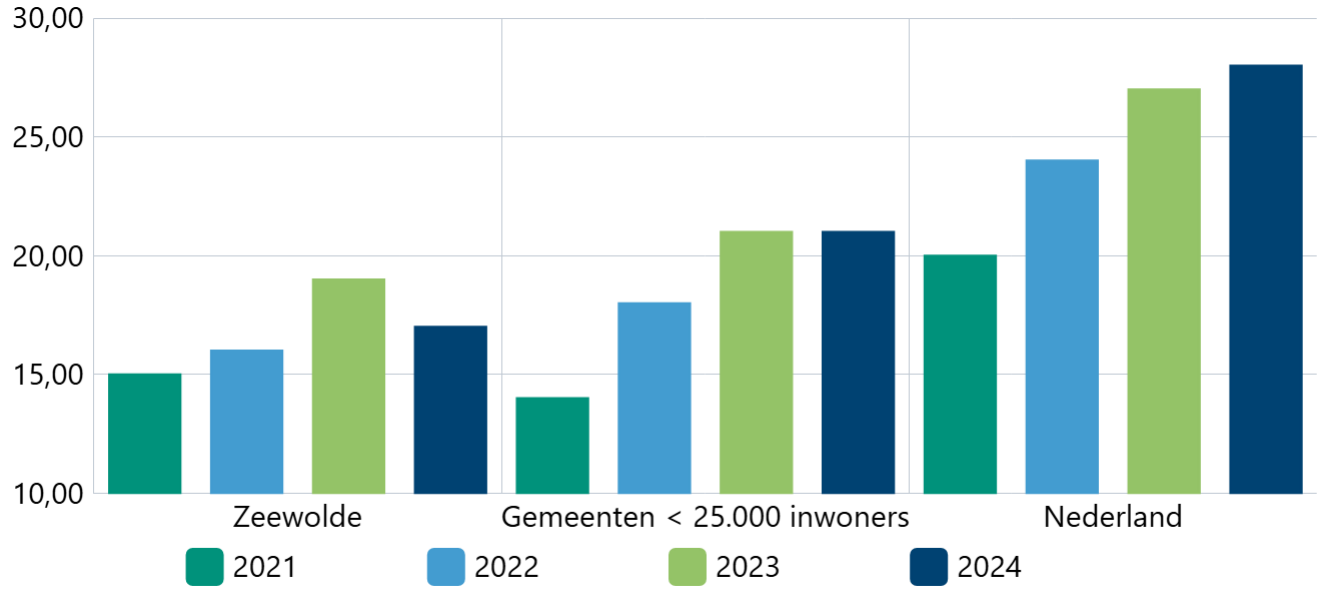
Beleidsindicatoren

Absoluut verzuim per 1.000 inwoners

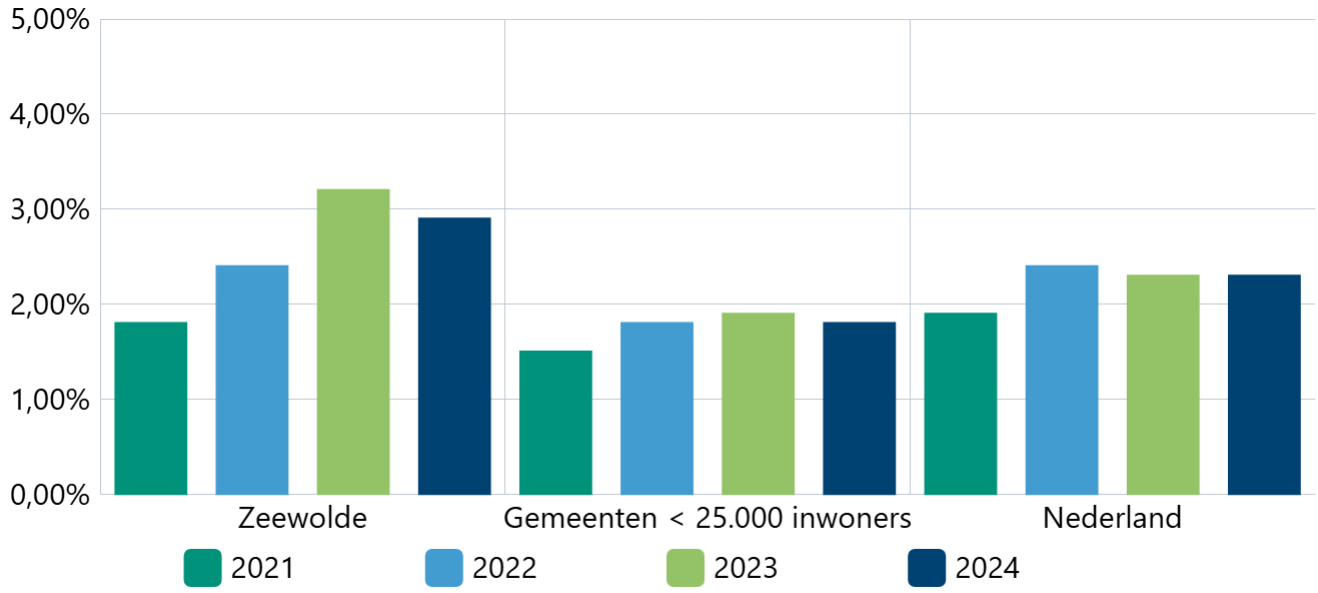
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Relatief verzuim per 1.000 inwoners

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Wat mag het kosten?

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten							
TV42	**TV42 Onderwijshuisvesting**	**756**	**763**	**681**	**805**	**805**	**830**
TV43	**TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken**	**1.484**	**1.551**	**1.040**	**1.026**	**1.026**	**1.026**
Totaal Lasten		**2.240**	**2.315**	**1.721**	**1.831**	**1.831**	**1.855**
Baten							
TV42	**TV42 Onderwijshuisvesting**	**-108**	**-68**	**-67**	**-38**	**-38**	**-38**
TV43	**TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken**	**-390**	**-595**	**-63**	**-63**	**-63**	**-63**
Totaal Baten		**-498**	**-663**	**-130**	**-101**	**-101**	**-101**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**1.742**	**1.652**	**1.590**	**1.730**	**1.730**	**1.755**
Onttrekkingen							
TV42	**TV42 Onderwijshuisvesting**	**0**	**0**	**0**	**-125**	**-124**	**-123**
Totaal Onttrekkingen		**0**	**0**	**0**	**-125**	**-124**	**-123**
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		**0**	**0**	**0**	**-125**	**-124**	**-123**
Programma 4 Naar school in Zeewolde - Totaal		**1.742**	**1.652**	**1.590**	**1.606**	**1.606**	**1.631**

Financiële analyse begroting 2026 t.o.v. begroting 2025

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Verschil
TV42	**TV42 Onderwijshuisvesting**	**696**	**614**	**-82**
TV43	**TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken**	**956**	**977**	**21**
Geraamde saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**1.652**	**1.590**	**-62**
Programma 4 Naar school in Zeewolde - Totaal		**1.652**	**1.590**	**-62**

Toelichting op de financiële analyse

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 62.000,- ten opzichte van de begroting 2025 (na wijzingen). Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de taakvelden waarvan de begroting 2026 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2025 na wijziging.

TV42 Onderwijshuisvesting (€ 82.000,- voordelig)

In 2025 is incidenteel budget toegevoegd voor het onderzoek vanuit het Integraal Huisvesting Plan (IHP). Dit resulteert in een voordelig effect van € 50.000,-. Er is budget, dat oorspronkelijk bestemd was voor zwem- en gymvervoer, vervallen omdat de dekking hiervoor ook binnen programma 6 is opgenomen. Dit resulteert in een voordelig effect van € 31.000,-.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 1.000,- voordelig.

Ingroeimodel grote projecten: binnen programma 4 speelt op dit moment 1 groot project, namelijk de uitvoering van het Integraal Huisvesting Plan (IHP) voor onderwijs. In het besluit van dit project zijn bedragen onttrokken uit de Algemene reserve en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten zodat de kapitaallasten voor de gehele afschrijvingstermijn gedekt kunnen worden. Op deze manier wordt er niet gespaard voor vervanging. In deze begroting wordt voorgesteld om de lasten voor de vervanging via een ingroeitraject in de begroting te laten landen. Dit betekent dat er, in afwijking van de besluiten, minder uit de Algemene reserve onttrokken wordt. Dit betekent ook dat er minder wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten. Dit is reeds verwerkt in de begroting 2026-2029.

Restwaarde grote projecten: bij een aantal besluiten is geen rekening gehouden met de restwaardes die Zeewolde hanteert. In de begroting 2026-2029 wordt dit gecorrigeerd. De afschrijvingslasten worden hierdoor lager en daardoor wordt er minder uit de Algemene reserve onttrokken. Dit betekent ook dat er minder wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten.

Programma 5 | Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de beschikbaarheid van voorzieningen op het gebied van cultuur, sport, recreatie en toerisme. Ook valt onder dit programma de instandhouding van de kwaliteit van het openbaar groen en onze natuur.

Hoofddoelstelling

We hebben een visie op het gebied Sport, Kunst en Cultuur in Zeewolde. We zorgen ervoor dat de voornemens in uitvoeringsnota´s cultuur, kunst en sport gerealiseerd kunnen worden. We richten ons primair op het ondersteunen van vrijwilligers en het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen verenigingen en instellingen hun werk kunnen doen. De recreatieve potenties van Zeewolde zijn een speerpunt van beleid.

Vastgestelde beleidskaders
Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Cultuurnota Zeewolde	2021 t/m 2024	2020	2026
Sport- en beweegnota "Een leven lang bewegen in Zeewolde - Voor iedereen, door iedereen"	Onbepaald	2020	2025
Waterplan Zeewolde	2022 t/m 2032	2022	2032
Beleidsplan Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS)	Onbepaald	2014	2025
Beheerplan Speeltoestellen	2021 t/m 2025	2021	2026
Beleidsnota en uitvoeringsgarantie toerisme, recreatie en evenementen Zeewolde 2020-2025	2020 t/m 2025	2020	2026

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026
17. Stimuleren toerisme en recreatie;
31. Sport: gezonde inwoners en een bloeiend verenigingsleven;
32. Cultuur: een aanbod passend bij Zeewolde.

Wat willen we bereiken?

17.1 | Uitbreiden recreatief en toeristisch aanbod

Uitbreiding van het recreatief en toeristisch aanbod.

Wat gaan we daarvoor doen?

17.1.2 | Uitvoeren uitvoeringsprogramma Toerisme, Recreatie en Evenementen

Met de recreatie en evenementensector uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Toerisme, Recreatie en Evenementen met aandacht voor natuurbeleving, agrotoerisme, verduurzaming en inclusie.

17.1.3 | Faciliteren burgerinitiatieven

Initiatieven van bewoners en verenigingen die verzameld zijn in het waterplan, worden in overleg met bewoners en buurt zoveel mogelijk gerealiseerd.

17.1.7 | Stimuleren klimaatbestendigheid

Voor de recreatiesector rekening houden met klimaatbestendigheid. Gaan voor robuuste watergangen, zodat zij kunnen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen, van extreme droogte tot extreme natte periodes.

Wat willen we bereiken?

31.1 | Sporten toegankelijk faciliteren

Door sport op een laagdrempelige manier aan te bieden, kunnen inwoners van Zeewolde aan sport doen zodat hun welbevinden en gezondheid worden ondersteund.

Wat gaan we daarvoor doen?

31.1.1 | Sporten stimuleren

Sport wordt breed gestimuleerd en blijft voor alle doelgroepen - jong en oud - bereikbaar. Sport en beweging voor jeugd blijft specifieke aandacht krijgen.

31.1.2 | Navolging geven aan de sportnota

Op basis van de sportnota en het Sport- en Beweegakkoord werken we verder aan een verhoging van de sport en beweegdeelname, versterking van het sportaanbod voor alle doelgroepen, verenigingsleven en ongeorganiseerd sporten en bewegen in de openbare ruimte.

31.1.3 | Versterken sportaanbod

In samenwerking met de buurtsportcoaches en de sportsector werken we verder aan het versterken en verstevigen van het sport- en beweegaanbod.

31.1.4 | Inzetten op zwemlessen

Inzetten op zoveel mogelijk zwemlessen voor alle kinderen/inwoners in Zeewolde; de primaire dienstverlening op dit gebied aan de inwoners staat voorop.

31.1.6 | Activiteiten voor jeugd organiseren

Met de buurtsportcoaches, het onderwijs, het Baken en de jeugd- en jongerenwerker inzetten op de doelgroep jeugd door activiteiten te organiseren, ook naschools en in vakantieperiodes.

Wat willen we bereiken?

32. 1 | Een passend aanbod culturele activiteiten organiseren

Een passend aanbod aan culturele mogelijkheden in Zeewolde, waarbij mensen en middelen maatgevend zijn. En door cultuur op een laagdrempelige manier aan te bieden, kunnen inwoners van Zeewolde cultuur beleven zodat hun welbevinden wordt ondersteund.

Wat gaan we daarvoor doen?

32.1.2 | Versterken culturele infrastructuur

We willen beschikbare subsidies en additionele middelen optimaal inzetten voor het versterken van de culturele infrastructuur ten gunste van ontmoeten, persoonlijke ontwikkeling en een vitaal dorp.

32.1.3 | Stimuleren gevarieerd kunst- en cultuuraanbod

Wij stimuleren de ontwikkeling van een gevarieerd kunst- en cultuuraanbod en bewaken daarbij de balans tussen ambitie en (ambtelijke) capaciteit.

32.1.4 | Toezien op juist gebruik subsidiegeld

Bij het verstrekken van subsidies toetsen we nut en noodzaak van de activiteit op het versterken van de culturele infrastructuur, daarbij rekening houdend met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

OWN THE SPOT

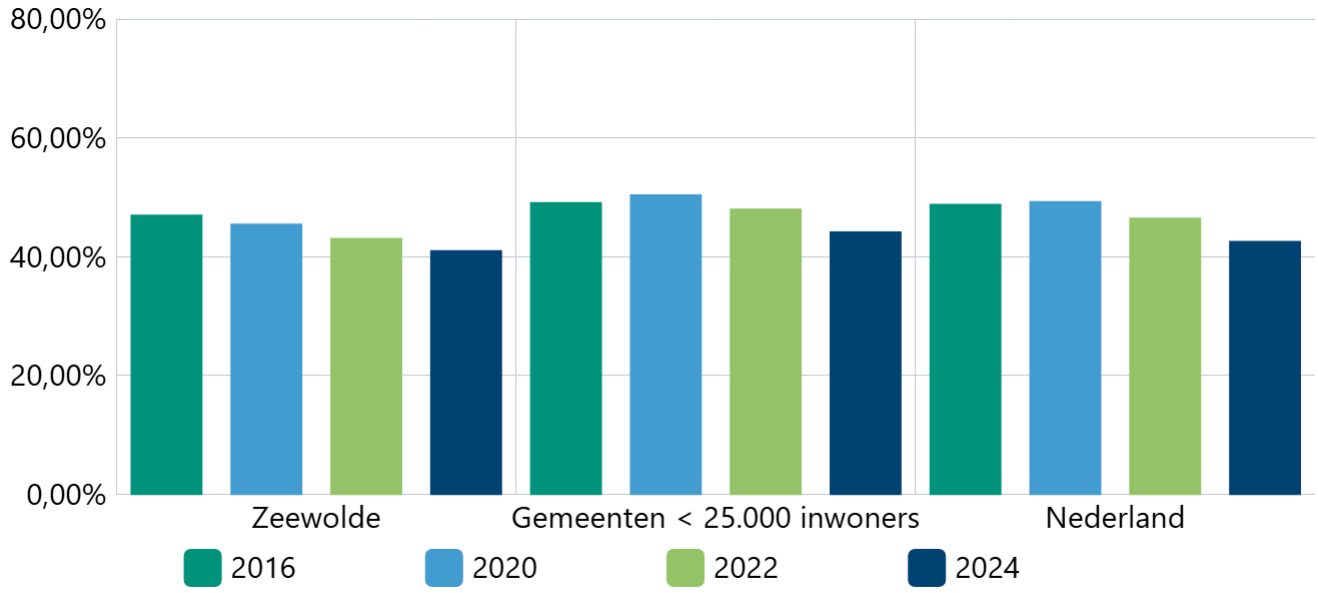
Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerkingtredingsdatum
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Harderwijk	Behartiging bovengemeentelijke belangen natuurbescherming en recreatie binnen Veluwerandmeren-gebied	Coöperatie	29-09-2011. Zie B&W besluit 04-01-2022	21-11-2013

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Niet-sporters

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Wat mag het kosten?

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten							
TV51	**TV51 Sportbeleid en activering**	**292**	**278**	**292**	**270**	**270**	**270**
TV52	**TV52 Sportaccommodaties**	**2.492**	**2.750**	**2.634**	**2.616**	**2.502**	**2.781**
TV53	**TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpar**	**217**	**602**	**346**	**346**	**346**	**345**
TV54	**TV54 Musea**	**89**	**100**	**119**	**119**	**119**	**119**
TV55	**TV55 Cultureel erfgoed**	**32**	**38**	**38**	**38**	**38**	**38**
TV56	**TV56 Media**	**666**	**804**	**831**	**731**	**716**	**716**
TV57	**TV57 Openb groen en (openlucht) recreatie**	**2.852**	**3.489**	**2.666**	**2.862**	**2.865**	**2.909**
Totaal Lasten		**6.641**	**8.060**	**6.926**	**6.982**	**6.856**	**7.178**
Baten							
TV51	**TV51 Sportbeleid en activering**	**-110**	**-121**	**-108**	**0**	**0**	**0**
TV52	**TV52 Sportaccommodaties**	**-849**	**-792**	**-798**	**-798**	**-828**	**-828**
TV53	**TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpar**	**0**	**-175**	**0**	**0**	**0**	**0**
TV57	**TV57 Openb groen en (openlucht) recreatie**	**-238**	**-4**	**-4**	**-4**	**-4**	**-4**
Totaal Baten		**-1.197**	**-1.091**	**-910**	**-802**	**-832**	**-832**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**5.443**	**6.969**	**6.016**	**6.180**	**6.024**	**6.346**
Stortingen							
TV52	**TV52 Sportaccommodaties**	**50**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Stortingen		**50**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen							
TV52	**TV52 Sportaccommodaties**	**-573**	**-684**	**-566**	**-664**	**-532**	**-793**
Totaal Onttrekkingen		**-573**	**-684**	**-566**	**-664**	**-532**	**-793**
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		**-523**	**-684**	**-566**	**-664**	**-532**	**-793**
Programma 5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde - Totaal		**4.920**	**6.285**	**5.450**	**5.517**	**5.492**	**5.553**

Financiële analyse begroting 2026 t.o.v. begroting 2025

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Verschil
TV51	TV51 Sportbeleid en activering	157	184	27
TV52	TV52 Sportaccommodaties	1.958	1.835	-123
TV53	TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpar	427	346	-81
TV54	TV54 Musea	100	119	19
TV55	TV55 Cultureel erfgoed	38	38	0
TV56	TV56 Media	804	831	27
TV57	TV57 Openb groen en (openlucht) recreatie	3.485	2.662	-823
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		6.969	6.016	-953
TV52	TV52 Sportaccommodaties	-684	-566	118
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		-684	-566	118
Programma 5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde - Totaal		6.285	5.450	-834

Toelichting op de financiële analyse

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 834.000,- ten opzichte van de begroting 2025 (na wijzingen). Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de taakvelden waarvan de begroting 2026 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2025 na wijziging.

TV52 Sportaccommodaties (€ 123.000,- voordelig)

Er is vanuit boekjaar 2024 een bedrag van € 141.500,- overgeheveld naar 2025, het totale beschikbare bedrag voor de businesscase Sportpark de Horst was daardoor € 266.500,-. Voor 2026 is € 138.300,- beschikbaar. Dit resulteert in een voordelig effect van € 128.200,-. De dekking hiervan is afkomstig uit de bestemmingsreserve Sportpark de Horst. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld taakveld 5.2 Sportaccommodaties. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 5.400,- nadelig.

Daarnaast zijn er vanuit de ombuigingen drie maatregelen verwerkt in deze meerjarenbegroting, zie ook de paragraaf Ombuigingen:

- Aanbieden zwemles op zondag: hiervoor is jaarlijks € 30.100,- geraamd vanaf 2028. De financiële effecten van deze maatregel zijn zichtbaar vanaf 2028;
- Verlagen diverse subsidies en bijdragen culturele instellingen: hieronder vallen subsidies en bijdragen in de categorie cultuurbeleid, educatie, erfgoed en bibliotheek. Voor dit budget is vanaf 2028 een verlaging van € 15.000,- geraamd;
- Verlagen overige bijdragen en subsidies sport: het budget voor overige bijdragen en subsidies wordt vanaf 2027 met € 10.000,-. per jaar gekort. Uit dit budget zijn in het verleden aanvragen voor eenmalige sportevenementen gesubsidieerd. Jaarlijks wordt afgewogen aan welk evenement de subsidie wordt toegekend.

TV53 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (€ 81.000,- voordelig)

Voor de cultuurmakelaar is € 55.000,- vanuit het boekjaar 2024 overgeheveld naar 2025. Hierdoor was in 2025 € 210.200,- beschikbaar. Voor 2026 is € 161.500,- beschikbaar. Dit resulteert in een voordelig effect van € 48.700,-. Ook voor het bevorderen van beeldende en podiumkunst is € 23.000,- uit 2024 overgeheveld, bedoeld voor nieuw cultuur- en erfgoedbeleid en externe inhuur in 2025. Hierdoor was in 2025 € 50.000,- beschikbaar. Voor 2026 is € 27.000,- beschikbaar. Dit resulteert in een voordelig effect van € 23.000,-.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 9.000,- voordelig.

TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie (€ 823.000,- voordelig)

Het realiseren van de laatste faciliteiten voor de openstelling van het Lanterstrand zijn in 2025 uitgevoerd. Het budget dat hiervoor geraamd stond is komen te vervallen voor 2026. Dit resulteert in een voordelig effect van € 700.000,-. De dekking hiervan is afkomstig uit de Algemene reserve. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 0.10 Mutaties reserves. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect. Daarnaast is er vanuit boekjaar 2024 een bedrag van € 163.000,- overgeheveld naar 2025 voor openbaar groen (met name boomonderhoud). Deze middelen zijn voor 2026 niet meer beschikbaar. Dit resulteert in een voordelig effect van € 163.000,-. Op basis van de areaalberekening openbaar groen zijn de kosten

gestegen. Dit resulteert in een nadelig effect van € 45.200,-.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 5.200,- voordelig.

Programma 5 Mutaties reserves (€ 118.000,- nadelig)

RES0039 BR Sportpark de Horst (€ 129.000,- nadelig)

Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 5.2 Sportaccommodaties en is bedoeld voor cofinanciering van buitensportprojecten uit businesscase Sportpark de Horst. Het budget wordt pas ingezet wanneer sportverenigingen een gelijk bedrag inleggen. In de praktijk sparen verenigingen eerst zelf het benodigde bedrag waardoor uitgaven vaak pas aan het einde van de regeling (2029) plaatsvinden. Omdat de verenigingen hun bijdrage in 2024 nog niet volledig hadden gespaard, is € 142.000,- overgeheveld van 2024 naar 2025. Hierdoor steeg het budget in 2025 van € 125.000,- naar € 267.000,-. Voor 2026 is een onttrekking van € 138.000 geraamd. Dit resulteert in een nadelig effect van € 129.000,-.

Reserve	Omschrijving	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Begroting 2026	Verschil
RES0011	BR Kapitaallasten	-291	-307	-16
RES0016	BR Baken	-111	-104	7
RES0039	BR Sportpark de Horst	-267	-138	129
RES0040	BR Baken Voorplein	-16	-16	0
	Totaal	**-684**	**-566**	**118**

+/+ is toevoeging aan reserve, nadeel exploitatie, -/- is onttrekking aan reserve, voordeel exploitatie

Programma 6 | Zeewolde zorgzaam en solidair

Algemeen
Het programma omvat de middelen om voor inwoners bestaanszekerheid, maatschappelijke ondersteuning en zorg te organiseren.

Hoofddoelstelling
We streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving. Voor alle inwoners is het deel kunnen nemen aan de samenleving van Zeewolde van belang. Dit is niet voor alle inwoners vanzelfsprekend. De inzet van maatschappelijke ondersteuning en zorg aan jongeren, volwassenen en ouderen draagt daar aan bij door algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen in te zetten. Ook het voorzien in bestaanszekerheid maakt deelnemen mogelijk. Samen met maatschappelijke organisaties en partners organiseren we maatschappelijke ondersteuning en bestaanszekerheid.

Vastgestelde beleidskaders
Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Nota Sociaal Domein “Samen doen wat nodig is”	2024 t/m 2029	2023	2029
Samen@Zeewolde: vrijwilligersbeleid Zeewolde	2014 t/m 2020	2014	2026
Beleidskader bestaanszekerheid en Schulddienstverlening	2023 t/m 2026	2023	2026
Kadernota nieuwe wet inburgering “Snel en volwaardig meedoen”	2022 t/m 2026	2021	2026
Uitvoeringsagenda wet inburgering	2022 t/m 2023	2021	2026

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026
30. Nota Sociaal Domein: een visie waarmee sturing wordt gegeven aan het organiseren van de hulp en ondersteuning die we geven aan inwoners;
34. Jeugd: wordt gestimuleerd zich te ontwikkelen in de volle breedte;
35. Kansrijk opgroeien: we willen dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien;
37. Samenredzaamheid: als gemeenschap kijken we naar elkaar om en ondersteunen elkaar;
38. Perspectief op (on)betaald werk: we willen ervoor zorgen dat iedereen de mogelijkheid heeft om talenten te benutten en een zinvolle bijdrage te leveren;
39. Zelfstandig thuis: we willen een omgeving creëren waarin iedereen de ondersteuning kan krijgen om een gezond en onafhankelijk leven te leiden.

Wat willen we bereiken?

30.1 | Waarborging van de kwaliteit van gemeentelijke ondersteuning

We hebben inzicht in trends, ontwikkelingen, resultaat en effect van onze prestaties en richten de informatievoorziening als groeimodel in om te kunnen monitoren (heden), sturen (voorspellen) en verantwoorden (terugkijken).

Wat gaan we daarvoor doen?

30.1.1 | Uitbreiden Welzijn Zeewolde

Vanuit Welzijn Zeewolde doorgaan met de ingezette lijn en activiteiten en werkzaamheden uitbreiden en verdiepen.

30.1.3 | Herinrichten toegang tot hulp

Toegang tot hulp in Zeewolde herinrichten.

Wat willen we bereiken?

30.2 | Hulp toegankelijk maken

Hulp en ondersteuning is vindbaar, toegankelijk en zoveel als mogelijk in het voorliggend veld georganiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

30.2.1 | Samenredzaamheid stimuleren

We zetten de beweging in gang waarbij meer mensen in staat zijn voor zichzelf en voor elkaar te zorgen en waarbij hulp en ondersteuning goed geregeld is voor inwoners die dit het meest nodig hebben. Dit doen we via het opstellen van de nota Sociaal Domein.

Wat willen we bereiken?

30.3 | Inrichten sociaal domein binnen nieuwe kaders

Nadat in 2023 een integrale nota Sociaal Domein (EHZM) is voorgelegd aan de gemeenteraad hebben we een kader voor het verder inrichten van het sociaal domein om de juiste hulp en zorg te bieden.

Wat gaan we daarvoor doen?

30.3.1 | Invulling geven aan de lokale uitvoeringsagenda

"lokale uitvoeringsagenda:

- een sociale netwerkkaart welke inzicht geeft in welke hulp en ondersteuning voor inwoners beschikbaar is. Tegelijkertijd ontstaat ook inzicht in wat ontbreekt.
· samen met partners wordt een bij Zeewolde passend voorliggend veld ingericht waardoor inwoners op maat hulp en ondersteuning krijgen.
· Preventie en vroegsignalering een plaats krijgen met inzet van professionals en vrijwilligers.
· wijk en buurtgericht werken in het sociaal domein vorm krijgt.
· er ruimte is voor nieuwe projecten die de gemeente Zeewolde stimuleert en ondersteunt."

Wat willen we bereiken?

34.1 | Een kansrijk en inclusieve ontwikkeling voor kinderen

Kinderen ontwikkelen hun talenten op een manier die bij hen past en die aansluit bij hun godsdienst of levensbeschouwing en bij de visie op het onderwijs. Voor jongeren is het streven dat zij met een startkwalificatie hun schoolloopbaan kunnen afronden. Hiermee vergroten zij hun mogelijkheid op bestaanszekerheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

34.1.1 | Invulling geven aan de bereikte visie op jeugdhulp

In 2022 is een start gemaakt met de herijking van de visie en de positionering van het team op de toegang tot jeugdhulp. Daar wordt deze bestuursperiode verder invulling aan gegeven.

34.1.2 | Stimuleren samenwerking jeugdketen

De gemeente Zeewolde zet in op het stimuleren van een verbeterde samenwerking in de jeugdketen gericht op de thema's vroegsignalering, opvoeden/opgroeien en veiligheid.

34.1.3 | Afspraken maken met GGD over kinderopvang

Voor de uitoefening van toezicht en handhaving kinderopvang maken we goede afspraken met de GGD over prioriteiten.

Wat willen we bereiken?

35.1 | Bevorderen kansrijk opgroeien

Kansrijk opgroeien: We willen dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien.

Wat gaan we daarvoor doen?

35.1.1 | Inzetten op 'Kansrijke start'

De gemeente Zeewolde zet het project “Kansrijke start” door dat gericht is op de leeftijd 0-4 jaar.

35.1.2 | Mee doen aan Opgroeien in een Kansrijke Omgeving

De gemeente Zeewolde doet mee aan Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) in het kader van het IJslandse model.

Wat willen we bereiken?

37.1 | Samenredzaamheid verbeteren

Inwoners kunnen zich zo veel mogelijk, met hulp van mensen uit hun netwerk, zelf redden op alle levensterreinen.

Wat gaan we daarvoor doen?

37.1.1 | Taalvaardigheid verhogen

We werken aan taalverhoging voor zowel anderstaligen als voor mensen die Nederlands hebben als moedertaal.

37.1.2 | Duurzame oplossingen nastreven

Hulp en ondersteuning vanuit de gemeente is gericht op het zo snel, eenvoudig en duurzaam mogelijk oplossen van problemen.

37.1.3 | Een tegen eenzaamheid' voortzetten

Het landelijke programma “Eén tegen eenzaamheid” wordt in Zeewolde voortgezet.

37.1.7 | 75-jarige inwoners uitnodigen voor een ontmoetmoment

Mensen die 75 jaar worden, krijgen een uitnodiging voor een ontmoetmoment.

Wat willen we bereiken?

38.1 | Werkloosheid bestrijden

Met inzet van het lokale netwerk van partners en werkgevers inzetten op werk, het voorkomen van werkloosheid en het versnellen van de doorstroming naar werk als iemand een uitkering heeft. Als betaald werk niet mogelijk is, is vrijwilligerswerk een belangrijke vorm van zingeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

38.1.2 | Werklozen stimuleren actief te worden

Inwoners zonder werk stimuleren om actief te worden door vrijwilligerswerk of reïntegratie naar betaald werk.

38.1.3 | Zoeken naar aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

In afstemming met de scholen in Zeewolde en gemeenten op de Noordwest Veluwe starten we het gesprek om manieren te zoeken om de aansluiting tussen onderwijs en werk/arbeidsmarkt vorm te geven.

Wat willen we bereiken?

39.1 | Zelfstandig wonen faciliteren

Met hulp en ondersteuning mogelijk maken dat inwoners op een goede manier zelfstandig kunnen (blijven) wonen.

Wat gaan we daarvoor doen?

39.1.3 | Behoeften inwoners peilen

Het college kan vanaf 2024 voor elk maatschappelijk vraagstuk een passend middel benutten om de behoefte van de Zeewoldense bevolking te peilen en zo optimaal rekening te houden met de belangen van haar inwoners. Hiervoor wordt een duidelijk toetsingskader uitgewerkt.

39.1.4 | Mantelzorgbeleid voortzetten

Het huidige mantelzorgbeleid wordt voortgezet waarbij er aandacht blijft voor jonge mantelzorgers. Er wordt wel onderzocht welke zaken verbeterd moeten worden.

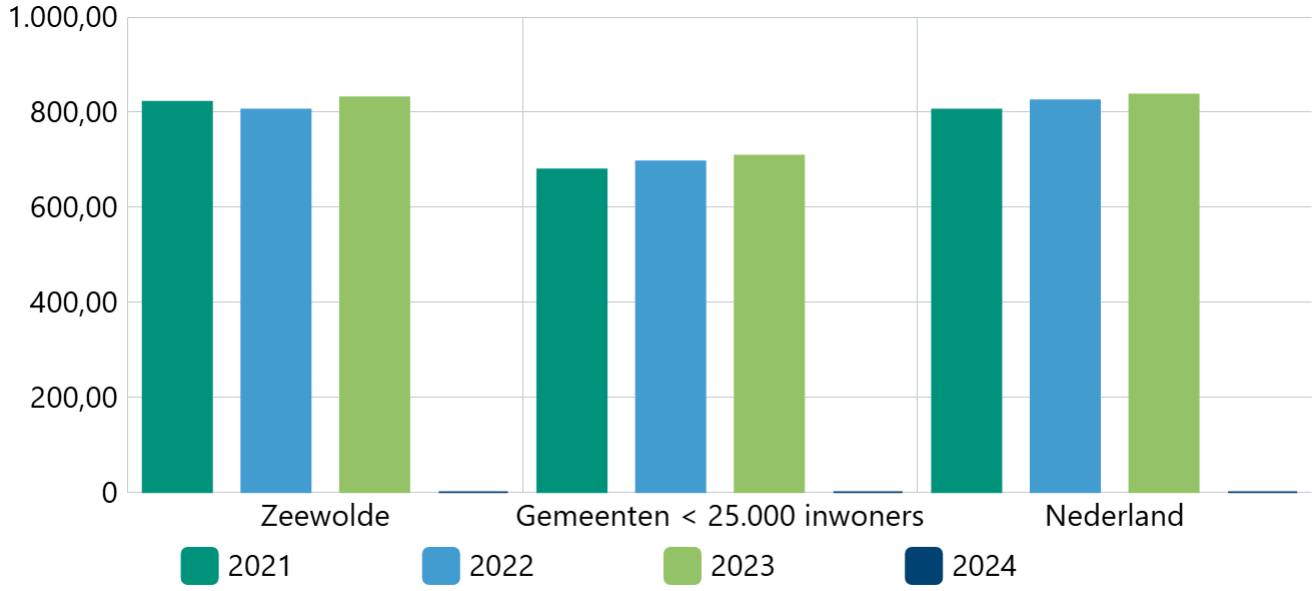
Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerkingtredingsdatum
Meerinzicht	Harderwijk	Bedrijfsvoeringstaken / Sociaal Domein	Lid gemeen-schappelijke regeling	12-12-2013	1 januari 2015: fase 1 1 januari 2018: fase 2 Bedrijfsvoering en taken Sociaal Domein
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Almere	Regionale samenwerking op het gebied van Jeugd en Wmo	Centrum gemeente-constructie	Oktober 2014	1 januari 2015. Uittreding per 1 januari 2024.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

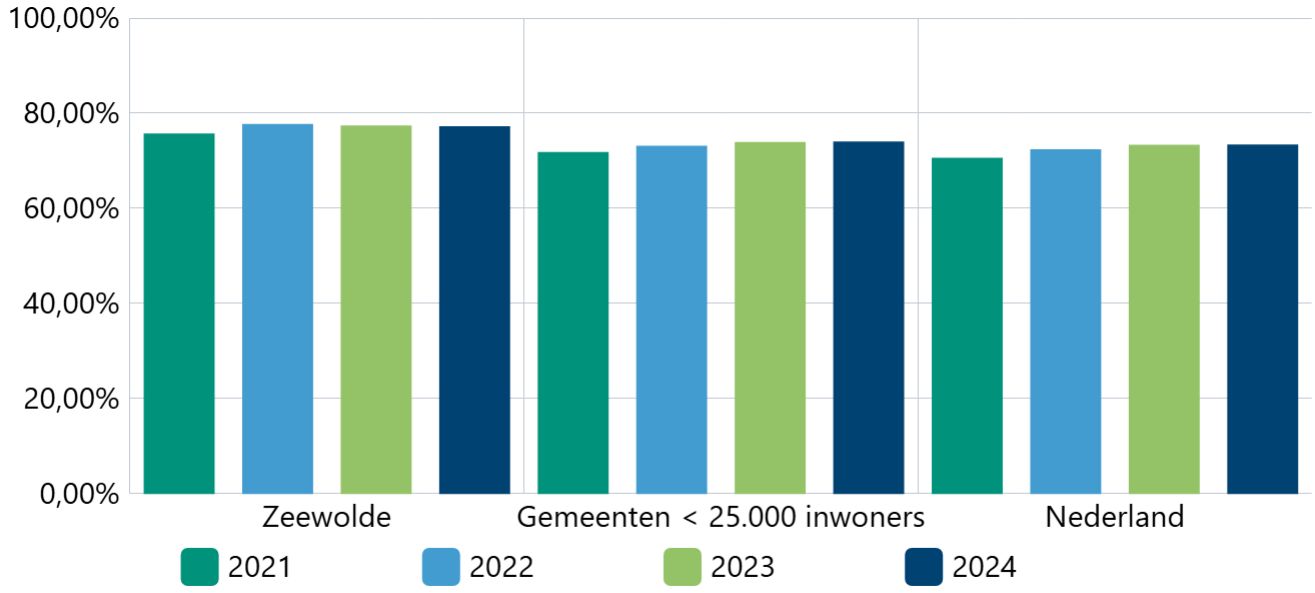
Beleidsindicatoren

Banen per 1.000 inwoners van 15 - 75 jaar

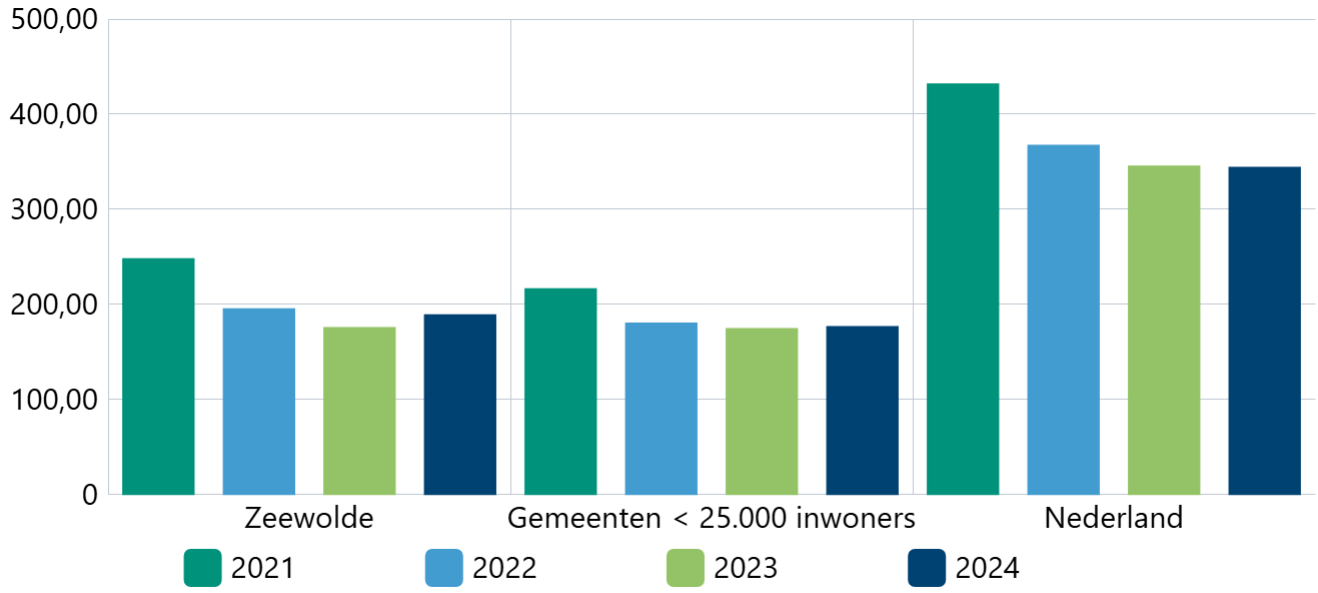
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Netto arbeidsparticipatie

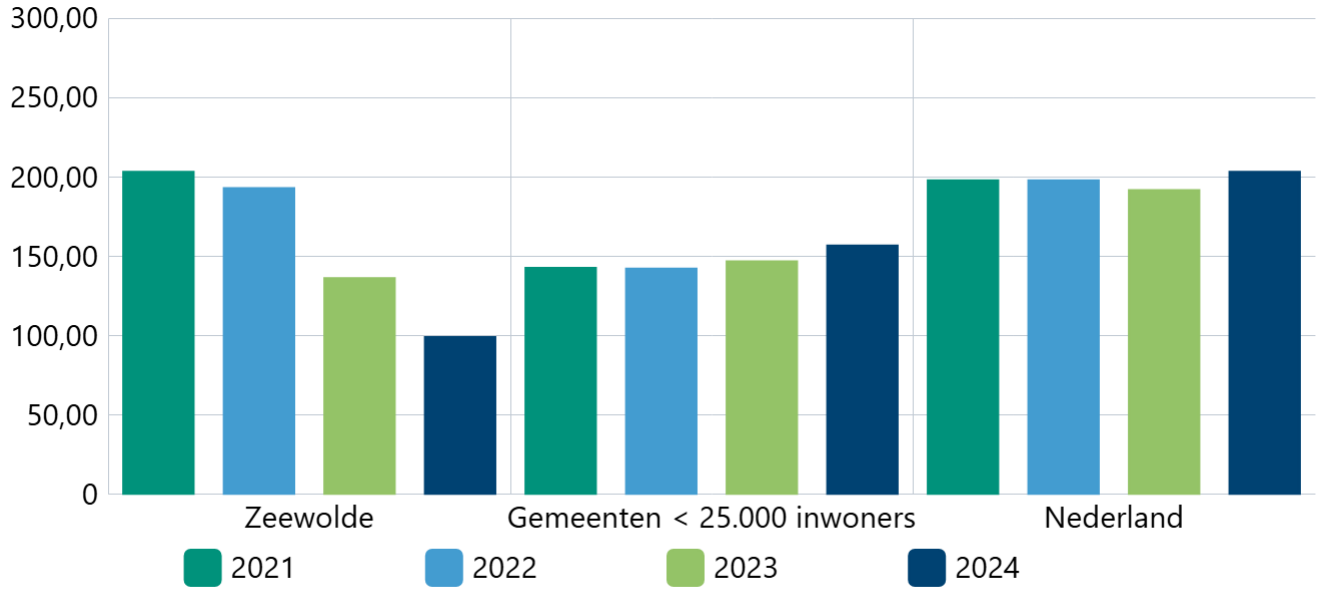
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

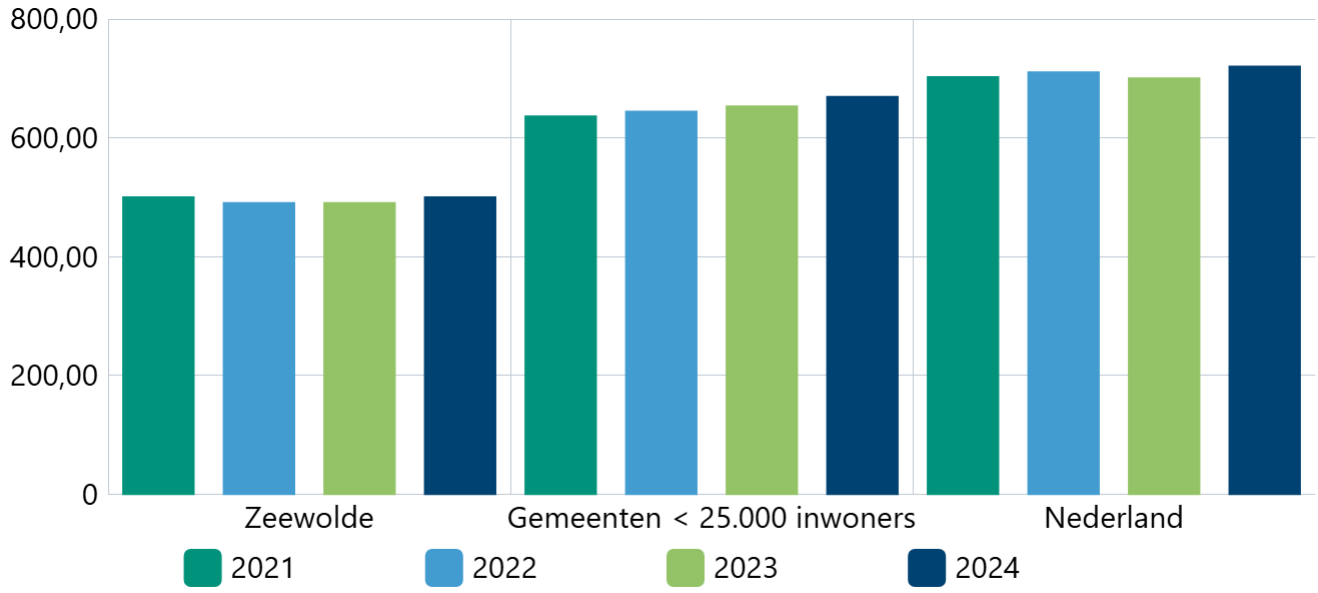
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar

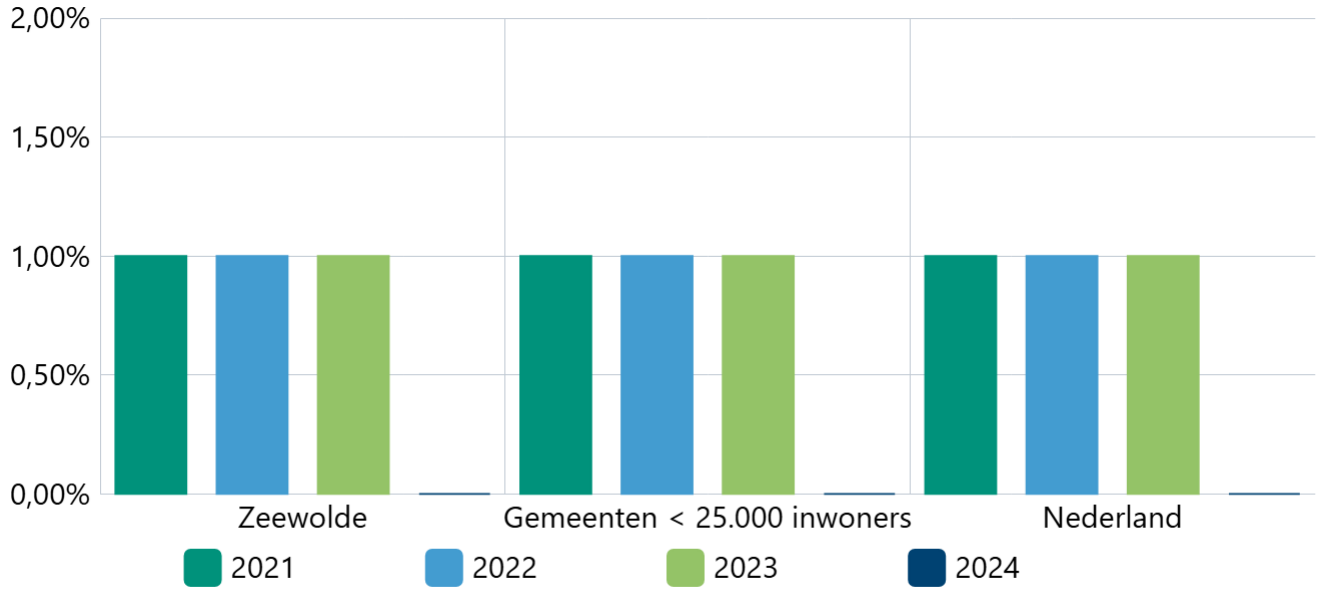
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners

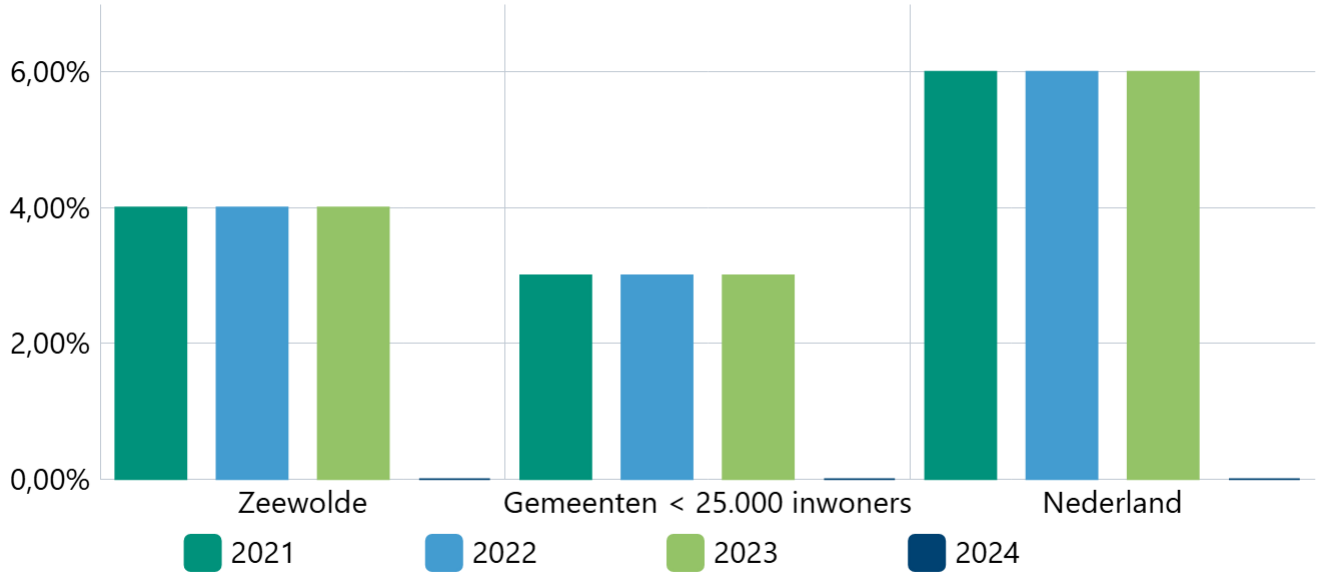
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Jongeren met een delict voor de rechter

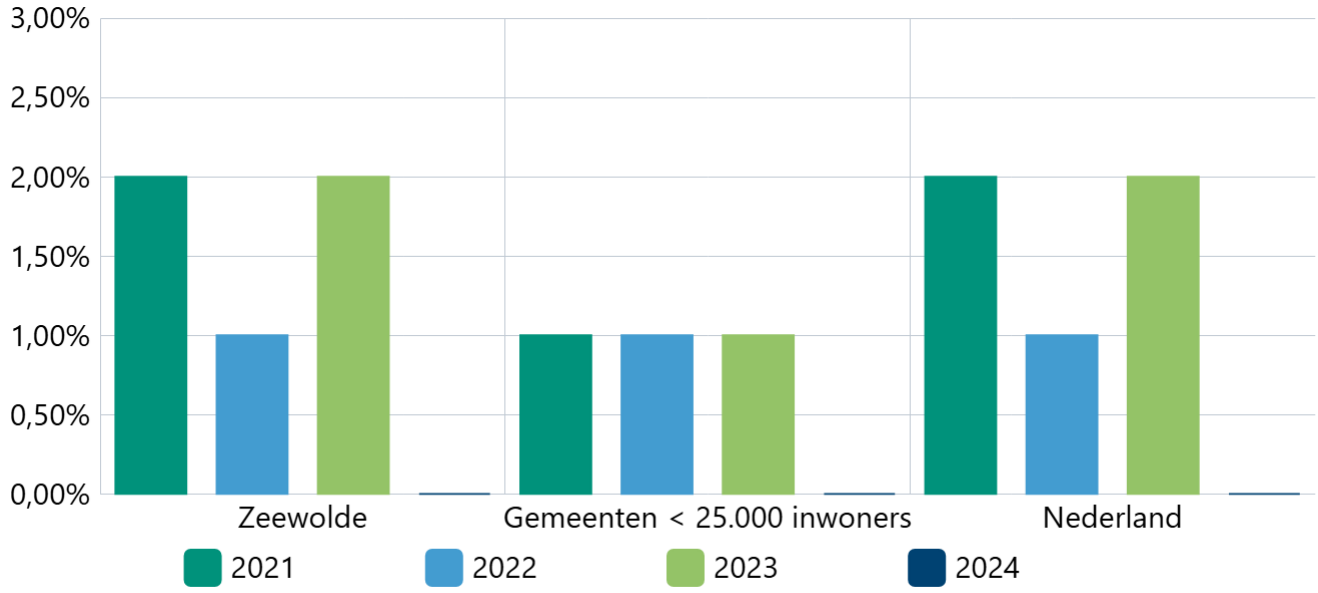
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Kinderen in uitkeringsgezin

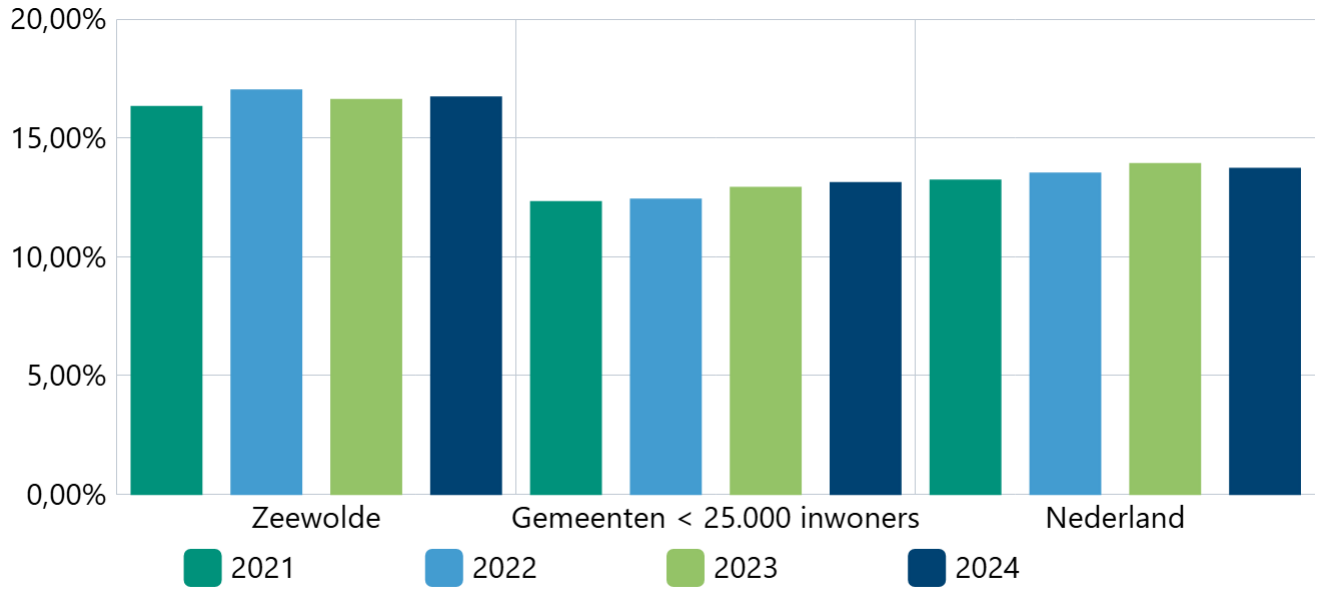
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Werkloze jongeren

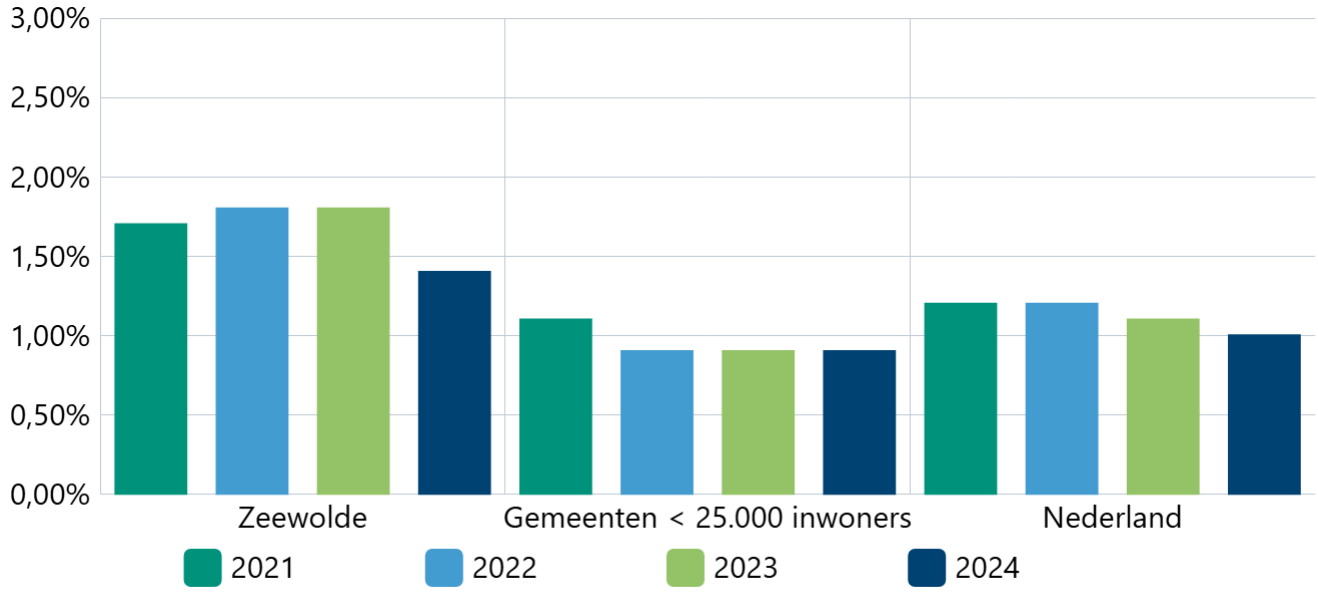
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Jongeren met jeugdhulp in % van alle jongeren tot 18 jaar

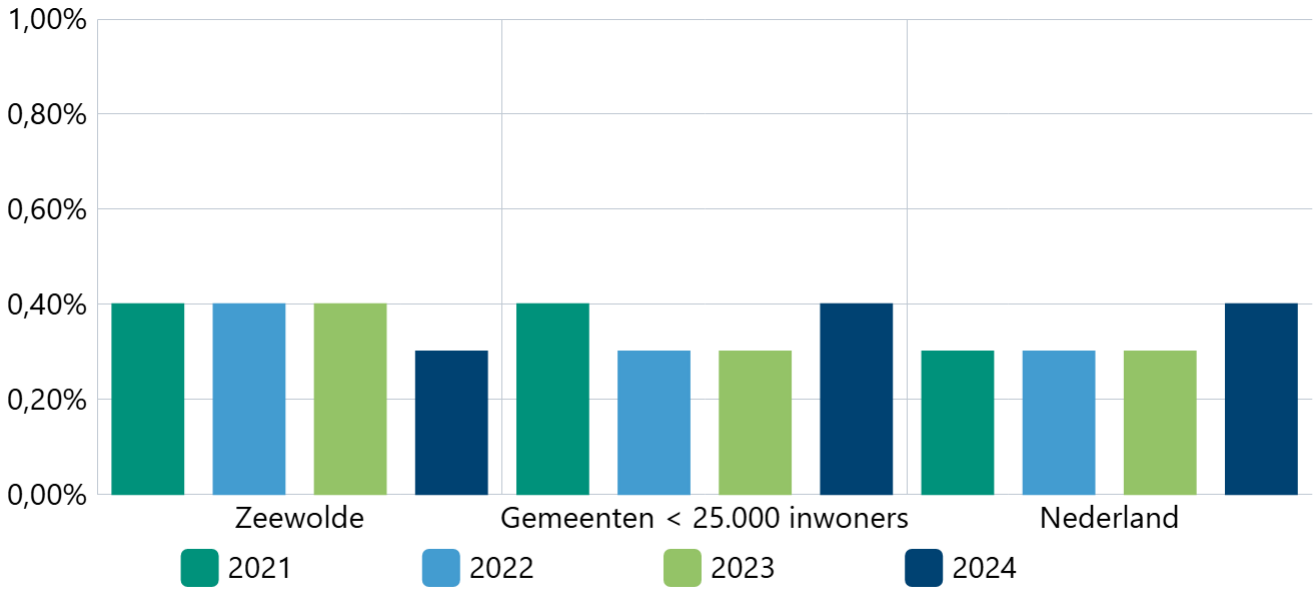
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Jongeren met jeugdbescherming

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Jongeren met jeugdreclassering

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Wat mag het kosten?

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Resultaat 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten							
TV61	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	-152	3.722	3.561	3.122	3.511	3.507
TV62	TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	81	2.220	2.664	2.556	2.557	2.557
TV63	TV63 Inkomensregelingen	-445	7.405	7.396	7.375	7.375	7.384
TV64	TV64 WSW en beschut werk	0	397	461	466	470	474
TV65	TV65 Arbeidsparticipatie	-139	476	684	683	684	684
TV66	TV660 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-165	875	800	800	800	800
TV671	TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	-194	4.032	3.876	3.873	3.873	3.873
TV675	TV675 Jeugdhulp ambulant	0	8.223	7.413	7.386	7.386	7.386
TV676	TV676 Jeugdhulp met verblijf	0	2.513	4.221	4.194	4.194	4.194
TV679	TV679 PGB	0	616	616	616	616	616
TV681	TV681 Beschermd Wonen en Maatsch opvang	216	442	520	520	520	520
TV682	TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	-183	825	1.118	1.118	1.118	1.118
TV69	TV69 Coordinatie en beleid	0	367	664	660	-590	-390
Totaal Lasten		-981	32.112	33.994	33.369	32.514	32.724
Baten							
TV61	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	-132	-1.663	-834	-86	-86	-86
TV63	TV63 Inkomensregelingen	264	-5.494	-5.607	-5.607	-5.607	-5.607
TV65	TV65 Arbeidsparticipatie	-27	0	0	0	0	0
TV671	TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	95	-303	-75	-198	-198	-198
TV681	TV681 Beschermd Wonen en Maatsch opvang	-2.166	-659	-723	-723	-723	-723
Totaal Baten		-1.966	-8.118	-7.239	-6.613	-6.613	-6.613
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		-2.947	23.994	26.755	26.755	25.900	26.110
Stortingen							
TV61	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	-2	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen		-2	0	0	0	0	0
Onttrekkingen							
TV61	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	2	-1	-28	-28	-426	-403
Totaal Onttrekkingen		2	-1	-28	-28	-426	-403
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		0	-1	-28	-28	-426	-403
Programma 6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal		-2.947	23.993	26.727	26.727	25.475	25.707

Financiële analyse begroting 2026 t.o.v. begroting 2025

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Verschil
TV61	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	2.059	2.727	668
TV62	TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.220	2.664	445
TV63	TV63 Inkomensregelingen	1.911	1.789	-123
TV64	TV64 WSW en beschut werk	397	461	64
TV65	TV65 Arbeidsparticipatie	476	684	208
TV66	TV660 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	875	800	-75
TV671	TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	3.729	3.801	72
TV675	TV675 Jeugdhulp ambulant	8.223	7.413	-810
TV676	TV676 Jeugdhulp met verblijf	2.513	4.221	1.708
TV679	TV679 PGB	616	616	0
TV681	TV681 Beschermd Wonen en Maatsch opvang	-217	-203	14
TV682	TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	825	1.118	293
TV69	TV69 Coordinatie en beleid	367	664	297
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		23.994	26.755	2.762
TV61	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	-1	-28	-27
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		-1	-28	-27
Programma 6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal		23.993	26.727	2.734

Toerekening taakvelden per wet
Omschrijving (toelichting)

De taakvelden kunnen worden toegerekend aan de verschillende wetten binnen het Sociaal Domein. De toerekening is als volgt.

Excel-tabel

Taakveld		Wet
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Overig
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Overig
6.3	Inkomensregelingen	Participatie
6.4	WSW en beschut werk	Participatie
6.5	Arbeidsparticipatie	Participatie
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	WMO
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	WMO
6.75	Jeugdhulp ambulant	Jeugd
6.76	Jeugdhulp met verblijf	Jeugd
6.79	PGB	Overig
6.81	Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	WMO
6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	Jeugd
6.9	Coördinatie en beleid	Overig

Uitsplitsing per wet
Omschrijving (toelichting)

De uitsplitsing per wet in de onderstaande tabel is opgebouwd uit een clustering van de bovenstaande tabel.

Excel-tabel

Wet	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil
WMO	4.387	4.398	11
Jeugd	11.561	12.752	1.191
Participatie	2.784	2.934	150
Overig	5.261	6.643	1.382
Totaal	**23.993**	**26.728**	**2.734**

Toelichting op de financiële analyse
Dit programma heeft een nadelig saldo van € 2.734.000,- ten opzichte van de begroting 2025 (na wijzingen). Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de taakvelden waarvan de begroting 2026 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2025 na wijziging.

Voor een vergelijking tussen de verschillende begrotingsjaren is gekozen de verschillen per wet toe te lichten.

Jeugd (€ 1.191.000,- nadelig)
Voor 2026 wordt rekening gehouden met een stijging van de zorgkosten jeugd. De stijging wordt veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen:

- Voor het onderwijs jeugd arrangement (OJA), de koesterklas en niet gecontracteerde zorg is in verband met de stijging van het aantal cliënten de begroting bijgesteld. Op basis van gemaakte contractafspraken heeft indexatie van de prijs niet plaatsgevonden. Dit resulteert in een nadelig effect van € 67.000,-;
- In 2025 heeft er een kostprijsonderzoek plaatsgevonden voor de diverse segmenten voor jeugdhulp. De effecten hiervan zijn nu structureel in de begroting verwerkt. Daarnaast is er voor 2026 een inflatiecorrectie doorgerekend. Samen met de verhoogde instroom van cliënten is de begroting hierop bijgesteld. Dit resulteert in een nadelig effect van € 246.000,-;
- Voor het segment crisiszorg is door de tariefsaanpassingen een negatief effect ontstaan. Het aantal cliënten dat hiervoor in aanmerking komt is niet gewijzigd. Dit resulteert in een nadelig effect van € 36.000,-;
- In 2026 is het gebruik van het nieuwe product "Essentiële Functies" toegenomen. Dit zorgsegment is bedoeld om de meest complexe hulpvragen op te vangen. Er wordt op basis van maatwerk hulp geboden aan cliënten die anders vast zouden lopen in het zorgsysteem. Hiervoor is een alliantie van vijftien samenwerkende jeugdhulporganisaties met verschillende expertises ingericht. Dit is uniek in Nederland. De inzet van dit nieuwe product heeft ertoe geleid dat een aantal cliënten die eerst hoog specialistische zorg ontvingen zijn overgegaan naar dit nieuwe product. Binnen de ambulante jeugdhulp heeft dit een voordelig effect van € 478.000,-. De zorg binnen dit nieuwe product is gezien de complexiteit van de zorgvraag wel duurder. Aangezien dit zorgsegment nog niet eerder bestond is er nu sprake van instroom vanuit andere zorgsegmenten, maar is er ook sprake van een eigen instroom met nieuwe cliënten die voor deze zorg in aanmerking komen. Dit leidt tot hogere (zorg)lasten. Dit resulteert in een nadelig effect van € 914.000,-;
- De zorg binnen het landelijk transitie arrangement (LTA-zorg) is verder toegenomen. Deze zorg wordt geleverd door een beperkt aantal jeugdhulpaanbieders met een uitzonderlijk zorgaanbod. Meer cliënten zullen naar verwachting zorg ontvangen binnen dit segment. Daarnaast zijn de tarieven geïndexeerd met de gelden inflatiepercentages. Dit resulteert in een nadelig effect van € 650.000,-;
- De geleverde zorg op de segmenten Jeugdbescherming en Jeugd reclassering hebben een justitiële achtergrond. De verwachte kosten zijn aangepast op basis van de prognoses van Meerinzicht en het Sociaal Domein Flevoland. We zien een stijgende zorgvraag binnen dit segment. De bedragen zijn inclusief de effecten van het kostprijsonderzoek en de gehanteerde inflatiecorrecties. Dit resulteert in een nadelig effect van € 293.000,-.

Door een aanpassing van de toerekening van de uitvoeringskosten in het Sociaal Domein is er een aanpassing in de begroting doorgevoerd die ertoe heeft geleid dat de kosten van de uitvoering onder andere taakvelden zijn komen te vallen. Voor de uitvoering van jeugd heeft dit de volgende effecten:

- De uitvoering voor de zorgproducten jeugd ambulant door Meerinzicht domein Sociaal is verplaatst naar de taakvelden voor de uitvoering (te weten Toegang en eerstelijnsvoorzieningen en Coördinatie en beleid). Dit resulteert in een voordelig effect van € 399.000,-;

- De uitvoering door Meerinzicht domein Sociaal is verplaatst naar de taakvelden voor de uitvoering (te weten Toegang en eerstelijnsvoorzieningen en Coördinatie en beleid). Dit resulteert in een voordelig effect van € 138.000,-.

Participatie (€ 150.000,- nadelig)

Voor 2026 wordt binnen de uitvoering van de participatie rekening gehouden met de volgende ontwikkelingen:

- Vanuit het Rijk zijn de BUIG inkomsten t.b.v. de bijstandsuitkeringen bijgesteld met een inflatiecorrectie. Dit resulteert in een voordelig effect van € 169.000,-;
- Bij de Meicirculaire 2025 is de bijdrage voor de WSW en beschut werk bijgesteld. Deze middelen worden één op één doorgezet als bijdrage aan de sociale werkvoorziening. Dit resulteert in een nadelig effect van € 64.000,-;
- De uitvoering door Meerinzicht domein Sociaal voor de uitvoering van de Wet Inburgering is bijgesteld. Inburgeraars worden begeleid in een traject dat gericht is op toeleiding tot betaalde arbeid. Daarnaast is maatschappelijke deelname een belangrijk component. De inburgeraar kan hier zijn verplichte 800 participatie uren maken, deze zijn noodzakelijk om de inburgering te halen. Dit resulteert in een nadelig effect van € 169.000,-.

Binnen de taken van de participatie komen er nog overige verschillen voor van € 86.000,- nadelig.

Overig (€ 1.382.000,- nadelig)

Voor 2026 wordt op de overige onderdelen binnen programma 6 rekening gehouden met de volgende ontwikkelingen:

- Er is sprake van een hogere doorbelasting van interne apparaatslasten. Dit resulteert in een nadelig effect van € 121.000,-. In 2026 worden er, in vergelijking met 2025, meer uren aan dit taakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead;
- Voor kansrijk opgroeien is extra budget vrijgemaakt voor onder andere ondersteuning door Trimbos, projectleiderschap en initiatieven/preventieactiviteiten. Dit resulteert in een nadelig effect van € 47.500,-;
- Er is structureel budget opgenomen voor het project Buurtgezinnen, waarbij gezinnen die steun kunnen gebruiken worden gekoppeld aan een stabiel gezin in de eigen buurt. Voor 2026 is rekening gehouden met een uitbreiding van een maximum aantal van 20 trajecten. Dit resulteert in een nadelig effect van € 68.400,-;
- Voor de inzet van straathoekwerk is rekening gehouden met het effect van inflatie. Dit resulteert in een nadelig effect van € 20.000,-;
- De rijksvergoeding voor de opvang van vluchtelingen vanuit Oekraïne (normvergoeding per opvangplek) is naar beneden bijgesteld. Dit resulteert in een nadelig effect van € 489.000,-;
- Het bedrag bedoeld voor de betalingen leefgeld is naar beneden bijgesteld, aangezien nagenoeg alle Oekraïense vluchtelingen een betaalde baan hebben gevonden. Dit resulteert in een voordelig effect van € 88.000,-;
- Op de uitvoering door Meerinzicht domein Sociaal zijn twee ontwikkelingen te melden die geleid hebben tot een begrotingsaanpassingen. Enerzijds is er een nadelig effect ontstaan door de verschuivingen vanuit andere taakvelden zoals bij de ontwikkelingen bij jeugd ook al is aangegeven. Dit resulteert in een nadelig effect van € 537.000,-. Daarnaast is de bijdrage aan Meerinzicht domein Sociaal door de effecten van de CAO wijziging gestegen. Dit resulteert in een nadelig effect van € 205.000,-.

Binnen de overige onderdelen van programma 6 komen er nog overige verschillen voor van € 17.900 voordelig.

Daarnaast is de volgende maatregel vanuit de ombuigingen verwerkt in deze meerjarenbegroting, zie ook de paragraaf Ombuigingen:

- Taakstelling Sociaal Domein: er zal in 2028 € 1.250.000,- en in 2029 € 1.050.000,- minder te besteden zijn.

Programma 6 Mutaties Reserves (€ 27.000,- voordelig)

Ingroeimodel / Restwaarde grote projecten: binnen programma 6 speelt op dit moment 1 groot project, namelijk de inrichting van het Maatschappelijk Centrum Zeewolde (MCZ). In het beluit van dit project is een bedrag onttrokken uit de Algemene reserve en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten zodat de kapitaallasten voor de gehele afschrijvingstermijn gedekt kunnen worden. Op deze manier wordt er niet gespaard voor vervanging. In deze begroting

wordt voorgesteld om de lasten voor de vervanging via een ingroeitraject in de begroting te laten landen. Dit betekent dat er, in afwijking van de besluiten, minder uit de Algemene reserve onttrokken wordt. Dit betekent ook dat er minder wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten. Dit is reeds verwerkt in de begroting 2026-2029.

Restwaarde grote projecten: bij een aantal besluiten is geen rekening gehouden met de restwaardes die Zeewolde hanteert. In de begroting 2026-2029 wordt dit gecorrigeerd. De afschrijvingslasten worden hierdoor lager en daardoor wordt er minder uit de Algemene reserve onttrokken. Dit betekent ook dat er minder wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kapitaallasten.

Reserve	Omschrijving	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Begroting 2026	Verschil
RES0011	BR Kapitaallasten	-1	-28	-27
	Totaal	**-1**	**-28**	**-27**

+/+ is toevoeging aan reserve, nadeel exploitatie, -/- is onttrekking aan reserve, voordeel exploitatie

Programma 7 | Duurzaam en gezond Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de middelen voor het in beweging krijgen van de lokale samenleving op het gebied van duurzaamheid en energie en het bevorderen van de algemene, lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van Zeewolde.

Hoofddoelstelling

We streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving. De gemeente is verantwoordelijk voor de bewaking, bescherming en bevordering van de gezondheid van inwoners. Op gezondheidsachterstanden hebben we als gemeente niet altijd invloed, wel streven we na, voor de inwoners die het treft, inclusie in de samenleving voor iedereen mogelijk te maken. We vinden het erg belangrijk om goed te zorgen voor onze leefomgeving voor nu en alle generaties na ons, en willen vol ambitie toewerken naar een klimaat neutrale samenleving. De weg daar naar toe moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn.

Vastgestelde beleidskaders
Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Zeewolde 2021	Onbepaald	2021	Naar behoefte
Duurzaamheidskompas	2023 t/m 2030	2023	2030
Energievisie 2017-2030	2017 t/m 2030	2017	Naar behoefte
Lokaal Gezondheidsbeleid Zeewolde	2018 t/m 2021	2018	2025
Gemeentelijk Rioleringsplan	2022 t/m 2028	2021	2028
TransitieVisie Warmte	2022 t/m 2026	2022	2026
Klimaatadaptatie 2025-2027	Onbepaald	2024	Naar behoefte
Biodiversiteitsplan (doorkijk naar 2040)	Onbepaald	2021	Naar behoefte
Toekomstvisie 2040	Onbepaald	2019	Naar behoefte

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026
10. Inzicht in de agrarische opgaven;
11. Visie toekomstbestendig agrarisch ondernemen;
12. Versterken agrarisch netwerk met belangenorganisaties;
13. Stimuleren korte voedselketens: Lokaal voedsel;
23. Herziene visie Duurzaamheid;
24. Duurzame elektriciteit;
25. Warmte transitie – verduurzamen bestaande woningen;
26. Uitvoeren nota klimaatadaptatie;
27. Verbeteren van de afvalscheiding (huishoudelijk afval);
28. Bevorderen duurzame manier van leven;
29. De gemeente geeft het goede voorbeeld;
33. Gezondheid voor mensen individueel en voor de samenleving als geheel.

Wat willen we bereiken?

10.1 | Inzicht verkrijgen in actualiteiten agrarische sector

Overzicht hebben van wat er speelt en wat de ontwikkelingen vragen van de agrarische sector.

Wat willen we bereiken?

10.2 | Opleveren regionaal gebiedsprogramma en -plan

Een regionaal gebiedsprogramma en – plan opleveren als uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied.

Wat willen we bereiken?

11.1 | Opstellen visie buitengebied

De inzichten uit de inventarisatie vertalen naar een visie op het buitengebied, met daarin vanuit verschillende thema's uitgewerkt wat wenselijke ontwikkelsporen zijn voor de agrarische sector en wat hierin de juiste rol voor de gemeente is.

Wat willen we bereiken?

12.1 | Versterken relatie met agrarische sector

Een duurzame relatie opbouwen met de agrarische sector.

Wat willen we bereiken?

13.1 | Versterken voedsel van eigen land

Zeewoldenaren kunnen makkelijk en betaalbaar eten vanuit hun eigen gemeente kopen. Er is een lange termijn visie op het gebruik van de vruchtbare akkers van Zeewolde (en Flevoland) voor voedselvoorziening en voedselveiligheid van ons land.

Wat gaan we daarvoor doen?

13.1.1 | Versterken band inwoners met lokale boeren(producten)

- Bewustwording creëren, door het eten van lokaal voedsel onder de aandacht brengen;
- Lokale boeren en inwoners met elkaar in verbinding brengen;
- Bekijken hoe we de verkoop van streekproducten uit het buitengebied kunnen intensiveren;
- Ontmoetingsmomenten opzetten waarbij producten van de lokale boeren centraal staan;

- Het stimuleren van initiatieven zoals Heerenboeren of de Flevour Box;
- Blijven participeren in voedsel gerelateerde programma's van Duurzaam Door.

Wat willen we bereiken?

23.1 | Nieuwe visie Duurzaamheid opstellen

Een organisatiebreed gedragen visie op duurzaamheid tot 2030 en een programma voor de komende 4 jaar met benodigde middelen.

Wat willen we bereiken?

24.1| Duurzame energie opwekken

Duurzame energie opwekken met wind en zon, aangevuld met biogas en groen gas. Daarbij de onmisbare energie-infrastructuur faciliteren tot een capabel niveau als basis voor verduurzaming en groei van dorp en economie.

Wat gaan we daarvoor doen?

24.1.2 | Onderzoeken meerwaarde nieuwe hoogspanningslijn

Verkennen hoe een eventueel nieuw 380KV (hoogspanningslijn) tracé een meerwaarde voor Zeewolde kan zijn.

Wat willen we bereiken?

24.2 | Stimuleren zonne-energie

Op basis van de analyse een actieplan maken, met als doel zonne-energie bij particulieren en bedrijven stimuleren.

Wat willen we bereiken?

25.1 | Start buurten aardgasvrij maken

Woningen in de drie 'start buurten' worden aardgasvrij (borden met % aardgasvrij als monitoring).

Wat gaan we daarvoor doen?

25.1.2 | Voortzetten duurzaamheidsleningen

Voortzetting van de duurzaamheidsleningen.

Wat willen we bereiken?

26.1 | Klimaatbestendig maken Zeewolde

Gemeente Zeewolde heeft een klimaatbestendige(r) inrichting van woon- en buitengebied.

Wat willen we bereiken?

26.2 | Aanpakken gevolgen klimaatverandering

Aanpak hitte- en droogtestress, watermanagement. Uit de testresultaten projecten kiezen om op te pakken.

Wat gaan we daarvoor doen?

26.2.3 | Exoten bestrijden

Het tegengaan van uitheemse soorten (exoten) om geen schade aan te richten aan de inheemse soorten.

Wat willen we bereiken?

26.3 | Verduurzamen openbare ruimte

Een duurzame openbare ruimte realiseren door meer bewuste keuzes te maken bij de aanleg, het beheer en onderhoud van ons areaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

26.3.1 | Ervaring opdoen in het klimaatbestendig maken van Zeewolde

Ervaring opdoen met het klimaatbestendig maken van Zeewolde, met de te hanteren uitgangspunten, maatregelen, normen, kosten, opbrengsten en bijdragen derden. Dit vanuit het besef dat dit een eerste stap is naar een klimaatbestendig Zeewolde.

Wat willen we bereiken?

27.1 | Voldoen aan landelijke doelstellingen

Het voldoen aan de landelijke doelstellingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

27.1.1 | Samen met inwoners scheiding huishoudelijk afval verbeteren

In overleg en samenwerking met de inwoners van Zeewolde komen tot oplossingen om de scheidingsresultaten van de huishoudelijk afvalstromen te verbeteren.

Wat willen we bereiken?

28.1 | Bewustwording ecologische voetafdruk creëren

Bewustwording bij inwoners creëren over hun eigen ecologische voetafdruk, biodiversiteit en klimaatbestendigheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

28.1.1 | Starten kleine initiatieven voor inwoners

Kleine initiatieven starten waarmee inwoners hun ecologische voetafdruk kunnen verkleinen. Kleine initiatieven starten die de biodiversiteit vergroten.

28.1.2 | Bevorderen klimaatbestendigheid

Kleine initiatieven starten ten behoeve van klimaatbestendigheid.

28.1.3 | Activiteitenkalender opstellen

Activiteitenkalender opstellen waarbij door het jaar heen allerlei activiteiten geïnitieerd worden, gericht op een meer duurzame manier van leven.

28.1.4 | Activiteiten organiseren

Uitvoering geven aan de activiteitenkalender.

28.1.5 | Samenwerken met gelijkgestemde organisaties

Samenwerken met organisaties die soortgelijke doelen nastreven.

Wat willen we bereiken?

29.1 | Gemeentelijke voetafdruk verkleinen

We hebben oog voor onze eigen voetprint en proberen deze middels jaarlijkse targets te minimaliseren. We maken inzichtelijk wat we bereiken.

Wat gaan we daarvoor doen?

29.1.1 | Klimaatadaptatie voor ogen houden

Bij aanpassingen aan de gemeentelijke panden hebben we oog voor klimaatadaptatie.

29.1.2 | Energiebesparende maatregelen nemen

We voeren energiebesparende maatregelen door volgens ons MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP) duurzaamheid, op de momenten dat we met deze onderdelen aan de slag gaan. Zoals led verlichting, hybride warmtepompen en isolatie.

29.1.3 | Elektrificeren wagenpark

Verdere elektrificatie van het gemeentelijke wagenpark.

29.1.5 | De levensstandaard van de inwoners beschermen

Iedere inwoner:

- Heeft de mogelijkheid om kansrijk op te groeien;
- Is op weg is naar samenredzaamheid;
- Heeft perspectief op (betaald of onbetaald) werk;
- Heeft de mogelijkheid om zelfstandig thuis te zijn.

Wat willen we bereiken?

33.1 | Inzetten op preventie

Met een preventieve aanpak verslaving (in de breedste zin van het woord) van inwoners voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

33.1.1 | Opstellen van plannen rondom het GALA

Werken aan een sterke verbinding tussen het sociale domein en het gezondheidsdomein door middel van het opstellen en uitvoeren van plannen rondom GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord).

33.1.2 | De huidige kosten voor levensonderhoud in acht nemen

Oog hebben voor de hedendaagse situatie waarbij de kosten voor levensonderhoud stijgen en zo nodig de doelgroepen in het (minima)beleid van Zeewolde herdefiniëren.

33.1.3 | Toegankelijkheid vergroten

Accommodaties beter toegankelijk maken voor mensen met een beperking.

33.1.5 | Voorleggen nota gezondheidsbeleid aan de raad

Een nota gezondheidsbeleid wordt voorgelegd aan de gemeenteraad waarin de verbinding met het sociale- en fysieke domein gemaakt wordt.

33.1.8 | Een lokaal preventie-akkoord gezondheid opstellen

Samen met maatschappelijke partners, scholen en sportverenigingen stellen we een lokaal preventie-akkoord gezondheid op.

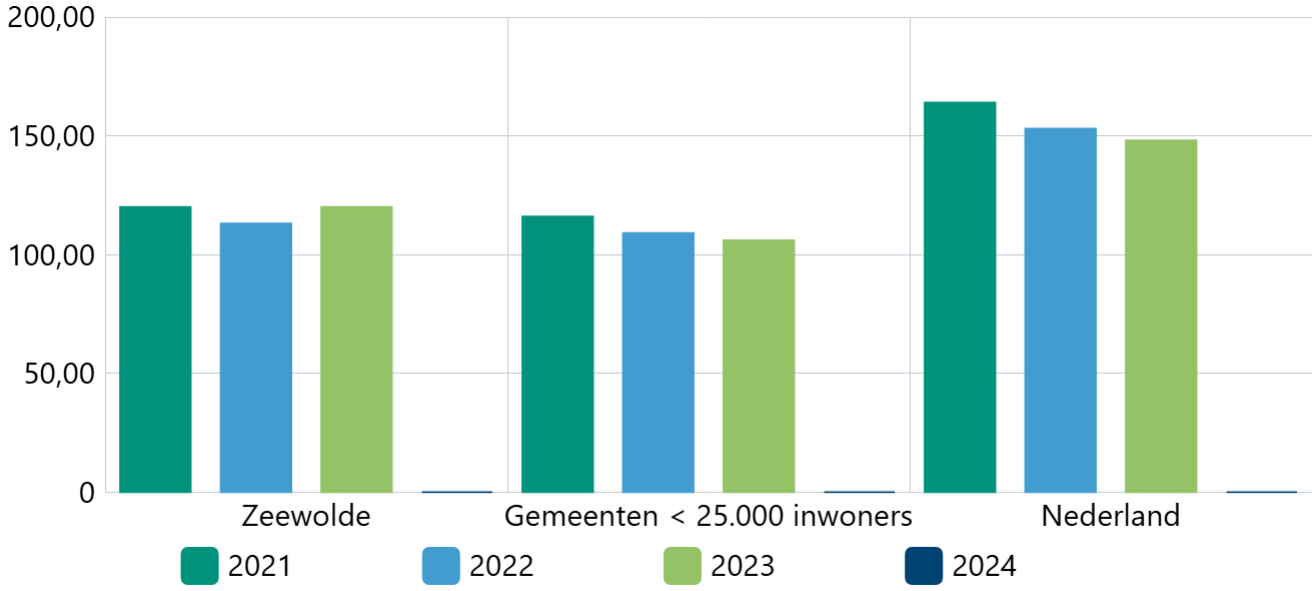
Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerkingtredingsdatum
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	Alkmaar	Afvalverwerking / energieleverancier	Aandelenbezig (risicodragende deelneming)		Oktober 2002
GGD Flevoland	Lelystad	Gezondsheidszorg	Lid gemeenschappelijke regeling	29-11-2007	01-01-2008
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)	Lelystad	Uitvoering milieutaken	Lid gemeenschappelijke regeling	26-04-2012	26-04-2012

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

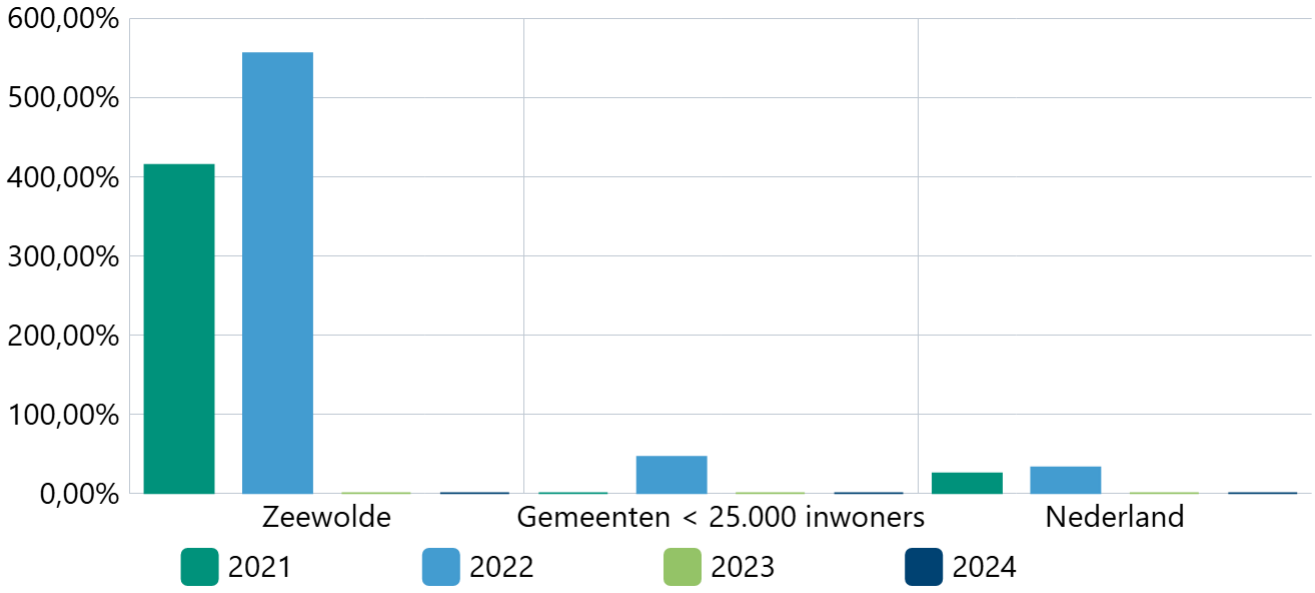
Beleidsindicatoren

Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Hernieuwbare elektriciteit

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Wat mag het kosten?

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten							
TV71	**TV71 Volksgezondheid**	**1.499**	**1.658**	**1.764**	**1.699**	**1.709**	**1.719**
TV72	**TV72 Riolering**	**1.521**	**1.491**	**1.358**	**1.673**	**1.723**	**1.773**
TV73	**TV73 Afval**	**3.549**	**3.502**	**3.615**	**3.506**	**3.510**	**3.522**
TV74	**TV74 Milieubeheer**	**1.911**	**3.092**	**2.588**	**2.618**	**2.207**	**2.207**
TV75	**TV75 Begraafplaatsen en crematoria**	**135**	**126**	**122**	**122**	**122**	**121**
Totaal Lasten		**8.616**	**9.870**	**9.446**	**9.618**	**9.271**	**9.342**
Baten							
TV71	**TV71 Volksgezondheid**	**-196**	**-105**	**-74**	**0**	**0**	**0**
TV72	**TV72 Riolering**	**-1.756**	**-1.532**	**-1.618**	**-1.883**	**-1.883**	**-1.883**
TV73	**TV73 Afval**	**-4.143**	**-3.909**	**-4.243**	**-4.243**	**-4.243**	**-4.243**
TV74	**TV74 Milieubeheer**	**-1.154**	**-1.414**	**-1.016**	**-1.016**	**-1.034**	**-1.041**
TV75	**TV75 Begraafplaatsen en crematoria**	**-145**	**-110**	**-110**	**-110**	**-110**	**-110**
Totaal Baten		**-7.394**	**-7.070**	**-7.061**	**-7.252**	**-7.270**	**-7.277**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**1.222**	**2.800**	**2.386**	**2.366**	**2.001**	**2.065**
Stortingen							
TV71	**TV71 Volksgezondheid**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TV74	**TV74 Milieubeheer**	**1.200**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TV75	**TV75 Begraafplaatsen en crematoria**	**0**	**193**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Stortingen		**1.200**	**193**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen							
TV71	**TV71 Volksgezondheid**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TV74	**TV74 Milieubeheer**	**-139**	**-675**	**-452**	**-440**	**-25**	**-25**
TV75	**TV75 Begraafplaatsen en crematoria**	**-4**	**-15**	**-12**	**-10**	**-8**	**-8**
Totaal Onttrekkingen		**-144**	**-690**	**-464**	**-450**	**-33**	**-33**
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		**1.056**	**-498**	**-464**	**-450**	**-33**	**-33**
Programma 7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal		**2.278**	**2.302**	**1.922**	**1.916**	**1.968**	**2.033**

Financiële analyse begroting 2026 t.o.v. begroting 2025

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Verschil
TV71	TV71 Volksgezondheid	1.553	1.690	137
TV72	TV72 Riolering	-41	-260	-220
TV73	TV73 Afval	-407	-628	-222
TV74	TV74 Milieubeheer	1.678	1.572	-106
TV75	TV75 Begraafplaatsen en crematoria	16	12	-4
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		2.800	2.386	-414
TV74	TV74 Milieubeheer	-675	-452	223
TV75	TV75 Begraafplaatsen en crematoria	177	-12	-189
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		-498	-464	34
Programma 7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal		2.302	1.922	-380

Toelichting op de financiële analyse

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 380.000,- ten opzichte van de begroting 2025 (na wijzingen). Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de taakvelden waarvan de begroting 2026 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2025 na wijziging.

TV71 Volksgezondheid (€ 137.000,- nadelig)

Door een aanpassing van de bijdrage aan de GGD op basis van hun Ontwerpbegroting 2026 is de begroting aangepast. Dit resulteert in een nadelig effect van € 124.000,-.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 13.000,- nadelig.

TV72 Riolering (€ 220.000,- voordelig)

De kosten voor riolering worden gedekt door de rioolheffing en zijn in principe 100% kostendekkend, wat betekent dat kosten en opbrengsten gelijk aan elkaar zijn. De kosten voor riolering zijn gestegen. Daarnaast mogen er bepaalde kosten worden toegerekend aan het riooltarief, die niet op dit taakveld verantwoord worden (bijvoorbeeld overhead, btw en kwijtscheldingen). Dit resulteert in een voordelig effect van € 85.000,-. Via de resultaatbestemming van de jaarrekening 2024 is er in 2025 via de exploitatie een extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening riolering gedaan. Dit resulteert in een voordelig effect van € 185.000,-. Daarnaast is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening riolering gestegen. Dit resulteert in een nadelig effect van € 50.000,-.

TV73 Afval (€ 222.000,- voordelig)

De kosten van afvalinzameling worden gedekt door de afvalstoffenheffing en zijn in principe 100% kostendekkend, wat betekent dat kosten en opbrengsten gelijk aan elkaar zijn. De kosten voor afvalinzameling zijn gestegen. Daarnaast mogen er bepaalde kosten worden toegerekend aan het afvaltarief, die niet op dit taakveld verantwoord worden (bijvoorbeeld overhead, btw en kwijtscheldingen). Dit resulteert in een voordelig effect van € 129.500,-. Daarnaast is er in 2025 extra geld beschikbaar gesteld, voor het invoeren van het recycleplan, voor een bedrag van € 206.700,-. In 2026 is € 113.500,- beschikbaar gesteld. Dit resulteert in een voordelig effect van € 92.500,-. De dekking hiervan is afkomstig uit de Algemene reserve. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 0.10 Mutaties reserves. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect.

TV74 Milieubeheer (€ 106.000,- voordelig)

Op dit taakveld zijn de budgetten voor de subsidieregeling duurzame activiteiten Zeewolde en voor overige goederen en diensten bijgesteld. Enerzijds komt dit doordat in 2025 eenmalig budget beschikbaar is gesteld uit de bestemmingsreserve Duurzaamheidskompas 2030 voor duurzame activiteiten die bijdragen aan de duurzaamheidsambities van Zeewolde. Dit extra budget is enkel voor 2025 beschikbaar en niet voor 2026. Dit resulteert in een voordelig effect van € 250.000,-. De dekking hiervan is afkomstig uit de bestemmingsreserve Duurzaamheidskompas 2030. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 7.4 Milieubeheer. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect. Daarnaast is er sprake van een hogere

doorbelasting van interne apparaatslasten. In 2026 worden er, in vergelijking met 2025, meer uren aan dit taakveld besteed. Dit resulteert in een nadelig effect van € 163.500,-. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 19.500,- voordelig.

Programma 7 Mutaties reserves (€ 34.000,- nadelig)

Reserve	Omschrijving	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Begroting 2026	Verschil
RES0011	BR Kapitaallasten	178	-12	-189
RES0041	BR Klimaatadaptatie	-400	-400	0
RES0045	BR Duurzaamheidskompas 2030	-275	-52	223
	Totaal	**-498**	**-464**	**34**

+/+ is toevoeging aan reserve, nadeel exploitatie, -/- is onttrekking aan reserve, voordeel exploitatie

Programma 8 | Ruimte en wonen in Zeewolde

Algemeen
Het programma omvat de zorg voor kwalitatief hoogwaardige ruimtelijke ontwikkeling van zowel de bebouwde omgeving als ook het buitengebied en het woonbeleid.

Hoofddoelstelling
We streven naar toekomstbestendige, duurzame woningbouw met veel aandacht voor alle ruimtelijke belangen. In het reeds bebouwde gebied streven we naar het behoud van een prettige en veilige woonomgeving. Dat betekent dat er aandacht is voor verschillende bouwvormen. We betrekken bewoners bij de ontwikkeling van woningbouwlocaties.

Vastgestelde beleidskaders
Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Woonvisie	2020 t/m 2025	2020	2026
Omgevingsvisie “In Zeewolde maak je toekomst”	Onbepaald	2023	Onbepaald
Vestigingsbeleid bedrijventerreinen 2025-2030	2025-2030	2024	2030

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026
1. Woningbouwprogramma op basis van behoefteonderzoek;
2. Routekaart ontwikkelgebieden woningbouw;
3. Invoering Omgevingswet;
4. Toekomst Oosterwold;
7. Faciliteiten voor ontmoeting: maatschappelijk vastgoed;
14. Visie gebruik buitengebied;
15. Ruimte voor ontmoeting in het G-gebied;
16. Ontwikkeling Tulpeiland;
42. Participatiebeleid Omgevingswet (wettelijk);
45. “Samen maken we Flevoland” en regionale samenwerking;
46. Gebiedsagenda Ermelo, Harderwijk, Zeewolde.

Wat willen we bereiken?

1.1 | Nieuwe woningen Polderwijk

In de Polderwijk zijn 775-825 nieuwe woningen ontwikkeld in Havenkwartier, Eilandenbuurt en Watermolenbuurt.

Wat gaan we daarvoor doen?

1.1.1 | Behoefteonderzoek

Op basis van behoefteonderzoek wordt in elke fase van de nieuw te ontwikkelen buurten in de Polderwijk bekeken wat voor huizen voor welke doelgroepen gebouwd worden.

1.1.2 | Verdeling woningtypen

In de ontwikkeling kritisch kijken naar het basisuitgangspunt van een verdeling van type woningen van 1/3 goedkoop, 1/3 middelduur, 1/3 duur. Incidenteel uitzonderingen op deze verdeling toestaan, om zo sneller woningen beschikbaar te hebben waar het meest vraag naar is.

1.1.3 | Duurzaam bouwen

We stellen hogere eisen aan duurzaamheid dan de eisen uit het bouwbesluit en geven prioriteit aan klimaatbestendig bouwen aan de hand van de duurzame top 11.

Wat willen we bereiken?

1.2 | Maatregelen klimaatbestendigheid implementeren

Voor het einde van deze collegeperiode is een set aan maatregelen klimaatbestendigheid gereed en geïmplementeerd.

Wat willen we bereiken?

2.1 | Vaststellen routekaart woningbouw

In 2023 wordt de routekaart vastgesteld. In de periode 2023-2026 starten voorbereidende onderzoeken om tot planontwikkeling voor na 2026 te komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

2.1.1 | Ruimte bieden voor nieuwe woonconcepten

Nieuwe woonconcepten krijgen een plek in deze ontwikkelgebieden als die een bijdrage leveren aan het te realiseren woningbouwprogramma.

Wat willen we bereiken?

2.2 | Duidelijkheid over de ontwikkelgebieden

Duidelijkheid over de ontwikkelgebieden.

Wat willen we bereiken?

2.3 | Beginnen werkzaamheden planontwikkeling

Starten met de werkzaamheden voor planontwikkeling voor deze gebieden. Fysieke werkzaamheden starten niet voor 2026.

Wat willen we bereiken?

3.1 | Werken volgens de Omgevingswet

Een gemeentelijke organisatie die werkt volgens de nieuwe regels waardoor het voor inwoners makkelijker wordt hun bouwproject in te dienen.

Wat willen we bereiken?

3.2 | Ruimte bieden voor maatwerk

Meer ruimte voor lokaal maatwerk. De transitieperiode (van bestemmingsplan naar omgevingsplan) neemt geruime tijd in beslag, tot minimaal 2030.

Wat willen we bereiken?

4.1 | Inzicht verkrijgen in de benodigdheden

Inzicht in de benodigdheden voor de voorbereiding, planontwikkeling, bouw en beheerfase van deze ontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

4.2 | Analyse van alle aspecten van de ontwikkeling

Een analyse waarin alle aspecten van ontwikkeling inzichtelijk worden gemaakt, van start tot beheerfase.

Wat willen we bereiken?

7.1 | Gebouwen geschikt maken voor publieke- en welzijnsfunctie

Gebouwen en Accomodaties zijn geschikt gemaakt en eventueel aangepast om de publieke en welzijnsfunctie goed te kunnen vervullen.

Wat willen we bereiken?

7.2 | Ruimten geschikt als locaties voor het sociaal domein

Ruimten geschikt maken en doorontwikkelen in relatie tot de vragen rondom locaties in het sociaal domein.

Wat willen we bereiken?

7.3 | In kaart brengen gebouwen met een publieke functie

Er is een duidelijk beeld welke gebouwen en accommodaties er in Zeewolde zijn met een publieke functie op basis waarvan te beoordelen is welke functie het best waar ondergebracht kan worden.

Wat willen we bereiken?

14.1 | Uitwerken visie op buitengebied

Een visie op hoe mogelijke functies in het buitengebied zich tot elkaar verhouden of elkaar kunnen versterken. Visie Zeewolde levert input aan de provinciale visies.

Wat willen we bereiken?

15.1 | Een bestemmingsplan vaststellen

Een bestemmingsplan voor dit gebied vaststellen. In 2024-2026 uitvoering geven aan de keuzes die zijn gemaakt.

Wat willen we bereiken?

15.2 | Zeewoldenaren betrekken

De Zeewoldense bevolking in een participatief proces laten meebeslissen over de inrichting van het ‘ontmoetingsbos’

Wat willen we bereiken?

16.1 | Uitbreiden faciliteiten Tulpeiland

Uitbreiding van faciliteiten op het Tulpeiland waarmee recreatie bevorderd wordt.

Wat gaan we daarvoor doen?

16.1.2 | Horecafaciliteit faciliteren op Tulpeiland

Wat willen we bereiken?

42.1 | Betrekken betrokkenen en belanghebbenden bij besluitvorming over plannen

De personen voor wie een plan, initiatief of activiteit gevolgen heeft (betrokkenen en belanghebbenden) worden op tijd en adequaat betrokken bij het besluitvormingsproces.

Wat willen we bereiken?

42.2 | Participatie nastreven

Dit kan leiden tot meer vertrouwen in elkaar, beter beleid en betere plannen, betere en snellere besluitvorming, meer steun (draagvlak) voor beleid of plannen en meer betrokkenheid en verbinding.

Wat willen we bereiken?

45.1 | Zien wat mogelijk is binnen de samenwerkingen

De resultaten die we in al deze samenwerkingsverbanden willen behalen zijn afhankelijk van het krachtenveld.

Wat willen we bereiken?

45.2 | Verbeteren van Zeewolde

Beoogd is altijd een verbetering van de kwaliteit van onze leefomgeving door bijvoorbeeld: versterking van de arbeidsmarkt, behoud van rust, ruimte en natuur, impuls aan het voorzieningenniveau, verbetering van de gemeentefinanciën, etc. Vaak zal het gaan om het zo goed mogelijk benutten van kansen. Maar soms zal het ook gaan om het beperken van ongewenste ontwikkelingen.

Wat willen we bereiken?

46.1 | Een gezamenlijk gedragen profiel voor ruimte en werklocaties

Een gezamenlijk gedragen profiel voor ruimte en werklocaties.

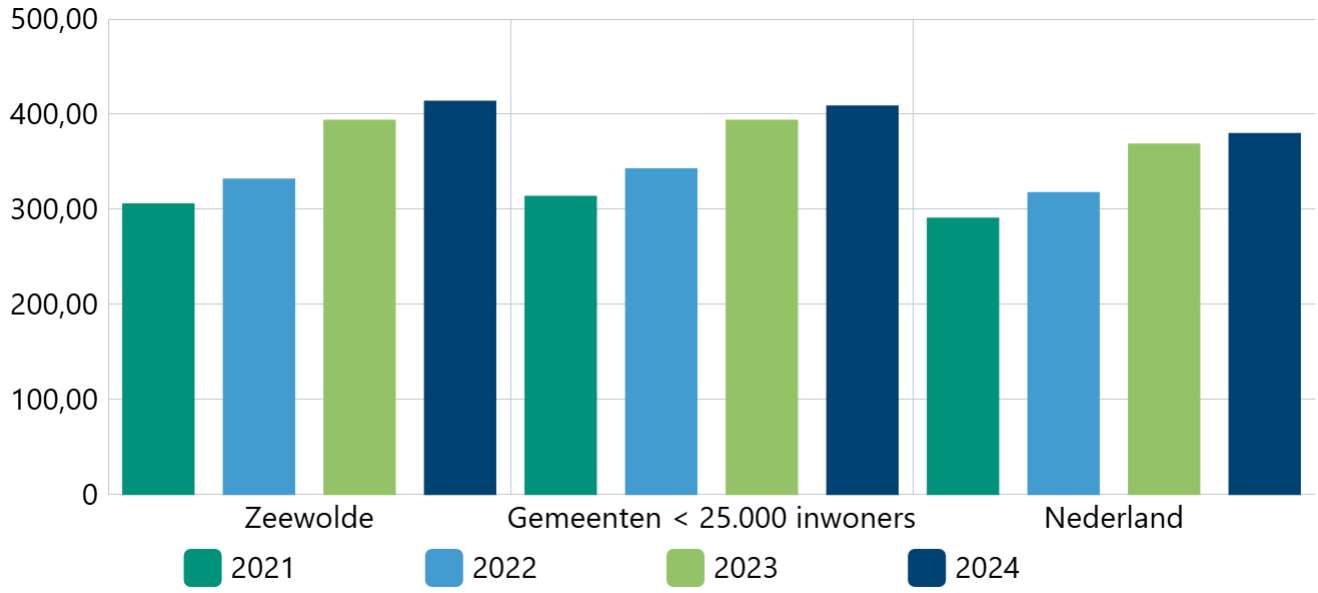
Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerkingtredingsdatum
Gebiedsontwikkeling Oosterwold	Almere	Uitvoering geven aan gebiedsontwikkeling Oosterwold	Centrum gemeente-constructie	September 2013	1 januari 2014

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

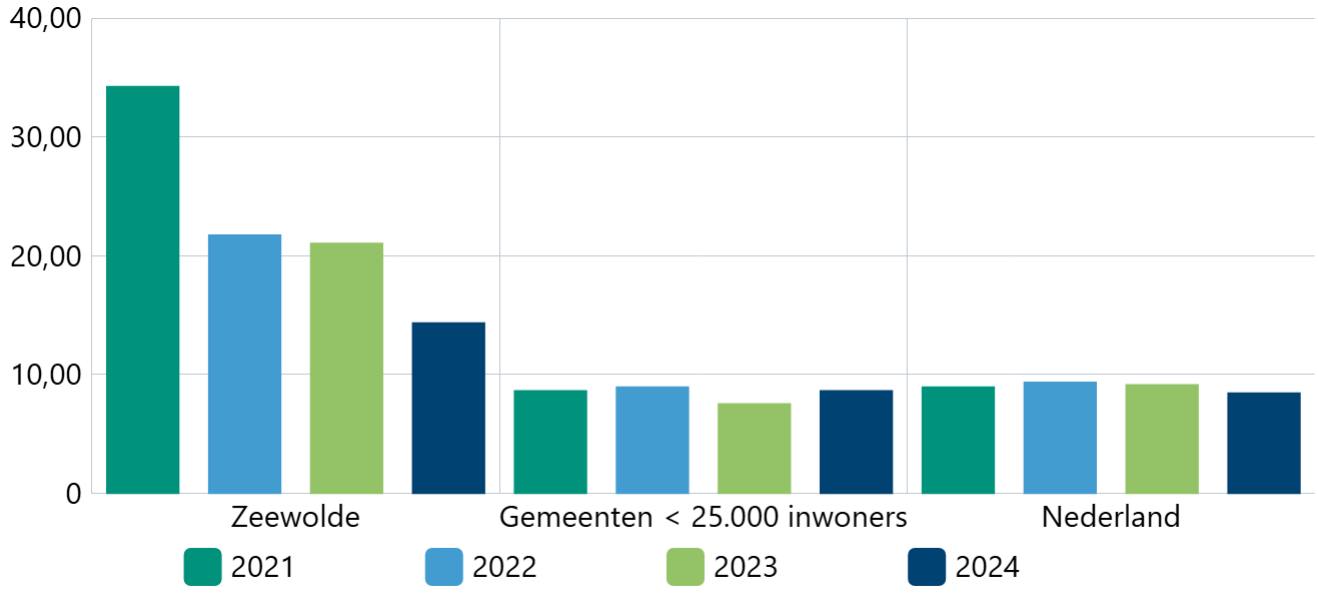
Beleidsindicatoren

Gemiddelde WOZ waarde x € 1.000,-

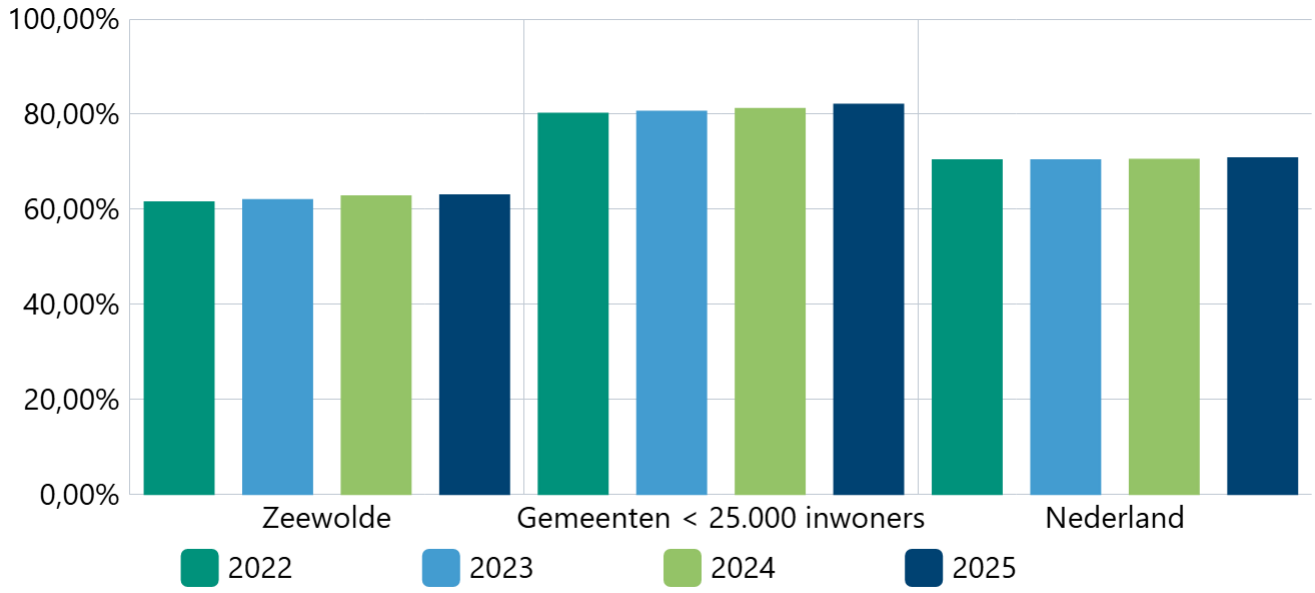
Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025

Demografische druk

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 29-08-2025 (De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20-65 jaar)

Wat mag het kosten?

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten							
TV81	TV81 Ruimtelijke ordening	975	744	703	628	628	628
TV82	TV82 Grondexpl. (niet-bedrijventer.)	6.816	7.606	6.635	6.696	5.170	4.012
TV83	TV83 Wonen en bouwen	541	1.622	797	787	772	772
Totaal Lasten		8.332	9.971	8.135	8.112	6.570	5.413
Baten							
TV81	TV81 Ruimtelijke ordening	-78	-90	-191	-191	-191	-191
TV82	TV82 Grondexpl. (niet-bedrijventer.)	-9.946	-7.596	-6.634	-6.743	-5.169	-4.012
TV83	TV83 Wonen en bouwen	-985	-1.223	-830	-830	-830	-830
Totaal Baten		-11.010	-8.909	-7.655	-7.763	-6.189	-5.033
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		-2.678	1.062	481	349	381	380
Stortingen							
TV81	TV81 Ruimtelijke ordening	266	31	31	0	0	0
TV82	TV82 Grondexpl. (niet-bedrijventer.)	4.165	20.000	0	0	0	0
TV83	TV83 Wonen en bouwen	150	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen		4.582	20.031	31	0	0	0
Onttrekkingen							
TV81	TV81 Ruimtelijke ordening	-93	-30	-181	-181	-181	-181
TV82	TV82 Grondexpl. (niet-bedrijventer.)	-1.894	-40.009	-1	-1	-1	0
TV83	TV83 Wonen en bouwen	-254	-125	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen		-2.242	-40.164	-182	-182	-182	-181
Saldo van geraamd stortingen en onttrekkingen aan reserves		2.340	-20.133	-151	-182	-182	-181
Programma 8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal		-337	-19.070	329	167	199	199

Financiële analyse begroting 2026 t.o.v. begroting 2025

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Verschil
TV81	TV81 Ruimtelijke ordening	654	513	-141
TV82	TV82 Grondexpl. (niet-bedrijventer.)	9	1	-8
TV83	TV83 Wonen en bouwen	399	-33	-433
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		1.062	481	-582
TV81	TV81 Ruimtelijke ordening	2	-150	-152
TV82	TV82 Grondexpl. (niet-bedrijventer.)	-20.009	-1	20.008
TV83	TV83 Wonen en bouwen	-125	0	125
Saldo van geraamd stortingen en onttrekkingen aan reserves		-20.133	-151	19.982
Programma 8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal		-19.070	329	19.400

Toelichting op de financiële analyse

Dit programma heeft een nadelig saldo van € 19.400.000,- ten opzichte van de begroting 2025 (na wijzigingen). Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de taakvelden waarvan de begroting 2026 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2025 na wijziging.

TV81 Ruimtelijke ordening (€ 141.000,- voordelig)

Door de komst van de omgevingswet wordt er minder tijd besteed aan het vaststellen van structuurplannen en -visies. In 2026 worden er, in vergelijking met 2025, minder uren aan dit taakveld besteed. Dit resulteert in een voordelig effect van € 197.900,-. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead. De uitvoeringskosten van de Omgevingswet zijn toegenomen. Dit resulteert in een nadelig effect van € 50.500,-. De dekking hiervan is afkomstig uit de bestemmingsreserve Omgevingswet. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 6.400,- nadelig.

TV83 Wonen en bouwen (€ 433.000,- voordelig)

Door de komst van de omgevingswet wordt er minder tijd besteed aan het verlenen van omgevingsvergunningen. In 2026 worden er, in vergelijking met 2025, minder uren aan dit taakveld besteed. Dit resulteert in een voordelig effect van € 478.900,-. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead. Hierdoor is er wel een toename in de werkzaamheden van bouw- en woningtoezicht en het maken van beleid van wonen en bouwen. In 2026 worden er, in vergelijking met 2025, meer uren aan dit taakveld besteed. Dit resulteert in een nadelig effect van € 77.000,-. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead. Op de SVN leningen is een hogere renteopbrengst geraamd. Dit resulteert in een voordelig effect van € 20.000,-.

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 11.100,- voordelig.

Programma 8 Mutaties Reserves (€ 19.982.000,- nadelig)

RES0029 BR BBV-winst en grondexploitaties (€ 20.009.000,- nadelig)

Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er in 2025 eenmalig een bedrag van € 20.000.000,- is toegevoegd aan de Algemene Reserve ten behoeve van de "zachte landing". Daarnaast komen er nog overige verschillen voor van € 9.000,- nadelig.

RES0031 BR Omgevingswet (€ 143.000,- voordelig)

De uitvoeringskosten van de omgevingswet worden gedekt uit deze reserve. De kosten zijn in 2026, ten opzichte van, 2025 toegenomen. Dit resulteert in een voordelig effect van € 50.000,-. Daarnaast worden de doorbelaste salariskosten met betrekking tot de omgevingswet vanaf 2026 gedekt uit deze reserve. Dit resulteert in een voordelig effect van € 93.000,-.

RES0032 BR Bouwvergunningen (€ 125.000,- nadelig)

Door de komst van de omgevingswet is er een terugval in de bouwleges ontstaan. Om deze terugval te dempen zal er in

2025 een laatste onttrekking plaatsvinden aan deze reserve. In 2026 zal deze onttrekking niet meer plaatvinden. Dit resulteert in een nadelig effect van € 125.000,-.

Reserve	Omschrijving	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Begroting 2026	Verschil
RES0028	BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf	0	-1	-1
RES0029	BR BBV-winst en grondexploitaties	-20.009	0	20.009
RES0031	BR Omgevingswet	1	-142	-143
RES0032	BR Bouwvergunningen	-125	0	125
RES0034	BR Projectbureau Wind	0	-8	-8
	Totaal	**-20.133**	**-151**	**19.982**

+/+ is toevoeging aan reserve, nadeel exploitatie, -/- is onttrekking aan reserve, voordeel exploitatie

Paragrafen

Algemene informatie

Met de paragrafen (die een verplicht onderdeel uitmaken van de Planning & Control documenten) wordt inzicht gegeven in het beleid voor diverse beheersmatige processen. Deze paragrafen zijn van belang voor de realisatie van de raadsprogramma's en ze geven aanvullende informatie voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente op de korte en (middel)lange termijn.

Inhoudelijk is bij de paragrafen aansluiting gezocht bij lopende en te verwachten ontwikkelingen voor dat jaar. Indien mogelijk wordt in de paragrafen verwezen naar relevante beleidsnota's c.q. beheerplannen.

De volgende paragrafen zijn verplicht onderdeel van de programmabegroting en de jaarstukken:
- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Openbaarheidsparagraaf Woo

De volgende paragrafen zijn geen wettelijk verplichte paragrafen, maar een door de raad gewenst onderdeel van de programmabegroting en jaarstukken:
- Uitgaande subsidies
- Ombuigingen

In elke paragraaf geven we een korte beschrijving van de doelstelling van de betreffende paragraaf, gevolgd door een beschrijving van het gemeentelijke beleid.

Lokale heffingen

Algemeen

Naast de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de specifieke uitkeringen van het Rijk zijn de lokale heffingen een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inkomsten. Deze inkomsten kennen zowel een ongebonden karakter (algemeen dekkingsmiddel) als een gebonden karakter (specifieke heffingen).

Deze paragraaf behandelt de belangrijkste uitgangspunten ten aanzien van de verschillende gemeentelijke heffingen (tarievenbeleid), geeft daarnaast een overzicht op hoofdlijnen evenals een aanduiding van de lokale belastingdruk en tenslotte een korte beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Korte beschrijving

Gemeenten hebben een gesloten belastingstelsel. Door de landelijke overheid wordt bepaald welke belastingen de gemeenten mogen heffen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen belastingen die onderdeel uitmaken van de algemene dekkingsmiddelen en heffingen waarbij een vergoeding wordt betaald voor een door de gemeente uitgevoerde taak of verleende dienst.

Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen dient door middel van een door de gemeenteraad vast te stellen verordening te geschieden. De definitieve vaststelling van de tarieven door de gemeenteraad vindt plaats in december 2025.

Tot de uitgevoerde taken worden gerekend; de onroerende zaakbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting en

precariobelasting. Tot de door de gemeente verleende diensten behoren de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Daarnaast zijn er nog de marktgelden, lijkbezorgingsrechten, havengelden en leges als vergoeding voor diverse diensten en taken (burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, omgevingsvergunning, etc.). De betreffende tarieven moeten in beginsel de gemaakte kosten dekken. Hier geldt het principe: de gebruiker betaalt.

Kwijtscheldingen
Zeewolde verleent kwijtschelding voor de onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De norm voor het verlenen van kwijtschelding is gesteld op 100% van het bijstandsniveau. Dit betekent dat 100% van het inkomen op bijstandsniveau wordt vrijgelaten bij de beoordeling of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. De normbedragen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen worden door het Rijk per halfjaar aangepast en vastgesteld. Ten behoeve van de uitvoering van de aanvragen om kwijtschelding is recent de Leidraad Invordering van Zeewolde aangepast.

Tarieven
Gebaseerd op de cijfers van het Centraal Planbureau bij de Meicirculaire Gemeentefonds 2025 wordt voor het begrotingsjaar 2026 een trendmatige aanpassing voorgesteld van 2,7% (prijs bruto binnenlands product voor het jaar 2026). In een aantal situaties (bijvoorbeeld reisdocumenten) worden de legestarieven (mede) vastgesteld door de rijksoverheid en gepubliceerd in de Staatscourant.

Naast belastingen, heft de gemeente bestemmingsheffingen, rechten en leges voor individuele dienstverlening aan haar burgers. De tarieven van deze rechten en leges dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden. De opbrengst van deze zogeheten gebonden heffingen dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de betreffende dienstverlening maakt.

In deze paragraaf Lokale heffingen worden concepttarieven 2026 genoemd. Deze tarieven zijn uitsluitend weergegeven om aan te geven wat het tarief bedraagt wanneer de begroting ongewijzigd wordt aangenomen. De tarieven worden definitief vastgesteld bij de belastingmaatregelen in de laatste raadsvergadering van 2025.

Benchmark woonlasten (COELO)
Jaarlijks wordt de COELO Atlas van de lokale lasten opgesteld. Dit betreft een jaarlijkse monitor van de ontwikkeling van de lokale lasten op macro- en microniveau. Voor onderstaande gegevens is gebruikgemaakt van de COELO Atlas van de lokale lasten 2025. De gegevens hebben betrekking op 2025, die van 2026 zijn nog niet bekend. Bij het aanbieden van de belastingmaatregelen 2026 zullen we voor zover mogelijk hier nader inzicht in geven.

Woonlasten per gemeente
Woonlasten zijn betalingen die huishoudens doen in verband met wonen. De gemeentelijke woonlasten bestaan uit de Onroerendezaakbelasting (OZB), de Rioolheffing en de Afvalstoffenheffing. In enkele gemeenten wordt van deze bedragen heffingskorting afgetrokken. Zeewolde maakt hier geen gebruik van. De gemeentelijke woonlasten bestaan voor huishoudens met huurwoningen uit de Afvalstoffenheffing en soms Rioolheffing. Eigenaar-bewoners betalen daarnaast ook OZB.

Vergelijking woonlasten per gemeente (x € 1,-)			
	Zeewolde	Flevoland	Landelijk
Eenpersoonshuishouden (eigenaar/bewoner)	1.114	1.087	964
Meerpersoonshuishouden (eigenaar/bewoner)	1.206	1.160	1.052

Eenpersoonshuishouden (huurder/bewoner)	456	476	376
Meerpersoonshuishouden (huurder/bewoner)	548	549	480

- De hoogste woonlasten voor eigenaar/bewoner meerpersoonshuishouden bedragen €2.117,- (gemeente Bloemendaal) en de laagste bedragen € 680,- (gemeente Ameland).
- Voor huurders/bewoners zijn de hoogste woonlasten voor meerpersoonshuishoudens € 880,- (gemeente West Betuwe) en de laagste € 34,- (gemeente Nijmegen).

Onroerende zaak belasting
Vastgesteld gemeentelijk beleid

- De OZB woningen is een algemene belasting;
- De OZB woningen wordt geheven van eigenaren;
- Voor OZB woningen eigenaren worden geen vrijstellingen verleend;
- Deze percentages gelden als stijging van de geraamde opbrengst t.o.v. vorig jaar;
- De OZB woningen eigenaren 2026 is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2025;
- Areaal-uitbreidingen leiden tot een hogere opbrengst, maar worden niet in de tarieven gecompenseerd;
- Op grond van de Meicirculaire 2025 wordt voor de marktontwikkeling van woningen tussen 1 januari 2024 en 1 januari 2025 de WOZ-waarde ontwikkeling geschat op 10,5%. In aanvulling daarop wordt de waardeontwikkeling op woningen extra gecorrigeerd met -0,20% omdat in de begroting 2025 uit is gegaan van een waardeontwikkeling van 3,50% en de werkelijke waardeontwikkeling 3,30% bleek te zijn. De daadwerkelijke WOZ-waardeontwikkeling wordt later in het jaar definitief vastgesteld;
- Een bijkomend effect van waardestijging van de woningen is een daling van opbrengsten vanuit het Gemeentefonds. In eerste instantie zal de gemeente voor deze hogere WOZ-waarde extra gekort worden in de algemene uitkering. Omdat dit bij alle gemeenten gebeurt, blijft een stuk van de algemene uitkering onverdeeld. Dit wordt dan in tweede instantie alsnog aan de gemeenten uitgekeerd, echter niet in dezelfde verhouding als waarmee gekort is. Is de waardestijging in de gemeente conform het landelijk gemiddelde dan zal het effect op de algemene uitkering redelijk budgettair neutraal zijn. Is de stijging hoger dan het landelijk gemiddelde dan gaat de gemeente er op achteruit, is de stijging lager dan het landelijk gemiddelde dan gaat de gemeente er op vooruit. Het effect van deze vermindering is lastig te bepalen, vandaar dat in deze meerjarenbegroting hiermee geen rekening is gehouden.

Voornemen 2026

- De geraamde opbrengst OZB woningen eigenaren 2026 is gebaseerd op de opbrengst van 2025 verhoogd met een inflatiecorrectie;
- De OZB niet-woningen 2026 is gebaseerd op de schatting van de WOZ-waarde per 1 januari 2025;
- Het tarief woningen eigenaren bedraagt voor 2026: 0,1277% (2025: 0,1360%);
- Het tarief OZB voor woningen en niet woningen en eigendom en gebruik worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Onroerende zaak belasting niet-woningen (eigenaar en gebruiker)
Vastgesteld Beleid

- De OZB niet-woningen is een algemene belasting;
- De OZB niet-woningen worden geheven van eigenaren en gebruikers;
- Voor OZB niet-woningen wordt geen kwijtschelding verleend;
- Voor OZB niet-woningen bestaan wettelijke vrijstellingen;

- De leegstand van niet-woningen wordt niet gecompenseerd door hogere tarieven;
- Areaal-uitbreidingen leiden tot een beperkte hogere opbrengst, maar worden niet in de tarieven gecompenseerd;
- Op grond van de Meicirculaire 2025 wordt voor de marktontwikkeling van niet-woningen tussen 1 januari 2024 en 1 januari 2025 de WOZ-waarde ontwikkeling geschat op 2% voor niet-woningen. In aanvulling daarop wordt de waardeontwikkeling op niet-woningen extra gecorrigeerd met 1,58%. In de begroting 2025 was uitgegaan van een waardeontwikkeling van 1,25% terwijl de werkelijke waardeontwikkeling 2,83% bleek te zijn. Het verschil wordt bij de berekening van de begrote opbrengsten meegenomen. De daadwerkelijke WOZ-waardeontwikkeling wordt later in het jaar definitief vastgesteld.

Voornemen 2026

- De opbrengsten 2026 OZB niet-woningen (eigenaren en gebruikers) is gebaseerd op de opbrengst 2025 verhoogd met een inflatiecorrectie;
- De OZB niet-woningen 2026 is gebaseerd op de schatting van de WOZ-waarde per 1 januari 2025;
- Het tarief voor eigenaren niet woningen bedraagt voor 2026: 0,2625% (2025: 0,2609%);
- Het tarief voor gebruikers niet woningen bedraagt voor 2026: 0,2088% (2025: 0,2075%);
- Het tarief OZB voor woningen en niet woningen en eigendom en gebruik worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Afvalstoffenheffing
Vastgesteld Beleid

- De Afvalstoffenheffing is een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van ophalen en verwerken van huishoudelijk afval;
- De Afvalstoffenheffing wordt geheven van gebruikers van woningen;
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw, de overhead, de rentelast en de stand van de voorziening Afvalstoffenheffing;
- Voor Afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk. Dit leidt tot een inkomstenderving. Deze inkomstenderving wordt niet gecompenseerd in het tarief Afvalstoffenheffing;
- De oninbare kosten zijn wel gecompenseerd in het tarief afvalstoffenheffing;
- De egalisatievoorziening afvalstoffenheffing wordt gebruikt om afwijkingen boven of onder een percentage van 100% op te vangen.

Voornemen 2026

- De tarieven Afvalstoffenheffing 2026 worden gebaseerd op de begrote lasten 2026;
- De afvalstoffenheffing 2026 wordt gewijzigd naar het aantal keren aanbieden van afval (Diftar);
- De tarieven Afvalstoffenheffing 2026 worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief bepaald.

Riool- en Waterzorgheffing
Vastgesteld Beleid

- De Riool- en Waterzorgheffing is een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van onder andere de inzameling en het transport van afval- en hemelwater;
- De Riool- en Waterzorgheffing wordt geheven van de gebruiker;
- De Riool- en Waterzorgheffing is gebaseerd op het Gemeentelijk Rioleringsplan (2022-2028);
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de (compensabele) btw, de overhead, de rentelast en de stand van de voorziening Egalisatie riolering;
- De kosten van waterschouwingen zijn opgenomen in het tarief Riool- en Waterzorgheffing;
- De egalisatievoorziening rioolheffing wordt gebruikt om afwijkingen boven of onder een percentage van 100% op te vangen.

Voornemen 2026

- Er zijn geen beleidsmatige aanpassingen beoogd voor 2026;
- Dit resulteert in een tarief van Riool- en Waterzorgheffing ad. € 146,- (2025: € 132,-);
- De tarieven riool- en waterzorgheffing 2026 worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Toeristenbelasting
Vastgesteld Beleid

- De Toeristenbelasting is een algemene belasting;
- De Toeristenbelasting wordt geheven per overnachting per persoon;
- De tarieven kennen twee methodieken. Voor vaste standplaatsen wordt een forfaitair systeem gehanteerd en voor overige overnachtingen een prijs per overnachting per persoon;
- Voor Toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend, er kan vrijstelling worden verleend;
- Het tarief Toeristenbelasting wordt altijd naar boven afgerond op hele eurocenten.

Voornemen 2026

- Voor het jaar 2026 is geen aanpassing in het beleid voorzien;
- Het tarief Toeristenbelasting 2026 is gebaseerd op het tarief 2025 dat wordt verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,7%;
- De tarieven toeristenbelasting 2026 worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Forensenbelasting
Vastgesteld Beleid

- De Forensenbelasting is een algemene belasting;
- De Forensenbelasting wordt geheven bij niet-ingezetenen die meer dan 90 dagen per jaar beschikken over een gemeubileerde woning;
- De tarieven Forensenbelasting worden altijd naar boven afgerond op hele euro's. Dit heeft tot gevolg dat de daadwerkelijke stijging, als gevolg van afronding, uitkomt boven het door de raad vastgestelde percentage;
- Voor Forensenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend;
- De tarieven Forensenbelasting 2026 worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Voornemen 2026

- Voor het jaar 2026 is geen aanpassing in het beleid voorzien;
- Het tarief Forensenbelasting 2026 is gebaseerd op het tarief 2025 dat wordt verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,7%;
- De tarieven forensenbelasting 2026 worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Precariobelasting
Vastgesteld Beleid

- Er wordt geen precariobelasting meer geheven sinds 1 januari 2022. De verordening is echter nog altijd in tact.

Voornemen 2026

- Het tarief Precariobelasting 2026 is gebaseerd op het tarief 2025 dat wordt verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,7%;
- De tarieven Precariobelasting 2026 worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Begraafrechten
Vastgesteld Beleid

- De Begraafrechten zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor onder andere het gebruik van de begraafplaats en diensten in verband met de begraafplaats;

- De lijkbezorgingsrechten zijn niet kostendekkend. Gezien de bevolkingssamenstelling is het ook niet voor de hand liggend om de tarieven in een kort tijdsbestek te verhogen tot een kostendekkend tarief.

Voornemen 2026

- De tarieven begraafplaats 2026 zijn gebaseerd op de tarieven 2025 verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,7%;
- Dit leidt tot een kostendekkendheid van 90%;
- De tarieven Begraafrechten 2026 worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Marktgelden

Vastgesteld Beleid

- De Marktgelden zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van het innemen van een standplaats en de aansluiting op de elektriciteitskasten, inclusief btw;
- Het uitgangspunt is volledige kostendekkendheid (100%);
- De Marktgelden worden geheven van de gebruikers van de weekmarkt en standplaatshouders;
- Tarieven worden vastgesteld op hele eurocenten naar boven.

Voornemen 2026

- De tarieven Marktgelden 2026 zijn gebaseerd op de tarieven 2025 verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,7%;
- Dit leidt tot een kostendekkendheid van 84%;
- De tarieven Marktgelden 2026 worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Overige legestarieven

Vastgesteld Beleid

- De leges zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor, door of vanwege de gemeente verstrekte diensten, waaronder de Nederlandse identiteitskaart;
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, tenzij nadrukkelijk door de raad anders is besloten. Deze besluiten zijn genomen voor: gehandicaptenparkeerkaart en organisatiekeurmerk CBF;
- Op niveau van de verordening mogen de leges de 100% kostendekkendheid niet overstijgen;
- Voor leges is geen kwijtschelding mogelijk;
- De uitgangspunten van de Omgevingswet worden sinds 2024 meegenomen in de Verordening leges. Als gevolg van de nieuwe activiteiten wordt jaarlijks beoordeeld of dit leidt tot een aangepaste verordening.

Voornemen 2026

- De uitgaven van de leges worden trendmatig verhoogd;
- De gemeentelijke leges tarieven 2026 zijn gebaseerd op de tarieven 2025 en worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,7%;
- De tarieven overige legestarieven 2026 worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Havengelden

Vastgesteld beleid

- De havengelden zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor, door of vanwege de gemeente verstrekte diensten;
- Door de gemeenteraad is besloten dat de betreffende tarieven niet volledig kostendekkend behoeven te zijn;
- Voor havengelden is geen kwijtschelding mogelijk.

Voornemen 2026

- De uitgaven van de havengelden worden trendmatig verhoogd;
- De tariefstelling wordt gebaseerd op een benchmark van de gemiddelde tarieven in omliggende gemeenten;

- De tarieven havengelden 2026 zijn gebaseerd op de tarieven 2025 en worden, rekening houdend met de bovengenoemde trend en benchmark, verhoogd met 5,12%;
- De tarieven havengelden 2026 worden bij de Belastingmaatregelen 2026 definitief vastgesteld.

Ongebonden heffingen; diverse belastingen
De ongebonden heffingen (Onroerende zaak belastingen, Toeristenbelasting, Forensenbelasting, Precariobelasting) worden alle tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd; de besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. De opbrengsten van deze heffingen zijn vrij besteedbaar.

Gebonden heffingen
De gebonden heffingen (ook wel bestemmingsheffing en daarnaast rechten of voorheen retributie genoemd), zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden, havengelden en leges worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Het betreffen gedwongen betalingen aan de (lokale) overheid ter zake van een concrete, door de (lokale) overheid als zodanig, *individueel* bewezen dienst.

BIZ
Hierbuiten valt de zogeheten Bedrijven Investeringszones (BIZ), omdat de gemeente bij deze regeling alleen een rol heeft voor de heffing. De ontvangen gelden worden rechtstreeks doorgesluisd naar een speciaal voor de BIZ opgerichte vereniging of stichting. Voor Zeewolde is dit de Stichting Ondernemersfonds Centrum Zeewolde.

Inkomsten lokale heffingen

Algemene dekkingsmiddelen (ongebonden)
(bedragen x € 1.000,-)

Belastingsoort	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026 primitief	Begroting 2027 primitief	Begroting 2028 primitief	Begroting 2029 primitief
Forensenbelasting	-575	-621	-621	-621	-621
Onroerende zaakbelastingen	-11.793	-12.526	-12.526	-12.526	-12.526
Toeristenbelasting	-3.850	-4.129	-4.129	-4.129	-4.129
Subtotaal	-16.218	-17.276	-17.276	-17.276	-17.276

Algemene dekkingsmiddelen (gebonden)

Belastingsoort	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026 primitief	Begroting 2027 primitief	Begroting 2028 primitief	Begroting 2029 primitief
Afvalstoffenheffing	-3.739	-3.903	-3.903	-3.903	-3.903
Bouwvergunningen	-800	-780	-780	-780	-780
Burgerzaken	-507	-515	-548	-463	-463
Havengelden	-12	-12	-12	-12	-12
Lijkbezorgingsrechten	-110	-110	-110	-110	-110
Marktgelden	-15	-16	-16	-16	-16
Overige heffingen (leges APV enz.)	-70	-70	-70	-70	-70
Rioolrechten	-1.339	-1.618	-1.618	-1.618	-1.618
Subtotaal	-6.592	-7.024	-7.057	-6.972	-6.972
Totaal	-22.810	-24.300	-24.333	-24.248	-24.248

-/- = voordeel

Tariefberekeningen heffingen

Tariefberekening heffingen (bedragen x € 1,-)								
	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Begraafplaatsrechten	Omgevingsvergunningen	Marktgelden	Havengelden	Burgerzaken	Overige legestarieven*
Toe te rekenen kosten:								
Kosten	3.591.750	1.396.800	111.033	658.059	17.693	42.165	733.422	170.577
Inkomsten niet zijnde heffingen	-340.000	0	0	-10.000	0	0	0	0
Netto kosten	3.251.750	1.396.800	111.033	648.059	17.693	42.165	733.422	170.577
BTW	631.544	216.720	11.067	8.841	1.407	4.935	29.778	5.523
Overhead	22.326	2.989	0	0	0	0	0	0
Totaal toe te rekenen kosten	653.870	219.709	11.067	8.841	1.407	4.935	29.778	5.523
Totale kosten (te dekken uit tarieven)	3.905.620	1.616.509	122.100	656.900	19.100	47.100	763.200	176.100
Totale Opbrengst (uit tarieven)	-3.903.300	-1.618.100	-110.000	-750.000	-16.000	-12.000	-476.000	-39.000
Totale Opbrengst (uit voorziening of reserve)	0	0	0	0	0	0	0	0
Dekkingspercentage, afgerond	100%	100%	90%	114%	84%	25%	62%	22%

-/- = voordeel

* Hieronder vallen onder andere: Vuurwerkvergunning, evenementenvergunning, drank&horeca vergunning, etc.

Voorstel belastingtarieven 2026

Voorstel belastingtarieven 2026	2025	2026
Afvalstoffenheffing*		
Vast tarief één-persoonshuishouden	€ 324,00	n.v.t.
Vast tarief meerpersoonshuishouden	€ 416,00	n.v.t.
Tarief aanbieding 240 liter restcontainer	€ 534,00	n.v.t.
Vastrechttarief DIFTAR	n.v.t.	€ 325,00
Aanbieding 240 liter container per aanbieding	n.v.t.	€ 14,40
Aanbieding voor een 30 liter inworp	n.v.t.	€ 1,80
Forensenbelasting waarde in het economische verkeer		
0 tot en met € 125.000	€ 407,00	€ 418,00
> € 125.000 tot en met € 150.000	€ 507,00	€ 521,00
> € 150.000 tot en met € 175.000	€ 615,00	€ 632,00
> € 175.000 tot en met € 200.000	€ 730,00	€ 750,00
> € 200.000 tot en met € 225.000	€ 844,00	€ 867,00
> € 225.000 tot en met € 275.000	€ 972,00	€ 998,00
> € 275.000 tot en met € 325.000	€ 1.111,00	€ 1.141,00
> € 325.000 tot en met € 375.000	€ 1.254,00	€ 1.288,00
> € 375.000	€ 1.408,00	€ 1.446,00
Lijkbezorgingsrechten		
Begraafrechten > 12 jaar	€ 653,00	€ 671,00
Uitsluitend recht op particulier graf 20 jaar	€ 1.588,00	€ 1.631,00
Onderhoud algemeen graf	€ 261,00	€ 268,00
Overige heffingen		
Havengelden recreatievaart	€ 1,85	€ 1,95
Marktgelden (incl. promotiegelden)	€ 2,40	€ 2,45
Onroerende-zaakbelastingen		
OZB Eigenaren woningen	0,1360%	0,1277%
OZB Eigenaren niet-woningen	0,2609%	0,2625%
OZB Gebruikers niet-woningen	0,2075%	0,2088%
BIZ gelden doorgestort ondernemersfonds		
vanaf	€ 205,00	€ 205,00
Rioolheffing		
vast tarief	€ 132,35	€ 146,00
Toeristenbelasting		
Per persoon per nacht, hotel, pension, B&B, vakantiebungalow, vakantiewoning, vakantieappartement (al dan niet gelegen op vakantiepark)	€ 3,31	€ 3,40
Per persoon per nacht overige onderkomens	€ 1,33	€ 1,37

* Vanaf 2026 wordt er bij de afvalstoffenheffing een DIFTAR tarief geheven.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan hoe goed de begroting bestand is tegen financiële tegenvallers. Daarvoor is inzicht nodig in de omvang van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het gaat hier om risico's om niet begrote kosten te dekken of om niet voorziene daling van inkomsten te compenseren. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit wordt bepaald in artikel 11 van de Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten (BBV).

Algemeen

De raad van Zeewolde heeft in maart 2021 de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2021-2024 vastgesteld. Daarin staan de kaders waarmee in de paragraaf wordt gewerkt. Naast de toepassing van deze kaders worden de risico's

jaarlijks tweemaal geactualiseerd in afstemming met het management, bestuur en raad. Ook heeft de gemeenteraad in deze nota bepaald dat de weerstandsvermogen ratio minimaal 2,0 moet zijn.

Ratio's financiële kengetallen
Met het vaststellen van de wijzigingen in het BBV op 5 maart 2016 is het opnemen van een aantal kengetallen verplicht. De berekenwijze van de kengetallen is vastgelegd in een Ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen dient de paragraaf een analyse te geven van de financiële positie van de gemeente.

Conclusie begroting 2026

Weerstandsvermogen ratio : Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit
Algemeen wordt een ratio van 1,0 getypeerd als voldoende. Dan zijn er immers precies zoveel risico's als buffers. Zeewolde heeft de ratio op 2,0 bepaald (typering "uitstekend"). De buffers van Zeewolde zijn omvangrijk. Het ratio weerstandsvermogen komt uit op 22,0 (€ 61.464.400,-/€ 2.792.500,-). Dit is ruim boven de grens binnen Zeewolde. Hiermee zijn er voldoende (incidentele) middelen om risico's op te kunnen vangen. Ter vergelijking volgt hieronder het historisch ratio weerstandsvermogen:

Document	Begroting 2026	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2023
Weerstandsvermogen ratio	22,0	12,4	13,5	16,5

Financiële ratio's
De indicatoren en normen zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een gemeente. Als een indicator matig scoort of meerdere jaren op rij verslechtert, kan dit aanleiding zijn om bij te sturen. De bovenstaande indicatoren verhouden zich echter goed tot de normen. Daarnaast voldoet Zeewolde ook aan de wettelijke renterisiconorm en kasgeldlimiet voor de financiering.

Kengetallen	Signaleringswaarden Gemeenten									
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol	Jaarstukken 2023	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%	-34%	-31%	-35%	-39%	-23%	-50%	-60%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	< 90%	90 - 130%	> 130%	-42%	-38%	-43%	-44%	-29%	-56%	-66%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%	79%	81%	77%	84%	83%	83%	83%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%	45%	41%	35%	9%	12%	-16%	-24%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%	123%	110%	115%	PM	PM	PM	PM

Het percentage genoend in de kolom Begroting 2025, onderdeel belastingcapaciteit, is afkomstig uit het Coelorapport 2025.

Uitwerking financiële ratio's
De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de jaarrekening. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de jaarrekening "vastligt" door rente en

aflossing. De tabel hierboven presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor (eventuele) leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

	Categorie
Netto schuldquote	Minst risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Minst risicovol

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen).

	Categorie
Solvabiliteit	Minst risicovol

De indicator “structurele exploitatieruimte” geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte (structurele baten minus structurele lasten) zich verhoudt tot de totale gerealiseerde baten. Dit laat zien in hoeverre de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen.

	Categorie
Structurele exploitatieruimte	Neutraal

Het financiële kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. De paragraaf grondbeleid en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) bieden hierin meer inzicht.

	Categorie
Grondexploitatie	Divers, afhankelijk van begrotingsjaar

De indicator “belastingcapaciteit” of “woonlasten meerpersoonshuishouden” drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten.

	Categorie
Belastingcapaciteit	Meest risicovol

Risico's in relatie tot weerstand

Voor Zeewolde zien de risico's in relatie tot weerstand er als volgt uit:

Weerstandscapaciteit		
	Incidenteel	**Structureel**
Weerstandscapaciteit	61.464.400	0
Risico's	2.792.500	0

Onderstaand worden de onderdelen uit deze tabel verder uitgewerkt.

Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen wordt het vermogen van de gemeente verstaan om risico's op te kunnen vangen. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid een sluitende begroting vast te stellen en bij de jaarrekening verantwoording af te leggen over de realisatie van de begroting. Een sluitende begroting zonder weerstandsvermogen betekent dat iedere tegenvaller een probleem gaat opleveren. In dat geval staat de begroting, en daarmee het beleid van de gemeente, onder druk.

Het doel van het weerstandsvermogen is om zeker te zijn dat de gemeente haar taken, ondanks tegenvallers, kan blijven uitvoeren.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen aan de ene kant de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote lasten of niet voorziene daling van inkomsten te kunnen dekken) en aan de andere kant alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd die van betekenis kunnen zijn.

Weerstandscapaciteit

Voor weerstandscapaciteit bestaat geen eensluidende definitie maar is als volgt te omschrijven. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt om niet begrote tegenvallers te dekken die zich voordoen. Er is onderscheid te maken in structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele, beschikbare weerstandscapaciteit

	Structureel (in €)	
1	Onvoorzien Structureel	0
	Totaal	**0**

1. Onvoorzien structureel

Het budget onvoorzien structureel is met ingang van de begroting 2026 niet meer geraamd i.v.m. de ombuigingen.

Incidentele, beschikbare weerstandscapaciteit

Verwachte stand per 1 januari 2026 (o.b.v. de Programmabegroting 2026-2029)

	Incidenteel (in €)	
2	Algemene reserve	61.342.100
3	Nog te nemen winsten van lopende grondexploitaties en bestemmingsreserve BBV-winst grondexploitaties	0

4	Bestemmingsreserves	0
5	Stille reserves: (on)roerende zaken	0
6	Stille reserves: aandelenbezit	0
7	Onvoorzien Incidenteel	124.300
	Totaal	**61.464.400**

2. Algemene reserve;

In de nota Reserves en Voorzieningen is het bodembedrag vastgesteld op € 10.000.000,-.

3. Nog te nemen winsten van lopende grondexploitaties en bestemmingsreserve BBV-winst grondexploitaties

In de beleidsnota Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG) die op 27 maart 2025 is vastgesteld is een andere werkwijze vastgesteld voor de risico's van de grondexploitaties. De risico's worden jaarlijks bij de herziening van de grondexploitaties geanalyseerd en gekwantificeerd.

Conform het BBV moeten de grondexploitaties jaarlijks tussentijds winst nemen o.b.v. de POC-(Percentage Of Completion) methode. Deze methode is gebaseerd op het realisatieprincipe. Op basis van het percentage 'gerealiseerde kosten t.o.v. totale kosten' en het percentage 'gerealiseerde opbrengsten t.o.v. totale opbrengsten' dient een deel van de verwachte winst al te worden verantwoord. Deze winsten worden toegevoegd aan de BR BBV-winsten grondexploitaties. De gemeenteraad van Zeewolde heeft in 2018 besloten dat winsten uit grondexploitaties als vrij besteedbaar worden gezien wanneer deze ook voldoen aan het voorzichtigheidsprincipe. Hiervan is sprake als de verwachte winst daadwerkelijk gerealiseerd is. Wanneer dit het geval is, wordt de winst van de BR BBV-winsten grondexploitaties overgeheveld naar de Algemene reserve

De risico's van de grondexploitaties worden specifiek opgevangen binnen de nog te nemen tussentijdse winst van de lopende grondexploitaties en binnen de bestemmingsreserve BBV-winst grondexploitaties.

4. Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn gevormd voor een bepaald doel. De raad heeft de bevoegdheid de bestemming te wijzigen en deze in te zetten voor het opvangen van tegenvallers. Daarmee kunnen ze geen onderdeel uitmaken van de weerstandscapaciteit en zijn daarom niet opgenomen in de tabel. Binnen de bestemmingsreserves is een reserve opgenomen voor winsten in de grondexploitatie (stand 31 december 2024 € 31.572.000,-). Tussentijds genomen winsten worden binnen Zeewolde in eerste instantie toegevoegd aan de beklemde bestemmingsreserve BBV-winst grondexploitaties. Wanneer deze winsten volledig voldoen aan het voorzichtigheidsbeginsel, vindt overheveling plaats aan de reguliere bestemmingsreserve Bedrijfsrisico grondbedrijf. In de bovenstaande buffer is deze reserve niet meegeteld, terwijl het wel de verwachting is dat deze winsten op termijn naar de Algemene Reserve zullen vloeien en dan wel meetellen in de buffer.

5. Stille reserves (on)roerende zaken

6. Stille reserves aandelenbezit

Stille reserves ontstaan doordat de verwachte economische waarde in het maatschappelijke verkeer afwijkt van de historische verkrijgingsprijs en/of de huidige administratieve boekwaarde. De hogere waarde dan de administratieve boekwaarde kan pas gebruikt worden als het object niet meer benodigd is voor de taakuitvoering en wordt afgestoten. Het afstoten van gebouwen en daarmee maatschappelijke functies is een bewerkelijk proces met een grote maatschappelijke impact. Zeewolde hield in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit rekening met de overwaarde op de gebouwen. Vanaf de Jaarstukken 2022 wordt dat niet meer gedaan. Gezien het bewerkelijke proces zijn de stille reserves uit pragmatische overwegingen op nihil gezet. In het uiterste geval dat afstoting van gebouwen financieel noodzakelijk zou zijn, dan zijn de stille reserves nog steeds beschikbaar.

Een bijzondere categorie van stille reserves wordt gevormd door de deelnemingen in het aandelenbezit van ondernemingen als Vitens, Alliander en de Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) e.d. Het bepalen van de omvang van de stille

reserves op dit onderdeel is lastig omdat het bezit beperkt verhandelbaar is. Hierop wordt ingegaan bij de paragraaf Verbonden partijen.

7. Onvoorzien Incidenteel

Uitgangspunt van het financiële beleid is dat elk jaar in de begroting per inwoner een bedrag van € 5,- voor onvoorzien incidenteel wordt opgenomen, voor het begrotingsjaar 2026 betekent dit een bedrag van € 124.300,-.

Risicobeheersing

Het begrip risico is in het BBV omschreven als een kans op gevaar of schade met financieel gevolg van substantiële omvang. Risico's kunnen economisch, politiek, juridisch of bestuurlijk van aard zijn. Het is een bekend gegeven dat de gemeente met een steeds breder scala aan risico's te maken heeft en krijgt waarover verantwoording dient te worden afgelegd. De uitdaging is om een juiste balans te vinden tussen risico's nemen en de beheersing hiervan.

Vastgestelde kaders

Omschrijving	Door	Op
Nota Reserves en Voorzieningen 2022-2025	Raad	27 juni 2022
Nota Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) 2025	Raad	27 maart 2025
Nota "Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2021-2024"	Raad	4 maart 2021

Binnen de organisatie is afgesproken dat nieuwe risico's direct worden gemeld door het op te nemen in interne en bestuurlijke managementrapportages. Geldend uitgangspunt is om voor Zeewolde uit te gaan van een weerstandsratio van 2,0. Deze ratio wordt door het Nederlands Adviesbureau Risicobeheersing (NAR) als uitstekend gekenmerkt.

Weerstandsvermogen gemeenschappelijke regelingen waarin Zeewolde deelneemt

Zeewolde neemt deel in diverse gemeenschappelijke regelingen en/of samenwerkingsverbanden. In de opgestelde voorwaarden en contracten is aangegeven of de betreffende partij een eigen weerstandsvermogen mag aanhouden en/of de eventuele exploitatietekorten direct voor rekening van de gemeente als opdrachtgever komen.

De inhoudelijke informatie van gemeenschappelijke regelingen en/of samenwerkingsverbanden treft u aan in de paragraaf Verbonden partijen.

In de hierna opgenomen tabel is aangegeven welke GR-en / samenwerkingsverbanden wel of niet over een eigen weerstandsvermogen beschikken. Of dit weerstandsvermogen toereikend is voor de eventuele tekorten hangt af van de omvang.

Gemeenschappelijke regeling / samenwerkingsverband	Weerstandsvermogen
GGD Flevoland	Ja
Flevolands Archief	Ja
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Ja
Veiligheidsregio Flevoland	Ja

Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)	Matig
Meerinzicht (MIZ)	Nee
Gebiedsontwikkeling Oosterwold	Nee *
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland (aankoopcentrale)	Nee *

*Deze gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden hebben geen eigen begroting- en jaarrekening document.

Risico's (met de grootste impact)

Onderwerp	Stand van zaken op 31 december 2024
Risico’s grondbedrijf	Omvang: € 6.800.000,- Dit risico is volledig ondervangen door de nog te nemen winsten van de lopende grondexploitaties en de bestemmingsreserve BBV-winst grondexploitaties.
Het exploiteren en uitgeven van (bouwrijpe) gronden is een activiteit met een hoge risicofactor. Getracht wordt risico’s zo vroeg mogelijk te herkennen en op te vangen. Er vindt periodiek overleg plaats waarin de voortgang van de grondexploitatieberekeningen nauwlettend wordt gevolgd. Bij de herziening van de grondexploitatieberekeningen worden de risico’s opnieuw geanalyseerd en gekwantificeerd. Het grondbeleid van de gemeente wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.	De omvang van dit risico is in het verleden bepaald o.b.v. een oude risicoanalyse. Bij de eerstvolgende herziening van de grondexploitaties worden de risico’s opnieuw geanalyseerd en gekwantificeerd. Verwachting is dat de omvang van deze risico’s fors zal afnemen aangezien de meeste grondexploitaties grotendeels gerealiseerd zijn.
Bijdragen aan verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen)	Kans: 80% Omvang: € 600.000,-
Dit risico is tweeledig. Enerzijds is aan gemeenschappelijke regelingen onlosmakelijk het risico verbonden dat bij kostenstijgingen bij de gemeenschappelijke regelingen de bijdrage van Zeewolde stijgt voor haar aandeel. Anderzijds leert de ervaring dat door het verstrijken van de tijd regelmatig een herbeoordeling van een eerder afgesproken kostenverdeelsystematiek plaatsvindt.	Dit risico is van algemene aard zonder een specifieke gemeenschappelijke regeling in het oog te hebben. Echter doordat Zeewolde deelneemt in een groot aantal gemeenschappelijke regelingen is het raadzaam om hier concreet een bedrag voor mee te nemen in de risico-inventarisatie. Vanuit de rijksoverheid zijn er aanvullende eisen gesteld aan de utvoering en inrichting van een aantal GR-en. Wat de concrete gevolgen hiervan zijn, en daarmee voor de bijdrage, is op dit moment nog niet inzichtelijk. Genoemde ontwikkelingen spelen bij de GGD, Veiligheidsregio en Omgevingsdienst.

Introductie van de nieuwe omgevingswet	Kans: 75% Omvang: € 250.000,-
Er is een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie van de Omgevingswet. De insteek is een geleidelijke invoering. Er is in kaart gebracht welke personele en financiële inzet dit vergt. Bij de start van dit omvangrijke traject is een inschatting gemaakt die op basis van ervaring (periodiek) zal worden bijgesteld.	De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) zijn op 1 januari 2024 ingegaan. De gemeente heeft zich op de Omgevingswet voorbereid, echter de werkelijke effecten voor de uitvoering zullen met deze start gaan blijken. Beide onderwerpen moeten in samenhang bekeken worden. Dit risicobedrag geeft een mogelijke vermindering van opbrengsten vanuit de Omgevingswet weer. De werkelijke ontwikkeling wordt vanaf 2024 nauwlettend gevolgd. In 2025 vindt er een onderzoek plaats naar capaciteit en kengetallen voor vergunningsverlening en handhaving. In 2026 zullen de resultaten (naar verwachting eind 2025 bekend) verder worden uitgewerkt. Hiermee zal dan ook duidelijk worden wat dit voor het geschetste risoco betekent. Tevens is het nog niet duidelijk wanneer het volgende deel van de WKB in werking zal treden. Deze is uitgesteld en op dit moment (augustus 2025) is er nog geen datum bekend.
Rechtmatigheid bij aanbesteden en inkoop	Kans: 20% Omvang: nihil Dit betreft een niet-financieel risico
Aanbesteden van werken, diensten en inkoop wordt in regie uitgevoerd. Het uit te voeren proces is bekend bij de budgethouders en wordt/kan in overleg met de inkoopcoördinator worden opgezet/uitgevoerd. Als gevolg van lage inschrijvingen vergroot de kans om bij aanbesteding en inkoop tegen gerechtelijke procedures aan te lopen, ondanks het toepassen van de zorgvuldige voorwaarden en regels.	Vanuit wet en regelgeving gaat het college over de rechtmatigheid. Uit 2023 blijkt dat er binnen de gestelde grenzen is gebleven. De onrechtmatigheid heeft de gestelde grens van 3% niet overschreden. De komende jaren wordt gemonitord of het signaleringssysteem op langere termijn voldoet.
Ontwikkeling prijzen	Kans: 75% Omvang: € 1.500.000,-
De prijsstijgingen zijn, mede als gevolg van inflatie en cao-stijgingen, substantieel.	De precieze effecten zijn nog niet te duiden, maar de effecten kunnen een groot deel van de begroting raken. Met name de geo-politieke omstandigheden zijn niet wezenlijk veranderd in 2025. Deze kunnen daarmee nog steeds effect hebben op komende inkoop / aanbestedingen / inhuur etc. die aanzienlijk duurder kunnen uitvallen, maar ook leiden tot prijsstijgingen binnen de reguliere budgetten. Bij de budgetten rondom het beheer van de buitenruimte is dat effect reeds opgetreden en in de begroting verwerkt.

	De ontwikkelingen van loon- en prijsstijgingen lijken wat af te vlakken. De ontwikkelingen worden actief gevolgd. De bovenstaande omvang is niet gebaseerd op concrete feiten op dit moment, maar puur om dit risico mee te laten wegen in de afweging van benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit.
Herziening beheerplannen	Kans: 100% Omvang: € 1.000.000,-
Herziening Beheerplan Wegen	Deze staat bij de Raad op de agenda voor Q4-2025.
Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP)	In maart 2024 vastgesteld op basis van het huidige vastgoed. Uit het nog op te stellen Beleidsplan vastgoed (Q3 2025) volgt het verdere kader en kunnen risico's concreet benoemd worden.
Ontwikkelingen Oosterwold fase Zeewolde	Kans 100% Omvang: nihil
	In Oosterwold verloopt het kostenverhaal op grond van een vastgestelde exploitatiebegroting waarin door de overheid gemaakte kosten verwerkt zijn. Evenals andere gebiedsontwikkelingen kent deze planontwikkeling ook risico's. Deze worden periodiek in een risicoanalyse inzichtelijk gemaakt. Voor Zeewolde zijn er in deze fase van de ontwikkeling geen risico's.
Beleidsplan Vastgoed	Kans 100% Omvang: nihil
	Deze voor Zeewolde nieuwe nota is voorzien in Q3-2025 Gevolgen voor onderhoudsplannen zullen met de uitkomsten hiervan geactualiseerd worden.

Afgevoerde risico's
Ten opzichte van de jaarstukken 2024 zijn de volgende risico's afgevoerd:

- BTW Exploitatie sportaccommodaties: Dit risico is verwerkt in de meerjarenbegroting 2026-2029.
- Horsterwold (Bosruiterweg) bezwaar tegen niet permanent wonen: Deze dossiers zijn juridisch afgerond en vormen daarmee geen risico meer.
- Integraal Onderwijs Huisvestingsplan (IHP): Het IHP is op 5 juni 2025 door de raad vastgesteld, en vormt daarmee geen risico meer.

Risico's waar ook oog voor gehouden moet worden
Onderstaande ontwikkelingen worden gezien als een risico. Maar doordat er nog geen zicht is op een concretere invulling zijn hieraan nog geen bedragen te hangen. Op moment dat er meer duidelijkheid komt kan er aanleiding zijn om een onderwerp in een volgend P&C document in de bovenstaande tabel op te nemen.

Onderwerp	Stand van zaken op 1 januari 2026
Diverse ontwikkelingen in het gemeentefonds waar het nieuwe kabinet nog een besluit over moet nemen	Denk daarbij aan Jeugdzorg / WMO. In de meicirculaire zijn er aanvullende middelen beschikbaar gesteld, maar een aantal dossiers zijn nog onderwerp van gesprek met het rijk.
Diverse ontwikkelingen vanuit het nieuwe kabinet t.a.v. subsidies voor specifieke onderwerpen	Denk daarbij aan de SPUK / CDOKE gelden duurzaamheid CDOKE Vanuit de CDOKE gelden worden nu werkzaamheden bekostigd voor het uitvoeren van werkzaamheden binnen de gemeentelijke organisatie. Als deze subsidie regeling stopt, zullen de functies van deze medewerkers anders gefinancierd moeten worden.
Geopolitieke ontwikkelingen (Oekraïne, vluchtelingen)	
Landelijke ontwikkelingen	De rijksoverheid begeeft zich op onderwerpen als inrichting van het ruimtelijke gebied steeds meer in de rol als regisseur, tot nu toe was dit een zaak van de lokale overheden, waar van toepassing in samenspraak met de provincie.
Wooncrisis	Onbekend nog de beperkingen ten aanzien net congestie / stikstof / PFAS.
Ontwikkeling bedrijventerreinen	Onbekend nog de beperkingen ten aanzien net congestie / stikstof / PFAS.
Transitie inzake klimaat /energie	
Rente ontwikkelingen	Als de noodzaak er komt om leningen aan te trekken heeft dit gevolgen voor de financiële positie.
Informatieveiligheid	Dit maakt deel uit van de EHZM bedrijfscontinuïteit-uitvoeringsnota. Zal de komende jaren een belangrijk aandachtsgebied blijven maar heeft hiermee een borging als blijvend onderwerp van gesprek.

Benodigde weerstandscapaciteit
Het bedrag dat aan weerstandscapaciteit benodigd is, volgt uit de bovenstaande tabellen. Ruwweg gaat het hier om de berekening “kans * omvang”. Voor de risico’s waarvoor deze berekening te maken is, komt het benodigde bedrag uit op € 2.792.500,- .

Risicomanagement binnen Zeewolde is in ontwikkeling. Bij deze begroting is gestreefd om zoveel mogelijk realistische inschattingen van risico's te maken. Ook wordt de Algemene Reserve als primaire buffer gezien. Minder voor de hand liggende buffers (zoals de overwaarde op gebouwen) zijn buiten beschouwing gelaten. Dit leidt ertoe dat er scherpere inschattingen zijn gemaakt.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De kwaliteit van kapitaalgoederen, en dus het onderhoud daaraan, zijn feitelijk het visitekaartje van een gemeente. Het zijn uitgaven die voor zowel de huidige gebruikers en inwoners als de toekomstige generaties van belang zijn.

Deze paragraaf geeft voor de huidige beheerplannen een toelichting op de kwaliteit van kapitaalgoederen in relatie tot de begrotingsruimte die de beheerplannen vergen. Er bestaat een koppeling met de voorzieningen of reserves die voor een aantal beheerplannen van toepassing zijn. In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat voor de vastgestelde beheerplannen de beschikbare middelen voldoende zijn voor de gehele looptijd van deze plannen en er geen sprake is van achterstallig onderhoud.

BBV wijziging

Conform het BBV worden investeringen in zowel maatschappelijk als economisch nut geactiveerd, waarbij de afschrijvingen ten laste van de speciaal daarvoor ingestelde reserve komen.

Looptijd en herziening: verkort
In onderstaand overzicht wordt per beheerplan de planperiode en het jaar van herziening weergegeven:

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Planning volgens begroting	Realisatie planning herziening
Wegen	Beheerplan wegen	2020 t/m 2024	2024	2025
Kunstwerken	Beheerplan kunstwerken	2021 t/m 2025	2025	2026
Groen	Beheerplan bestaat uit 2 delen, te weten: • Openbaar groen binnen de kom • Beplanting bermen en sloten buitengebied	2023 t/m 2027 2020 t/m 2024	2027 2024	2027 2026
Openbare verlichting	Beheerplan Zeewolde verlicht	2023 t/m 2027	2027	2027
Speeltoestellen	Beheerplan Spelen	2021 t/m 2025	2025	2026
Gebouwen	Beheerplan gemeentelijke en onderwijsgebouwen	2023 t/m 2027	2027	2027
Riool	Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan	2022 t/m 2028	2028	2028

Wegen

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening
Wegen	Beheerplan Wegen	2020 t/m 2024	Beide	2025
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2026	€ 1.540.000,-	€ 1.509.000,-		
Reserve	Dotatie	Onttrekking		
2026	€ 1.246.000,-	€ 441.100,-		

In juli 2020 is het Beheerplan Wegen 2020-2024 vastgesteld. Dit betreft zowel de wegen binnen als buiten de kom. Voor de verschillende wegen is een kwaliteitsniveau vastgesteld en er wordt qua normering aangesloten bij de landelijk daarvoor geldende normen.
De financiering van het nieuwe beheerplan is aangepast en in lijn met het huidige Besluit Begroting en Verantwoordingprovincies en gemeenten (BBV). Hierbij wordt de voorziening gebruikt voor het groot onderhoud en wordt er in de reserve gespaard voor het vervangen van wegen.

Kunstwerken

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Kunstwerken	Beheerplan Kunstwerken	2021 t/m 2025	Beide	2026
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2026	€ 188.300,-	€ 185.000,-		
Reserve	Dotatie	Onttrekking		
2026	€ 435.000,-	€ 110.900,-		

Het Beheerplan Kunstwerken 2021 t/m 2025 is in 2020 vastgesteld. De financiering van het nieuwe beheerplan is aangepast en in lijn met het huidige Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Hierbij wordt de voorziening gebruikt voor het groot onderhoud en wordt er in de reserve gespaard voor de vervanging van kunstwerken.

Groen

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in

Groen	Beheerplan Openbaar groen binnen de kom	2023 t/m 2027	Geen	2027
	Boombeleidsplan kern	vanaf 2019	Geen	Indien nodig
	Groenbeleidsplan buitengebied	vanaf 2018	Geen	Indien nodig

Openbaar groen binnen de kom
Het Beheerplan Openbaar groen binnen de kom is in het voorjaar van 2023 opnieuw vastgesteld. Dit plan geeft aan welke groenvoorzieningen aanwezig zijn en wat het kost om deze veilig en bruikbaar te houden.

Beplanting buitengebied
Het Beheerplan Groen buiten de kom is in 2020 geactualiseerd en vastgesteld. Dit plan geeft aan welke groenvoorzieningen aanwezig zijn en wat het kost om deze veilig en bruikbaar te houden. Dit plan zal worden herzien nadat bekend is geworden waar de bomen die voorgaande jaren zijn verwijderd worden aangeplant ter compensatie. Eind 2025 is daarover naar verwachting duidelijkheid. De verwachting is dat het beheerplan medio 2026 wordt aangeleverd.

Openbare verlichting

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Openbare verlichting	Beheerplan Zeewolde verlicht	2023 t/m 2027	Reserve	2027
Reserve	Dotatie	Onttrekking		
2026	€ 177.000,-	€ 174.000,-		

Het Beheerplan Zeewolde verlichting is in 2023 vastgesteld en is de basis voor het planmatig onderhoud. Uitgangspunten voor dagelijks onderhoud, vervanging op termijn (van lichtmasten, armaturen en lampen) en aanwezige hoeveelheden zijn in dit plan beschreven. In 2027 wordt een nieuw beheerplan opgesteld.

Speeltoestellen

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Speeltoestellen	Beheerplan Spelen	2021 t/m 2025	Geen	2026
Vervanging wordt voorzien in het Meerjaren Investerings Programma (MIP)				

Voor de speeltoestellen is in 2021 een beheerplan vastgesteld. Dit plan geeft aan welke voorzieningen aanwezig zijn en wat het kosten om deze in stand, veilig en bruikbaar te houden. De nota Speelruimtebeleid die in 2014 is vastgesteld

omvat het algemene beleid waarop het beheerplan bij actualisatie wordt afgestemd. Dit plan wordt vervangen door het BOSS plan. Dit plan wordt in 2026 geactualiseerd. Dit plan richt zich niet alleen op spelen maar op ongeorganiseerd bewegen, ontmoeten, sporten en spelen in de buitenruimte (BOSS).

Gebouwen

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Gebouwen	Beheerplan Gemeentelijke en onderwijsgebouwen	2023 t/m 2027	Beide	2027
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2026	€ 425.000,-	€ 625.400,-		
Reserve	Dotatie	Onttrekking		
2026	€ 0,-	€ 479.500,-		

Leidraad voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is het MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP). Het MJOP 2023-2027 is in maart 2024 door de Raad vastgesteld. Dit plan is de basis voor het jaarlijks in december vast te stellen werkplan voor het daaropvolgende jaar. In het werkplan worden per gebouw de in het betreffende jaar uit te voeren onderhoudswerkzaamheden beschreven. Hierbij wordt de voorziening gebruikt voor de dekking van het groot onderhoud en wordt er in de reserve gespaard voor vervangingsinvesteringen. Hiermee is er een onderscheid gemaakt tussen onderhoud- en vervangingsinvesteringen en is daarmee conform BBV.

Riolering

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Riool	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan	2022 t/m 2028	Voorziening (2 stuks)	2028
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2026	€ 310.000,-	€ 415.000,-		
Egalisatie voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2026	€ 0,-	€ 0,-		

Het onderhoud is uitgevoerd conform het bij raadsbesluit van 16 december 2021 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsprogramma 2022-2028 met de sub. titel ” Vooruit op de ingeslagen weg”. De uitgangspunten van dit beleid zijn

in overeenstemming met:
Het gedateerde Waterplan Zeewolde (2011-2021) met als sub. titel ”boven op boven het water” en het Klimaat adaptatiebeleid “Klimaatadaptatie Zeewolde” met als sub. titel “comfort onder druk”.
De uitvoer van de taken is opgedragen aan het Waterschap Zuiderzeeland. Zij heeft hiervoor een team ingericht die zich bezig houdt met het rioolbeheer. Zij combineert deze taak met haar eigen taken aan de rioolgemalen en persleidingen en de zuiveringsinstallatie.
Om schommelingen in het tarief door fluctuerende operationele lasten te voorkomen is in lijn met de BBV een egalisatievoorziening “Riolering” ingericht. Het resultaat wordt jaarlijks aan deze voorziening toegevoegd of onttrokken.
Ten behoeve van de bekostiging van de renovatie en vervanging van de riolering (stelsels voor de afvoer van vuil-, hemel- en drainagewater) is een voorziening “Riolering” ingesteld. De voorziening wordt jaarlijks, conform het GRP, met een vast bedrag aangevuld.

Integraal wijkbeheer (i.c. groot onderhoud en renovatie)
Een ander belangrijk aspect is het integraal wijkbeheer. Basis voor integraal wijkbeheer vormt de vastgestelde notitie uit 2007. Bij de vaststelling van de Nota reserves en voorzieningen in februari 2008 is hiervoor een bestemmingsreserve van € 5.000.000,- gevormd.
In de periode 2017 - 2019 is het integraal onderhoud in Zeewolde-noord (fase 1) uitgevoerd. Groot onderhoud voor Trekkersveld I en II is in 2022 afgerond. Het onderhoud in Zeewolde Waterbuurt (Zeewolde-noord fase 2) is afgerond in 2024. Naast de Edelstenenbuurt, welke momenteel in uitvoering is (met het Waterschap als eerste opdrachtgever), wordt er momenteel gewerkt aan de voorbereiding van het integraal wijkbeheer van de Botenbuurt. De verwachting is dat het werk qua uitvoering start na de zomer van 2025.

Al langer geleden is gebleken dat de riolering in de Edelstenenbuurt niet goed functioneert. Het Waterschap Zuiderzeeland gaat daarom over tot het vervangen van de riolering in deze wijk. Dit is voor de gemeente aanleiding om het integraal onderhoud in deze wijk naar voren te halen zodat wordt voorkomen dat de wijk twee keer achter elkaar op de schop moet. In een samenwerking tussen waterschap en gemeente is het integraal onderhoud in combinatie met het vervangen van de riolering inmiddels in uitvoering.

Het project Botenbuurt is door het naar voren halen van de Edelstenenbuurt een jaar doorgeschoven. De gemeenteraad heeft in het eerste kwartaal van 2024 besloten om gelden vanuit de bestemmingsreserve integraal wijkbeheer beschikbaar te stellen waarna het interactieve traject met de bewoners in die buurt gestart is.

Als ombuigingsmaatregel is de structurele toevoeging aan de bestemmingsreserve Integraal wijkbeheer vanaf 2027 geschrapt. Dit resulteert in een structureel voordelig effect van € 325.000,-. Zie verder in de paragraaf Ombuigingen. Na het onderhoud in de Botenbuurt zal de intensiteit en vorm van het Integraal wijkbeheer, mede vanwege de verminderde financiële voeding van de bestemmingsreserve, opnieuw tegen het licht worden gehouden. Hierbij wordt afstemming gezocht met de consequenties van het duurzaamheidsbeleid, de warmtetransitie en het klimaatadaptatiebeleid.

Dekkingsreserves
De gemeente Zeewolde maakt gebruik van een dekkingsreserve voor een aantal investeringen met economisch nut. De omvang van deze reserve is voldoende om de gehele kapitaallast van de objecten op te vangen gedurende de gehele looptijd van het activum (de investering).
Opgemerkt is nog dat deze wijze van dekking van kapitaallasten met zich mee brengt dat aan de ene kant investeringen mogelijk worden gemaakt, aan de andere kant komen op de lange termijn geen middelen beschikbaar om het actief op enig moment te kunnen vervangen.

Financiering

Inleiding
De paragraaf Financiering gaat over de manier waarop gemeente Zeewolde haar activiteiten en projecten financiert en haar liquiditeiten beheert.

Ambitie
Gemeente Zeewolde streeft naar regie op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten resulterend in een optimale financiering (op korte en lange termijn) in geldstromen. Daarbij wordt geopereerd binnen de wettelijke en gemeentelijke vastgestelde kaders. Om de treasuryfunctie goed uit te voeren, wordt gekeken naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie wordt financieel risicomijdend uitgevoerd. Gemeente Zeewolde geeft, waar het kan, invulling aan duurzaam (ethisch) bankieren. Op het gebied van reputatie en imago stelt gemeente Zeewolde eisen aan de organisaties en instellingen waarmee het zaken doet. Gemeente Zeewolde stelt bij de treasuryfunctie bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Doelstellingen
De doelstellingen van gemeente Zeewolde op het gebied van treasury luiden: regie hebben op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten, duurzaam toegang hebben tot de financiële markten, tijdig kunnen beschikken over voldoende financieringsmiddelen, beheersen van risico's, streven naar rente-optimalisatie en beperken van verwerkingskosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

Regelgeving
De Wet Financiering Decentrale Overheden is kaderstellend voor de treasuryfunctie van gemeenten. Gemeenten worden verplicht tot een transparant en inzichtelijk lokaal treasurybeleid en -beheer. Het actuele beleidskader voor de gemeentelijke financiering is het op 23 februari 2023 door de raad vastgestelde Treasurystatuut gemeente Zeewolde 2023.

Ontwikkelingen
Marktontwikkelingen
Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn voor de gemeente belangrijk om te kunnen sturen op de financiële risico's. Deze ontwikkelingen, die van buiten komen, kunnen niet beïnvloed worden. De renteontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd door gebruik te maken van informatie van met name de Bank Nederlandse Gemeenten, het Schatkistbankieren en enkele andere banken.

De ECB heeft met een aantal renteaanpassingen de rente begin juni 2025 verlaagd tot 2%. De verwachting is dat de ECB met nog een aantal aanpassingen de rente eind 2025 verlaagd heeft tot 1,5%. De prognose voor 2026 is dat de rente stabiel zal blijven op 1,5%.

Renteontwikkelingen
Aantrekken geld
Waar de langlopende rente de afgelopen jaren meebewoog met de ECB rente, lijkt dat nu niet meer het geval. De marktrente reageert nu meer op geopolitieke ontwikkelingen zoals de aankondiging van de Europese Commissie dat de EU-landen de uitgaven voor defensie met zeker € 800 miljard moeten verhogen. Waar de ECB-rente nog een dalend verloop laat zien, blijft de marktrente vrij stabiel. De kapitaalrente wordt daarnaast ook sterk beïnvloed door economische groei, inflatie en monetair beleid.
De renteontwikkelingen worden bepaald op basis van langlopende leningen met een looptijd van 20 jaar. Voor 2026 en verder wordt een rentepercentage verwacht van 3,50%.
Beleggen in Schatkist
De rentepercentages voor het schatkistbankieren bevinden zich ongeveer op hetzelfde niveau als de ECB-rente. Voor de lopende rekening in de Schatkist wordt een gemiddelde renteopbrengst verwacht van 1,5% in 2026. Vanaf 2026 wordt ook een gemiddelde renteopbrengst van 1,5% verwacht.

Liquiditeit
Schatkistbankieren
Om de staatsschuld en beleggingsrisico's te beperken zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige geldmiddelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Daarnaast mogen alleen leningen verstrekt worden aan medeoverheden.

Het bedrag, dat gemeente Zeewolde zelf mag aanhouden op haar eigen bankrekeningen, is maximaal gelijk aan het drempelbedrag schatkistbankieren.

Het Rijk heeft voor het buiten de Schatkist aan te houden liquide middelen een normpercentage ingesteld van 2% van het totaal van de begrote lasten vóór bestemming.

Gemeente Zeewolde heeft op de lopende rekening bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) een plafond ingesteld van € 400.000,-. Aan het eind van elke dag wordt het saldo boven dit plafond automatisch afgeroomd naar de Schatkist. Wekelijks wordt aan de hand van de betalingen die gedaan moeten worden, ingeschat welk bedrag van de Schatkist teruggestort moet worden op de lopende rekening bij de BNG.

In de onderstaande tabel wordt het drempelbedrag voor Zeewolde per begrotingsjaar weergegeven.

Drempelbedrag Schatkistbankieren (bedragen x € 1.000,-)				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Grondslag voor de norm:	95.566	97.367	93.919	93.996
totaal van de begrote lasten op jaarbasis				
Drempelbedrag Zeewolde:				
In procenten	2,0	2,0	2,0	2,0
In €	1.911	1.947	1.878	1.880

Financieringspositie

De liquiditeitspositie van gemeente Zeewolde is gunstig. Zoals uit de tabel blijkt heeft gemeente Zeewolde op basis van vastgesteld beleid een financieringsoverschot. De verwachting is dat deze door inkomsten uit de grondexploitaties de komende jaren nog verder zal toenemen. Gemeente Zeewolde behoeft daarom geen leningen aan te trekken.

Tabel Financieringspositie (bedragen x € 1.000,-)				
Ultimo boekjaar	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Financieringsbehoefte				
Boekwaarde vaste activa	85.448	92.575	94.210	90.985
Voorraden, waaronder bouwgronden in exploitatie	8.592	11.724	-15.006	-21.931
Vorderingen	14.891	14.891	14.891	14.891
Totaal Financieringsbehoefte	108.931	119.190	94.095	83.945
Financieringsmiddelen				
Reserves	118.512	115.319	115.039	113.106
Voorzieningen	11.073	11.006	11.177	11.528
Waarborgsommen en aangegane langlopende leningen	1.027	1.027	1.027	1.027
Totaal Financieringsmiddelen	130.612	127.352	127.243	125.661
Financieringsoverschot	21.679	8.163	33.147	41.718
Financiering				
Liquide middelen	456	456	456	456
Schatkist	22.973	9.457	34.441	43.012
Geïnduceerd vermogen (crediteuren + overlopende passiva - overlopende activa)	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750
Totaal Financiering	21.679	8.163	33.147	41.718

Financieringsbehoefte korte en lange termijn

Bij het opstellen van de liquiditeitsprognose daarentegen wordt ook rekening gehouden met ontwikkelingen die zich nog

in de initiatieffase bevinden. Over deze ontwikkelingen heeft de raad nog geen besluit genomen. De impact van deze ontwikkelingen op de liquiditeit wordt wel meegenomen in de berekeningen. De financieringspositie in de liquiditeitsprognose wijkt daarom af van bovenstaande tabel. De liquiditeitsprognose wordt periodiek opgesteld, waardoor actueel inzicht verkregen wordt in de financieringspositie van gemeente Zeewolde voor de komende jaren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de meest actuele grondexploitaties, het MeerjarenInvesteringsPlan en ontwikkelingen in de initiatieffase. Op basis van de liquiditeitsprognose en de renteontwikkelingen wordt de strategie bepaald. Zoals hiervoor al opgemerkt is de liquiditeitspositie gunstig.

Liquiditeitsplanning (bedragen x € 1.000,-)					
Ultimo boekjaar	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Beginstand liquiditeit 1-1		27.465	21.555	13.454	10.435
Liquiditeit opnamedatum 01-07-2025	42.082				
Algemene Dienst	-13.809	-18.709	-12.185	-2.687	-1.312
Grondexploitatie	-809	14.798	4.084	-332	1.774
Aflossingen langlopende leningen	0	-2.000	0	0	0
Eindstand liquiditeit 31-12	*27.465*	*21.555*	*13.454*	*10.435*	*10.896*
Mogelijk aan te trekking leningen	0	0	0	0	0
Eindstand liquiditeit 31-12	**27.465**	**21.555**	**13.454**	**10.435**	**10.896**

Risico's

Koersrisico

De doelstelling van het koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. In het Treasurystatuut 2023 is dit risico op uitzettingen beperkt door uitsluitend schatkistbankieren en onderhandse leningen te hanteren. Tegelijkertijd worden valutarisico’s uitgesloten door alleen financieringen en uitzettingen aan te gaan in euro’s.

Kredietrisico

Deelnemingen

Deelnemingen worden alleen aangegaan in het kader van de uitoefening van de publieke taak, passend binnen het gemeentelijk beleid. Gemeente Zeewolde bezit vanuit de publieke taak in enkele ondernemingen aandelen, waaronder Alliander, Vitens, de BNG en HVC.

Verstrekte leningen

Hierbij gaat om startersleningen, duurzaamheidsleningen en een verstrekte lening aan netbeheerder Alliander. Deze laatste lening kan door Alliander alleen onder strikte voorwaarden worden omgezet in gewone aandelen (deelneming).

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen via directe borgstelling of via achtervang plaatsvinden. Betrokkenheid van waarborgfondsen betekent dat de borgstelling en hiermee ook het risico wordt gedeeld. In dat geval is het netto geborgde bedrag, dus het werkelijke procentuele deel waarover gemeente Zeewolde risico loopt, lager dan de restant hoofdsom van de gewaarborgde leningen. Gemeente Zeewolde kent alleen directe garant- en borgstellingen.

Debiteurenrisico

Met betrekking tot debiteuren die niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen, wordt een actief invorderingsbeleid gevoerd. Op deze wijze worden de (financiële) risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingspositie op debiteuren voorkomen. De inbaarheid van de debiteuren wordt continu nauwlettend gemonitord.

Intern liquiditeitenrisico

De doelstelling van het intern liquiditeitenbeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en MeerjarenInvesteringsPlanning waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen

uitvallen. Gemeente Zeewolde beperkt haar interne liquiditeitenrisico door haar financieringsactiviteiten te baseren op een actuele liquiditeitsplanning in meerjarenperspectief.

Renterisico

Renterisico over de vlottende schuld

Kasgeldlimiet

De rentepercentages voor kortlopende financiering (looptijd < 1 jaar) kunnen sterk fluctueren, waardoor ook de rentelasten sterk meebewegen. Daarom heeft het Rijk met betrekking tot het financieren met kortlopende middelen wettelijke voorschriften vastgesteld. De maximale gemiddelde omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen en schulden in rekening courant mogen aangaan, wordt bepaald door de kasgeldlimiet.

Deze limiet wordt volgens de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari.

Als onderdeel van de treasuryfunctie wordt de afweging kort- of langlopend financieren gemaakt op basis van de actuele liquiditeitsplanning. Als de kasgeldlimiet structureel overschreden dreigt te worden, is de gemeente verplicht om de vlottende financiering (korter dan 1 jaar) om te zetten in vaste financiering. In het kader van de Wet Fido heeft de provincie een toezichthoudende rol.

Gemeente Zeewolde maakt door het structurele financieringsoverschot geen gebruik van kasgeldfaciliteiten.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1000,-)				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Omvang begroting per 1 januari	95.566	97.367	93.919	93.996
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten	8,5	8,5	8,5	8,5
In €	8.123	8.276	7.983	7.990

Renterisico over de vaste schuld

Renterisiconorm

In de Wet Fido is ook voor langlopende financieringen (looptijd langer dan 1 jaar) een norm gesteld om in meerjarenperspectief een stabiele rentelast in de begroting te bewerkstelligen. Hierbij geldt een limiet van maximaal 20% per jaar over het begrotingstotaal. Met de berekening van de renterisiconorm wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel risico de gemeente in elk jaar loopt ten aanzien van de rentelast van dat jaar. Simpel gezegd worden de aflossingen en de renteherzieningen gerelateerd aan het begrotingstotaal (na wijzigingen). Hierdoor is het renterisico direct gerelateerd aan het budgettaire risico. Hoe meer de aflossing van de schuld in tijd gespreid wordt, hoe minder gevoelig de begroting is voor renteschokken bij herfinanciering. Evenals bij de kasgeldlimiet heeft de provincie in het kader van de Wet Fido ook hier een toezichthoudende rol. De toetsing vindt plaats via de paragraaf Financiering in de begroting (vooraf) en de jaarstukken (achteraf). Deze norm bepaalt bij de treasuryfunctie naast onder andere rentepercentages mede de looptijd van nieuw af te sluiten leningen.

Door de positieve financieringspositie is de renterisiconorm voor gemeente Zeewolde niet relevant. Gemeente Zeewolde heeft één langlopende lening en deze is in 2026 volledig afgelost. Structureel heeft gemeente Zeewolde een financieringsoverschot.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Grondslag voor de norm:	95.566	97.367	93.919	93.996
totaal van de begrote lasten op jaarbasis				
Drempelbedrag volgens wet Fido	*19.113*	*19.473*	*18.784*	*18.799*
20% van de begrote lasten op jaarbasis				
Renteherzieningen	-	-	-	-
Aflossingen	2.000	-	-	-
Risicobedrag (renteherzieningen + aflossingen)	*2.000*	-	-	-
Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag renterisiconorm	*17.113*	*19.473*	*18.784*	*18.799*
Wordt voldaan aan de norm?	**ja**	**ja**	**ja**	**ja**

Opgenomen langlopende geldleningen

De portefeuille van langlopende geldleningen bevat één lening. Deze lineaire lening is eind 2026 afgelost. Het is niet te verwachten dat op korte termijn nieuwe langlopende leningen afgesloten worden.

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000,-)				
Geldverstrekker	**bedrag 1-1-2026**	**bedrag 31-12-2026**	**rente-percentage**	**einddatum**
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2.000	0	-0,40%	31-3-2026
Totaal	**2.000**	**0**		

Rente

Renteschema

In de notitie rente 2017 heeft de Commissie BBV de aanbeveling gedaan het renteschema op te nemen om het inzicht te vergroten in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Dit renteschema is in onderstaand schema weergegeven.

Schema rentetoerekening (bedragen x € 1,-)		2026 begroting
Externe rentelasten over de korte en lange financiering		0
Externe rentebaten		-369.700
Totaal door te rekenen externe rente		***-369.700***
De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	-/-	0
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-2.000
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	0
Saldo door te rekenen externe rente		***-367.700***
Rente over het eigen vermogen	+/+	0
Rente over de voorzieningen	+/+	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		***-367.700***
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		0
Renteresultaat op taakveld treasury		**-367.700**

-/- = voordeel

Projectfinanciering

Gemeente Zeewolde heeft voor de grondexploitatie als projectfinanciering een lening afgesloten met een negatief rentepercentage, waardoor de gemeente rente ontvangt over de lening. Deze rente komt ten gunste van de grondexploitatie.

Rente-omslagpercentage
De notitie rente 2023 van de Commissie BBV schrijft voor hoe gemeenten de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslag-percentage dient door alle gemeenten op een éénduidige wijze berekend te worden, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten. Gemeente Zeewolde heeft een renteopbrengst over 2026. Daarom wordt geen rente-omslagpercentage berekend en vindt geen rentetoerekening plaats aan de vaste activa.

Samenvatting
Effectindicatoren financiering
De liquiditeitspositie van gemeente Zeewolde is dermate gunstig dat er sprake is een financieringsoverschot. Door het liquiditeitsoverschot blijft gemeente Zeewolde ruim onder de gestelde rentenormen. Door de gestegen rente op de geldmarkten realiseert gemeente Zeewolde de komende jaren een renteopbrengst. Het risicoprofiel van gemeente Zeewolde op het gebied van financiering is laag.

Effectindicatoren (bedragen x € 1.000,-)				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Renterisiconorm:				
Wettelijke norm	20%	20%	20%	20%
Percentage Zeewolde	*2%*	*0%*	*0%*	*0%*
Kasgeldlimiet:				
Wettelijke norm	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Percentage Zeewolde	0%	0%	0%	0%
Drempelbedrag Schatkistbankieren:				
Wettelijke norm	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Percentage Zeewolde	N.B.	N.B.	N.B.	N.B.
Financieringspositie:				
Financierings-overschot / -tekort	21.679	8.163	33.147	41.718

Bedrijfsvoering
Algemeen
Deze paragraaf geeft een stand van zaken van de interne bedrijfsvoering van Zeewolde en een inkijk in ontwikkelingen, beleid- en beleidsvoornemens op het gebied van de bedrijfsvoering.

Bedrijfsvoering betreft het geheel en de wijze van inzet van de beschikbare middelen (personeel, automatisering, huisvesting en materieel) waarmee de door de gemeenteraad vastgestelde programma's gerealiseerd moeten worden. Het is een primaire verantwoordelijkheid van het college die in belangrijke mate aan de directie is gemandateerd.

Organisatie
De gemeente bestaat voor haar inwoners en bedrijven en is verantwoordelijk voor een zo adequaat mogelijke dienstverlening op al haar (beleids-)terreinen en bevoegdheden. De visie van de organisatie is om een wendbare en toekomstbestendige organisatie te worden. De missie is het bouwen aan een effectieve, verbindende en eigentijdse gemeentelijke organisatie.

Organisatievorm
De organisatie is ingericht op basis van een eenhoofdige leiding (de gemeentesecretaris/algemeen directeur), een managementteam (MT) en zeven basisteams onder leiding van een teamleider. Samen met de directeur vormen de zeven

teamleiders het MT. Voor grote vraagstukken uit de samenleving zijn er opgaveregisseurs die worden bijgestaan door medewerkers uit meerdere teams. De dagelijkse en strategische HR-ondersteuning is ondergebracht bij Meerinzicht domein bedrijfsvoering. Medewerkers van Meerinzicht participeren actief in de reguliere processen van Zeewolde. Meerinzicht faciliteert voor de gemeentes Zeewolde, Harderwijk en Ermelo onder meer Gebouwen, Inkoop, Belasting, Juridische Zaken, HRM, ICT, Communicatie en Financiën.

Stand van zaken Collegeprogramma 2022-2026

Op basis van het coalitieakkoord is eind 2022 het collegeprogramma 2022-2026 tot stand gekomen. Er is in dit programma voortgebouwd op de vastgestelde begroting van 2025 (uit midden 2024).
Voor het collegeprogramma is een thematische invalshoek gekozen om zo de onderlinge samenhang van de 53 speerpunten onder de zes thema's uit het collegeprogramma beter tot zijn recht te laten komen en daar waar nodig activiteiten team overstijgend aan te pakken. Deze begroting 2026 is via de indeling van het collegeprogramma tot stand gekomen en geeft de speerpunten aan van de WWW vragen van de begroting 2026.

Organisatieontwikkeling

Organisatieontwikkeling raakt de hele gemeente Zeewolde. Het gaat over hoe de ambtelijke organisatie formeel en informeel samenwerkt. Dit continue proces van beweging en verbetering, geleid door de principes van effectiviteit, verbondenheid en eigentijdsheid. De basis is een gedegen uitvoering van het reguliere werk. Parallel hieraan wordt permanent gewerkt aan de ontwikkeling van de organisatie. We werken niet alleen in de organisatie, maar ook aan de organisatie.

Sinds de implementatie van een nieuwe organisatiestructuur in 2021 is een "harde stap" gezet richting een lerende, wendbare en toekomstbestendige organisatie. Dit komt tot uiting in het opstellen en monitoren van het collegeprogramma, een werkwijze die we ook de komende jaren voortzetten.

In 2025 zijn we concreet gestart met de implementatie van aanbevelingen uit het breed gewaardeerde evaluatierapport van vandeLaar (2024). Drie speerpunten voor 2025 zijn rolduidelijkheid en -zuiverheid, werken met haalbare teamdoelen en het versterken van de feedbackcultuur. Deze doelen, die de ambitie voor een effectieve, verbonden en eigentijdse organisatie ondersteunen, worden in 2026 voortgezet. De voortgang wordt nauwgezet gemonitord via periodieke evaluaties en bijgestuurd door een breed gedragen Opgaveteam.

Voor 2026 ligt de nadruk op borging: het succesvol afronden van projecten, naleven van termijnen en duurzaam verankeren van behaalde resultaten. Dit is een cruciale stap naar het einddoel: een volledig lerende organisatie.

De ambtelijke organisatie van Zeewolde is vastbesloten de ingezette lijn van continue verbetering te handhaven, zodat we optimaal kunnen functioneren en adequaat kunnen inspelen op de behoeften van de Zeewoldense samenleving.

KPI's Meerinzicht

In 2026 zetten we onverminderd in op het verbeteren van de sturingsinformatie en de gestructureerde informatievoorziening van Meerinzicht, voortbouwend op de aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek en de eerder ingezette tweesporen-aanpak. De inrichting van dashboards, informatieprotocollen en kritische prestatie-indicatoren (KPI's) is inmiddels ver gevorderd.

De zes KPI's voor het domein Bedrijfsvoering, voortkomend uit de aanbevelingen van Berenschot, zijn in de eerste helft van 2025 verder uitgewerkt in concrete indicatoren en normen. Deze gedetailleerde uitwerking wordt momenteel als bijlage bij de Bestuursrapportage 2025 aan de raden voorgelegd voor een zienswijze. Het streven is om de KPI's in 2026 definitief vast te stellen en te implementeren.

Met deze definitieve set van KPI's krijgt de gemeenteraad een waardevol sturingsmiddel in handen om de dialoog over de bedrijfsvoering, inhoud en budgetten van Meerinzicht verder te faciliteren. De focus ligt hierbij op de 4 K's kwaliteit, kwetsbaarheid, klantgerichtheid en kostenbeheersing, aangevuld met KPI's voor projectbeheersing. Het doel is niet om de normen als absolute afrekenpunten te hanteren, maar om een helder kader te bieden voor het gesprek en een gevoel van hoofdlijnen sturing te faciliteren. Rapportering over de KPI's zal plaatsvinden via de bestaande P&C-cyclus. Een eerste evaluatie van de KPI's staat gepland voor 2027.

Personeel en organisatie
In 2024 en 2025 zijn er opnieuw veel vacatures ingevuld. Een deel van de vacatures betrof vervanging maar ook invulling van nieuwe vacatures waarvoor (tijdelijk) budget en middelen beschikbaar zijn gesteld. Het is gelukt om een belangrijk deel van de vacatures in te vullen waarbij er opnieuw een aantal trainees en “potentials” zijn ingestroomd. In het kader van persoonlijke ontwikkeling is er ook een aantal medewerkers intern doorgestroomd en bevorderd.

Begin 2026 zal er weer een medewerkers - tevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden worden onder alle medewerkers van Zeewolde.

Ziekteverzuim
De afgelopen periode is veel ingezet op het model positieve gezondheid; van verzuim naar preventie. In 2025 zijn er gezondheidschecks uitgevoerd bij medewerkers en is er onder andere aandacht geweest voor werkdruk in de teams. (Frequent) Verzuim en het voorkomen daarvan is een terugkerend onderwerp in het Managementoverleg. De afgelopen jaren laat Zeewolde een daling zien van het verzuim. De verwachting is dat het verzuim voorlopig blijft dalen en voor 2025 rond de 6% zal uitkomen.

Samenwerking en regie algemeen
Doelstelling van samenwerking is het verhogen en borgen van kwaliteit en continuïteit van dienstverlening tegen aanvaardbare kosten, waarbij op langere termijn sprake is van minder meerkosten. Een manier om invulling te geven aan samenwerking is het vormen van een verbonden partij. Voor de sturing op alle verbonden partijen - in toenemende mate van belang- en de daarbij horende logische taakverdeling en rolzuiverheid, is dit in Zeewolde ondergebracht in het team Bestuur en directie ondersteuning (BDO). Binnen dit team is o.a. business control, opgave – regie en het opdrachtgeverschap richting de verbonden partijen en de organisatieontwikkeling ondergebracht.

Samenwerking EHZM
Er wordt vanuit Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht continu geïnvesteerd in de samenwerking. De inhoudelijke samenwerking vindt al plaats op onderdelen van de bedrijfsvoering, dienstverlening, het regio arrangement EHPZ (voorheen de gebiedsagenda), en de beleidsmatige kant van het Sociaal domein. In breed EHZM-ambtelijk verband (secretarissen, netwerkdirectie en bestuursadviseurs) wordt nagedacht, steeds vanuit de behoefte van de inwoners, hoe de EHZ-samenwerking geoptimaliseerd kan worden. In 2023 is een begin gemaakt met het verkennen van het perspectief op de EHZ-samenwerking door de drie colleges. Een ambtelijke ontwikkelgroep ondersteunt de drie secretarissen inhoudelijk en procesmatig. Een bestuurlijke stuurgroep EHZ - bestaande uit drie burgemeesters, drie wethouders en drie secretarissen - bepaalt vorm en tempo.

De bestaande afspraken over de verdeling van de kosten van Meerinzicht lopen af in 2025. Dat betekent dat er voor de periode vanaf 1 januari 2026 nieuwe afspraken moeten worden gemaakt. Bij aanvang van de samenwerking is gekozen voor een historisch kostenverdeelmodel. Mensen en middelen werden door gemeenten ingebracht en iedereen bleef doen wat hij deed. Logischerwijs bleven de gemeenten ook betalen wat ze betaalden. De samenwerking ontwikkelde zich en het historische verdeelmodel was niet langer houdbaar. Voor de periode 2021-2025 zijn er aanvullende afspraken gemaakt tussen gemeenten, inhoudelijk en financieel. Inmiddels is het laatste jaar hiervan aangebroken en voeren de gemeenten gesprekken om tot nieuwe afspraken te komen. De verdeling van de kosten die in de samenwerking worden gemaakt, moeten ook passen bij de ontwikkeling van de samenwerking en gebaseerd zijn op de werkelijke dienstverlening naar de gemeenten. Ten tijde van het opstellen van deze begroting (zomer 2025) zijn de gesprekken hierover nog in volle gang. Nadat de drie raden hebben ingestemd met een nieuwe verdeelsystematiek zal de begroting daarop worden aangepast.

Samenwerking in Flevoland en Gelderland
Zeewolde werkt beleidsmatig samen met diverse andere overheden; gemeenten, provincies en waterschappen.

In Flevoland is dat sinds 2020 via het traject Samen Maken We Flevoland op basis van de Strategische Agenda Flevoland. Deze bestaat uit 3 delen:
1. Ambities en doelen
2. Rollende Uitvoeringsagenda

3. Uitvoeringsagenda.
In 2026 vindt de verdere uitwerking plaats van de prioritaire thema's tussen Rijk en Regio, van de in 2025 geactualiseerde Uitvoeringsagenda, mede op basis van het in juni 2025 tussen Rijk en Flevoland afgesloten Regioarrangement. In 2026 zal het actualiseringsproces van deel 1 van de Strategische Agenda Flevoland invulling krijgen, leidend tot bestuurlijke vaststelling in 2027. In aanvulling op de vastgestelde beleidsdocumenten wordt vanuit Flevoland richting het Rijk (en waar nodig Europa) ook ingezet op een krachtige lobby voor het behalen van gewenste beleidsdoelen en ontwikkelingen.

De bestuurlijke samenwerking met Gelderse gemeenten, provincie en waterschap speelt zich af in EHPZ verband op basis van het gelijknamige Regioarrangement. In de eerste helft van 2026 zal de eerste proeve van een Ruimtelijk Toekomstperspectief worden opgeleverd, als doorontwikkeling/operationalisering van het Regioarrangement. Gestart zal worden met 1 of 2 van de 6 benoemde opgaven in het Regioarrangement. Er zal een verkenning starten naar de haalbaarheid van een oeververbinding tussen Strand Horst en Zeewolde (voor fiets- en eventueel busvervoer). Het in 2025 vast te stellen Regionale Programma Werklocaties EHPZ (2025-2028) zal verder uitgewerkt worden. Een belemmering voor ontwikkeling van nieuwe werklocaties is de huidige netcongestie. Een in 2024 opgesteld regioprofiel zal verder uitgewerkt worden ter versterking van een duidelijke identiteit van de regio en als instrument voor lobby-inzet.
Invulling zal worden gegeven aan een verdere betrokkenheid van raden, staten en algemene besturen door het instellen van een Raadstafel, eind 2025, begin 2026.

Een belangrijk aandachtspunt voor beide samenwerkingen zal de impact zijn die de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 zullen hebben in de continuïteit van betrokkenheid daarbij van met name de gemeenteraden. Hieraan zal gepaste aandacht worden besteed.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)
Interbestuurlijk toezicht (IBT) is een wettelijke taak van de provincie, waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door de gemeenten.
In 2018 is de wet landelijk geëvalueerd. Daarbij heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken de conclusie getrokken dat er niets gewijzigd wordt aan de bestaande praktijk van het Interbestuurlijk Toezicht. Op die basis is er in 2019 een convenant getekend tussen de Flevolandse gemeenten en de provincie.
De provincie Flevoland en de zes gemeenten hebben daarbij nieuwe afspraken gemaakt over de manier waarop provincie en gemeenten omgaan met het toezicht. Eind 2024 is deze overeenkomst herzien.
In de bestuursovereenkomst zijn afspraken gemaakt over:
- De uitgangspunten die voor het toezicht gelden. Het interbestuurlijk toezicht vindt plaats op basis van transparantie, begrip en vertrouwen;
- De informatie die de gemeenten aanleveren aan de provincie;
- De criteria waaraan de provincie toetst;
- De intensiteit van het toezicht (hangt af van de prestaties).

Op basis van de bestuursovereenkomst ontvangt de provincie jaarlijks de gegevens van gemeenten over hun uitvoering van taken op de genoemde domeinen. Op grond daarvan stelt de provincie een concept oordeel op, verifieert dit per domein in een ambtelijk overleg met de betrokken gemeente en delen het eindoordeel in een toezichtbrief aan het bestuur mee. Naar aanleiding daarvan bepaalt de provincie het toezichtregime voor die gemeenten op het betreffende terrein op maat.
De mogelijke beoordeling door de provincie is per domein:
- Groen: adequaat, dat wil zeggen voldoende tot goed;
- Oranje: redelijk adequaat, dat wil zeggen voor verbetering vatbaar (met serieuze aandachtspunten);
- Rood: niet adequaat, dat wil zeggen onvoldoende.

De bestuursovereenkomst IBT heeft betrekking op de naleving van wet- en regelgeving op de volgende domeinen, waarbij de provincie het toezichthoudend gezag is:
- Ruimtelijke ordening en huisvesting;
- Milieu;
- Archief;
- Monumenten en archeologie;

- Financiën;
- De vestiging van statushouders.

Dienstverlening
Door de steeds nauwere samenwerking tussen Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht is ook de samenwerking gegroeid op het gebied van dienstverlening aan de inwoners. Meerinzicht neemt daarin een prominente plek in omdat daar de dienstverlening aan de inwoners van Zeewolde plaatsvindt op het terrein van het Sociaal domein en Belastingen. De drie gemeenten en Meerinzicht trekken gezamenlijk op om de dienstverlening aan de inwoners steeds verder te optimaliseren.

Ontwikkeling van een Klant Expertise Centrum
In 2025 zetten we verdere stappen in de optimalisatie van de eerstelijns dienstverlening door de ontwikkeling van een Klant Expertise Centrum (KEC) voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht. Dit centrum zal fungeren als de centrale ingang voor alle eerstelijns vragen en diensten (via de daarvoor ingezette kanalen), waardoor inwoners sneller en efficiënter geholpen kunnen worden. Het KEC zal daarnaast ook verantwoordelijk zijn voor zowel het beheer en de inrichting van de kanalen als het beleid omtrent de eerstelijns dienstverlening, waarbij de focus ligt op kwaliteit en klanttevredenheid.

Doorontwikkeling van de Kennisbank
Een belangrijke pijler van onze dienstverlening is de kennisbank, die voortdurend wordt doorontwikkeld om actuele en accurate informatie te bieden aan medewerkers. In 2025 wordt geïnvesteerd in verdere uitbreiding en verbetering van (het beheer van) de kennisbank, zodat deze nog beter kan functioneren als centrale bron van informatie. Dit draagt bij aan een uniform en consistent antwoord beleid, wat de kwaliteit van de dienstverlening ten goede komt.

Harmonisatie van Contentkanalen
Een ander belangrijk speerpunt is de harmonisatie met betrekking tot de regie over al onze contentkanalen. Dit betekent dat we werken aan een geïntegreerde aanpak voor het beheer van e-mail, websites, digitale formulieren en de kennisbank. Door deze kanalen (en daar waar mogelijk ook de achterliggende werkprocessen) op elkaar af te stemmen en te harmoniseren, kunnen we een omnichannel strategie realiseren. Dit zorgt ervoor dat inwoners via elk kanaal dezelfde hoge kwaliteit van dienstverlening ervaren, ongeacht welk kanaal zij gebruiken.

Ontwikkeling leerlijn dienstverlening
In het afgelopen half jaar hebben de drie gemeenten gezamenlijk gewerkt aan de ontwikkeling van de leerlijn dienstverlening binnen het leerplein. Deze leerlijn wordt ontworpen om de kwaliteit van onze gemeentebrede dienstverlening verder te verbeteren en richt zich op drie kerngebieden: communicatie, ambtelijk vakmanschap en inclusie & diversiteit. Deze leerlijn is inmiddels gerealiseerd en wordt actief aangeboden binnen de organisatie.

Communicatie: Binnen dit onderdeel ligt de focus op klantvriendelijkheid, hospitality, gespreksvaardigheden, omgaan met weerstand en het creëren van een klantreis. Door middel van intensieve training en praktijkgerichte workshops worden onze medewerkers getraind om effectiever en empathischer te communiceren, wat bijdraagt aan een hogere klanttevredenheid.

Ambtelijk vakmanschap: Hier richten we ons op de basisvaardigheden van de gemeentelijk ambtenaar. Medewerkers leren vanuit welke waarden zij werken en hoe zij inwoners beter kunnen betrekken bij gemeentelijke processen. Dit onderdeel is cruciaal voor het versterken van de professionele competenties en het vergroten van de betrokkenheid van onze medewerkers bij hun werk en de gemeenschap (dit geldt uiteraard niet alleen voor onze frontoffice medewerkers).

Inclusie & diversiteit: De kracht van diversiteit wordt benut door te focussen op inclusieve communicatie en het omgaan met verschillen. Trainingen in dit segment helpen medewerkers om een inclusieve cultuur te bevorderen, waarin iedere inwoner zich gehoord en gewaardeerd voelt.

Bezwaarschriften
De raad en het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester hebben samen met de raden, de colleges en de burgemeesters van de gemeenten Harderwijk en Ermelo, en met het bestuur van Meerinzicht een gezamenlijke commissie voor bezwaarschriften aangesteld. Deze commissie adviseert inzake te nemen beslissingen op bezwaren tegen besluiten van het bestuur, de gemeenteraad, het college en de burgemeester. De commissie brengt jaarlijks voor 1 juli aan de bestuursorganen van de gemeente en van Meerinzicht verslag uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar. Voor informatie over de afhandeling van bezwaren wordt verwezen naar dit jaarverslag.

Informatieveiligheid
Door verdergaande digitalisering zijn privacy en informatieveiligheid een essentieel onderdeel van het werk van gemeenten geworden. Voor inwoners is het van belang dat de gemeente de juiste informatie in de juiste vorm beschikbaar heeft. Organisaties zijn verplicht om daarbij structurele naleving van privacyregels te waarborgen. Door toenemende cyberdreigingen wordt passende beveiliging van deze informatie steeds belangrijker. Het voorkomen van datalekken en beveiligingsincidenten is cruciaal. Dit betekent dat er binnen de begroting ieder jaar rekening gehouden moet worden met de kosten voor het creëren van bewustwording, advisering en het implementeren van maatregelen om aan de wetgeving te voldoen. De samenwerking tussen Ermelo, Harderwijk en Zeewolde via Meerinzicht biedt daarbij schaalvoordelen.

De Europese NIS2 richtlijn is dit jaar omgezet in de Nederlandse Cyberbeveiligingswet (Cbw), die naar verwachting in 2026 in zal gaan. Deze wet zal meer eisen gaan stellen aan organisaties op het gebied van informatieveiligheid. Het BIO (binnenkort BIO2) normenkader wordt hiermee wettelijk verankerd. Gemeenten zullen moeten kunnen aantonen dat zij aan de wettelijke vereisten voldoen. In EHZM verband is dit in 2025 opgepakt en wordt er als eerste stap hierin onder regie van Meerinzicht extern een GAP-analyse (kloof-analyse) uitgevoerd. Deze analyse geeft een beeld van waar de organisatie staat met betrekking tot de wettelijke vereisten (wat is de te overbruggen kloof).

Er is voor de drie brongemeenten een kadernota voorstel ingediend om in de begroting van 2026 middelen te reserveren om aan de slag te kunnen met de verwachte uitkomsten hiervan. Met deze middelen wordt het mogelijk om hiervoor externe expertise in te schakelen in 2026. Op deze manier kunnen noodzakelijke verbeteringen doorgevoerd worden om Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht een nog veiliger omgeving te maken en die daarnaast voldoet aan de Cbw.

Ook de ontwikkelingen op het gebied van AI gaan snel. Het kan de dienstverlening efficiënter en beter maken. Vanaf augustus 2026 zullen gemeenten bij inzet van AI moeten voldoen aan de Europese AI Verordening. Dit komt bovenop de eisen waaraan we al moeten voldoen vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Cbw. Er wordt in EHZM verband vanuit Meerinzicht inzichtelijk gemaakt wat de hiervoor te nemen stappen moeten zijn. Op basis hiervan zal er gaande de tijd aanvullende advisering (met waar nodig een aanvraag voor aanvullende middelen) volgen om hier invulling aan te geven. Naar verwachting zullen de plannen in Q3/Q4 2025 concreet vorm gaan krijgen.

Bedrijfscontinuïteit
In 2023 heeft het onderwerp bedrijfscontinuïteit een doorontwikkeling doorgemaakt. Er is een kerngroep vanuit de EHZM samenwerking geformeerd in opdracht van de Netwerkdirectie EHZM. In deze kerngroep worden veel BCM onderwerpen die al onder de aandacht bij de partners zijn nu meer in samenhang uitgewerkt. Vanuit een BCM Beleidsnota is er een uitvoeringsnota geschreven met hierin uitgewerkt welke concrete acties meerjarig invulling geven aan dit beleid. Ook in 2026 wordt er jaarlijks een actieplan gemaakt wat invulling geeft aan de uitvoeringsnota. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de VNG risico inventarisatie. Deze komt periodiek, aangevuld met de laatste ontwikkelingen, beschikbaar.

Rechtmatigheidsverantwoording college
Met ingang van het verslagjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Voor Zeewolde betekent dat, dat het college van B&W, via de jaarrekening, verantwoording afgelegd over de rechtmatigheid aan de raad.
Bij de aanbieding van de begroting maakt deze paragraaf wel deel uit van het hoofdstuk, maar zullen kort die onderwerpen die in de jaarrekening samen gaan komen om de verantwoording mede-mogelijk te maken worden aangehaald. In de vorm van een jaarlijks door het college vast te stellen Controleplan wordt gaande het jaar de benodigde informatie opgehaald en beoordeeld. Daarmee kan deze gebruikt worden bij de jaarrekening.

Frauderisico's
De EHZM organisaties hebben in 2023 gezamenlijk fraudebeleid met een bijbehorende frauderisicoanalyses voor de 4 organisaties opgesteld. Dit onderwerp is onderdeel van het Controleplan 2026.

Misbruik- en oneigenlijk gebruik (M&O beleid)
De EHZM organisaties hebben in 2023 gezamenlijk M&O beleid met een bijbehorende analyses voor de 4 organisaties opgesteld. Dit onderwerp is onderdeel van het Controleplan 2026.

Verbonden partijen

Algemeen

Inleiding

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Relaties waarbij alleen sprake is van een financieel of bestuurlijk belang vallen dus hierbuiten.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen is dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. De huidige verbonden partijen waaraan de gemeente gelieerd is hebben veelal een historische of wettelijke bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn we in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen.

Visie op verbonden partijen

Het gemeentelijk beleid is er op gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden. Enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en -beperking, anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partij constructie. Criteria die daarbij worden gehanteerd:

- De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op de gekozen vorm van samenwerking en draagt bij aan een efficiëntere en effectievere mogelijkheid tot het uitvoeren van onze publieke taak; denk hierbij aan kennisvoordeel, de lokale overheid kan gebruik maken van kennis waarover zij zelf niet beschikt
- Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.
    - Een paar voordelen kunnen zijn:
        - Risicospreiding, risico's worden met andere partijen gedeeld;
        - Continuïteit, door meer schaalgrootte te creëren is de organisatie niet afhankelijk van de kennis van individuen.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor deelname in gemeenschappelijke regelingen worden de regels gevolgd die zijn vastgelegd in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden

Voor het opstellen van de meerjarenbegroting van de gemeente wordt er uitgegaan van de door de gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden meest recent aangeboden (concept-)begroting. Tenzij de raad reeds besloten heeft de aangeboden begroting op een andere wijze op te nemen.

Er is de laatste jaren een trend zichtbaar waarbij de indexatiepercentages van gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden niet op dezelfde lijn liggen als het percentage waar de gemeente zelf mee rekent vanuit de meicirculaire en anders dan waarmee de algemene uitkering gecorrigeerd wordt voor loon- en prijsstijgingen. Voor onze gemeenschappelijke regelingen geldt, dat we verwachten dat zij meebewegen met de (financiële) ruimte van de gemeente. We zien gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden als "verlengd lokaal bestuur" en daarmee ook onderdeel van onze financieringssystematiek.

Overige deelnemingen

De gemeente heeft ook een deelneming in het Appa-fonds van BNG, bedoeld voor de pensioenopbouw van politieke ambtsdragers. Dit betreffen geen aandelen, maar participatiebewijzen, waarbij er geen bestuurlijke invloed (stemrecht) is. Om die reden is deze deelneming niet in het overzicht verbonden partijen opgenomen.

Hieronder is een overzicht weergegeven van de aan Zeewolde verbonden partijen.

Verbonden partij	Type	Portefeuillehouder	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Alliander	Naamloze Vennootschap	A.S. Scheffer	Ja / stemrecht / 0,15% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	205.377 aandelen; nominale waarde van € 1,03 miljoen (€ 5,- per stuk)
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Naamloze Vennootschap	A.S. Scheffer	Ja / stemrecht / 0,00014% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	78 aandelen; nominale waarde van € 195,- (€ 2,50 per stuk)
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Gemeenschappelijke Regeling	E.L. van de Beld	Ja / stemrecht / 16,67% zeggenschap	Jaarlijkse bijdrage
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Coöperatie	E.S.W. Bron	Ja / stemrecht	Jaarlijkse bijdrage
Gebiedsontwikkeling Oosterwold	Gemeenschappelijke Regeling	H.L. Hermans	Ja / stemrecht / 1/3e zeggenschap	n.v.t.
GGD Flevoland	Gemeenschappelijke Regeling	E.L. van de Beld	Ja / stemrecht / 16,67% zeggenschap.	Jaarlijkse bijdrage op basis van een vast bedrag per inwoner.
Het Flevolands Archief	Gemeenschappelijke Regeling	A.S. Scheffer	Ja / stemrecht / 14,29% zeggenschap	Jaarlijkse bijdrage

Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	Naamloze Vennootschap	E.S.W. Bron	Ja / stemrecht / 0,55% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	20 aandelen; nominale waarde van € 20,- (€ 1,- per stuk)
Meerinzicht	Gemeenschappelijke Regeling	A.S. Scheffer	Ja / stemrecht / 33,33% zeggenschap	Jaarlijkse bijdrage
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	Gemeenschappelijke Regeling	H.L. Hermans	Ja / stemrecht / naar rato van de bijdrage	Jaarlijkse bijdrage
Veiligheidsregio Flevoland	Gemeenschappelijke Regeling	A.M. Harmsma	Ja / stemrecht / 5% bij begroting / overige besluiten 1 stem	Jaarlijkse bijdrage
Vitens	Naamloze Vennootschap	A.S. Scheffer	Ja / stemrecht / 1,70% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	98.457 aandelen; nominale waarde van € 98.457,- (€ 1,- per stuk)

Alliander

Alliander	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Utrechtseweg 68 6812 AH, Arnhem

Portefeuillehouder:	A.S. Scheffer
Ambtelijke accounthouder:	J.P.W. van Veldhoven
Openbaar belang:	Alliander is als netwerkbedrijf verantwoordelijk voor de distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Als nutsbedrijf opereert zij vanuit een monopolie positie in een sector die beschouwd wordt van openbaar nut te zijn, omdat het belangrijke producten of diensten levert die in het algemeen openbaar belang zijn. Hier worden de elektriciteits-, gas- en drinkwatervoorziening toe gerekend. Alle aandelen van Alliander zijn direct in handen van Nederlandse provincies en gemeenten. De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (44,68%), Friesland (12,65%) en Noord-Holland (9,16%) en de gemeente Amsterdam (9,16%). Hiermee bezitten deze aandeelhouders gezamenlijk 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn een 70-tal kleinere gemeenten en de provincie Flevoland. De gemeente kan door het zeer geringe aandelenpakket feitelijk zelf geen invloed uitoefenen op het functioneren van Alliander. Samenwerking is daarom gezocht (beleidsmatig en organisatorisch) via het NUON, Vitens, Alliander-platform (NUVAL).
Doelstelling verbonden partij:	De belangrijkste taak is om gas en elektriciteit te distribueren naar consumenten, bedrijven en instellingen. Netbeheerder Liander leidt de energiedistributie over alle netwerken dagelijks in goede banen. Liander voorziet ruim drie miljoen consumenten en bedrijven zo efficiënt mogelijk van gas en elektriciteit.
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Zeewolde Bestuurt
Kansen en ontwikkelingen:	De energietransitie gaat gepaard met aanzienlijke uitdagingen voor Alliander. Dit leidt tot een grotere investeringsopgave en een teruggang in de dividenduitkeringen. Om deze investeringen mogelijk te maken is door de gemeente (en een groot aantal andere aandeelhouders) eind 2021 een lening verstrekt aan Alliander, voor Zeewolde een bedrag van € 900.809,-. Er is een akkoord bereikt over een afsprakenkader, waarmee toetreding door de Staat in Alliander mogelijk is gemaakt.

Risico:	Er is een kans op een lagere dividenduitkering door de omvangrijke investeringen die eraan komen. Alliander doet standaard in haar beleid geen uitspraken over de hoogte van het dividend. Ontwikkelingen rondom het dividend worden doorlopend gevolgd.

Financiële informatie					
Boekjaar:	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Eigen vermogen	€ 6.038 miljoen	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 6.908 miljoen	-	-	-	-
Resultaat	€ 976 miljoen	-	-	-	-
Begrote ontvangsten	€ 260.000,-	€ 175.000,-	€ 175.000,-	€ 175.000,-	€ 175.000,-
Realisatie ontvangsten	€ 260.183,80	-	-	-	-
Belang	0,15%. Aantal aandelen 205.377 op het totaal van 136.794.964 aandelen. Nominale waarde € 1,03 miljoen (€ 5,- per stuk)				

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Algemene Informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Koninginnegracht 2 2514 AA, Den Haag
Portefeuillehouder:	A.S. Scheffer

Ambtelijke accounthouder:	J.P.W. van Veldhoven
Openbaar belang:	Alle aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang, is de gemeente gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.
Doelstelling verbonden partij:	BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank biedt haar klanten een breed pakket van financiële dienstverlening aan: onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, gebiedsontwikkeling, duurzame projectfinanciering en participaties in publiek-private samenwerkingen. Daarmee draagt de bank zowel bij aan lagere kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de Nederlandse burger als aan een duurzamer Nederland.
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap

Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Zeewolde Bestuurt
Kansen en ontwikkelingen:	n.v.t.
Risico:	n.v.t.

Financiële informatie					
Boekjaar:	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Eigen vermogen	€ 4,8 miljard	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 123,2 miljard	-	-	-	-
Resultaat	€ 294 miljoen	-	-	-	-

Begrote ontvangsten	-	€ 200,-	€ 200,-	€ 200,-	€ 200,-
Realisatie ontvangsten	€ 168,48	-	-	-	-
Belang	0,00014%. Aantal aandelen 78 op het totaal van 55.690.720 aandelen. Nominale waarde € 195,- (€ 2,50 per stuk)				

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Stadhuisplein 1 1315 HR, Almere
Portefeuillehouder:	E.L. van de Beld
Ambtelijke accounthouder:	L. van Aken
Openbaar belang:	De Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland is een samenwerking tussen de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde, waarbij iedere gemeente dezelfde zeggenschap heeft.
Doelstelling verbonden partij:	Regionale samenwerking op het gebied van Jeugd en WMO. De samenwerking richt zich op de inkoop of subsidiëring van: • residentiële (24-uurs) zorg en crisisopvang • pleegzorg • gesloten jeugdzorg (jeugdzorg plus) • jeugdreclasseringsmaatregelen • jeugdbeschermingsmaatregelen • zeer gespecialiseerde dagbehandeling

	• jeugd GGZ: specialistische GGZ
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling (Centrumgemeenteconstructie: Almere)
	Beleidsinformatie
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 6 Zeewolde zorgzaam en solidair
Kansen en ontwikkelingen:	In 2024 heeft Zeewolde zich grotendeels teruggetrokken uit het samenwerkingsverband. Zowel ambulante zorg, de jeugdhulp met verblijf en beschermd wonen zijn inmiddels volledig ondergebracht op de Noord Veluwe. Alleen voor een deel van de jeugdzorg, hulp vanuit justitiële maatregelen, wordt nog gebruik gemaakt van het samenwerkingsverband in Flevoland en valt Zeewolde nog onder de Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland.
Risico:	De centrumregeling Sociaal Domein Flevoland geeft voornamelijk uitvoering aan de Jeugdwet (zie hierboven). Het betreft hier ook een open einde regeling (zorg kan in principe niet geweigerd worden om financiële redenen).

Financiële informatie

Boekjaar:	Jaarstukken 2024	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Eigen vermogen	n.v.t.	-	-	-	-
Vreemd vermogen	n.v.t.	-	-	-	-
Resultaat	n.v.t.	-	-	-	-
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	-	-	-	-

Belang	16,67% zeggenschap.

Coöperatie Gastvrije Randmeren

Coöperatie Gastvrije Randmeren	
Algemene Informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Havendam 58 3841 AA, Harderwijk
Portefeuillehouder:	E.S.W. Bron
Ambtelijke accounthouder:	M. van der Schoot
Openbaar belang:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband tussen 16 gemeenten (Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Gooise Meren, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Zeewolde) die als doel heeft het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuur, en het bevorderen van het natuurschoon en de watersport binnen het gebied van de Randmeren. Het werkgebied van de Coöperatie Gastvrije Randmeren strekt zich uit van de Hollandse Brug tot Ketelbrug, een langgerekte merenreeks van ruim tachtig kilometer.
Doelstelling verbonden partij:	De coöperatie heeft als doel het kwaliteitsniveau van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te optimaliseren en het positioneren van de Randmeren in (inter)nationaal perspectief. De coöperatie zorgt namens de gemeenten voor het beheer en onderhoud van de recreatieve functies van de meren. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar het maaien van waterplanten in vaarwater, en recreatie bij aanlegplaatsen en eilanden.
Rechstvorm:	Coöperatie
Beleidsinformatie	

Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 3 Zeewolde economisch veerkrachtig
Kansen en ontwikkelingen:	n.v.t.
Risico:	n.v.t.

Financiële informatie					
Boekjaar:	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Eigen vermogen	n.n.b.	-	-	-	-
Vreemd vermogen	n.n.b.	-	-	-	-
Resultaat	n.n.b.	-	-	-	-
Begrote bijdrage	€ 30.000,-	€ 45.500,-	€ 30.000,-	€ 30.000,-	€ 30.000,-
Realisatie bijdrage	€ 30.275,-	-	-	-	-
Belang	Stemrecht				

Gebiedsontwikkeling Oosterwold

Gebiedsontwikkeling Oosterwold

Algemene informatie

Vestigingsplaats en adres:	Stadhuisplein 1 1315 HR, Almere
Portefeuillehouder:	H.L. Hermans
Ambtelijke accounthouder:	K. Vos
Openbaar belang:	De Gebiedsontwikkeling Oosterwold is een samenwerking tussen het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeenten Almere en Zeewolde. De 3 partijen hebben allemaal 1/3e zeggenschap.
Doelstelling verbonden partij:	Uitvoering geven aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold.
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling (Centrumgemeenteconstructie: Almere)

Beleidsinformatie

Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 8 Ruimte en wonen in Zeewolde
Kansen en ontwikkelingen:	n.v.t.
Risico:	n.v.t.

Financiële informatie

Boekjaar:	Jaarstukken 2024	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029

Eigen vermogen	n.v.t.	-	-	-	-
Vreemd vermogen	n.v.t.	-	-	-	-
Resultaat	n.v.t.	-	-	-	-
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	-	-	-	-
Belang	1/3e zeggenschap.				

GGD Flevoland

GGD Flevoland	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Noorderwagenstraat 2 8223 AM, Lelystad
Portefeuillehouder:	E.L. van de Beld
Ambtelijke accounthouder:	J. de Veer
Openbaar belang:	De GGD faciliteert gemeenten op basis van de Wet publieke gezondheid, Wet Kinderopvang, Wet Veiligheidsregio's en op basis van autonome gemeentelijke taken, maar verzorgt ook taken in opdracht van derden zoals Rijk, politie en burgers.

	De GGD Flevoland is een samenwerking tussen de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde (alle gemeenten in de provincie Flevoland) De GGD Flevoland heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's. Wettelijke GGD taken die voor de gemeenten worden uitgevoerd • Kerntaken Wet publieke gezondheid • Infectieziektebestrijding • Medische milieukunde • Technische hygiënezorg • Psychosociale hulp bij rampen • Beleidsadvisering Jeugdgezondheidszorg • Onderzoek gezondheidssituatie bevolking • Beleidsadvisering • Preventieprogramma's en gezondheidsbevordering • Preventieve ouderengezondheidszorg • Toezicht kinderopvang op basis van de Wet kinderopvang • GGD-taak in de Wet veiligheidsregio's Wettelijke gemeentelijke taken vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling of op basis van subsidiëring en/of dienstverleningsovereenkomsten. • Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar • Kwaliteitstoezicht, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg op basis van de Wmo 2015 • Preventieve activiteiten op basis van de Jeugdwet • Lijkschouw op basis van de Wet op de Lijkbezorging De GGD voert ook externe taken uit in opdracht van derden zoals Rijk, politie of burgers Rijksvaccinatieprogramma • Arrestantenzorg • Reizigersvaccinatie • Vergunningen tattooshops • Publieke gezondheidszorg asielzoekers • Aanvullende seksuele gezondheidszorg
Doelstelling verbonden partij:	• Beleidsadvisering en uitvoering Wet Publieke Gezondheid • Beleidsadvisering en uitvoering Jeugdgezondheidszorg (preventie) en Algemene Gezondheidszorg (preventie): gericht op het verkleinen en

	voorkomen van gezondheidsachterstanden • Beleidsadvisering en (coördinatie) uitvoering bij rampen en crisis
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Duurzaam en gezond Zeewolde
Kansen en ontwikkelingen:	**Publicatie VTV** Het RIVM heeft eind 2024 de nieuwe Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) gepubliceerd. Het RIVM ziet vijf grote opgaven op weg naar 2050, die urgent zijn en nú om actie vragen: • Beter voorbereid zijn op een verder vergrijzende samenleving; • Gezondheidsachterstanden aanpakken; • Investeren in een gezonde jeugd; • Omgaan met druk op formele en informele zorg • Aanpakken van de gezondheidsgevolgen van klimaatverandering GGD Flevoland maakt in augustus/september 2025 een doorvertaling van deze opgaven voor Zeewolde. **Landelijke nota** Gebaseerd op de opgaven van de VTV wordt de landelijke nota gezondheidsbeleid 2025-2028 in het najaar van 2025 gepubliceerd. Deze nota is weer input voor het opstellen voor de lokale nota gezondheidsbeleid.
Risico:	**Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling** Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen. **Risicoparagraaf** De GGD neemt in de begroting standaard een uitgebreide risicoparagraaf op. Deze transparantie maakt het ook voor de gemeente(n) mogelijk om risico's beter in beeld te houden. Een langjarig risico is dat de begroting van de GGD grotendeels uit markttaken bestaat, die niet door de gemeenten gefinancierd worden. Daarnaast nemen de deelnemende gemeenten plustaken af in de vorm van subsidie. Bij onverhoopte afname van deze markttaken en subsidies staat de instandhouding van de GGD Flevoland onder druk en is hierop gericht actie nemen noodzakelijk.

Ravijnjaar
Door de gevolgen van het verwachte ravijnjaar in 2026 zijn de deelnemende gemeenten kritisch op de eigen begrotingen en de daarin opgenomen bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen, wat gevolgen kan hebben voor de markttaken en plustaken. Het eigen vermogen van de GGD Flevoland is voldoende om tegenvallers op te vangen. Voor de gemeente brengt de verplichte deelname aan de GR GGD Flevoland geen substantiële risico's met zich mee.

Financiële informatie					
Boekjaar:	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Eigen vermogen	€ 7.074.000,-	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 14.022.000,-	-	-	-	-
Resultaat	€ 11.000,-	-	-	-	-
Begrote bijdrage	€ 642.000,-	€ 771.000,-	€ 780.000,-	€ 790.000,-	€ 800.000,-
Realisatie bijdrage	€ 638.376,-	-	-	-	-
Belang	16,67% zeggenschap.				

Het Flevolands Archief

Het Flevolands Archief
Algemene informatie

Vestigingsplaats en adres:	Oostvaardersdijk 01-13 8242 PA, Lelystad
Portefeuillehouder:	A.S. Scheffer
Ambtelijke accounthouder:	A. van der Veen
Openbaar belang:	Het Flevolands Archief beheert de naar de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde, het Waterschap Zuiderzeeland, de Provincie Flevoland en het Rijk overgebrachte archiefbescheiden en houdt toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.
Doelstelling verbonden partij:	• Beheer goedgekeurde archiefbewaarplaats • Overgedragen archieven in goede, geordende en toegankelijke staat houden • (Mee)ontwikkelen en onderhouden van een E-Depot
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde
Kansen en ontwikkelingen:	• Het Rijk is voornemens om terug te treden uit de Regionaal Historische Centra (RHC's), waaronder Het Flevolands Archief (HFA). Momenteel is het Rijk verreweg de grootste deelnemer in deze Gemeenschappelijke Regeling. Hoewel het Rijk als deelnemer vermoedelijk vanaf 1 januari 2027 uittreedt, heeft zij toegezegd haar bijdrage aan HFA voort te zetten. • Door het terugtreden van het Rijk zal ook de aansluiting op het e-depot van het Nationaal Archief komen te vervallen. HFA heeft inmiddels aanbestedingen uitgevoerd voor een nieuwe digitale archiefbewaarplaats. • Aansluitend op de voorgenomen uittreding van het Rijk, is HFA voornemens om per 1 januari 2026 over te stappen naar de cao voor Samenwerkende Gemeenschappelijke Organisaties (SGO). Aangezien HFA nu bezig is met een herwaarderingstraject, verwacht HFA tegen die tijd meer zekerheid te hebben over de werkelijke verhoging van de cao en het effect daarvan op salarissen bij de cao-overstap. • HFA verwacht een groei te maken in haar opbrengsten uit eventuele dienstverleningsovereenkomsten met vier overheidsinstanties die geen deelnemer zijn aan de regeling, maar wel diensten afnemen van HFA.

	• In de programmabegroting 2026-209 heeft HFA een budget structureel begroot voor ontwikkelingen voor huisvesting inclusief verduurzaming. Hiervoor is reeds een extra bijdrage vanuit de leden van de Gemeenschappelijke Regeling bijgeraamd. • HFA professionaliseert als organisatie. Voor aanvullende diensten en bovenmatige inspanningen is HFA voornemens om aanvullende vergoedingen te vragen wanneer een deelnemer hierom vraagt. Hiervoor is een product- en dienstencatalogus in voorbereiding.
Risico:	Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen. De bijdrage aan de GR wordt hoger in het geval deelnemers de GR verlaten.

Financiële informatie					
Boekjaar:	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Eigen vermogen	€ 299.144,-	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€314.966,-	-	-	-	-
Resultaat	€ 0,-	-	-	-	-
Begrote bijdrage	€ 88.100,-	€ 109.000,-	€ 109.000,-	€ 109.000,-	€ 109.000,-
Realisatie bijdrage	€ 87.283,-	-	-	-	-
Belang	14,29% zeggenschap.				

Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)

Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Jadestraat 1 1812 RD, Alkmaar
Portefeuillehouder:	E.S.W. Bron
Ambtelijke accounthouder:	M. Gesman
Openbaar belang:	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert HVC duurzame energie en levert deze aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagement en opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 52 aandeelhoudende gemeenten en 8 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.
Doelstelling verbonden partij:	HVC is een nutsbedrijf gericht op hergebruik van grondstoffen en verduurzaming van de energiehuishouding
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Duurzaam en gezond Zeewolde
Kansen en ontwikkelingen:	De missie van HVC is actueler dan ooit: in samenwerking met gemeenten, waterschappen en inwoners actief de broeikasuitstoot verlagen door de energiehuishouding te verduurzamen, afval te verminderen en grondstoffen te hergebruiken. Een belangrijke impuls voor een duurzaam en gezond Zeewolde is vastgesteld in het Recycleplan voor 2025-2030. In 2026 wordt het Recycle-tarief ingevoerd, waarbij men gaat betalen voor de hoeveelheid restafval. Het doel is om het restafval terug te brengen naar maximaal 100 kilo per persoon. Financiële uitgangspunten zijn onverminderd het terugbrengen van het risico van afvalverbranding door daar robuust op af te schrijven en het

	blijven inzetten op het weerbaarder maken van HVC door de opbouw van eigen vermogen. Doel is om rendabele investeringen mogelijk te maken in hergebruik, maar vooral in duurzame energie en warmte en dat alle afzonderlijke activiteiten: inzameling, recycling en verwerking van afval en duurzame energie en warmte, zelfstandig bijdragen aan het financiële resultaat van HVC.
Risico:	HVC is een ketenbedrijf met de focus op hergebruik en duurzame energie, van en voor haar publieke aandeelhouders. De aanwezige risico's worden gevormd door de optelsom van vele ontwikkelingen, waaronder de uitvoering van een groot aantal investeringsprojecten, oplopende rente, fluctuerende energieprijzen, inflatie, schaarse materialen, schaarste op de arbeidsmarkt en trage vergunningverlening. De risico's zijn in beeld en beheersbaar. Wel is er bij afvalverbranding een hoger marktrisico dan bij de andere activiteiten, denk aan: schommelingen in de markt, de energieprijzen en prijsprikkels van de overheid. De prijsprikkels van de overheid (afvalverbrandingsbelasting en CO2-heffing) worden gebruikt om vergroening en CO2-reductie te bevorderen. De kosten voor de aandeelhouders zullen daardoor stijgen. Een prijsprikkel op restafval in Zeewolde stimuleert betere scheiding en voorkomt dat grondstoffen worden verbrand. De verwachte prijsstijgingen zullen daardoor lager uitvallen, dan wanneer er geen maatregelen getroffen zouden worden. In het huidige DVO met HVC is rekening gehouden met de hogere kosten voor het verwijderen en verwerken van het huishoudelijk afval. De kosten zijn gestegen ten gevolge van het optimaliseren van de dienstverlening, het stijgen van de verbrandingskosten en een daling van grondstofprijzen (opbrengsten).

Financiële informatie					
Boekjaar:	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Eigen vermogen	€ 258 miljoen	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 966 miljoen	-	-	-	-
Resultaat	€ 24,4 miljoen	-	-	-	-
Begrote bijdrage	n.v.t.	-	-	-	-
Realisatie bijdrage	n.v.t.	-	-	-	-
Belang	0,55%. Aantal aandelen 20 op het totaal van 2.914 aandelen. Nominale waarde € 20,- (€ 1,- per stuk)				

Meerinzicht

Meerinzicht	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Havendam 56 3841 AA, Harderwijk
Portefeuillehouder:	A.S. Scheffer
Ambtelijke accounthouder:	Domein Bedrijfsvoering: Anneke van der Veen Domein Sociaal: Lennart van Aken
Openbaar belang:	Meerinzicht is een samenwerkingsverband op het gebied van uitvoeringstaken op het gebied van de bedrijfsvoering en het Sociaal Domein voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. de bedrijfsvoering: • Informatisering en automatisering • Personeel en organisatie (HRM) • Facilitaire zaken/documentaire informatievoorziening/gebouwbeheer/inkoop • Belastingen, daaronder begrepen de heffing en invordering • Financiën & administratie • Juridische zaken • Communicatie • Geo-informatie Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. het Sociaal Domein: • Participatiewet • Wmo, waaronder Beschermd Wonen • Jeugdwet en jeugdstrafketen • Leerplicht

	• RMC • Sociale recherche • Beleidsvoorbereiding • Inkomensondersteuning
Doelstelling verbonden partij:	Meerinzicht, domein Bedrijfsvoering, faciliteert de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, maar ook het domein Sociaal, door advisering, uitvoering, beheer en administratie voor genoemde bedrijfsvoeringstaken. Daarnaast voert Meerinzicht, domein Sociaal het door het gemeentebestuur vastgestelde beleid uit op de genoemde taakvelden behorend tot het Sociaal Domein. De beleidsbepaling en beleidsvaststelling is en blijft op beide domeinen voorbehouden aan de gemeentebesturen. Daarnaast verzorgt Meerinzicht de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling

Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Zeewolde Bestuurt
Kansen en ontwikkelingen:	n.v.t.
Risico:	n.v.t.

Financiële informatie					
Boekjaar:	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Eigen vermogen	Geen	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 24.741.000,-	-	-	-	-
Resultaat	€ 238.000,-	-	-	-	-

Begrote bijdrage	€ 11.707.000,-	€ 12.304.000,-	€ 12.108.000,-	€ 12.113.000,-	€ 12.130.000,-
Realisatie bijdrage	€ 11.831.000,-	-	-	-	-
Belang	33,33% zeggenschap.				

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV)

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Botter 14-15 8232 JP, Lelystad
Portefeuillehouder:	H.L. Hermans
Ambtelijke accounthouder:	G. Wassink
Openbaar belang:	De OFGV voert in opdracht van de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdemeren en Zeewolde en de provincies Flevoland en Noord-Holland, diverse milieutaken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Doelstelling verbonden partij:	• Advisering over en uitvoeren van vergunningverlening • Toezicht en handhaving van milieutaken
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Beleidsinformatie	

Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Duurzaam en gezond Zeewolde
Kansen en ontwikkelingen:	De uitvoering van het op 4 maart 2021 verschenen eindrapport “OM DE LEEFOMGEVING, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur” van de commissie Van Aartsen, in opdracht van de staatsecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, kan financiële gevolgen voor de OFGV hebben. Dit geldt ook voor nog niet uitgekristalliseerde incidentele en structurele lasten ten gevolge van de invoering van de Omgevingswet.
Risico:	Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen.

Financiële informatie					
Boekjaar:	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Eigen vermogen	€ 2.871.502,-	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 1.916.746,-	-	-	-	-
Resultaat	€ 144.368,-	-	-	-	-
Begrote bijdrage	€ 743.700,-	€ 821.000,-	€ 851.500,-	€ 883.200,-	€ 883.200,-
Realisatie bijdrage	€ 741.289,-	-	-	-	-
Belang	Naar rato van de bijdrage				

Veiligheidsregio Flevoland

Veiligheidsregio Flevoland	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Gordiaandreef 101 8233 AB, Lelystad
Portefeuillehouder:	A.M. Harmsma
Ambtelijke accounthouder:	R. de Haas
Openbaar belang:	De gemeente valt onder de Veiligheidsregio Flevoland voor de onderdelen brandweer en geneeskundige hulp in de Regio. De Veiligheidsregio Flevoland is verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweerzorg in de gemeente. Tevens wordt binnen de Veiligheidsregio Flevoland door de afdeling crisisbeheersing ondersteunend opgetreden ten aanzien van de gemeentelijke processen (bevolkingszorg) die op regionaal niveau uniform worden vorm gegeven.
Doelstelling verbonden partij:	• Gemeenschappelijke meldkamer • Rampenbestrijding, crisisbeheersing en bevolkingszorg • Brandweerzorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 1 Veilig Zeewolde
Kansen en ontwikkelingen:	Voor wat betreft de bijdrage aan de veiligheidsregio vanuit de gemeente wordt nog steeds gewerkt via de kostenverdeelsleutel vanuit de Gemeenschappelijke Regeling. Naar aanleiding van het geschil wat onze gemeente aanhangig heeft gemaakt over de kostenverdeelsleutel is het verruimde ingroeipad van 5 naar 7 jaar nog steeds van toepassing en eindigt in 2027. Herijking van het gemeentefonds heeft een positieve uitwerking op de bijdrage van Zeewolde aan de veiligheidsregio. Zie ook bij risico's.

Risico:

Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen.
Voor de jaren 2025 en volgende jaren wordt de verdeling van de gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio gebaseerd op basis van een in de GR vastgelegde verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is opgesteld op basis van de verdeling van het Gemeentefonds.
Door een landelijke herijking van het Gemeentefonds ontstaat ook een verschuiving in de gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio. De effecten zijn hieronder weergegeven. De genoemde bijdragen zijn onder voorbehoud van wijzigingen als gevolg van de laatste gegevens omtrent inwonersaantallen (peildatum 1 januari 2024).

Begrote bijdrage aan de veiligheidsregio:

jaar	maatwerk	oud	nieuw	totaal
2026	449.413	268.812	1.699.931	2.418.156
2027	449.413		1.765.116	2.214.529
2028	449.413		1.765.116	2.214.529
2029	449.413		1.765.116	2.214.529

Door landelijke onzekerheid en effecten vanuit besluitvorming kan de verdeling van de gemeentelijke bijdrage weer wijzigen.
Een ander groot risico zit op dit moment bij het verplichtend karakter c.q. de taakdifferentiatie bij de brandweer. Als de kosten hiervan niet (volledig) door het Rijk vergoed worden dan zal dit een verhoging van de gemeentelijke bijdrage betekenen. Om het rijk te bewegen de kosten van de taakdifferentiatie voor hun rekening te nemen zal een een lobby vanuit het Veiligheidsberaad en vanuit de gemeenten plaats gaan vinden.

Ontwikkelingen met -waar mogelijk- financiële consequenties voor de toekomst:

- De (bevolkings)groei van Flevoland
- Het aanwijzen van PTSS als beroepsziekte
- Het verplichtend karakter brandweer (minimaal € 5 miljoen)
- De korting op de BDUR-bijdrage (€ 836.000,-)
- Investeringen in duurzaamheid vastgoed en materieel
- De transitie naar meldkamer Midden-Nederland (minimaal € 220.000,-)

- Het bezuinigingsverzoek van de gemeente Almere (€ 1,8 miljoen)

Financiële informatie					
Boekjaar:	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Eigen vermogen	€ 10.031.000,-	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 12.242.000,-	-	-	-	-
Resultaat	-/- € 2.320.000,-	-	-	-	-
Begrote bijdrage	€ 2.077.000,-	€ 2.418.000,-	€ 2.214.529,-	€ 2.214.529,-	€ 2.214.529,-
Realisatie bijdrage	€ 2.250.547,20	-	-	-	-
Belang	5% bij begroting, bij overige besluiten 1 stem				

Vitens

Vitens	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Oude Veerweg 1 8019 BE, Zwolle
Portefeuillehouder:	A.S. Scheffer

Ambtelijke accounthouder:	J.P.W. van Veldhoven
Openbaar belang:	De aandelen van Vitens worden gehouden door Gemeenten en Provincies (de zogenaamde publieke aandeelhouders) in haar verzorgingsgebied. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang voor de openbare drinkwater voorziening is de gemeente gedeeltelijk in het bezit van aandelen.
Doelstelling verbonden partij:	Invloed op dienstverlening en tarieven Rendement op aandelen en daarmee een duurzame belegging
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap

Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Zeewolde Bestuurt
Kansen en ontwikkelingen:	Een belangrijk aandachtspunt voor Vitens is het gevolg van de klimaatverandering voor de bedrijfsvoering. Dit leidt in de komende jaren tot een grotere investeringsopgave en heeft geleid tot een aframing van de dividenduitkeringen naar nihil voor de komende begrotingsjaren.
Risico:	n.v.t.

Financiële informatie					
Boekjaar:	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Eigen vermogen	€ 713,6 miljoen	-	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 1.684 miljard	-	-	-	-
Resultaat	€ 34,5 miljoen	-	-	-	-

Begrote ontvangst	€ 0,-	-	-	-	-
Realisatie ontvangst	€ 0,-	-	-	-	-
Belang	1,70%. 98.457 aandelen; nominale waarde van € 98.457,- (€ 1,- per stuk)				

Grondbeleid

Inleiding

Vanaf het ontstaan van de gemeente in 1984 bezit Zeewolde, door de overdracht vanuit de Rijksdienst voor IJsselmeerpolders, grond voor de ontwikkeling van woningbouwlocaties, werklocaties en voorzieningen. De gemeente nam hierbij als vanzelfsprekend een actieve rol in. Nieuwe gronden werden aangekocht, ontwikkeld en uitgegeven.

Ruim 40 jaar later is het hebben en verkrijgen van grondposities minder vanzelfsprekend. In de vastgestelde Nota Grondbeleid 2025 kiest de gemeente Zeewolde voor dynamisch grondbeleid. Daarin blijft de voorkeur om een actieve rol in te nemen maar is het uiteindelijk te voeren grondbeleid mede afhankelijk van ambities, beleidskaders en mate van regievoering.

Grondexploitatieberekeningen (grexen)

Een grex geeft een gedetailleerd beeld van de diverse kosten en opbrengsten die zich voordoen bij de ontwikkeling van een locatie. Er wordt aangegeven welke kosten en opbrengsten al zijn gemaakt (boekwaarde) en wat de resterende begrote kosten en opbrengsten zijn, verdeeld over de verdere looptijd van de grex (faseren).

Een grex wordt ieder jaar bijgesteld. De inhoudelijke kosten- en opbrengstenramingen worden opnieuw beoordeeld en worden periodiek ter toetsing voorgelegd aan externe specialisten.

Rekenparameters

In een grex worden de kosten en opbrengsten nominaal geraamd (vast prijspeil) en vervolgens over de resterende looptijd gefaseerd. Doordat fasering nagenoeg altijd over meerdere jaren gaat, heeft een grex te maken met factoren als rente en inflatie. Rekenparameters geven deze factoren weer.

In de vigerende grexen worden de volgende parameters gehanteerd:

Kostenparameter	3%
Opbrengstenparameter woningbouwlocaties	3%
Opbrengstenparameter bedrijventerreinen	2%
Renteparameter*	0%

* Voor de grondverwerving van Trekkersveld IV is een lening aangetrokken met een rentepercentage van -0,4%. De bijbehorende renteopbrengst wordt als projectfinanciering binnen de grex Trekkersveld IV verwerkt.

Boekwaarde

In onderstaande tabel wordt de begrote boekwaarde per 31 december 2026 weergegeven van de ontwikkellocaties, getotaliseerd op hoofdniveau. Deze tabel is een afgeleide van de vastgestelde grexen in 2025. Bij de weergave van de boekwaarde wordt tussentijds genomen winst buiten beschouwing gelaten.

Ontwikkellocaties (bedragen x € 1,-)	Begrote Boekwaarde 31-12-2025	Begrote Kosten 2026	Begrote opbrengsten 2026	Begrote Boekwaarde 31-12-2026
Bedrijventerreinen	2.650.418	1.938.831	3.408.870	1.180.379
Woningbouwgebieden	-12.795.224	6.577.783	26.099.816	-32.317.257
Inbreidingslocaties	139.517	49.629	524.970	-335.824
Centra	-5.851.517	6.834	0	-5.844.683
Totaal	**-15.856.806**	**8.573.077**	**30.033.656**	**-37.317.385**

NB: Boekwaarde -/- betekent per saldo meer gerealiseerde opbrengsten dan kosten.

Er vinden jaarlijks herzieningen of actualisaties van de grexen plaats waardoor de begrote kosten en opbrengsten zullen wijzigen. Daarnaast zullen de werkelijke kosten en opbrengsten altijd verschillen van de raming.

Ontwikkeling locaties

De verwachte ontwikkeling van de verschillende locaties in 2026 wordt in onderstaande tabel weergegeven op basis van het aantal m2 aan te kopen en te verkopen grond. De gegevens zijn gebaseerd op de vastgestelde grexen in 2025 en zijn getotaliseerd op hoofdniveau.

Categorie	Aantal m²
Aan te kopen grond:	0 m²
Te verkopen grond:	88.382 m²
- woningbouw	64.389 m²
- bedrijventerrein	23.284 m²
- centra	0 m²
- inbreidingslocaties	709 m²

Resultaatprognose

Het verwachte financiële eindresultaat van een grex wordt reële waarde genoemd. Hierbij wordt rekening gehouden met de vastgestelde rekenparameters. Doordat iedere gemeente deze parameters afzonderlijk mag bepalen, is er geen goede vergelijking mogelijk tussen verschillende gemeenten. Daarom wordt het verwachte resultaat ook op nominale waarde gepresenteerd. Hierbij worden de rekenparameters op 0% gezet waardoor alleen de nominale kosten en opbrengsten worden meegenomen.

In onderstaande tabel worden de resultaten weergegeven van de grexen die eind 2026 nog actief zijn:
A) Reële waarde methode.
B) Nominale waarde methode.

Categorie (bedragen x € 1,-)	(A)	(B)
Woningbouwgebieden	-/- 35.953.397	-/- 36.158.750
Bedrijventerreinen	-/- 47.712.069	-/- 44.369.869
Centra	-/- 5.815.003	-/- 5.836.495
Inbreidingslocaties	47.101	5.891
Totaal	**-/- 89.433.368**	**-/- 86.359.223**

-/- is voordelig

In de categorie Inbreidingslocaties zit een verliesgevende grondexploitatie: Vlierbes. Voor dit verlies is in de begroting een voorziening getroffen.

Van het per saldo voordelige resultaat ad € 89.433.368,- is in de afgelopen jaarrekeningen (t/m 2024) in totaal reeds € 47.374.968,- als tussentijdse winst genomen.

Tussentijdse winstneming

Conform het BBV dienen gemeenten jaarlijks tussentijds winst te nemen. Hierbij wordt de Poc (Percentage of completion) methode toegepast. Afhankelijk van de fase waarin de grondexploitatie verkeert, zowel wat betreft de kosten als de opbrengsten, dient reeds een percentage van het begrote eindresultaat als winst te worden genomen.

Tussentijds genomen winsten worden binnen de Zeewolde in eerste instantie toegevoegd aan de beklemde bestemmingsreserve “BBV-winst grondexploitaties”. Wanneer deze winsten volledig voldoen aan het voorzichtigheidsprincipe, worden ze vrij besteedbaar en vindt dotatie plaats aan de Algemene reserve.

Risicoreservering

Binnen actief grondbeleid worden de risico’s volledig door de gemeente gedragen. Jaarlijks worden deze bij de herziening van de grondexploitaties geanalyseerd en gekwantificeerd.

De berekende risico's worden in 1e instantie opgevangen binnen de nog te nemen tussentijdse winst van de desbetreffende grondexploitatie. Indien dit niet (volledig) mogelijk is worden de (resterende) risico's opgevangen binnen de bestemmingsreserve BBV-winsten grondexploitaties. Risico's van verliesgevende grondexploitaties worden volledig opgevangen door deze bestemmingsreserve.

Openbaarheidsparagraaf Woo

Inleiding

De Wet open overheid (hierna: 'Woo') is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is het bevorderen van openbaarheid en transparantie: overheidsorganisaties moeten, uit zichzelf of als iemand daarom vraagt, informatie openbaar maken over wat zij doen en waarom. Op die manier is het voor iedereen mogelijk om de overheid te controleren. Openbaarheid van overheidsinformatie is belangrijk voor de democratie en het vertrouwen tussen de samenleving en de overheid.

De Woo stelt drie belangrijke verplichtingen aan overheidsorganisaties: een actieve openbaarmakingsplicht, een passieve openbaarmakingsplicht en een informatiehuishoudingsplicht.

Actieve openbaarmaking

De actieve openbaarmakingsverplichting houdt in dat overheidsorganisaties verplicht zijn om actief informatie openbaar te maken. Deze verplichting geldt in het bijzonder voor 17 informatiecategorieën die in de Woo worden genoemd. De invoering van deze verplichting gebeurt gefaseerd in vier tranches. Door de gefaseerde invoering kunnen overheidsorganisaties geleidelijk voldoen aan de actieve openbaarmakingsverplichting.

De eerste tranche van informatiecategorieën is op 1 november 2024 in werking getreden. De EHZM-organisaties (de gemeenten Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en de gemeenschappelijke regeling Meerinzicht) voldoen hieraan. De ingangsdata van de overige tranches zijn nog niet vastgesteld.

Aanvankelijk zou voor het publiceren van de informatie uit de informatiecategorieën het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) worden gebruikt. In 2022 is deze centrale infrastructuur stopgezet, en is er in 2023 een verwijsindex (de ‘Woo-index’) gelanceerd. De Woo-index is niet een centraal publicatieplatform, maar maakt het mogelijk dat informatie voor iedereen centraal doorzoekbaar is. De EHZM-organisaties zijn aangesloten op de Woo-index.

Passieve openbaarmaking

De passieve openbaarmakingsverplichting houdt in dat overheidsorganisaties informatie openbaar moeten maken op verzoek. Op grond van de Woo kan iedereen aan een overheidsorganisatie vragen om publieke informatie openbaar te maken. Daarbij is het uitgangspunt dat informatie openbaar is, tenzij er een reden is waarom dat niet kan.

Hoewel sinds 2023 het aantal verzoeken om openbaarmaking binnen EHZM niet significant is toegenomen, is er in medio 2025 een stijging op te merken. Verder valt het op dat verzoeken steeds vaker omvangrijk en/of complex zijn, en vaker betrekking hebben op maatschappelijke of ruimtelijke ontwikkelingen en projecten. De Woo-coördinator van Meerinzicht coördineert de verzoeken binnen EHZM en adviseert de organisaties over de afhandeling van de verzoeken.

Informatiehuishouding
De informatiehuishoudingsplicht houdt in dat overheidsorganisaties verplicht zijn om maatregelen te treffen zodat overheidsinformatie goed te vinden en toegankelijk is. Een goede informatiehuishouding is van belang voor de uitvoering van de actieve en passieve openbaarmakingsverplichting.

Het verbeteren van de informatiehuishouding vraagt om een structurele aanpak. Binnen EHZM wordt daarom vanuit de Informatievisie en het Informatiebeleid sturing gegeven aan het verbeteren van de informatiehuishouding.

Uitgaande subsidies

Algemeen
Deze paragraaf geeft inzicht in de uitgaande subsidies en gesubsidieerde instellingen. In de programmabegroting wordt het begrote bedrag voor subsidies weergegeven per beleidsregel/beleidsnota. In de jaarstukken wordt in beeld gebracht aan welke instellingen subsidies zijn verleend.

Verantwoording van jaarlijkse subsidies vindt altijd plaats na vaststelling van de jaarstukken.

Indexering
De subsidiebudgetten van 2025 zullen voor 2026 als volgt geïndexeerd worden:

1. Voor organisaties met personeel en waarvoor cao's leidend zijn bij de salariëring passen wij een combinatie-index toe met een vaste loon-prijsverhouding van 85% verwachte Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers en 15% verwachte Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) zoals opgenomen in de "Meicirculaire betreffende jaar -2" van het Ministerie van Binnenlandse Zaken c.a. De budgetten worden geïndexeerd met 4,07%. Dit is de som van 85% verwachte index beloning werknemers (4,4%) en 15% verwachte index netto materieel (2,2%);
2. Voor vrijwilligersorganisaties zonder personeel passen wij de indexering toe gebaseerd op de verwachte Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) zoals opgenomen in de "Meicirculaire betreffende jaar -2" van het Ministerie van Binnenlandse Zaken c.a. De budgetten worden geïndexeerd met 2,2%.

Voor de wijze van indexeren wordt, net als in voorgaande jaren, aangesloten bij de Meicirculaire. Bij de subsidievaststelling vindt geen verrekening plaats tussen de bij de subsidieverlening berekende prijsindex met de werkelijke prijsindex van het jaar waarop de subsidievaststelling plaatsvindt.

Beleidsregel / Beleidsnota
Voor het toetsen van subsidieaanvragen wordt gebruik gemaakt van beleidsregels. In een enkel geval wordt een subsidieaanvraag direct getoetst aan een beleidsnota. In onderstaand overzicht staat het begrote bedrag voor subsidies per programma weergeven aan de hand van de geldende beleidsregel/beleidsnota. Indien het een beleidsnota betreft, staat er de afkorting "BN" voor.

Overzicht begrote subsidiebedragen
Hieronder staat per programma een overzicht van de begrote subsidiebedragen 2026 in de vorm van een subsidieplafond

Programma	Onderwerp/beleidsnota	Begroot subsidiebedrag (x € 1,-)

1. Veilig Zeewolde	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” (Halt)	€ 16.000,-
3. Zeewolde economisch veerkrachtig	BN: Beleidsnota en Uitvoeringsagenda Toerisme, Recreatie en Evenementen Zeewolde 2020 – 2025 (Puur Zeewolde)	€ 209.500,-
4. Naar school in Zeewolde	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” (IJsselgroep)	€ 114.100,-
	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” BN: Subsidieverordening VVE en Peuteropvang (Peuteropvang plus en Vergoeding niet KOT)	€ 134.800,-
5. Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	BN: Cultuurnota 2021 – 2024 gemeente Zeewolde (bibliotheek)	€ 705.300,-
	Amateurkunstbeoefening 2009 (en verder) (diverse amateurkunstverenigingen)	€ 30.100,-
	BN: Cultuur 2021-2024 en Brede Regeling Combinatiefuncties (Brede SPUK GALA 2023-2026)(combinatiefunctie cultuur)	€ 161.500,-
	Monumenten/Carillon 2005 (en verder)	€ 21.100,-
	Muziekonderwijs 2005 (en verder)	€ 75.500,-
	Kunst en cultuur 2005 (en verder)	€ 6.700,-
	Sport 2005 (en verder) (diverse sportverenigingen en stichting beheer sportcomplex de Horst)	€ 136.700,-
	Natuurvoorlichting en -educatie 2005 (en verder) (IVN)	€ 5.700,-
	BN: Beleidsnota en Uitvoeringsagenda Toerisme, Recreatie en Evenementen Zeewolde 2020 – 2025 (diverse evenementen)	€ 45.200,-

6. Zeewolde zorgzaam en solidair	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” (MDF, GGD, Basisz, MEE Samen)	€ 343.400,-
	Bijstandsverlening, onderdeel cliëntenparticipatie 2005 (en verder) (Arme Kant Zeewolde)	€ 4.200,-
	Maatschappelijke zorg (MDF, BGBF, Slachtofferhulp)	€ 397.000,-
	Kader: Snel en volwaardig meedoen 2022-2026 nieuwe wet inburgering, het uitvoeringsprogramma EHZ-MIZ 2022-2024 en beleidsregels Bijstandsverlening, onderdeel integratiebeleid nieuwkomers 2005 (en verder) (Vluchtelingenwerk)	€ 32.100,-
	Maatschappelijke zorg	€150.500,-
	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” (MDF)	€ 398.200,-
	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” (GGD Plusproducten)	€ 96.400,-
7. Duurzaam en gezond Zeewolde	BN: Nota voor het brede sociaal domein 2024 – 2029 “Samen doen wat nodig is” (Verslavingszorg)	€ 88.500,-
8. Ruimte en wonen in Zeewolde	Volkshuisvesting 2005 (en verder) (VAC Wonen)	€ 5.400,-
Totaal begroot subsidiebedrag		€ 3.177.900,-

Ombuigingen

Inleiding

In deze paragraaf wordt uitgelegd wat er voor nodig is om de financiën van de gemeente gezond te houden. Het gaat over ombuigingen die gedaan moeten worden om te zorgen dat er genoeg geld is voor alle belangrijke taken.

Vanaf heden zal deze paragraaf een vast onderdeel zijn van de Planning & Control documenten van Zeewolde. Zo blijft u als raad regelmatig op de hoogte van de voortgang van de ombuigingen.

Financiële situatie

In juli 2025 is in de gemeenteraad de Voorjaarsnota 2025 besproken. Daarin is de raad geïnformeerd over de financiële ontwikkelingen en wat dit betekent voor de begroting.

De financiële uitkomst van de Programmabegroting 2026-2029 vóór ombuigingen ziet er als volgt uit.

Begrotingssaldo 2026-2029 voor ombuigingen (x € 1,-)			
2026	2027	2028	2029
270.100	**1.218.600**	**2.889.600**	**3.022.200**

-/- = voordeel

Sinds 2024 is bekend dat er een begrotingstekort wordt verwacht. Om dit begrotingstekort op te lossen is er in 2024 gestart met het zoeken naar manieren om geld te besparen of meer opbrengsten te realiseren. De aanleiding hiervoor was de Meicirculaire van 2024, die duidelijk maakte dat 2026 financieel een lastig jaar wordt. Vanaf oktober 2024 is er concreet aan de slag gegaan om voor de begroting van 2026 een plan te hebben om deze begrotingstekorten aan te pakken.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) vindt het belangrijk dat gemeenten open zijn over de oorzaken van begrotingstekorten. Dit hoofdstuk helpt daarbij door duidelijk te laten zien waar de financiële problemen vandaan komen. De provincie eist dat de begroting structureel sluitend moet zijn. Om dit voor elkaar te krijgen zijn deze ombuigingen noodzakelijk.

De ombuigingen

In april 2025 heeft de gemeenteraad een plan goedgekeurd met voorstellen voor ombuigingen. Dit plan beschrijft welke onderwerpen prioriteit hebben bij het ombuigen en hoe de gevolgen van deze ombuigingen zo klein mogelijk gehouden kunnen worden. Ook de ombuigingen die toen door de gemeenteraad zijn ingediend (amendementen), zijn in dit plan meegenomen.

Hieronder een overzicht van de in april vastgestelde totale ombuigingen.

Totaaloverzicht ombuigingen (x € 1,-)							
Nummer	***Ombuigingen***	***Categorie***	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***	***Voorstel***
1.	Ophoging raming Dividenduitkering	Analyse	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	1
2.	Ophoging raming Forensenbelasting	Analyse	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	2
3.	Ophoging raming Toeristenbelasting	Analyse	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000	3
4.	Schrappen stelpost externe advieskosten	Stelposten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	4
5.	Incidenteel ramen stelpost autonome ontwikkelingen	Stelposten	-150.000	-300.000	-450.000	-450.000	5
6.	Incidenteel ramen stelpost loon/prijsmut. Gesubs. Inst.	Stelposten	-135.200	-141.000	-288.500	-442.100	6
7.	Vrijval vacatureruimte RPV	Stelposten	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000	8
8.	Vrijval werkbudget integrale veiligheid	Herijking	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	9
9.	Analyse algemene uitkering	Analyse	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000	13
10.	Schrappen stelpost onvoorzien	Stelposten	-136.100	-204.200	-272.300	-272.300	14
11.	Analyse OZB	Analyse	-680.000	-680.000	-680.000	-680.000	16
12.	Toerekenen straatreiniging aan riooltarief	Tarieven aanpassing	-255.000	-265.000	-265.000	-265.000	17
13.	Stoppen structurele voeding BR Integraal Wijkbeheer	Herijking	0	-325.000	-325.000	-325.000	18
14.	Taakstelling Openbare Ruimte	Taakstelling	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	20
15.	Taakstelling Sociaal Domein	Taakstelling	-1.750.000	-1.750.000	-1.750.000	-1.750.000	42
16.	Verlagen div. subsidies en bijdragen culturele instellingen	Herijking	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	53
17.	Aanbieden zwemles op zondag	Tarieven aanpassing	-26.800	-28.400	-30.100	-30.100	57
18.	Verlagen overige bijdrage en subsidies sport	Herijking	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	58
Totaal ombuigingen			**-4.043.100**	**-4.603.600**	**-4.970.900**	**-5.124.500**	

-/- = voordeel

Noodzakelijk ingezette ombuigingen

Om tot een structureel sluitende begroting te komen zijn de volgende ombuigingen noodzakelijk. Hiermee is een deel van het raadsbesluit van april 2025 verwerkt.

Ingezette ombuigingen (x € 1,-)							
Nummer	***Ombuigingen***	***Categorie***	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***	***Voorstel***
1.	Ophoging raming Dividenduitkering	Analyse	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	1
2.	Ophoging raming Forensenbelasting	Analyse	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	2
3.	Ophoging raming Toeristenbelasting	Analyse	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000	3
4.	Schrappen stelpost externe advieskosten	Stelposten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	4
5.	Incidenteel ramen stelpost autonome ontwikkelingen*	Stelposten	0	-150.000	-300.000	-450.000	5
6.	Incidenteel ramen stelpost loon/prijsmut. Gesubs. Inst.*	Stelposten	0	0	-125.300	-255.300	6
7.	Vrijval vacatureruimte RPV	Stelposten	0	-90.000	-90.000	-90.000	8
8.	Vrijval werkbudget integrale veiligheid	Herijking	0	-10.000	-10.000	-10.000	9
9.	Analyse algemene uitkering**	Analyse	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000	13
10.	Schrappen stelpost onvoorzien*	Stelposten	-233.400	-136.100	-204.200	-272.300	14
11.	Analyse OZB**	Analyse	-680.000	-680.000	-680.000	-680.000	16
12.	Toerekenen straatreiniging aan riooltarief	Tarieven aanpassing	0	-265.000	-265.000	-265.000	17
13.	Stoppen structurele voeding BR Integraal Wijkbeheer	Herijking	0	-325.000	-325.000	-325.000	18
14.	Taakstelling Openbare Ruimte	Taakstelling	0	0	-30.000	-30.000	20
15.	Taakstelling Sociaal Domein	Taakstelling	0	0	-1.250.000	-1.050.000	42
16.	Verlagen div. subsidies en bijdragen culturele instellingen	Herijking	0	0	-15.000	-15.000	53
17.	Aanbieden zwemles op zondag	Tarieven aanpassing	0	0	-30.100	-30.100	57
18.	Verlagen overige bijdrage en subsidies sport	Herijking	0	-10.000	-10.000	-10.000	58
Totaal ingezette ombuigingen			**-1.668.400**	**-2.421.100**	**-4.089.600**	**-4.237.700**	

-/- = voordeel

*Bedragen bij besluit ombuigingen gebaseerd op begroting 2025, bedragen zijn bijgesteld op basis van bestaand beleid voor de begroting 2026.

**Bedragen zijn meegenomen in het saldo voor de ombuigingen op basis van bestaand beleid.

Niet gebruikte ombuigingen

Niet alle voorstellen uit het overzicht van de ombuigingen plan hoeven voor de begroting 2026-2029 gebruikt te worden. De voorstellen die niet gebruikt hoeven te worden staan in het onderstaand overzicht.

Niet ingezette ombuigingen (x € 1,-)							
Nummer	***Ombuigingen***	***Categorie***	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***	***Voorstel***
1.	Ophoging raming Dividenduitkering	Analyse	0	0	0	0	1
2.	Ophoging raming Forensenbelasting	Analyse	0	0	0	0	2
3.	Ophoging raming Toeristenbelasting	Analyse	0	0	0	0	3
4.	Schrappen stelpost externe advieskosten	Stelposten	0	0	0	0	4
5.	Incidenteel ramen stelpost autonome ontwikkelingen*	Stelposten	0	0	0	0	5
6.	Incidenteel ramen stelpost loon/prijsmut. Gesubs. Inst.*	Stelposten	0	0	0	0	6
7.	Vrijval vacatureruimte RPV	Stelposten	-90.000	0	0	0	8
8.	Vrijval werkbudget integrale veiligheid	Herijking	-10.000	0	0	0	9
9.	Analyse algemene uitkering**	Analyse	0	0	0	0	13
10.	Schrappen stelpost onvoorzien*	Stelposten	0	0	0	0	14
11.	Analyse OZB**	Analyse	0	0	0	0	16
12.	Toerekenen straatreiniging aan riooltarief	Tarieven aanpassing	-255.000	0	0	0	17
13.	Stoppen structurele voeding BR Integraal Wijkbeheer	Herijking	0	0	0	0	18
14.	Taakstelling Openbare Ruimte	Taakstelling	-30.000	-30.000	0	0	20
15.	Taakstelling Sociaal Domein	Taakstelling	-1.750.000	-1.750.000	-500.000	-700.000	42
16.	Verlagen div. subsidies en bijdragen culturele instellingen	Herijking	-15.000	-15.000	0	0	53
17.	Aanbieden zwemles op zondag	Tarieven aanpassing	-26.800	-28.400	0	0	57
18.	Verlagen overige bijdrage en subsidies sport	Herijking	-10.000	0	0	0	58
Totaal niet ingezette ombuigingen			**-2.186.800**	**-1.823.400**	**-500.000**	**-700.000**	

-/- = voordeel

*Bedragen bij besluit ombuigingen gebaseerd op begroting 2025, bedragen zijn bijgesteld op basis van bestaand beleid voor de begroting 2026.

**Bedragen zijn meegenomen in het saldo voor de ombuigingen op basis van bestaand beleid.

Door de ombuigingen uit het plan te gebruiken, kan er een begroting voorgelegd worden die structureel sluitend is. Voor deze begroting is nog geen gebruik gemaakt van de middelen die in april beschikbaar zijn gesteld voor een "zachte landing". Daarom wordt voorgesteld om de claim voor 2026 van € 2.000.000,- (10% * € 20.000.000,-) vanuit de zachte landing te laten vervallen en als vrije ruimte van de Algemene reserve te labelen.

Taakstellingen

In deze ombuigingsvoorstellen zijn twee belangrijke taakstellingen opgenomen die vanaf begrotingsjaar 2028 van belang zijn: de taakstelling Openbare Ruimte en de taakstelling Sociaal domein. Er is gestart uit te zoeken hoe deze taakstellingen ingevuld kunnen worden. De verwachting is dat er in het eerste kwartaal van 2026 meer concrete inzichten hierover beschikbaar zijn.

Samenvatting

Tot slot geeft dit hoofdstuk een goed beeld van de financiële situatie en de mogelijkheden voor de komende jaren. Een nieuwe raad kan deze informatie en de resterende ombuigingsplannen meenemen bij het opstellen van hun verkiezingsprogramma en het raads- en collegeprogramma. Zo kunnen er weloverwogen beslissingen worden genomen voor de toekomst van de gemeente.

Hieronder ziet u het begrotingssaldo na verwerking van de ingezette ombuigingen.

Begrotingssaldo 2026-2029 na ombuigingen (x € 1,-)			
2026	2027	2028	2029
-218.300	**-22.500**	**-20.000**	**-35.500**

-/- = voordeel

Financiële begroting

Geraamde resultaat op hoofdlijnen

Algemeen

Onderstaande tabel geeft het geraamde resultaat 2026 per programma weer, en het geraamde totaal saldo van baten en lasten. Voorgenomen onttrekkingen en toevoegingen aan reserves zijn apart zichtbaar gemaakt.

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026
Lasten				
PROG0	**Zeewolde bestuurt**	**22.058**	**21.334**	**22.412**
PROG1	**Veilig Zeewolde**	**2.788**	**3.154**	**3.466**
PROG2	**Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar**	**6.141**	**7.490**	**6.655**
PROG3	**Zeewolde economisch veerkrachtig**	**1.602**	**3.698**	**2.811**
PROG4	**Naar school in Zeewolde**	**2.240**	**2.315**	**1.721**
PROG5	**Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde**	**6.641**	**8.060**	**6.926**
PROG6	**Zeewolde zorgzaam en solidair**	**30.811**	**32.112**	**33.994**
PROG7	**Duurzaam en gezond Zeewolde**	**8.616**	**9.870**	**9.446**
PROG8	**Ruimte en wonen in Zeewolde**	**8.332**	**9.971**	**8.135**
Totaal Lasten		**89.228**	**98.003**	**95.566**
Baten				
PROG0	**Zeewolde bestuurt**	**-61.198**	**-58.518**	**-61.868**
PROG1	**Veilig Zeewolde**	**-42**	**-30**	**-30**
PROG2	**Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar**	**-602**	**-439**	**-454**
PROG3	**Zeewolde economisch veerkrachtig**	**-6.417**	**-7.295**	**-6.924**
PROG4	**Naar school in Zeewolde**	**-498**	**-663**	**-130**
PROG5	**Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde**	**-1.197**	**-1.091**	**-910**
PROG6	**Zeewolde zorgzaam en solidair**	**-9.893**	**-8.118**	**-7.239**
PROG7	**Duurzaam en gezond Zeewolde**	**-7.394**	**-7.070**	**-7.061**
PROG8	**Ruimte en wonen in Zeewolde**	**-11.010**	**-8.909**	**-7.655**
Totaal Baten		**-98.251**	**-92.133**	**-92.271**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**-9.023**	**5.870**	**3.295**
Stortingen				
PROG0	**Zeewolde bestuurt**	**2.988**	**22.487**	**1.189**
PROG2	**Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar**	**2.585**	**2.327**	**2.525**
PROG3	**Zeewolde economisch veerkrachtig**	**204**	**0**	**0**
PROG5	**Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde**	**50**	**0**	**0**
PROG7	**Duurzaam en gezond Zeewolde**	**1.200**	**193**	**0**
PROG8	**Ruimte en wonen in Zeewolde**	**4.582**	**20.031**	**31**
Totaal Stortingen		**11.608**	**45.037**	**3.745**
Onttrekkingen				
PROG0	**Zeewolde bestuurt**	**-6.415**	**-7.754**	**-4.249**
PROG2	**Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar**	**-1.184**	**-2.627**	**-1.705**
PROG3	**Zeewolde economisch veerkrachtig**	**-78**	**-87**	**-65**
PROG5	**Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde**	**-573**	**-684**	**-566**
PROG6	**Zeewolde zorgzaam en solidair**	**-1**	**-1**	**-28**
PROG7	**Duurzaam en gezond Zeewolde**	**-144**	**-690**	**-464**
PROG8	**Ruimte en wonen in Zeewolde**	**-2.242**	**-40.164**	**-182**
Totaal Onttrekkingen		**-10.636**	**-52.006**	**-7.258**
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		**973**	**-6.969**	**-3.513**
Geraamd resultaat		**-8.050**	**-1.100**	**-218**

Meerjarenperspectief 2026-2029

De budgettaire uitkomsten over de jaren 2026-2029 zijn in onderstaand overzicht opgenomen. Deze zijn gebaseerd op de gegevens tot en met juni 2025. Structurele effecten uit de Voorjaarsnota 2025 en de Meicirculaire 2025 zijn hierin ook opgenomen.

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten	95.566	97.367	93.919	93.996
Baten	-92.271	-94.469	-93.742	-92.147
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves	**3.295**	**2.898**	**177**	**1.849**
Stortingen	3.745	8.217	7.464	7.515
Onttrekkingen	-7.258	-11.137	-7.661	-9.400
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves	**-3.513**	**-2.920**	**-197**	**-1.885**
Geraamd resultaat	**-218**	**-23**	**-20**	**-36**

Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemeen

Conform de begrotingsvoorschriften geeft dit hoofdstuk een toelichting op de lasten en baten die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen maar wel van belang zijn voor de uitvoering van het in de raadsprogramma's geformuleerde beleid.

Het gemeentelijke voorzieningenniveau wordt voor een groot deel bekostigd uit algemene dekkingsmiddelen. Het gaat dan om de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, onroerende zaakbelastingen, dividenden en het budget voor onvoorziene uitgaven.

Specifieke gemeentelijke heffingen met een vastgesteld bestedingsdoel, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolrechten, worden verantwoord onder de baten van het desbetreffende programma. Hetzelfde geldt voor alle specifieke uitkeringen van het Rijk, zoals voor onderwijs en bijstand.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In onderstaande tabel wordt een totaaloverzicht gegeven van de geraamde middelen voor 2026-2029.

(Bedragen x € 1.000,-)		Rekening 2024	Begroting 2025 (na wijzigingen)			Begroting 2026			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene uitkering	-44.875	0	-43.906	-43.906	0	-47.078	-47.078	-47.509	-46.793	-47.703
	Dividend	-260	0	-150	-150	0	-175	-175	-175	-175	-175
	Forensenbelasting	-565	0	-575	-575	0	-621	-621	-621	-621	-621
	Onroerende zaakbelasting	-11.218	0	-11.793	-11.793	0	-12.526	-12.526	-12.526	-12.526	-12.526
	Toeristenbelasting	-3.806	0	-3.850	-3.850	0	-4.129	-4.129	-4.129	-4.129	-4.129
Algemene dekkingsmiddelen - Totaal		**-60.725**	**0**	**-60.174**	**-60.174**	**0**	**-64.529**	**-64.529**	**-64.960**	**-64.244**	**-65.154**
Onvoorzien	Onvoorzien incidenteel	0	61	0	61	124	0	124	127	128	130
	Onvoorzien structureel	0	165	0	165	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien - Totaal		**0**	**226**	**0**	**226**	**124**	**0**	**124**	**127**	**128**	**130**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien - Totaal		**-60.725**	**226**	**-60.174**	**-59.947**	**124**	**-64.529**	**-64.405**	**-64.833**	**-64.116**	**-65.024**
Geheel - Totaal		**-60.725**	**226**	**-60.174**	**-59.947**	**124**	**-64.529**	**-64.405**	**-64.833**	**-64.116**	**-65.024**

-/- = voordeel

Totaaloverzicht van het geraamde resultaat

Onderstaand overzicht geeft een presentatie per begrotingsprogramma op totalen. Elk programma is daarbij onderverdeeld naar lasten en baten. In lijn met de begrotingsvoorschriften (BBV) worden de stortingen en onttrekkingen aan de reserves afzonderlijk in beeld gebracht. Op deze wijze ontstaat een door de raad geautoriseerd geraamd totaal saldo van baten en lasten en een geraamd resultaat. Voor de goede orde merken we op dat dotaties aan voorzieningen deel uitmaken van de programma's.

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Lasten							
PROG0	**Zeewolde bestuurt**	**22.058**	**21.334**	**22.412**	**23.806**	**22.064**	**24.293**
PROG1	**Veilig Zeewolde**	**2.788**	**3.154**	**3.466**	**3.252**	**3.252**	**3.252**
PROG2	**Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar**	**6.141**	**7.490**	**6.655**	**6.035**	**6.167**	**6.373**
PROG3	**Zeewolde economisch veerkrachtig**	**1.602**	**3.698**	**2.811**	**4.362**	**5.395**	**3.565**
PROG4	**Naar school in Zeewolde**	**2.240**	**2.315**	**1.721**	**1.831**	**1.831**	**1.855**
PROG5	**Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde**	**6.641**	**8.060**	**6.926**	**6.982**	**6.856**	**7.178**
PROG6	**Zeewolde zorgzaam en solidair**	**30.811**	**32.112**	**33.994**	**33.369**	**32.514**	**32.724**
PROG7	**Duurzaam en gezond Zeewolde**	**8.616**	**9.870**	**9.446**	**9.618**	**9.271**	**9.342**
PROG8	**Ruimte en wonen in Zeewolde**	**8.332**	**9.971**	**8.135**	**8.112**	**6.570**	**5.413**
Totaal Lasten		**89.228**	**98.003**	**95.566**	**97.367**	**93.919**	**93.996**
Baten							
PROG0	**Zeewolde bestuurt**	**-61.198**	**-58.518**	**-61.868**	**-62.636**	**-62.438**	**-63.770**
PROG1	**Veilig Zeewolde**	**-42**	**-30**	**-30**	**-30**	**-30**	**-30**
PROG2	**Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar**	**-602**	**-439**	**-454**	**-723**	**-727**	**-739**
PROG3	**Zeewolde economisch veerkrachtig**	**-6.417**	**-7.295**	**-6.924**	**-8.549**	**-9.542**	**-7.752**
PROG4	**Naar school in Zeewolde**	**-498**	**-663**	**-130**	**-101**	**-101**	**-101**
PROG5	**Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde**	**-1.197**	**-1.091**	**-910**	**-802**	**-832**	**-832**
PROG6	**Zeewolde zorgzaam en solidair**	**-9.893**	**-8.118**	**-7.239**	**-6.613**	**-6.613**	**-6.613**
PROG7	**Duurzaam en gezond Zeewolde**	**-7.394**	**-7.070**	**-7.061**	**-7.252**	**-7.270**	**-7.277**
PROG8	**Ruimte en wonen in Zeewolde**	**-11.010**	**-8.909**	**-7.655**	**-7.763**	**-6.189**	**-5.033**
Totaal Baten		**-98.251**	**-92.133**	**-92.271**	**-94.469**	**-93.742**	**-92.147**
Geraamd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		**-9.023**	**5.870**	**3.295**	**2.898**	**177**	**1.849**

Resultaat begroting		Realisatie 2024	Begroting 2025 t/m de 17e wijziging	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Stortingen							
PROG0	**Zeewolde bestuurt**	**2.988**	**22.487**	**1.189**	**5.998**	**4.862**	**4.883**
PROG2	**Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar**	**2.585**	**2.327**	**2.525**	**2.219**	**2.602**	**2.632**
PROG3	**Zeewolde economisch veerkrachtig**	**204**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
PROG5	**Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde**	**50**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
PROG7	**Duurzaam en gezond Zeewolde**	**1.200**	**193**	**0**	**0**	**0**	**0**
PROG8	**Ruimte en wonen in Zeewolde**	**4.582**	**20.031**	**31**	**0**	**0**	**0**
Totaal Stortingen		**11.608**	**45.037**	**3.745**	**8.217**	**7.464**	**7.515**
Onttrekkingen							
PROG0	**Zeewolde bestuurt**	**-6.415**	**-7.754**	**-4.249**	**-8.783**	**-5.020**	**-6.377**
PROG2	**Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar**	**-1.184**	**-2.627**	**-1.705**	**-906**	**-1.345**	**-1.490**
PROG3	**Zeewolde economisch veerkrachtig**	**-78**	**-87**	**-65**	**0**	**0**	**0**
PROG4	**Naar school in Zeewolde**	**0**	**0**	**0**	**-125**	**-124**	**-123**
PROG5	**Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde**	**-573**	**-684**	**-566**	**-664**	**-532**	**-793**
PROG6	**Zeewolde zorgzaam en solidair**	**-1**	**-1**	**-28**	**-28**	**-426**	**-403**
PROG7	**Duurzaam en gezond Zeewolde**	**-144**	**-690**	**-464**	**-450**	**-33**	**-33**
PROG8	**Ruimte en wonen in Zeewolde**	**-2.242**	**-40.164**	**-182**	**-182**	**-182**	**-181**
Totaal Onttrekkingen		**-10.636**	**-52.006**	**-7.258**	**-11.137**	**-7.661**	**-9.400**
Saldo van geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves		**973**	**-6.969**	**-3.513**	**-2.920**	**-197**	**-1.885**
Geraamd resultaat		**-8.050**	**-1.100**	**-218**	**-23**	**-20**	**-36**

Structureel evenwicht

De begroting bevat structurele lasten en baten, incidentele lasten en baten en lasten en baten die worden gedekt ten laste van reserves. Het BBV schrijft voor dat inzichtelijk moet worden gemaakt of er sprake is van een structureel

evenwicht. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Indien de incidentele baten en lasten buiten beschouwing worden gelaten is het structureel evenwicht voor deze begroting als volgt.

Structureel evenwicht (bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029
Lasten exclusief mutaties reserves	95.566	97.367	93.919	93.996
Baten exclusief mutaties reserves	-92.271	-94.469	-93.742	-92.147
Geraamd saldo van baten en lasten	3.295	2.898	177	1.849
Toevoegingen reserves	3.745	8.217	7.464	7.515
Onttrekkingen reserves	-7.258	-11.137	-7.661	-9.400
Geraamd saldo van toevoegingen en onttrekkingen reserves	-3.513	-2.920	-197	-1.885
Geraamd resultaat	-218	-23	-20	-36
Incidentele lasten incl. incidentele toevoegingen reserves	6.697	7.646	5.111	6.557
Incidentele baten incl. incidentele onttrekkingen reserves	-6.647	-7.519	-4.983	-6.427
Structureel begrotingsaldo	**-268**	**-150**	**-148**	**-166**

-/- = voordeel

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat het structurele begrotingssaldo voor alle jaren voordelig is. Zie voor een uiteenzetting van de incidentele baten en lasten paragraaf Incidentele baten en lasten. Zie daarnaast, voor een gedetailleerd overzicht van het structurele evenwicht, de bijlage Uitgebreid overzicht structureel evenwicht.

Incidentele baten en lasten

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken en om projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. een eindig doel hebben.

In onderstaande tabellen wordt inzicht gegeven in de incidentele baten en lasten per programma. De incidentele baten en lasten die gedekt worden door onttrekkingen of toevoegingen aan reserves wordt hier buiten beschouwing gelaten.

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000,-)		Programma	2026	2027	2028	2029
	Incidentele lasten:					
1	Stelpost onvoorzien incidenteel	0 - Zeewolde bestuurt	124	127	128	130
2	Vluchtelingen Oekraïne	6 - Zeewolde zorgzaam en solidair	322	0	0	0
3	Kazerne Zeewolde	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	75	0	0	0
4	BIZ-bijdrage	3 - Zeewolde economisch veerkrachtig	70	0	0	0
5	Bijdrage VRF (verplichtend karakter)	1 - Veilig Zeewolde	204	0	0	0
Subtotaal incidentele lasten			**795**	**127**	**128**	**130**
	Incidentele baten:					
1	Vluchtelingen Oekraïne	6 - Zeewolde zorgzaam en solidair	-675	0	0	0
2	BIZ-bijdrage	3 - Zeewolde economisch veerkrachtig	-70	0	0	0
Subtotaal incidentele baten			**-745**	0	**0**	0
Totaal incidentele baten en lasten			**50**	**127**	**128**	**130**

-/- = voordeel

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bij de onttrekkingen aan reserves zijn er ook mutaties die betrekking hebben op dekkingsreserves. Dit zijn reserves die de dekking zijn voor kapitaallasten van een investering. In Zeewolde zijn deze reserves op niveau, wat inhoudt dat de omvang gelijk is aan de gehele afschrijvingstermijn van deze activa. Voor de jaren 2026-2029 worden de onderstaande incidentele en structurele baten en lasten verrekend met een reserve.

Toevoegingen en onttrekkingen reserves (bedragen x € 1.000,-)		Programma	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves:						
1	Dekking archiefwerkzaamheden MIZ	0 - Zeewolde bestuurt	-40	-40	-40	-40
2	Dekking kosten integraal wijkbeheer	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-850	0	0	0
3	Dotatie (jaarlijks) t.b.v. groot onderhoud integraal wijkbeheer	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	325	0	0	0
4	Uitgaven Veer Zeewolde	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-11	-11	-11	-11
5	Dotatie (jaarlijks) bijdrage Veer Zeewolde	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	57	57	57	57
6	Dekking groot onderhoud Het Baken	5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	-104	-98	-91	-85
7	Dekking onvoorziene kosten grondexploitatie	0 - Zeewolde bestuurt	-250	-250	-250	-250
8	Dekking verliesgevende grondexploitatie	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	-1	-1	-1	-1
9	Dekking Vennootschapsbelasting	0 - Zeewolde bestuurt	-1.807	-1.926	228	-638
10	Onttrekking t.b.v. Implementatie/Integratie omgevingswet	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	-173	-173	-173	-173
11	Dotatie t.b.v. Omgevingswet	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	31	0	0	0
12	Businesscase de Horst	5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	-138	-113	0	-280
13	Verduurzaming Wagenpark	7 - Duurzaam en gezond Zeewolde	-27	-15	0	0
14	Brede toegang Sociaal Domein	0 - Zeewolde bestuurt	-199	0	0	0
15	Globale inrichting G-gebied	0 - Zeewolde bestuurt	0	-3.902	0	0
16	Optimalisatie gemeentehuis	0 - Zeewolde bestuurt	0	0	-14	-4.859
17	Maatschappelijk Centrum Zeewolde (MCZ)	0 - Zeewolde bestuurt	-683	0	-4.085	0
18	Recycleplan 2025-2030	7 - Duurzaam en gezond Zeewolde	-113	0	0	0
19	Voorjaarsnota 2023 - Collegeprogramma	0 - Zeewolde bestuurt	-595	-500	0	0
20	Projectbureau Wind	8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	-8	-8	-8	-8
21	Duurzaamheidskompas 2030	7 - Duurzaam en gezond Zeewolde	-25	-25	-25	-25
22	Onttrekking Klimaatadaptatie	7 - Duurzaam en gezond Zeewolde	-400	-400	0	0
23	Actiewijzer Centrum	3 - Zeewolde economisch veerkrachtig	-65	0	0	0
			-5.075	**-7.404**	**-4.412**	**-6.312**
Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves:						
1	Dekking kapitaallasten investeringen	Diverse programma's	-548	-683	-1.065	-1.513
2	Onttrekking t.b.v. kapitaallasten investeringen beheerplan gebouwen	0 - Zeewolde bestuurt	-480	-91	-549	-25
3	Dotatie kapitaallasten investeringen	Diverse programma's	1.474	4.282	5.191	5.440
4	Dotatie (jaarlijkse) reserve vervanging wegen	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	1.246	1.276	1.306	1.336
5	Onttrekking t.b.v. kapitaallasten investeringen beheerplan kunstwerken	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-111	0	0	0
6	Dotatie (jaarlijkse) reserve vervanging kunstwerken	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	435	435	435	435
7	Dotatie investeringen beheerplan verlichting	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	177	177	247	247
8	Onttrekking t.b.v. kapitaallasten investeringen beheerplan verlichting	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-174	-174	-457	-457
9	Dekking kapitaallasten vervanging wegen	2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-441	-597	-753	-898

Toevoegingen en onttrekkingen reserves (bedragen x € 1.000,-)		Programma	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
10	Dekking kapitaallasten voorplein Het Baken	5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	-16	-16	-16	-16
11	Dekking kapitaallasten investeringen IHP	4 - Naar school in Zeewolde	0	-125	-124	-123
Subtotaal structurele toevoegingen en onttrekkingen			**1.562**	**4.484**	**4.215**	**4.426**
Totaal toevoegingen en onttrekkingen reserves			**-3.513**	**-2.920**	**-197**	**-1.885**
+ = toevoeging reserve (nadeel exploitatie) en - = onttrekking reserve (voordeel exploitatie)						

Ten aanzien van de voorzieningen in de bijlagen bij deze programmabegroting wordt het volgende opgemerkt: de (jaarschijf)bestedingen uit de door uw raad vastgestelde onderhoudsplannen zijn niet opgenomen in de voorliggende exploitatiebegroting. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat deze middelen direct op de betreffende voorzieningen (balanspost) moeten worden verantwoord. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen wordt hier dieper op ingegaan.

Zodra werken uitgevoerd (moeten) gaan worden met gebruikmaking van reserves, zult u door middel van een raadsvoorstel met daaraan toegevoegd een begrotingswijziging, voorgesteld worden om hiervoor de financiële middelen beschikbaar te stellen.

Geprognosticeerde balans en EMU saldo

Geprognosticeerde balans 2026-2029

De meerjarenbalans biedt inzicht in de hoofdlijnen van de effecten van de verwachte financiële ontwikkeling van de gemeente in de komende jaren op de balans.

Voor de onderdelen activa en reserves en voorzieningen geldt dat het verloop hiervan overeenkomt met de verwachte mutaties zoals die in de begroting zijn verwerkt. Voor de overige delen van de balans is een inschatting gemaakt op basis van o.a. ervaringscijfers uit de Jaarstukken.

Activa (bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	2.075	1.983	1.892	1.800	1.708	1.616
Materiële vaste activa	56.782	70.531	78.082	85.300	87.027	83.893
Financiële vaste activa	5.759	5.475	5.475	5.475	5.475	5.475
Totaal vaste activa	64.616	77.989	85.448	92.575	94.210	90.985
Vlottende activa						
Voorraden	42.891	30.052	8.592	11.724	-15.006	-21.931
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	40.754	29.199	37.881	24.365	49.350	57.920
Liquide middelen	457	456	456	456	456	456
Overlopende activa	9.494	9.494	9.494	9.494	9.494	9.494
Totaal vlottende activa	93.596	69.201	56.423	46.039	44.294	45.939
Totaal activa	**158.212**	**147.192**	**141.872**	**138.613**	**138.504**	**136.923**

Passiva	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Vaste passiva						
Eigen vermogen	127.601	121.606	118.529	115.336	115.056	113.123
Voorzieningen	13.716	11.315	11.073	11.006	11.177	11.528
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	5.026	3.027	1.027	1.027	1.027	1.027
Totaal vaste passiva	**146.343**	**135.948**	**130.629**	**127.369**	**127.261**	**125.678**
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.961	3.337	3.337	3.337	3.337	3.337
Overlopende passiva	7.908	7.907	7.907	7.907	7.907	7.907
Totaal vlottende passiva	11.869	11.244	11.244	11.244	11.244	11.244
Totaal passiva	158.212	147.192	141.872	138.613	138.503	136.923

* De saldi van de Algemene Reserve is inclusief het verwachte resultaat van het jaar daarvoor (taakveld 0.11)

EMU-saldo

Volgens de regels van de EMU, mag het vorderingentekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden. Het EMU-saldo of vorderingensaldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU).

De begroting van gemeenten wordt opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo wordt echter niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen. De afwijkende berekening van het EMU-saldo kan ertoe leiden dat een gemeente bij een sluitende begroting een EMU-tekort realiseert of andersom. In de periode 2026-2029 lijkt onze gemeente een EMU-

overschot te gaan realiseren. Dit wordt met name veroorzaakt doordat naar verwachting de grondexploitatie meer opbrengsten realiseert dan dat er aan lasten zijn.

Berekening EMU-saldo	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Omschrijving					
1. *Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)*	5.870-	3.295-	2.898-	177-	1.849-
2. *Mutatie (im)materiële vaste activa*	13.373	7.459	7.127	1.635	3.226-
3. *Mutatie voorzieningen*	2.401-	242-	67-	171	351
4. *Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)*	12.839-	21.461-	3.132	26.730-	6.925-
5. *Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa*	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	8.805-	10.465	13.224-	25.089	8.653

Bijlagen

Overzicht reserves en voorzieningen

Reserves

Reserves	Doel	Voeding
Algemene reserve	Het doel van deze reserve dient om risico's in algemene zin op te vangen (buffer functie) en is zonder een directe bestemming. Tevens dient deze reserve om investeringen mogelijk te maken.	Bestemming rekeningresultaat.
BR Archiefwerkzaamheden MIZ	Bekostiging van uitgaven voor het uitvoeren van archiefwerkzaamheden door Meerinzicht.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Organisatie ontwikkeling & (E)dienstverlening	Het doel van deze bestemmingsreserve is bekostiging van werkzaamheden op het gebied van E-dienstverlening, ICT en organisatieontwikkeling.	Algemene Reserve e/o bestemming rekeningresultaat.
BR Gemeentelijke gebouwen	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen in gemeentelijke gebouwen te kunnen dekken.	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het MJOP gemeentelijke gebouwen.
BR Vervanging wegen	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen van wegen te kunnen dekken.	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het beheerplan wegen.
BR Kunstwerken	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen van kunstwerken te kunnen dekken.	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het beheerplan kunstwerken.
BR Integraal wijkbeheer	Het doel van deze reserve is bekostiging van uitgaven in het kader van het Integraal wijkbeheer.	Eenmalige voeding van € 5.000.000,- in 2007 (t.l.v. Algemene reserve) en € 5.000.000,- in 2016 (t.l.v. BR Nuon).
BR Verlichting	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen van	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het beheerplan openbare verlichting.

	openbare verlichting te kunnen dekken.	
BR Baggeren	Het doel van deze reserve is het beschikbaar houden van budget voor baggerwerkzaamheden en hier voldoende middelen voor te hebben om het dan uit te voeren. Tevens voldoende middelen om te inventariseren of er een baggerplan moet komen en hier voldoende middelen voor hebben om het uit te voeren.	Eenmalige voeding vanuit exploitatie baggeren bij de jaarrekening 2011. Daarna vanuit diezelfde exploitatie het resterende budget in de jaren 2012, 2013 en 2014 doteren (totaal € 91.000,-), zoals beschreven in het advies Baggeren.
BR Veer Zeewolde	Het in stand houden van het fiets-/voetveer en de kade aan de zijden van Zeewolde en Horst.	Eenmalige overdracht van Recreatieschap Veluwe en jaarlijkse dotatie van de exploitant.
BR Actiewijzer Centrum Zeewolde	Het met eenmalige middelen mede mogelijk maken van acties uit de Actiewijzer Centrum Zeewolde.	Eenmalig bij raadsbesluit van 30 maart 2017.
BR Kapitaallasten	Deze bestemmingsreserve dient ten doel om de kapitaallasten van de investeringen te dekken.	De komende jaren wordt hieruit jaarlijks een bedrag gehaald als bijdrage voor de kapitaallasten. Indien een investering gedekt wordt door eenmalig geld wordt de dotatie aan deze bestemmingsreserve toegevoegd om de jaarlijkse kapitaallasten te dekken voor de gehele looptijd van de investering.
BR Kapitaallasten IHP	Deze bestemmingsreserve dient ten doel om de kapitaallasten van de investeringen volgend uit het vastgestelde IHP te dekken.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve. De komende jaren wordt hieruit jaarlijks een bedrag gehaald als bijdrage voor de kapitaallasten. Indien een investering gedekt wordt door eenmalig geld wordt de dotatie aan deze bestemmingsreserve toegevoegd om de jaarlijkse kapitaallasten te dekken voor de gehele looptijd van de investering.
BR Kunst en Cultuurnota	Uitvoering Kunst en Cultuur nota.	Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2008.
BR Atletiekbaan	Ontwikkeling / realisatie atletiekbaan.	Eenmalige dotatie bestemming rekeningresultaat 2011.

BR Baken	Deze reserve dient ter dekking van de hogere kapitaallasten die ontstaan door de nieuwbouw/renovatie van het Baken. De reserve is zo opgebouwd dat de hogere kapitaallasten na 20 jaar structureel zijn opgenomen in de begroting.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Businesscase Sportpark de Horst	Het doel van deze bestemmingsreserve is om sportpark De Horst weer toekomstbestendig te maken en noodzakelijke investeringen mee te financieren.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Transformatie Sociaal Domein	Door de instelling van een bestemmingsreserve worden middelen gereserveerd als dekking voor maatwerkvoorzieningen en de transformatieopgave in het Sociaal Domein. Inwoners krijgen de ondersteuning conform vastgesteld beleid.	Bij raadsbesluit van 27 september 2018 voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Klimaatadaptatie	Het doel van de bestemmingsreserve is het in kaart brengen en realiseren van diverse maatregelen in het kader van klimaatadaptatie, biodiversiteit en het waterplan Zeewolde.	Eenmalig vanuit de algemene reserve voor de periode 2022-2024.
BR Verbetering digitale uitwisseling OFGV	Doel van deze bestemmingsreserve is om de digitale beschikbaarheid voor de OFGV van dossiers en archief te vergroten.	Eenmalig bij de 17e begrotingswijziging van 2015.
BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf	Bestemmingsreserve dient ter dekking van alle relevante bedrijfsrisico's verbonden aan de grondexploitatie en het opvangen van nadelige bedrijfsresultaten op complexen.	Voeding is gebaseerd op de gerealiseerde positieve bedrijfsresultaten van afgesloten grondexploitaties en jaarlijkse rentebijschrijving.
BR BBV-winst grondexploitaties	In de BBV-notitie wordt aanbevolen het realisatiebeginsel toe te passen bij tussentijdse winstname. Op basis van dit beginsel moeten winsten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Concreet betekent dit dat in ieder jaar waarin een grondexploitatie opbrengsten genereert, er een stukje tussentijdse	Bij raadsbesluit van 31 mei 2018 is het bedrag aan BBV-winst dat in 2017 is gedoteerd aan de Algemene reserve overgeheveld naar de bestemmingsreserve “BBV-winst Grondexploitaties”. De jaarlijkse tussentijdse winsten worden tevens aan de bestemmingsreserve toegevoegd.

	winst genomen moet worden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de POC (Percentage of completion)-methode.	
BR Bevorderen bereikbaarheid woningvoorraad	Het doel van de reserve is het afdekken van het risico van niet terugbetalen van de bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting uitstaande middelen die door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (het SVN) worden verstrekt in de vorm van startersleningen.	Eenmalige gelden uit de liquidatie van het Openbaar Lichaam Bouwsubsidiering Regio Flevoland en de opbrengsten in enig jaar vanuit antispeculatiebedingen (raadsbesluit december 2008). Daarbij aanvullend vanuit de algemene reserve wanneer de raad daartoe besluit.
BR Bouwvergunningen	Het doel van deze reserve is het opvangen van tegenvallers in de legesopbrengsten.	De voeding heeft eenmalig plaats gevonden door een eenmalige dotatie vanuit de legesopbrengsten van de van de windmolens uit de Zuidlob. Een werkelijk overschot in enig jaar kan ook worden toegevoegd.
BR Omgevingsvet	Deze reserve dient ter dekking van de te maken kosten gedurende het voorbereidingstraject van de Omgevingswet.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve. Ook geld ontvangen vanuit circulaires wordt aan deze bestemmingsreserve toegevoegd.
BR Nota Handhaving	Werkbudget voor de uitvoering van de nota handhaving.	Algemene reserve (raadsbesluit 30 mei 2013).
BR Projectbureau Wind	Doel van deze bestemmingsreserve is om de activiteiten van het projectbureau mogelijk te maken.	Eenmalig bij de 18e begrotingswijziging van 2015, voor de periode van 2015 tot en met 2020.
BR Baken Voorplein	Het doel van deze bestemmingsreserve is om een mooi, groter en bijpassend voorplein te realiseren bij Sportcomplex Het Baken.	Eenmalig vanuit de Algemene Reserve.
BR Vaarroute	Het doel van deze bestemmingsreserve is het voltooien van de Vaarroute door Zeewolde.	Voormalige (bovenwijkse) voorziening Vaarroute die gevoed werd vanuit de grondexploitaties.
BR Duurzaamheidskompas 2030	Het doel van deze bestemmingsreserve is het bijdragen	Deze bestemmingsreserve is een samenvoeging van de

	aan de landelijke doelstelling om de CO2-uitstoot grootschalig te reduceren.	bestemmingsreserves Energie uitvoeringsprogramma, Het goede voorbeeld, en Klimaatakkoord (deze zijn opgeheven in 2023). De samenvoeging vindt haar basis in de Visie Duurzaamheid 2023-2030.

Voorzieningen

Voorziening	Doel	Voeding
VZ Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Het doel van deze voorziening is het bekostigen van groot onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Wethouderspensioen	Het doel is om het pensioen van bestuurders te kunnen bekostigen.	Eenmalig vanuit de algemene reserve, periodiek naar aanleiding van overzichten externe adviseur.
VZ Wachtgeld ex-wethouders	Het doel is om het wachtgeld van oud-bestuurders te kunnen bekostigen.	Eenmalig vanuit de algemene reserve, periodiek naar aanleiding van overzichten externe adviseur.
VZ Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)	Het doel is om de verplichting van arbeidsongeschiktheid te kunnen bekostigen.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een (eventuele) jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Verlofsparen	Het doel van deze voorziening is om de verplichting van gespaarde verlofdagen van werknemers te bekostigen.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een (eventuele) jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU)	Het doel van deze voorziening is om de verplichting van de vervroegde uittreding van werknemers te bekostigen.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een (eventuele) jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Onderhoud wegen	Het doel van deze voorziening is het opvangen van de kosten van groot onderhoud en renovatie van wegen voor wegen buiten en binnen de bebouwde kom.	De voeding vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie. De dotatie is vastgesteld in het beheerplan wegen.
VZ Kunstwerken	Het doel van deze voorziening is het opvangen van kosten van renovatie van bruggen en duikers.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.

VZ Dubieuze debiteuren sociale zaken	Het doel is het opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen op bijstandscliënten.	De voeding vindt plaats op basis van resultaatbestemming.
VZ Onderhoud riolering	Het doel van deze voorziening is het bekostigen van de (toekomstige) lasten voor groot onderhoud c.q. renovaties van het rioleringsstelsel, zoals beschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).	De voeding vindt plaats door storting ten laste van de exploitatie op basis van het GRP.
VZ Windpark Zeewolde	Het doel van deze voorziening het subsidiëren van projectaanvragen uit de samenleving op de thema's Duurzaamheid, Leefbaarheid en Landschap.	Afdracht gebiedsgebonden bijdrage door Windpark Zeewolde B.V.
VZ Dubieuze debiteuren algemeen	Het doel is het opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen.	Jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Dubieuze debiteuren belastingen	Het doel is het opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen.	Jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Verliesgevende grondexploitaties	Het opvangen van tekorten uit verliesgevende grondexploitaties.	Indien een grondexploitatie verliesgevend wordt, vindt er een dotatie plaats vanuit de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf" aan deze voorziening.
VZ Egalisatie afvalstoffen heffing	Het doel van deze voorziening is het opvangen van grote schommelingen in de kosten van inzameling, afvoer en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen in relatie tot de heffingen.	De dotatie of onttrekking van deze voorziening vindt jaarlijks plaats door het op jaarrekeningbasis afromen van het batig saldo op het product afvalverwijdering en -verwerking ten gunste van deze voorziening.
VZ Egalisatie rioolheffing	Het doel van deze voorziening is het opvangen van grote schommelingen in het tarief.	De dotatie of onttrekking van deze voorziening vindt jaarlijks plaats door het op jaarrekeningbasis afromen van het batig saldo op het product rioolrechten ten gunste van deze voorziening.

Staat van reserves en voorzieningen

Rekeningnummer	Omschrijving	Stand per 31 december 2024	Stand per 31 december 2025	Stand per 31 december 2026	Mutaties 2027	Mutaties 2028	Mutaties 2029	Stand ultimo 2029
VRZ0001	Vz. onderh.gemeentelijke gebouw	1.758.600	1.568.300	1.366.900	-326.100	-138.300	-8.500	894.100
VRZ0002	Vz. Wachtgeld ex-wethouders	387.800	387.800	387.800	0	0	0	387.800
VRZ0003	Vz. Wethouderspensioen	2.221.300	2.249.300	2.279.300	30.000	30.000	30.000	2.369.300
VRZ0004	Vz. onderhoud wegen	3.758.700	3.789.700	3.820.700	31.000	31.000	31.000	3.913.700
VRZ0005	Vz. Kunstwerken	746.300	749.600	752.900	3.300	3.300	3.300	762.800
VRZ0007	Vz. SOZA dubieuze deb.	426.400	426.400	426.400	0	0	0	426.500
VRZ0008	Vz. onderhoud riolering	3.811.900	1.731.600	1.626.600	195.000	245.000	295.000	2.361.600
VRZ0009	Egalisatie voorziening Rioolheffing	178.100	-14.800	-14.800	0	0	0	-14.700
VRZ0010	Egalisatie voorziening Afvalstoffen	454.700	454.700	454.700	0	0	0	454.700
VRZ0013	Vz. dubieuze debiteuren algemeen	263.500	263.500	263.500	0	0	0	263.500
VRZ0014	Vz. verliesgevende grondexpl.	457.000	114.400	115.300	-46.200	900	0	70.000
VRZ0015	Vz. dubieuze debiteuren belastingen	148.000	148.000	148.000	0	0	0	148.000
VRZ0016	Vz. Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)	326.800	326.800	326.800	0	0	0	326.800
VRZ0017	Vz. Windpark Zeewolde	22.400	22.400	22.400	0	0	0	22.400
VRZ0018	Vz. Verlofsparen	49.500	49.500	49.500	0	0	0	49.500
VRZ0019	Vz. RVU	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal voorzieningen	**15.011.000**	**12.267.200**	**12.026.000**	**-113.000**	**171.900**	**350.800**	**12.436.000**
RES0002	BR Archiefwerkzaamheden MIZ	197.300	157.300	117.300	-40.000	-40.000	-40.000	-2.700
RES0003	BR Organ.ontw en Edienstverlen	229.000	229.000	229.000	0	0	0	229.000
RES0004	BR Gemeentelijke gebouwen	3.784.200	3.407.500	2.928.000	-91.000	-548.800	-24.600	2.263.600
RES0036	BR Vervanging Wegen	14.176.200	15.010.900	15.815.800	678.600	552.600	438.200	17.485.200
RES0037	BR Vervanging Kunstwerken	2.802.300	3.237.300	3.561.400	435.000	435.000	435.000	4.866.400
RES0005	BR Integraal Wijkbeheer	2.016.200	550.200	25.200	0	0	0	25.300
RES0006	BR Verlichting	1.243.500	1.076.500	1.079.500	3.000	-210.000	-210.000	662.500
RES0007	BR Baggeren	0	0	0	0	0	0	0
RES0008	BR Veer Zeewolde	256.900	303.900	349.900	46.000	46.000	46.000	487.900
RES0009	BR Actiewijzer Centrum Zeewolde	168.400	81.900	17.400	0	0	0	17.400
RES0011	BR Kapitaallasten	7.418.400	7.751.300	8.677.500	3.499.100	4.027.100	3.827.800	20.031.500
RES0012	BR Kunst & Cultuurnota	74.200	74.200	74.200	0	0	0	74.200
RES0014	BR Atletiekbaan	178.300	178.300	178.300	0	0	0	178.300
RES0015	BR Promotie & acquisitie toer.	0	0	0	0	0	0	0
RES0016	BR Baken	994.500	884.000	780.000	-97.500	-91.000	-84.500	507.000
RES0020	BR Transformatie Sociaal Domein*	366.400	366.400	366.400	0	0	0	366.400
RES0025	BR Verb.digitale-uitwissel. OFGV	29.900	29.900	29.900	0	0	0	29.900
RES0028	BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf	8.326.000	7.616.800	5.558.500	-2.176.800	-22.500	-887.700	2.471.500
RES0029	BR BBV-winst en grondexploitaties	30.600.100	10.591.000	10.591.000	0	0	0	10.591.000
RES0030	BR Bevord. bereikbhd. woningvrrd.	317.300	317.300	317.300	0	0	0	317.300
RES0031	BR Omgevingswet	1.118.400	1.119.900	977.700	-173.200	-173.200	-173.200	458.100
RES0032	BR Bouwvergunningen	971.600	846.600	846.600	0	0	0	846.600
RES0033	BR Nota Handhaving	192.300	192.300	192.300	0	0	0	192.300
RES0034	BR Projectbureau Wind	111.600	111.600	103.600	-8.000	-8.000	-8.000	79.600
RES0039	BR Sportpark de Horst	619.500	353.000	214.700	-112.500	0	-280.000	-177.800
RES0040	BR Baken voorplein	633.700	617.400	601.100	-16.300	-16.300	-16.300	552.200
RES0041	BR Klimaatadaptatie	1.617.300	1.217.300	817.300	-400.000	0	0	417.300
RES0042	BR Vaarroute	3.077.400	3.077.400	3.077.400	0	0	0	3.077.400
RES0044	BR Opvang vluchtelingen Oekraïne	1.771.000	0	0	0	0	0	0
RES0045	BR Duurzaamheidskompas 2030	1.178.800	864.800	812.800	-40.000	-25.000	-25.000	722.800
RES0046	BR Kapitaallasten IHP	0	0	0	1.865.200	-123.900	-123.300	1.618.000

Rekeningnummer	Omschrijving	Stand per 31 december 2024	Stand per 31 december 2025	Stand per 31 december 2026	Mutaties 2027	Mutaties 2028	Mutaties 2029	Stand ultimo 2029
	Totaal bestemmingsreserves	**84.470.700**	**60.264.000**	**58.340.100**	**3.371.600**	**3.802.000**	**2.874.400**	**68.388.200**
RES0001	Algemene Reserve *	35.080.700	61.342.100	59.971.100	-6.369.200	-4.078.900	-4.823.400	44.699.600
	Totaal algemene reserve	**35.080.700**	**61.342.100**	**59.971.100**	**-6.369.200**	**-4.078.900**	**-4.823.400**	**44.699.600**
	Totaal reserves en voorzieningen	**134.562.400**	**133.873.300**	**130.337.200**	**-3.110.600**	**-105.000**	**-1.598.200**	**125.523.800**

(*) De saldi van de Algemene Reserve is incl. het verwachte resultaat van dat jaar (taakveld 0.11).

Uitgebreide geprognosticeerde balans

(bedragen x € 1.000,-)	Jaarrekening		Geprognosticeerde balans			
Activa	**Ultimo 2024**	**Ultimo 2025**	**Ultimo 2026**	**Ultimo 2027**	**Ultimo 2028**	**Ultimo 2029**
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	**2.075**	**1.983**	**1.892**	**1.800**	**1.708**	**1.616**
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2.075	1.983	1.892	1.800	1.708	1.616
Materiële vaste activa	**56.782**	**70.531**	**78.082**	**85.300**	**87.027**	**83.893**
- Investeringen met een economisch nut:						
- gronden uitgegeven in erfpacht	347	347	347	347	347	347
- overige investeringen met een economisch nut	38.805	44.188	50.440	58.466	60.995	58.664
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing geheven kan worden	208	172	136	99	63	27
- Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	17.422	25.824	27.159	26.388	25.622	24.856
Financiële vaste activa	**5.759**	**5.475**	**5.475**	**5.475**	**5.475**	**5.475**
- Kapitaalverstrekkingen aan:						
- Deelnemingen	554	554	554	554	554	554
- Overige langlopende leningen u/g	5.205	4.921	4.921	4.921	4.921	4.921
Totaal vaste activa	**64.616**	**77.989**	**85.448**	**92.575**	**94.210**	**90.985**
Vlottende activa						
Voorraden	**42.891**	**30.052**	**8.592**	**11.724**	**-15.006**	**-21.931**
- Grond- en hulpstoffen:						
- Gereed product en handelsgoederen	2	2	2	2	2	2
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	42.888	30.051	8.590	11.722	-15.008	-21.933
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korten dan één jaar	**40.754**	**29.199**	**37.881**	**24.365**	**49.350**	**57.920**
- Vorderingen op openbare lichamen	9.057	9.057	9.057	9.057	9.057	9.057
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen (SVN)	1.303	1.303	1.303	1.303	1.303	1.303
- Uitzettingen in Rijksschatkist	25.863	14.308	22.990	9.474	34.459	43.029
- Overige vorderingen	4.531	4.531	4.531	4.531	4.531	4.531
Liquide middelen	**457**	**456**	**456**	**456**	**456**	**456**
- Kassaldi	5	5	5	5	5	5
- Bank- en girosaldi	451	451	451	451	451	451
Overlopende activa	**9.494**	**9.494**	**9.494**	**9.494**	**9.494**	**9.494**
- Nog te ontvangen bedragen	7.355	7.355	7.355	7.355	7.355	7.355
- Van Europese of Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen specifieke uitkeringen	1.298	1.298	1.298	1.298	1.298	1.298
- Vooruitbetaalde bedragen	455	455	455	455	455	455
- Overige overlopende activa	386	386	386	386	386	386
Totaal vlottende activa	**93.596**	**69.201**	**56.423**	**46.039**	**44.294**	**45.939**
Totaal activa	**158.212**	**147.192**	**141.872**	**138.613**	**138.504**	**136.923**

(bedragen x € 1.000,-)	Jaarrekening	Geprognosticeerde balans				
	Jaarrekening	Geprognosticeerde balans				
Passiva	**Ultimo 2024**	**Ultimo 2025**	**Ultimo 2026**	**Ultimo 2027**	**Ultimo 2028**	**Ultimo 2029**
Vaste passiva						
Eigen vermogen	**127.601**	**121.606**	**118.529**	**115.336**	**115.056**	**113.123**
- Algemene reserve*	35.081	60.242	59.971	53.602	49.523	44.700
- Bestemmingsreserves:						
- voor egalisatie van tarieven	972	847	847	847	847	847
- overige bestemmingsreserves	83.498	59.417	57.493	60.865	64.667	67.541
- Nog te bestemmen resultaat	8.050	1.100	218	23	20	36
Voorzieningen	**13.716**	**11.315**	**11.073**	**11.006**	**11.177**	**11.528**
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.985	3.013	3.043	3.073	3.103	3.133
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	6.264	6.108	5.941	5.649	5.545	5.571
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	655	462	462	462	462	462
- Bijdrage aan toekomstige verv.inv. waarvoor een heffing wordt geheven	3.812	1.732	1.627	1.822	2.067	2.362
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**5.026**	**3.027**	**1.027**	**1.027**	**1.027**	**1.027**
- Waarborgsommen	305	305	305	305	305	305
- Geldleningen O/G	4.000	2.000	0	0	0	0
- Overige geldleningen	722	722	722	722	722	722
Totaal vaste passiva	**146.343**	**135.948**	**130.629**	**127.369**	**127.261**	**125.678**
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**3.961**	**3.337**	**3.337**	**3.337**	**3.337**	**3.337**
- Overige schulden	3.961	3.337	3.337	3.337	3.337	3.337
Overlopende passiva	**7.908**	**7.907**	**7.907**	**7.907**	**7.907**	**7.907**
- Nog te betalen bedragen	4.149	4.149	4.149	4.149	4.149	4.149
- Van Europese of Nederlandse overheidslichamen onvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	3.345	3.345	3.345	3.345	3.345	3.345
- Overige vooruitontvangen bedragen	413	413	413	413	413	413
Totaal vlottende passiva	**11.869**	**11.244**	**11.244**	**11.244**	**11.244**	**11.244**
Totaal passiva	**158.212**	**147.192**	**141.872**	**138.613**	**138.504**	**136.923**

* De saldi van de Algemene Reserve is inclusief het verwachte resultaat van het jaar daarvoor (taakveld 0.11).

Uitgebreid overzicht structureel evenwicht

Structureel evenwicht (bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
TOTAAL						
totaal baten (voor mutaties reserves)	-98.251	-91.896	-92.271	-94.469	-93.742	-92.147
totaal lasten (voor mutaties reserves)	89.228	93.696	95.566	97.367	93.919	93.996
resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	**-9.023**	**1.800**	**3.295**	**2.898**	**177**	**1.849**
onttrekking reserves (baten)	-10.636	-4.970	-7.258	-11.137	-7.661	-9.400
dotatie reserves (lasten)	11.608	2.626	3.745	8.217	7.464	7.515
resultaat reserves	**972**	**-2.343**	**-3.513**	**-2.920**	**-197**	**-1.885**
totaal baten (na bestemming reserves)	-108.887	-96.866	-99.529	-105.606	-101.403	-101.547
totaal lasten (na bestemming reserves)	100.836	96.322	99.311	105.584	101.383	101.511
totaal resultaat (na mutatie reserves)	**-8.050**	**-543**	**-218**	**-23**	**-20**	**-36**
INCIDENTEEL						
totaal baten (voor mutaties reserves)	-18.439	3.283	-6.234	-7.462	-4.698	-6.370
totaal lasten (voor mutaties reserves)	11.649	-118	1.208	184	413	187
incidenteel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	**-6.791**	**3.165**	**-5.026**	**-7.278**	**-4.285**	**-6.183**
onttrekking uit incidenteel reserves (baten)	9.438	678	-413	-57	-285	-57
dotatie aan incidenteel reserves (lasten)	-10.243	-4.023	5.489	7.462	4.698	6.370
incidenteel resultaat reserves	**-805**	**-3.345**	**5.076**	**7.405**	**4.413**	**6.313**
totaal baten (na bestemming reserves)	-9.001	3.961	-6.647	-7.519	-4.983	-6.427
totaal lasten (na bestemming reserves)	1.406	-4.141	6.697	7.646	5.111	6.557
totaal incidenteel resultaat (na mutatie reserves)	**-7.595**	**-180**	**50**	**127**	**128**	**130**
STRUCTUEEL						
totaal baten (voor mutaties reserves)	-79.812	-95.179	-86.037	-87.007	-89.044	-85.777
totaal lasten (voor mutaties reserves)	77.579	93.814	94.358	97.183	93.506	93.809
structureel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	**-2.232**	**-1.365**	**8.321**	**10.176**	**4.462**	**8.032**
onttrekking reserves (baten)	-20.072	-5.648	-6.845	-11.080	-7.376	-9.343
dotatie reserves (lasten)	21.851	6.649	-1.744	755	2.766	1.145
structureel resultaat reserves	**1.778**	**1.001**	**-8.589**	**-10.325**	**-4.610**	**-8.198**
totaal baten (na bestemming reserves)	-99.884	-100.827	-92.882	-98.087	-96.420	-95.120
totaal lasten (na bestemming reserves)	99.430	100.463	92.614	97.938	96.272	94.954
totaal structureel resultaat (na mutatie reserves)	**-455**	**-363**	**-268**	**-150**	**-148**	**-166**
Structurele exploitatie ruimte (BBV)	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**

-/- = voordeel

Overzicht van geraamde lasten en baten per taakveld

Geraamde lasten en baten

Hoofdtaakveld (bedragen x €1.000,-)	Groep naam	B / L	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
0 - Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	Lasten	2.138	2.035	2.077	2.033
	0.2 Burgerzaken	Lasten	1.097	1.109	1.082	1.082
		Baten	-515	-548	-463	-463
	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Lasten	340	341	335	326
		Baten	-261	-261	-261	-261
	0.4 Overhead	Lasten	14.981	14.807	14.733	15.144
		Baten	-82	-82	-82	-82
	0.5 Treasury	Lasten	6	6	6	6
		Baten	-573	-468	-384	-365
	0.61 OZB woningen	Lasten	160	159	160	160
		Baten	-6.614	-6.614	-6.614	-6.614
	0.62 OZB niet-woningen	Baten	-5.966	-5.966	-5.966	-5.966
	0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	Baten	-47.078	-47.509	-46.793	-47.703
	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	1.882	3.424	3.900	4.905
		Baten	-780	-1.189	-1.875	-2.316
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	1.807	1.926	-228	638
	0.10 Mutaties reserves	Lasten	3.745	8.217	7.464	7.515
		Baten	-7.258	-11.137	-7.661	-9.400
0 - Bestuur en ondersteuning - Totaal			**-42.970**	**-41.750**	**-40.571**	**-41.361**
1 - Veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	2.512	2.308	2.308	2.308
	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	954	944	944	944
		Baten	-30	-30	-30	-30
1 - Veiligheid - Totaal			**3.436**	**3.222**	**3.222**	**3.222**
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	6.508	5.886	6.027	6.237
		Baten	-385	-654	-658	-670
	2.2 Parkeren	Lasten	70	73	73	69
	2.3 Recreatieve havens	Lasten	50	50	41	41
		Baten	-12	-12	-12	-12
	2.5 Openbaar vervoer	Lasten	27	27	26	26
		Baten	-57	-57	-57	-57
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			**6.201**	**5.312**	**5.440**	**5.634**
3 - Economie	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	221	156	196	156
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	1.939	3.633	4.626	2.836
		Baten	-1.939	-3.633	-4.626	-2.836
	3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	Lasten	102	32	32	32
		Baten	-86	-16	-16	-16
	3.4 Economische promotie	Lasten	550	540	540	540
		Baten	-4.900	-4.900	-4.900	-4.900
3 - Economie - Totaal			**-4.113**	**-4.187**	**-4.147**	**-4.187**
4 - Onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	681	805	805	830
		Baten	-67	-38	-38	-38
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	1.040	1.026	1.026	1.026
		Baten	-63	-63	-63	-63
4 - Onderwijs - Totaal			**1.590**	**1.730**	**1.730**	**1.755**
5 - Sport, cultuur en recreatie	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	292	270	270	270
		Baten	-108	0	0	0
	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	2.634	2.616	2.502	2.781

Hoofdtaakveld (bedragen x €1.000,-)	Groep naam	B / L	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
		Baten	-798	-798	-828	-828
	5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	Lasten	346	346	346	345
	5.4 Musea	Lasten	119	119	119	119
	5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	38	38	38	38
	5.6 Media	Lasten	831	731	716	716
	5.7 Openbaar groen en recreatie	Lasten	2.666	2.862	2.865	2.909
		Baten	-4	-4	-4	-4
5 - Sport, cultuur en recreatie - Totaal			**6.016**	**6.180**	**6.024**	**6.346**
6 - Sociaal domein	6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Lasten	3.561	3.122	3.511	3.507
		Baten	-834	-86	-86	-86
	6.2 Toegang en eerste lijnsvoorz.	Lasten	2.664	2.556	2.557	2.557
	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	7.396	7.375	7.375	7.384
		Baten	-5.607	-5.607	-5.607	-5.607
	6.4 WSW en beschut werk	Lasten	461	466	470	474
	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	684	683	684	684
	6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	Lasten	800	800	800	800
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	3.876	3.873	3.873	3.873
		Baten	-75	-198	-198	-198
	6.75 Jeugdhulp ambulant	Lasten	7.413	7.386	7.386	7.386
	6.76 Jeugdhulp met verblijf	Lasten	4.221	4.194	4.194	4.194
	6.79 PGB	Lasten	616	616	616	616
	6.81 Beschermd Wonen en Maatsch. opvang	Lasten	520	520	520	520
		Baten	-723	-723	-723	-723
	6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	Lasten	1.118	1.118	1.118	1.118
	6.9 Coördinatie en beleid	Lasten	664	660	-590	-390
6 - Sociaal domein - Totaal			**26.755**	**26.755**	**25.900**	**26.110**
7 - Volksgezondheid en milieu	7.1 Volksgezondheid	Lasten	1.764	1.699	1.709	1.719
		Baten	-74	0	0	0
	7.2 Riolering	Lasten	1.358	1.673	1.723	1.773
		Baten	-1.618	-1.883	-1.883	-1.883
	7.3 Afval	Lasten	3.615	3.506	3.510	3.522
		Baten	-4.243	-4.243	-4.243	-4.243
	7.4 Milieubeheer	Lasten	2.588	2.618	2.207	2.207
		Baten	-1.016	-1.016	-1.034	-1.041
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	122	122	122	122
		Baten	-110	-110	-110	-110
7 - Volksgezondheid en milieu - Totaal			**2.386**	**2.366**	**2.001**	**2.065**
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	703	628	628	628
		Baten	-191	-191	-191	-191
	8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	Lasten	6.635	6.696	5.170	4.012
		Baten	-6.634	-6.743	-5.169	-4.012
	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	797	787	772	772
		Baten	-830	-830	-830	-830
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Totaal			**481**	**349**	**381**	**380**
Geheel - Totaal			**-218**	**-23**	**-20**	**-36**

-/- is voordeel